הארץ

85 אג' יום א' ד' באב תשמ"ז, 2 באוגוסט 1987 VOL. 68/20750 AUGUST 2 1987

אי.טי.אי נמל תל־אביב טל: 458167, 459832

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: הרב יהושע שיינברגר, יו"ר העמותה "רפואה לפי ההלכה"

על: כינוס מיוחד שערכה ההלכה על האיידס והציבור החרדי (עמ' 2)

*

ארה"ב: אנו דוחים לחלוטין את הצעת דקל ל"טרנספר" (עמ' 3)

*

ארנס: צה"ל מנהל קרב נגד הציבור בארץ התומך בלביא (עמ' 3)

*

מכירת דירות חדשות עלתה ביולי ב־25% אחוז אצל 9 החברות הגדולות (עמ' 5)

*

מאה אישומי גניבה לכל אחד מחמשת משתתפי שוד הכספות בירושלים (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

הטמפרטורות:
- ירושלים: 28—19.
- תל־אביב: 30—24.
- באר־שבע: 33—21.

הגולן 30—21, צפת 29—20, טבריה 36—23, שומרון 30—21, נתב"ג 31—13, ירחו 37—24, אילת 40—26.

אתה צריך מזגן?
אל תתרוצץ קרא ליועץ!
ת"א 03-9630303 • חיפה 04-671416 • י-ם 02-718910 • ב"ש 057-72317 • אילת 059-72933
אלקטרה

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6153	−0.0003
נוסעים	1.9199	−0.0004
שחור	1.6700	−

שער הסל

יציג	1.6781	+0.0089

בגליון זה 12 עמודים

"2 ישראלים נעצרו בפקיסטאן כשצילמו מפעלים גרעיניים"

"השניים — גבר ואשה — נשאו דרכונים ערביים מזוייפים"

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

גורמי מודיעין פקיסטאניים טענו אתמול כי שני ישראלים שנכנסו למדינה בדרכונים מזוייפים, נמצאים בידיהם, ונחקרים כדי לגלות את פעילותם החשודה.

מקורות ערביים שמסרו על כך אמש מאיסלאמאבאד, הוסיפו כי שני הישראלים הם גבר ואשה שנכנסו לפקיסטאן בשמות ערביים, האלד וסאלחה, בדרכונים של אחת המדינות הערביות. עוד נמסר על-ידי המקורות, לרבות סוכנות הידיעות הכוויתית, כי "שני הסוכנים הישראליים" הספיקו לבקר בערים הראשיות בפקיסטאן, וצילמו "מפעלים רגישים, לרבות מפעלים גרעיניים". השניים נעצרו באזור כיוטא, הדרך ללאהור. הם נחקרים על-ידי סוכנות הביון הפקיסטאנית המרכזית.

מאות איראנים במכה נהרגו; המונים בטהראן תקפו את שגרירויות סעודיה וכווית

המשטרה הסעודית ירתה אל עולי רגל איראנים בעת שהפגינו ליד המסגד הגדול • שלושה ימי אבל הוכרזו באיראן • ממשלת איראן: הפשע הסעודי נעשה בעידוד אמריקאי • מפגינים הסירו הדגל משגרירות צרפת בטהראן

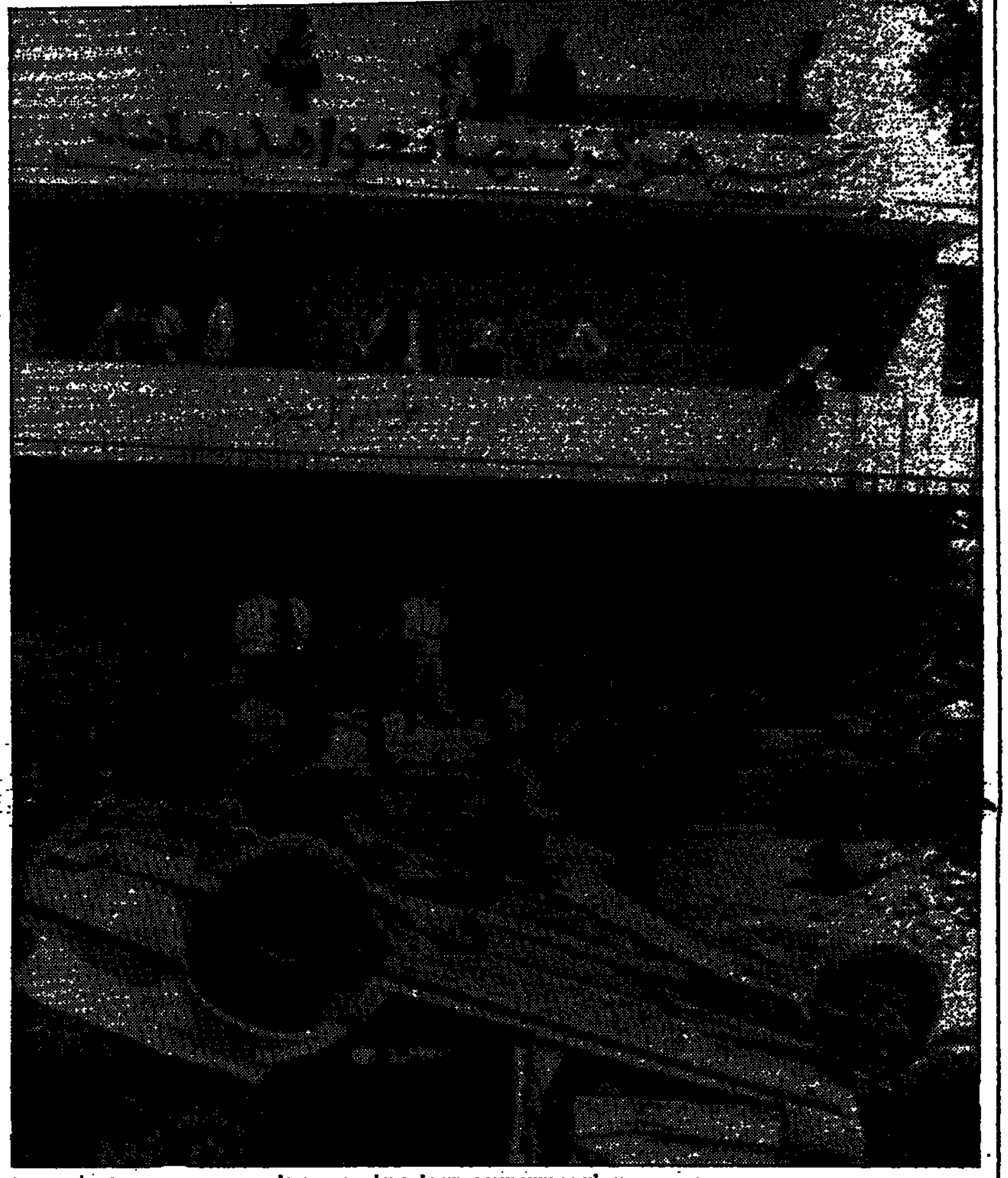

כך נראתה אמש השגרירות הסעודית בטהראן, לאחר שאיראנים השתלטו על המקום והילו את זעמם בבנין (תצלום איפי)

טהראן (ע"ר וע"צ). איראן הודיעה כי 200—300 עולי-רגל נהרגו שלשום ואלפים נפצעו מיריות של משטרת ערב-הסעודית בעת שפיזרה הפגנה של עולי-רגל בעיר הקדושה מכה.

בתגובה יצאו בטהראן מפגינים לרחובות, השתלטו על השגרירות הסעודית ועל סביבתה, העלו באש כלי-רכב, זרקו מסמכים ותמונות של המלך פאהד מן הגג לרחוב, וצעקו: "מוות לסעודים ולסאדאם" (סאדאם חוסיין, נשיא עיראק).

בשגרירות לא היו דיפלומטים באותה עת. על הבנין השתלטו שלוש פעמים: תחילה — בני משפחותיהם של עולי-רגל שנהרגו במכה, ואחר כך — סטודנטים.

דובר הסטודנטים יצא מהשגרירות וקרא לשים קץ למעשי הרצח של ארה"ב, בריטניה, צרפת וכווית במפרץ הפרסי. סעודיה וכווית נותנות לעיראק סיוע כלכלי ומדיני במלחמה נגד איראן.

מפגינים נרגזים השתלטו אחר-כך גם על השגרירות של כווית, לאחר שהסגל שלה עזב אותה. רכוש ומסמכים בשגרירות הועלו באש, והנזקים כבדים.

מפגינים פרצו גם לשגרירות צרפת בטהראן, והורידו את דגל צרפת. סוכנות הידיעות האיראנית מסרה כי "קבוצה של אנשים נרגזים" פרצה לשגרירות "כדי להפגין

(סוף בעמוד 2)

פרשנות / עודד זראי

מטרתה של איראן: לערער יציבות המשטרים השמרניים

איראן הצליחה בימים האחרונים להפגין שררה בלב קודשי האיסלאם במסגד הכעבה, לקרוא תגר על המשטר הסעודי, הכופר בעיניה, להבטיח את הסוגל, ולהגביר את התששות בקרב מדינות המפרץ התומכות בעיראק.

כ־150 אלף עולי-רגל איראניים, הנמנים עם האגף השיעי של האיסלאם, קיימו באמונה את קריאת האייתוללה חומייני, ועוררו מהומות בסביבות המסגד במכה, ההומים מכ־2 מיליון עולי-רגל, הנמנים עם האגף הסוני האיסלאמי.

(סוף בעמוד 2)

אספקת דלק לתחנות תחל הבוקר; המכירה לצרכנים עלולה להתעכב

הממונה על הגבלים עיסקיים פתח בחקירת חשד לקרטל של בעלי התחנות • שר האנרגיה מינה בודק: מי תיאם את השביתה • שחל: חברות הדלק הן שעמדו מאחוריה כדי למנוע הרפורמה במשק הדלק; "100 בעלי תחנות היו מוכנים לפתוח אותן אך מחסור מכוון בדלק מנע זאת מהם" • ביצוע הרפורמה נדחה משום שעדיין לא אושר ברשות לאנרגיה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הנהלת ארגון בעלי תחנות הדלק תיפגש היום עם ראשי מינהל הדלק, בנסיון ליישב את המשבר במשק הדלק.

בעלי תחנות הדלק חוזרים לעבודה הבוקר. מסופי הדלק מילאו את המיכליות כבר לפנות-בוקר. ואולם, מעריכים כי מכירת הדלק ברוב התחנות תחודש רק בצהריים ואחר-הצהריים.

מאיגוד לשכות המסחר, שבעלי התחנות חברים בו, נמסר כי עקב שיחות בין שר האנרגיה לראשי האיגוד, ביום ששי, הוסכם להפסיק את השביתה כבר אתמול, אך המסופים של חברות הדלק לא נענו לדרישות לספק דלק לתחנות, בנימוק של "קדושת השבת".

תחנות דלק רבות פועלות גם בשבת. חידוש האספקה היה מאפשר להן לשרת את הלקוחות כבר אתמול.

בסופו של דבר, הוסכם כי מסופי הדלק ייפתחו היום לפנות-בוקר, בשעות 3 — 4, ויתחילו באספקה שוטפת לתחנות. ואולם מחמת מחסור במכליות, יגיע הדלק לתחנות רבות רק אחר הצהריים והערב.

הנהלת ארגון בעלי התחנות תתכנס מחר לדון בהמשך הצעדים. לפי שעה, נראה שבעלי התחנות לא ישבתו שוב השבוע.

שביתת תחנות הדלק נמשכה גם בשבת, אף שהממשלה אישרה הוצאת צווי ריתוק נגד בעליהן. אספקת הדלק לשירותי החירום, ובהם מגן דוד אדום וצה"ל, נמשכה כרגיל. התנועה בכבישים בסוף השבוע היתה דלילה בהרבה מהרגיל.

מנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, אמר כי מה שאירע ביום

(סוף בעמוד 5)

מרדפי משטרה בשבת אחר גונבי דלק ממכוניות

(ע). שביתת תחנות הדלק הצמיחה סוג חדש של עבריינות: גונבי דלק.

במשך כל השבת היתה המשטרה עסוקה, נוסף לעיסוקיה הרגילים, במרדפים אחר צעירים, שניסו לשאוב דלק למכוניותיהם ממיכלי דלק של מכוניות אחרות.

השוטרים תפסו אתמול לפנות בוקר שלושה צעירים בסביבות תל-אביב, בעת שגנבו בנזין. השלושה נעצרו.

תחליף לחוק "מיהו יהודי": תקנה תחייב למסור מיהו הרב המגייר

הליכוד עומד לנצל מחר את הרוב שיש לו בוועדת החוקה להתקין תקנה הקשורה לחוק מרשם התושבים ולפיה יחוייב מי שמבקש להירשם כיהודי להמציא אסמכתה ובה שם הרב המגייר; מסמך זה יאפשר לעקוב אחר גיור רפורמי • אם תאושר התקנה — ישוב פרץ למשרד הפנים השבוע • תיתכן הסכמה ליכוד—מערך על בחירות מוקדמות באפריל—מאי

מאת עקיבא אלדר ואילן שחורי
סופרי "הארץ"

הליכוד עומד לנצל מחר את הרוב שיש לו בוועדת החוקה של הכנסת כדי להתקין תקנה שתהיה תחליף לחוק "מיהו יהודי", ותביא להיסדר המתיחות בינו לסיעת ש"ס.

על-פי התקנה החדשה, שתהיה קשורה לחוק מרשם התושבים, יהיה על המבקש להירשם כיהודי להמציא אסמכתה ובה שם הרב שגייר אותו. בארה"ב, הכוונה בתקנה זו היא כי על-פי שמו של הרב ניתן יהיה לעקוב אחר הגיורים הרפורמיים. אם אכן תתקבל תקנה זו עשוי השר הרב יצחק פרץ לחזור למשרד הפנים עוד השבוע, והודעה על כך תימסר לכנסת בישיבתה האחרונה ביום רביעי.

תיתכן הקדמת הבחירות

בתוך כך הוליטו שרי הליכוד כי הצבעת שרי המערך בעד חוק לפיזור הכנסת תביא לידי פיטוריהם בידי ראש הממשלה, יצחק שמיר, אם יתקבל החוק ואם לא יתקבל.

אף ששמיר ושרי הליכוד דוחים בפומבי את ההצעה להגיע להסכמה בדבר הקדמת הבחירות לאביב הבא, אומרים מקורות יודעי-דבר בצמרת הליכוד כי בעת הפגרה ייעשו נסיונות לבוא לידי הסכמה עם המערך בעניין תהליך השלום, ואם לא יעלה הדבר יפה, תיתכן הסכמה על בחירות מוקדמות באפריל-מאי.

פורום "שריגי" של שרי מפלגת העבודה והנהלת סיעת המערך בכנסת עומדים להתכנס בצהריים, לאחר ישיבת הממשלה, אצל מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, כדי לקבל החלטה שלא להביא למליאת הכנסת השבוע את החוק לפיזור הכנסת והקדמת הבחירות, אלא להמתין עם יוזמת פיזור הכנסת לראשית מושב החורף. ככל הנראה יציגו ראשי המערך עתה לליכוד שתי ברירות: להביא ליוזמה משותפת להמשך תהליך השלום, או הסכמה לפיזור הכנסת והקדמת הבחירות בראשית מושב החורף.

פרס השתתף בסוף השבוע בדיון של אגף הבחירות במפלגת העבודה, ועמד על ההכנות לקראת אפשרות שהבחירות לכנסת אכן יוקדמו.

[illegible]

סיעת הליכוד בכנסת קיבלה בסוף השבוע החלטה האומרת כי לא תהיה יותר כל הידברות או הסכמה עם המערך על הקדמת הבחירות. סיעת הליכוד קובעת כי הליכוד לא יתפתה על הסכם נוסף עם המערך, והאיל ונסיון העבר מוכיח כי כל הסכם עם

(סוף בעמוד 5)

הפנטגון שלח לישראל טילי טאו פגומים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). דו"ח של ועדת השירותים המזויינים של בית הנבחרים מגלה כי בנובמבר 1986 שלח הפנטגון לישראל 500 טילי טאו פגומים.

הפגם היה בסוללות המציתות את מנוע הטיל. הכשל כך גרמו לכמה מן הטילים לנחות סמוך למקום השיגור, ובכך סיכנו את צוות ההפעלה או כוחות ידידותיים שכנים.

על הפגם הזה היה ידוע קודם לכן, ונערכו בטיל שינויים כדי להתגבר עליו, אולם התיקון השני לא בוצע בטילים ששלחו לישראל.

נציגים ישראלים מסרו כי לא נמסר לישראל על הליקוי הצפוי בטילים אלה. 500 הטילים הנ"ל היו חלק ממשלוח "הפיצוי" תמורת הטילים שישראל שלחה לאיראן. המשלוח בוצע זמן קצר לפני שנחשפה הפרשה האיראנית.

בן 14 דקר למוות את אחותו בת ה־7

נראה שהסתכסכו על דמי כיס וסיגריות

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

נער בן 14 מפרדס חנה חשוד שדקר אתמול למוות את אחותו, בת 7. הנער, שנעצר על-ידי המשטרה, הודה במעשה הנבלה.

מעדויות עולה כי האח, שהוא תלמיד במוסד, המתגורר עם אחותו במקלט של בית סבתו, סמוך לבית משפחתו, דקר אותה. אחות אחרת שהיתה, ככל הנראה, עדת ראייה, הזעיקה את הסבתא. הסבתא הרימה את הנכדה בידיה ורצה אל מחוץ למקלט, בהגיעה לכביש, התמוטטה. אמבולנס של מגן-דוד-אדום העביר אותן לבית החולים "הלל יפה", ושם מתה הילדה.

הנער, שנמלט לאחר המקרה, נלכד כשהסתתר באחד המקלטים בשכונה. בחקירה ראשונה סיפר כי דקר את אחותו בסכין השייכת לו. נראה כי הסכסוך בין השניים פרץ על רקע דמי כיס וסיגריות.

"שפיגל": פרס הציע לגורבאצ'וב שיחות על פירוז המזה"ת מנשק גרעיני

שמיר יסע החודש אל צ'אושסקו; פרס בחודש הבא אל שווארדנאדזה

נשיא רומניה הזמין את ראש ממשלת ישראל כדי לשכנעו להסיר התנגדותו לוועידה • שרי החוץ של ישראל וברה"מ ידונו, בין השאר, על הטילים לטווח בינוני באסיה

מאת עקיבא אלדר

ראש הממשלה, יצחק שמיר, ייצא בעוד כשבועיים לביקור ברומניה, על-פי הזמנת הנשיא ניקולאי צ'אושסקו.

בירושלים מעריכים כי צ'אושסקו מבקש לשכנע את שמיר להסיר את התנגדותו לוועידה הבינלאומית. צ'אושסקו מקיים הידברות שוטפת עם מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, ודוגל בשיתוף אש"ף בוועידה.

באחרונה נועדו שמיר וצ'אושסקו לפני ארבע שנים בבוקרשט, שבועות אחדים קודם שהחליף שמיר את

(סוף בעמוד 2)

החשד: רוב שחקני מכבי חיפה ידעו שמתוך קנוניה לא נוכה מס משכרם

חוקר מס הכנסה אמר בבית-המשפט: ראשי האגודה הפקידו 750,000 ש"ח בחשבונות בנק סמויים כדי להעלים מס • 3 מהם — צבי וייצנר, אפרים שביט ודניאל אסנין — נחקרו בחשד לניהול חשבונות כוזבים, ושוחררו בערבות; עוקלו שלוש מכוניות של האגודה

מאת ידין טל
סופר "הארץ" בחיפה

שלטונות מס הכנסה חושדים כי רוב שחקני קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה ידעו כי הם מקבלים מההנהלה, בקנוניה, תשלומי שכר נטו, שלא נוכה מהם מס הכנסה במקור, כפי שמחייב החוק.

כך עולה מדברי רכז החקירות של מס הכנסה בצפון, גד דרורביץ, בבית-משפט השלום בחיפה, בהליך שהתקיים בערבות של שלושה מראשי הנהלת הקבוצה והאגודה, החשודים בהעלמת הכנסות. השלושה הם צבי וייצנר (58), לשעבר יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה, אפרים (פרדי) שביט (50), לשעבר גזבר הקבוצה, ודניאל אסנין (53), יו"ר הנהלת הקבוצה כעת.

איש מס הכנסה אמר לשופט, רם סבא, כי בידי מחלקתו ראיות

(סוף בעמוד 2)

מהיום שיפורים נוספים לבעלי עו"ש משופר

עו"ש משופר
ריבית זכות יומית הגבוהה ביותר — 7.5% לשנה.

עו"ש משופר
ריבית זכות יומית מהשקל הראשון ועד 1,000 ש"ח. (מעל 1,000 ש"ח מומלץ להעביר לפז"ק המעניק ריבית גבוהה יותר).

עו"ש משופר
הטבות הריבית מוענקות אוטומטית לכל בעלי חשבון עו"ש פרטיים בבנק הבינלאומי, מבלי לשלם עמלה מיוחדת.

עו"ש משופר
סכום משיכת היתר הועלה ל־*4,000 ש"ח! (במקום 1500 ש"ח עד כה).

ניהול חשבון חינם!
לקוחות עו"ש משופר ממשיכים להנות מפטור דמי ניהול חשבון למעט משיכת שיקים.

עו"ש משופר מיוחד — 7.5% ריבית זכות ללא הגבלת תקרה
לקוחות המעונינים לקבל ריבית זכות על כל יתרת העו"ש מהשקל הראשון ללא הגבלה בתקרת הסכום, יפתחו חשבון מיוחד אשר יחויב בעמלה חודשית של 3 ש"ח לחודש.

* חע"ב היתר נגד בטחונות כנהוג בבנק.
* לא תשולם ריבית זכות הגבוהה משקל אחד לחודש (3 ש"ח לרבעון).

מגיד כהן (יעקבסון)

הבנק הבינלאומי הראשון

עורך את העמוד: משה ריינפלד

נגמר הכסף ללביא; שמיר ונסים דנו וסיכמו: תקציב ל־3 חודשים

ועדת הכספים תתבקש לאשר השבוע את תקציב הביניים הזה בסך כ־150 מיליון דולר

מאת צבי זרחיה וראובן פדהצור

בהתייעצות בסוף השבוע בין ראש הממשלה, יצחק שמיר, לשר האוצר, משה נסים, הוחלט להעביר לתעשייה האווירית תקציב ביניים לשלושת החודשים הקרובים – למימון משכורות חודש יולי לעובדים, מאחר שתקציבה של התעשייה האווירית נגמר בסוף השבוע, והיה חשש שלא יהיו כספים לתשלום המשכורות.

ההחלטה להעביר את תקציב הביניים התקבלה אף שעדיין לא ברור אם יימשך הפרוייקט גם בעתיד.

הממשלה לא תדון היום בעתידו של פרוייקט הלביא, והדיון בנושא יתקיים, כנראה, בשבוע הבא. משרד האוצר אמור להגיש ביום רביעי בקשה לוועדת הכספים לאשר את תקציב הביניים, בסך כ־150 מיליון דולר.

בתוך כך דחה שר הבטחון, יצחק רבין, את הצעת מנכ"ל משרדו, דוד עברי, להשתמש בכספי תקציב הבטחון למימון ביניים לפרוייקט הלביא, עד שיוסכמו ההסדרים הכספיים עם משרד האוצר.

הצעתו של עברי באה לאחר שכל הנסיונות, שנמשכו שלשום, להגיע להסכם כלשהו עם משרד האוצר עלו בתוהו. עברי מנסה להגיע להסכם עם האוצר על קבלת הלוואות, שימממנו את פרוייקט הלביא לשלושה חודשים. לפי שעה, אין משרד האוצר מוכן להיענות לבקשה.

שלשום פנתה התעשייה האווירית למס הכנסה, וביקשה לדחות את תשלומי המס ליולי, המסתכמים בכ־10 מיליון דולר. בבקשה מסבירה התעשייה האווירית כי הלקוח, ממשלת ישראל, עדיין לא שילם בעד העבודות שביצעה, ולפיכך אין בידיה כסף לשלם את המס.

מסלקים את הדגל משגרירות צרפת בטהראן

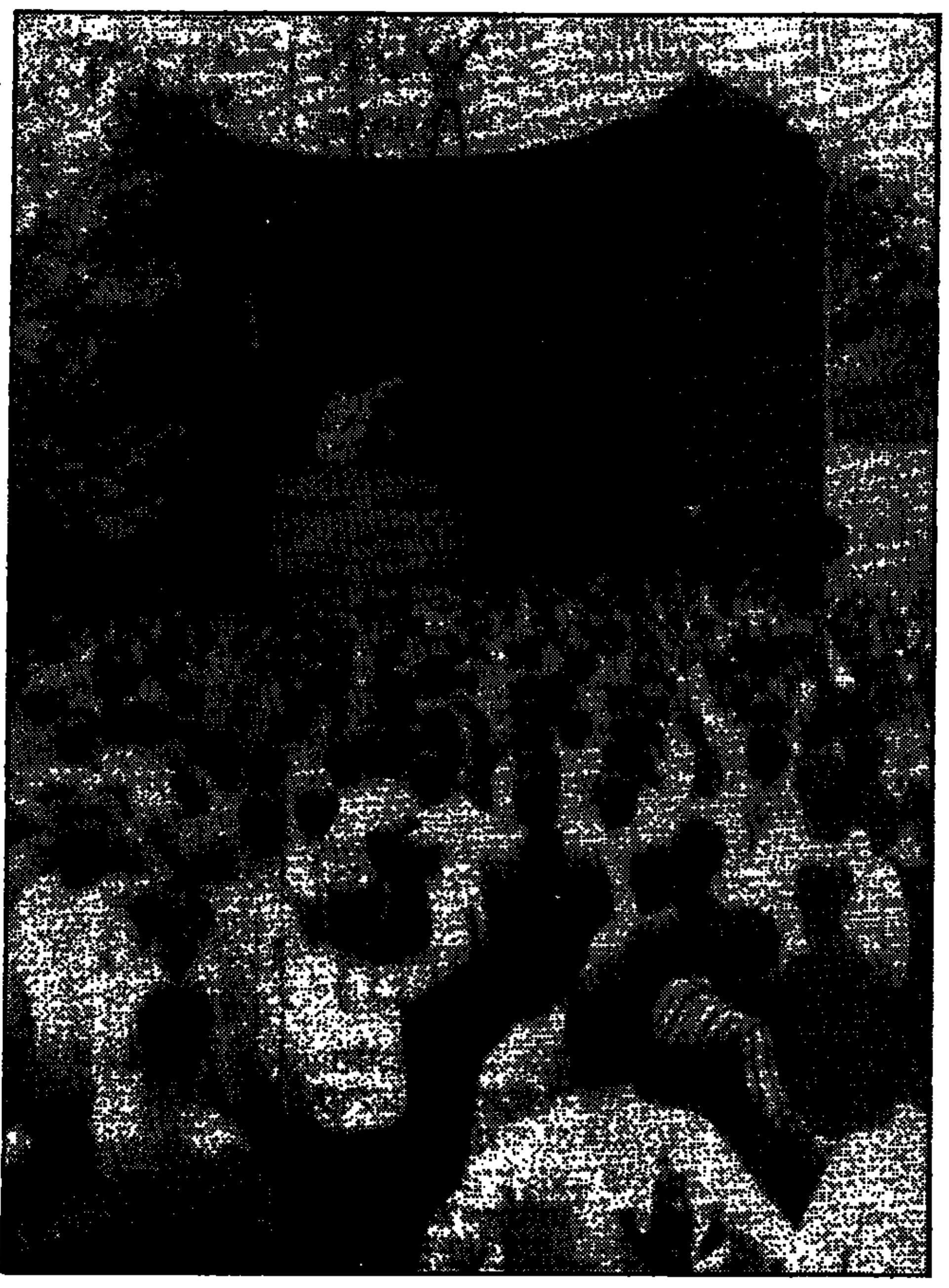

האספסוף בטהראן צוהל כאשר אחד המפגינים מטפס את גג השגרירות הצרפתית, קרע את הדגל מן התורן והשליכו לעבר המפגינים. (תצלום: איפי)

נכשל עוד נסיון לרצוח את ראש עיריית ג'נין

מאת אורי ניר

ערב שבת שוב נעשה נסיון לפגוע בראש עיריית ג'נין, עבדאללה לחלוח.

בקבוק תבערה הושלך על ביתו של לחלוח. איש לא נפגע, ולא נגרם כל נזק ברכוש.

באחרונה נעשו מספר נסיונות לפגוע בראש עיריית ג'נין, על רקע חשדות של תושבי הגדה המערבית כי הוא "משתף פעולה" עם שלטונות הביטחון הישראליים. לפני כשלושה חודשים נעשה נסיון נועז להתנקש בחייו. מתנקש בודד ירה באקדח על הנהג במכוניתו של לחלוח ליד בית העירייה.

ראיתי שמעתי

נגע הסמים היום בישיבת הממשלה

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הכניס לסדר יומה של ישיבת הממשלה שתתקיים היום נושא בלתי שגרתי. בראשונה מזה ארבע שנים תקיים הממשלה דיון רחב בנושא המלחמה בנגע הסמים. לקראת הדיון נתבקשו מספר שרים להכין סקירות על תרומת משרדם לנושא זה: שר העבודה והרווחה, משה קצב, שר המשטרה, חיים בר־לב, שר החינוך, יצחק נבון ושרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו.

א. לם

גולדשטיין וההיכלות הרחוקים

הודו והילולה כנראה עמוק בנפשו של ח"כ פנחס גולדשטיין. גולדשטיין, ששהה ביבשת הגדולה עם נבחרת הפנים, הוליט להתעמק בנושא ובסוף השבוע נראה בקאנטרי קלאב בתל אביב, חבוש בכובע ממכל ושקוע בספרו של עוזיאל קליבר, "מסע בהודו".

גולדשטיין, מסתבר, ניהל בעת שהותו עם הנבחרת שיחות בלתי רשמיות עם נציגי מפלגת הקונגרס השלטת ונציגי האופוזיציה, וביום רביעי הקרוב הוא עומד להיוועד לשיחה בארבע עיניים עם ראש הממשלה, ולדווח לו על סיכוי אפשרי לשיפור היחסים בין ישראל להודו בעתיד.

אילן שחורי

40 שנה בשירות החוץ

הנהלת משרד החוץ נפרדה ביום שישי מיעל ורד, שיצאה לגימלאות לאחר ששירתה במשרד מאז קום המדינה. בתפקידה האחרון היתה יעל ורד סמנכ"ל לארגונים בינלאומיים, משרה שהציבה אותה בכהונה הדיפלומטית הבכירה ביותר כאשה מאז שגולדה מאיר שירתה בשירות החוץ.

מנכ"ל המשרד, אברהם תמיר, נפרד ממנה במלים חמות וציין את תרומתה הרבה לשירות החוץ והתפקידים הרבים שאותם מילאה במשך שנות שירותה הארוכות.

א. לם

יועצים הכלכליים

"אני בטוח שעוד תתגעגעו לפעילות החמה בישראל", הבטיח יהושע מאור, נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה לשני היועצים הבכירים לענייני כלכלה, הפורשים מתפקידם בשגרירות ארה"ב: היועץ הכלכלי ואיש משרד החוץ האמריקאי, ויליאם ברה, והיועץ המסחרי ואיש משרד המסחר בשגרירות, תום רש.

בטקס הפרידה שערכה לשכת המסחר לשני היועצים היוצאים, בהשתתפות חברי נשיאות הלשכה והסגל הבכיר של השגרירות האמריקאית בראשות השגריר, תומאס פיקרינג, הדגישו ברה ורש כי תפקידם בישראל היה מרתק במיוחד: "לפעמים כבר לא ידעתי אם אני מסייע ליצוא של ישראל או לזה של ארה"ב". התברר רש, המעביר בקרוב את משרדו בתל אביב להולהות בעיר קלגרי שבקנדה, הידועה בחורף הקשה שלה. ויליאם ברה ישוב וייקלט במשרד החוץ בוואשינגטון.

חזון מדינת־היהודים בחופשת סופשבוע

הדמיון השיווקי של תעשיין־הנופש המציא בימים אלה "מוצר" חדש: בית מלון גדול בבאזל, שווייץ, הכריז על מבצע־חופשה המכונה "הולדתה של אומה", לציון יום השנה ה־90 לכינוס הקונגרס היהודי הראשון (1897). במסגרת סוף השבוע המוצע, מוזמנים המתארחים ללון שני לילות במלון, לסעוד ארוחות־בוקר רשנה כשרה, וליהנות משירותי הבדלה עם צאת השבת. אפילו המחירים נוחים.

יואב מוקד

פאריס

הנכים: הסרט והמציאות

30 נכי צה"ל ובנות זוגם נפגשו בסוף השבוע שעבר עם יוצרי הסרט "לא שם זין" והשתתפו ברב שיח שבו הציגו הנכים דיעות בעד ונגד הדרך בה הוצגה בעיית הנכים בסרט. קדמה לדיון ארוחת ערב במסעדת "שיפודי התקוה", אותה יזמה שרה ולצרמן. את הסרט ייצגו השחקן איקה זוהר, הבימאי, שמואל אימברמן, והמפיק, יאיר פרדלסקי. מבין הנכים נכח משה (מרק) ממלון, המופיע בסרט בתפקיד עצמו, החיילת שהותקפה בדרום, שאראבאל פראו, חייל צה"ל בן 18 המשתקם בתל השומר, יהודה בתן מאסון משאית הספארי ועוד. אורחים שהגיעו ישירות משהרה התוצעה, היו זוג המיליונרים היהודים ארווין ואסתר ורבר מניו יורק, הנוהגים לארח בביתם קבוצות של פצועים.

השחקן איקה זוהר (במרכז) בחברת שאראבאל פראו ושרה ולצרמן.

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / ירח טל

עם: הרב יהושע שיינברגר, יו"ר העמותה "רפואה לפי ההלכה"

על: כינוס מיוחד שערכה העמותה לדיון במחלת האיידס והציבור החרדי

ביקשנו חומר חיטוי מיוחד למקוואות – להסיר כל ספק

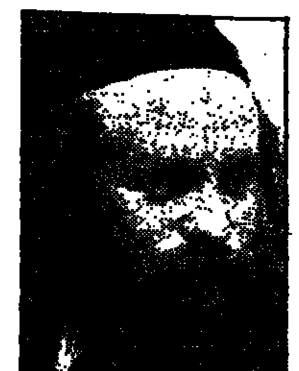

בשבוע שעבר כינסה העמותה, שבראשה אתה עומד, כינוס מיוחד של רבנים חרדיים לדון בהשלכות מחלת האיידס על הציבור החרדי, והדרכים להגן על הציבור החרדי מפני המחלה. גם בארים נפלה שלהבת – איידס בציבור החרדי?

הזדעקנו לאחר ששלושה חרדים לקו באיידס כתוצאה מעירויי־דם שקיבלו בבית־חולים. הם מטופלים בארה"ב ושוקלים הגשת תביעה נגד בתי החולים. אנו חוששים בעיקר מעירויי הדם, ובודקים דרכים כיצד להתגונן. אחת האפשרויות שאנו שוקלים היא לפתוח בנק־דם פרטי עבור הציבור החרדי. פנינו לקבלת אישור ממשרד הבריאות, אך נענינו בשלילה, ולכן נאלץ כנראה להביא מנות דם מארה"ב, שאושרו בידי משרד הבריאות האמריקאי.

שמעתי שאתם גם שוקלים הבאת חיטוי מיוחד למקוואות.

הבעיה של המקוואות התעוררה בעקבות מחלת האיידס, אולם פרופ' אליעזר רחמילביץ, עמו שוחחתי, אמר לי שאין חשש להידבקות במחלה במים. למרות זאת יצרנו קשר עם מכון בארה"ב, שישלח לנו חומר חיטוי מיוחד למקוואות, כדי להסיר כל ספק. שני טכנולוגים המועסקים על־ידנו יבדקו את החומר, ולאחר מכן נפיצו לכל מי שיבקש.

האם לאור סכנת האיידס לא עלה בכם הרהור לבטל את האיסור המוטל על הציבור החרדי להשתמש בקונדומים ביחסים מיניים?

מדברים על זה, אבל הנושא עדיין לא עלה לדיון רשמי, ולכן מוקדם לפרט בנושא. אנו מדברים גם על תשובה, וקוראים לציבור החילוני שכל אחד יעשה את חשבון הנפש ויפרוש מהתאוות האסורות, ואז לכולם ייטב.

ידוע שעם קהל הלקוחות של בנות תל־ברוך נמנים גם חרדים. זה לא מדאיג אתכם?

מי שבא לשם זה לא חרדים. הציבור החרדי יודע מה מותר ומה אסור.

שמענו על היסטריות שונות המשונות בכל הקשור לאיידס, כמו של רופאי שיניים וכו'. אבל למה הרבנים נתפסו בפניקת האיידס?

בארץ זה לא מהווה בעיה. אני לא רואה את הדבר הזה בראש סולם העדיפויות. יש נושאים הרבה יותר דחופים לטפל בהם.

ידוע שבין החוזרים בתשובה גם נרקומנים לשעבר, ואולי גם הומוסקסואלים. המחר מאיידס יביא אתכם להרחיק מקרבכם חוזרים בתשובה כאלה?

לא הגענו לדיון בזה עדיין. מכל מקום אנחנו רוצים בציבור בריא. העושה שכל לאל ידינו שהציבור הדתי יישאר בריא ונוסיף מפני פגעי הציבור החילוני.

הוצאתם כבר הוראות מעשיות לציבור החרדי כיצד להתגונן מפני האיידס?

הבעיה היא לא התנהגותו של הציבור החרדי. הבדיקות שאנו עושים הן, כמו שאמרתי, לגונן עליו מפני עירויי־דם, וזה על סף פתרון.

צוטטתם כמי שטוענים שאיידס הוא עונשה משמים. אם כך, הרי שכל אמצעי הזהירות לא יעזרו. איש בחטאו יומת. אם כך מה הועילו חכמים בתקנתם?

העונשה היא לציבור שאינו מקיים את המצוות – הציבור החילוני. אנחנו צריכים להגן על אלה שלא חטאו מפני אלה שעשו את החטא. צריך לברוח מאנשים שטופי היצר.

בעדותו שלשום בוועדת החקירה של הקונגרס:

ויינברגר: חששנו מסחיטה ישראלית ואיראנית בפרשה

שולץ סבר שישראל גררה את ארה"ב במרמה לעסקת הנשק

מאת צבי ברזאל

שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר ההגנה קספר ויינברגר חשש מנסיון סחיטה ישראלי ואיראני עקב חשיפת פרשת מכירות הנשק לאיראן, העיד לפני כן.

בעדותו שלשום לפני ועדת החקירה של הקונגרס, אמר: "עלינו לזכור שנתנו בידי הישראלים והאיראנים הזדמנות לסחוט אותנו, בכך שיוכלו לפרסם באופן סלקטיבי פיסות מתוך הסיפור כולו".

ויינברגר העיד גם כי התיזה הישראלית, שעליה נבנתה פרשת מכירות הנשק, ושלפיה הערכה שאיראן היא הצד החלש במלחמת איראן–עיראק, היתה בלתי־נכונה ומנוגדת לכל ניתוח והערכה מודיעינית שהיתה קיימת בממשל. אף למרות זאת נמשכו המכירות לאיראן, תוך התנגדות כבדה של ויינברגר, שלו נודע רק במקרה על המשך מכירות הנשק, בשעה שהיה בטוח שבשלב מסוים הן פסקו.

ויינברגר העיד כי באותה שיטתי היו אנשי המועצה לביטחון לאומי מעבירים חומר סודי לאנשי המודיעין של הפנטגון, תוך הוראה לא להעביר מידע לשר ההגנה. מסמך אחד חמק במקרה, וכך נודע לוויינברגר על המשך המכירות.

ביטויים קשים נגד ישראל נשמעו גם במיזכר שרשם ראש מטה הבית הלבן, דונלד ריגן, בעת פגישה בבית הלבן. על־פי מיזכר זה, שפורסם עקב עדותו ביום חמישי בלילה, אמר מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, בישיבה שהתקיימה בנובמבר 1986, לאחר שכבר נודע על הפרשה, כי הוא מאמין שהישראלים הוליכו שולל את ארה"ב וגררו אותה אל תוך מכירות הנשק, כך שארה"ב לא תוכל להלשין על מכירות הנשק של ישראל לאיראן.

שולץ, אמר באותה פגישה כי ישראל עלולה לנסות ולסחוט את ארה"ב, חשש דומה כאמור גילה גם ויינברגר.

אמש בקונצרט / נתן מישורי

צער שמחות הסיום

ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1987, קונצרטים מספר 5, 6, 7, 8 ו־9, בבית העם בכפר־בלום.

מרשמי "הממסד המשובח" של לאונרד ברנשטיין הם משעשעים, אך הרבה פחות משובחים מהמתכון שמרכיביו הם המשורר אודן והמלחין בריטן ("שירי קברט"), ששכמותיו הוו הפגרת רובין וייליקאמפוסה והסופרנית עירית צבי. הביצוע המעולה מבחינה זמרתית ובימתית, ספונטנית ומוסיקלית, היה סימן לבאות באותו קונצרט לילה משוחרר, שבו הכנר יגאל טונה בסאפה נוכרית, הצ'לן אילן אשר כשלצה משובצת והסופרנית ג'ודית סטילמן־זוכף ללא נעלים, ושאר ה"מסוממים" – ג'ין צ'יציאני הקטן וגבי חולה נגן הבאס (וגם היותה דביר הקריינית), הבהיקו בביצועיהם הווירטואוזיים והבימתיים־אימפרוביזטוריים, שהצד התיאטרלי והבידורי, ראוי שיהיה חלק בלתי־נפרד מעשייתו של כל אמן רציני.

ואומנם, איש מבאותני הווירטואוזים לשלישייה כלייקסת במי בבמול מוזר ק. 563 מאת מוצארט, שבוצע בקונצרט־מינוחה קודם לכן, לא היה משער שאותו יגאל טונה, שהשיג כאן עם עמיתיו מרים הרשבן (ויולה) והזרון טייסטר (צ'לו) שיא ביצועי של יצירה קאמרית מהגדולות, היפות והעמוקות ביותר, מסוגל להפוך גם לליצן. בטוחני שבכל אמן אמיתי חייבים להיכלל ניגודים כאלה.

במקביל לפעילות המבוגרים, פעלה גם רביעיית צעירים – הכנר ניתאי צורי (21), היולנית יעל שחר (18), הצ'לנית יעעת ולסמן (16) והפסנתרנית מירי ימפולסקי (16). נגינתם הקאמרית המגובשת ברביעייה במי בבמול מזהר מאת מוצארט, כמו גם הצליל המלא והחריפה המוסיקאלית של יצרי הצער יזות ביותר, הסבו הנאה וביספרו טובות לעתיד. אחר הזיקורים שהושגה אליהם, היה הנגן הדך, ולא מסבור. וכך אומנם צריך להיות.

הדוגמה האחרת היתה זו של הפסנתרן אוהד בן־אריי (13), שזכה למלא את מקומו של פסנתרן בוגר שחלה. בביצוע השישיה לפסנתר, כינור, שתי ויולות וצ'לו מאת הצער בן ה־15 מנדלסון, בשכנזה יש לציין שאוהד מילא תפקידו בכשרון ייצא דופן הן כפסנתרן והן כמוסיקאי, והצדיק בכך את שיתופו בהרכב שכלל אמנים כאילן גרונין, אורי מאיר, סיליה לוי, אלה ימפולסקי וגבי חולה.

אך תודה לומר הן לקרובים הסובבים אותו והן ל"מבגלים" היותר ותיקים, שעליהם להיזהר מלסתרו ומלסנוות במלים יתרות. אל נשכח שגם לנערים כמו מוצארט וכמנדלסון נותרו דברים מוסיקאליים ואחרים, שאליהם הם היו חייבים להתקדם בהבשך דרכם ויפיק בכוחות ההספרית שבאלו הם צמחו למלוא קומתם. את זאת נאחל לאוהד בן־אריי, רב הכשרון.

לסיכום, קונצרטים רבי שמחות אלה של "ימי המוסיקה" עוררו צער רב – צער הפרידה לשנה שלמה.

הרופאים ממשיכים במו"מ עם הנהלת הקופה, וגם – בעיצומים:

רופאי בתי החולים בקופת חולים משביתים היום את ביה"ח "מאיר"

מאת נורית אמיתי

ועד הטיבת רופאי בתי החולים של קופת חולים ימשיך הבוקר בדיונים עם הנהלת הקופה על תביעותיהם לשפר את תנאי עבודתם ותנאיה. על־אף הפגישה יימשכו עיצומי הרופאים.

הרופאים משביתים מדי יום בית־חולים אחד. הבוקר ישבות בית־החולים "מאיר" בכפר סבא, והעבודה תתנהל שם במתכונת שבת. מחר ישבות בית־החולים "העמק" בעפולה, וביום שלישי – בית־החולים קפלן ברחובות.

הדיונים יהיו במוסד הגריאטרי של קופת חולים "בית רבקה" בפתח־תקווה.

ביום חמישי התכנסו הרופאים והנהלת קופת־חולים לישיבה מרתונית של 12 שעות, ובה התקדם מעט המשא־ומתן.

הרופאים תובעים, בין השאר, להפעיל את מתקני קופת החולים מחוץ לשעות העבודה הרגילות לשירות הציבור, למנוע ניהול כפול בכמה בתי־חולים, ולהכניס ציוד ומיכשור חדיש.

ד"ר דוד סלק, יושב־ראש ועד הרופאים, הדגיש כי המאבק אינו קשור לשכר.

בדיונים שלשום הוחלט על הקמת שני צוותי עבודה לבירור נושא הניהול הכפול בכמה בתי חולים וקיומה של משמרת שניה.

עד שיסתיימו הדיונים ימשיכו הרופאים בהשבתות "הנודדות".

20 תפרים באפו של רייגן

ואשינגטון (ע"ד וע"צ). באפו של הנשיא רייגן נשארו 20 תפרים לאחר שרקמה סרטנית הורחקה ממנו בניתוח.

רופאיו הודיעו כי מצב בריאותו מצויין, וכי הוא מרגיש טוב מאוד.

מיד לאחר הניתוח, ביום שישי, חזר רייגן במסוק לבית הלבן, נכנס לבנין ברגל, נופף בידו והודיע אל העיתונאים. על אפו נראתה תחבושת גדולה.

רופא הבית־הלבן, קולונל ג'ון האטון, אמר כי המנתחים הסירו רקמה סרטנית שקוטרה 1.27 ס"מ ועומקה 0.58 ס"מ, והרחיקו בדרך זו עקבות של סרטן עור מועדי שנתגלה באפו של הנשיא.

האטון אמר כי הניתוח נעשה במרכז הרפואי של הצי האמריקאי בתסדה ליד ואשינגטון, ונמשך שעה ו־52 דקות. נעשתה הרדמה חלקית.

אשת הנשיא, ננסי, המתינה בחדר סמוך כל זמן הניתוח, אמר הרופא.

זה היה הניתוח השלישי שעבר רייגן בשנתיים שחלפו להרחקת תאי אפיתליומה סרטניים מאפו.

מכבי חיפה ומס הכנסה

(סוף מעמוד 1)

לכאורה הקשורות את השלושה לביצוע העבירה של ניהול חשבונות כוזבים בספרי קבוצת הכדורגל של האגודה, שימוש במרמה, עורמה או תחבולה, במגמה להתחמק מתשלום מס הכנסה, וכן במתן עזרה לאחרים להתחמק ממס.

לכאורה עולה כי וייצנר ושביט פתחו בשנים '83–'84 שני חשבונות בנק, בנוסף על החשבון הרשמי של הקבוצה. בשני חשבונות אלה (שאחד מהם נסגר לפני שנה, והאחר לפני שנתיים) הופקדו סכומי כסף גדולים (כ־750,000 ש"ח), שמקורם בהכנסות ממכירות מנויים וכרטיסים למשחקי הקבוצה, וממקורות נוספים.

השלושה נחקרו כל יום ה' שעבר במשרדי מס הכנסה בחיפה, שוחררו שלשום בערבות של 100 אלף ש"ח כל אחד, ויציאתם מהארץ עוכבה. כדי להבטיח את תשלום הערבות, ציווה השופט על עיקול 3 מכוניות חדישות השייכות לאגודת מכבי חיפה.

שמיר ייפגש עם צ'אושסקו

(סוף מעמוד 1)

בנין בראשות הממשלה. גם אז דנו בנושאים אלה, ושמיר דחה מכל וכל את הצעותיו של מארחו בנושא הוועידה.

זה לא כבר נענה צ'אושסקו בחיוב לאיגרת ששיגר אליו שמיר, ובה בקשה לאפשר ליהודים היוצאים מבריה"מ לטוס במישרין דרך נמל התעופה של בוקרשט. סבורים כי רוה"מ יעלה את הנושא בשיחותו עם הנשיא, כדי "למסמר" את ההסכמה הרומנית.

השנה איבדה רומניה את המעמד המיוחד שנהנתה ממנו בארה"ב, עם עוד כמה מדינות במזרח־אירופה, בנושאי סחר וכלכלה. היחס לישראל וליהודים ברומניה משפיע במידה רבה על ההחלטה האמריקאית בעניין מתן המעמד המיוחד.

צ'אושסקו מקפיד להזמין לבוקרשט כל ראש ממשלה ישראלי. כך ביקרו שם בשנים האחרונות גם מנחם בגין ושמעון פרס.

שגרירות בריה"מ בוואשינגטון ביקשה מהציר בשגרירות ישראל בארה"ב, עודד ערן, להעביר לידיה את הנוסח הרשמי של הודעת שר החוץ, שמעון פרס, בעניין פירוז המזרח התיכון מנשק גרעיני.

נושא הטילים לטווח בינוני באסיה יהיה, ככל הנראה, בנושאים שיידונו בפגישה המתוכננת בין פרס לעמיתו הסובייטי, אדוארד שוורדנדזה, באמצע החודש הבא.

הפגישה אמורה להתקיים בניו־יורק, סמוך לפגישה בין שר החוץ הסובייטי לעמיתו האמריקאי, ג'ורג' שולץ. פגישה זו נקבעה סופית ל־14 בספטמבר.

פרס ישהה בניו־יורק לרגל פתיחת דיוני עצרת האו"ם. הוא ייוועד גם עם שולץ לדון במכשולים שנותרו בעניין הוועידה הבינ"ל.

השבועון הגרמני "שפיגל" מוסר, כי שמעון פרס הציע למנהיג ברית המועצות גורבאצ'וב שיחות ישירות על פירוז המזרח התיכון מנשק גרעיני.

איראנים

(סוף מעמוד 1)

את איבתם לממשלת צרפת על תמיכתה בממשלות הערביות הריאקציוניות".

באיראן הוכרזו שלושה ימי אבל לאומי. רדיו טהראן הודיע כי מיליונים מצעדי מחאה ברחובי הבירה. הנשיא, עלי חמינאי, כינס ישיבת חירום של הממשלה לדון "בפשעים הסעודיים שנעשו בעידוד אמריקאי". הממשלה הכריזה "יום סולידריות עם קורבנות יום הדמים במכה" ו"יום הכרזת איבה נגד פשעי אמריקה".

משרד החוץ זימן את מיופה הכוח הסעודי בטהראן, ודרש כי "מבצעי הפעולה האיומה במכה יקבלו מייד עונש הולם".

בתוך כך נמסר מסעודיה כי המשטרה השליטה סדר ושקט במכה לאחר ההפגנה.

מעשי האלימות במכה ובטהראן הגבירו עוד יותר את המתח במפרץ הפרסי.

סוכנויות הידיעות של איראן וסעודיה מסרו דיווחים סותרים על מה שהתרחש במכה.

הסוכנות הסעודית מסרה כי מפגינים איראנים, שהתקהלו ליד המסגד הגדול, השתוללו, שרפו כלי־רכב, חסמו רחובות והתנגשו עם עולי־רגל אחרים ועם אורחים סעודיים שבאו לשכנע אותם כי יתפזרו.

הסוכנות ציינה כי היו כמה נפגעים, אך לא מסרה מספרי הרוגים ופצועים. בידיעה נאמר כי הפגנה זו, שאושרה בידי חומייני, היתה בלתי־חוקית.

לעומת זה, הדגישה סוכנות הידיעות של איראן כי המשטרה הסעודית פתחה באש על עולי־רגל איראנים, תקפה אותם באלות והפעילה נגדם גז חנק.

פקיד רשמי שיצא עם עולי־הרגל למכה מסר לסוכנות הידיעות האיראנית כי המשטרה תקפה עולי רגל שהשמיעו סיסמאות המגנות את ארה"ב, בריה"מ וישראל.

"מאז תחילת 'מסע האמונה', היתה ההתנהגות הפרובוקטיבית של המשטרה הסעודית גלויה לעין", נאמר בידיעה האיראנית. ביום שלישי קרא חומייני לעולי־הרגל במכה "להתכנס לעצרת אמונה" כדי "להיאבק לבער שורשי בני הכופרים".

מאות אלפי עולי־רגל נמצאים עתה במכה לתפילות המסורתיות, שיגיעו לשיאן כחר. המשלחת הגדולה ביותר היא מאיראן, ובה 155,000 עולי־רגל.

מטרתה של איראן

(סוף מעמוד 1)

כמדי שנה מנסים עולי הרגל האיראניים לעורר מהומות, לארגן הפגנות וצעקות מחאה. השנה חרג הדבר למימדים רציניים, שגרמו לנפגעים רבים וחייבו התערבות. האיראנים בחרו הפעם במועד רגיש – מעבר עולי הרגל ממכה למינא ערב חג אל־אדחא (הקורבן) החל מחרתיים, כדי להקשות עוד יותר על שלטונות הביטחון הסעודיים. אלפי שוטרי המשמר הסעודיים נהגו ביד קשה ובהתערבות מיידית, על־פי הפקודות המפורשות, שמנהיגיהן ציפו למהומות איראניות, אך לא שיערו מראש את ממדיהן.

למרות צעדי הביטחון שננקטו אתמול, עדיין מסוגלים עשרות־אלפי עולי הרגל האיראניים לעורר מחדש מהומות, אם ההנהגה בטהראן חפצה בכך.

גם התפרצות ההמונים האיראניים לשגרירויות סעודיה וכווית בטהראן, והאיומים שנשמעו אמש על נקם, הם מהלכים מתוכננים, הבאים לשרת את המגמות האיראניות לערער את היציבות בקרב המשטרים האיסלאמיים המתונים השמרניים בעולם הערבי.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

האחות

חנה (חנקה) אלקלעי

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון ד' אב תשמ"ז 2.8.87

בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול

נפגשים ליד השער

יושבים שבעה בבית המנוחה רח' שילה 12 רמת־גן

מתאבלים: בנה: רמי אלקלעי וב"ב

בנה: יאיר אלקלעי וב"ב

בנה: ג'קי אלקלעי וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית

של בעלי, אבינו וסבנו היקר

העיתונאי

רוברט גרי

ההלוויה תצא היום יום ראשון ד' אב תשמ"ז 2.8.87 בשעה 2 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א ותתקיים בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין במושב נהלל.

אבלים: אשתו: פנינה

בתו וחתנה: דורית ויואב בן חורין

בתו וחתנה: מירב ואבי כהן

נכדיה: יהונתן ומיכל

משפחות: דורמי וסמו

יקירנו

משה ורדינון

איננו

ההלוויה תתקיים היום יום א', ד' באב תשמ"ז 2.8.87

בבית העלמין בנחלת יצחק בשעה 15.00

השבעה בבית בנו דן ורדינון, רח' ספיר 3 קרית־קריניצי, רמת־גן

בית ורדינון

אנו מודיעים בצער רב על מותו בטרם עת של

משה ורדינון ז"ל

תעשיין, יזם וממנהלי החברה

חברת א. ורדינון בע"מ

אל על

	מינ' טמפ'	מקס' טמפ'	מזג	הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	15	18	גשם	14	19
אתונה	24	30	מ"ה	23	29
בוקארשט	18	24	ס"ר	18	26
בריסל	17	22	ב"ה	15	18
וינה	15	17	גשם	14	25
ז'נבה	15	21	ב"ה	15	20
לונדון	16	19	גשם קל	15	19
ליסבון	24	33	בהיר	16	24
מדריד	18	26	בהיר	18	26
ניו־יורק	19	29	מ"ה	20	27
פאריס	16	22	מ"ה	16	19
פרנקפורט	13	17	גשם	12	19
ציריך	13	19	גשם	14	21
קהיר	25	32	בהיר	28	36
קופנהאגן	12	15	גשם	13	16
רומא	21	25	מ"ה	21	22
שטוקהולם	10	13	גשם	11	18

EL AL אל על

ארה"ב: אנו דוחים לחלוטין את הצעת דקל ל"טרנספר"

"הלך מחשבה זה סותר את המאמצים ליצור אווירת פשרה ואמון בין יהודים וערבים" ● גורמים במחלקת המדינה ביקשו להגיב ביתר חריפות, אך הוסבר להם: מדובר בסך הכל במיכאל דקל

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "אנו דוחים לחלוטין כל הצעה על פיה התושבים הפלשתינאים בשטחים הכבושים, הכוללים את הגדה והרצועה, יעודדו או יוכרחו לעזוב את בתיהם. הלך מחשבה זה סותר את המאמצים להביא לאווירה של פשרה ואמון בין היהודים לערבים ולפתרון צודק של הבעיה הפלשתינית על בסיס החלטה 242".

כך הגיב ביום שישי דובר מחלקת המדינה על הצעתו של סגן שר הביטחון, מיכאל דקל. לדברי מקורות, ביקשו כמה גורמים במחלקת המדינה להגיב בניסוח קשה עוד יותר.

אולם כמה פקידים המכירים את המציאות הישראלית הסבירו, כי "מדובר בסך הכל במיכאל דקל, וכי הצעות מסוג זה נשמעו מפיו עוד בעבר". לבסוף התקבל הניסוח לעיל באישור לשכת שר החוץ האמריקאי.

תוך תוספת האמירה: "אנו רושמים לפנינו עוד, כי הצעה זו זכתה להתנגדות חריפה מצד הממשלה הישראלית, והכמה מנהיגים ישראלים מכל המפלגות הישראליות הגדולות".

אליהו הבר, סופר "הארץ" בסקנדינביה, מוסיף: "סגן שר הביטחון הישראלי, מיכאל דקל, הכריז כי יש לגרש את כל התושבים הפלשתינאים מן הגדה המערבית ורצועת עזה" — במילים אלו פותחת הודעה של סוכנות הידיעות הנורבגית הרשמית נט"ב, שהופצה למערכות העיתונים בנוסח המקורי.

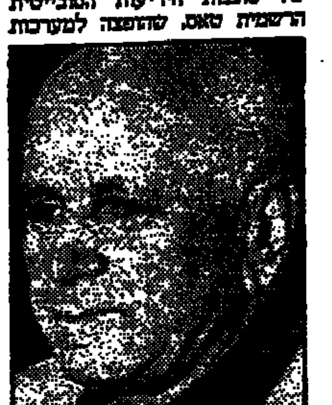
מיכאל דקל

במערב גרמניה מעניק העיתון "נויס דויטשלאנד" כותרת לדברי דקל: "מדינאי ישראלי תובע לגרש את כל הפלשתינאים". בידיעה מתואר סגן השר דקל כנהנה מחסותו של ראש הממשלה, יצחק שמיר.

בפראג מצוטט דקל כאיש שיש לו "הפתרון היחידי לבעיית העם הפלשתיני. ראש הממשלה שמיר מקווה לשכנע את וואשינגטון לתמוך בהצעת פתרון זו".

גדית אבותי, סופרת "הארץ", מוסרת: עשרים מצעירי מפ"ם הגיעו ביום שישי אחר הצהריים לביתו של סגן שר הביטחון, מיכאל דקל, בגורדיה והביעו לו, בשלטים שהניפו על משאיות, כי "הטרנספר שלך הגיע".

שלוש משאיות גדולות עשו דרכן בשבילים הצרים של המושב. הן חנו מול בית סגן השר והבאים בישרו לו כי הגיע זמנו לארוז את מטלטליו, וכי יש לו צו גירוש מהארץ.

סגן השר, שמנוחת הצהריים שלו הופרעה, רגז על הצעירים. מנכ"ל המשק ביקש מהם להתפנות, לאחר שבקשת דקל לא עזרה. יושב ראש צעירי מפ"ם, אילן גילון, ביקש ממציע הטרנספר כי ייקח עימו גם את מאיר אבידוב ואת "גנדי". לאחר כמחצית השעה הם עזבו את חצר המשק.

עולה אתיופי תושב ערד זיהה בתצלום ב"הארץ" ארבעת אחיו ואחיותיו

יבקש מכל הגורמים לעזור לו להביאם ארצה

מאת איתן רבין

התרגשות רבה אחזה ביום א' שעבר (26.7) את בנימין פזה (26) עולה חדש מאתיופיה, אשר התגורר במרכז הקליטה בערד וביקר תמונה שפורסמה באותו יום בעיתון "הארץ".

בתמונה נראים סטודנט לתואר שני באוניברסיטת פנסילווניה שבארצות-הברית, דב הק, כשהוא מצולם עם ילדים יהודיים אתיופיים בכפר אתניה שבאתיופיה.

בנימין פזה, שהיה חייל בצבא אתיופיה, ספג מכות מחיילים אתיופיים וכפיצוי קיבל חופשה מהצבא. הצליח לעלות לפני שנתיים וחצי ארצה ב"מבצע משה". הופתע לגלות כי 4 מתוך 12 הילדים המצולמים בתמונה הם אחיו ואחותיו, שאותם לא ראה למעלה מ-10 שנים, מאחר שמאז גויס לצבא שירת הרחק מהבית.

פזה סיפר כי בתמונה מופיעה אחותו בת ה-13, אמרט, אחות נוספת שהוא לא זוכר את גילה ושני אחיו. לדבריו, הוא זיהה בתמונה גם בני דודים.

בנימין מתגורר מזה שנתיים וחצי במרכז הקליטה בערד, ולומד הנהלת חשבונות בבאר שבע.

בהתרגשות הוא פונה לכל הגורמים במדינה, ובמיוחד לראש הממשלה יצחק שמיר, לעשות הכל כדי לאפשר את עליית בני המשפחה ארצה.

דיקן הפקולטה למשפטים בת"א מציע בחינות פסיכומטריות מיוחדות

מאת סופר "הארץ"

פרופ' אוריאל רייכמן, דיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב, מציע לערוך בחינות פסיכומטריות מיוחדות למיון המועמדים לפקולטה למשפטים.

בכנס חלוקת מילגות של ועד הקהילות הספרדיות באזור תל-אביב קרא רייכמן להמיר את הבחינות הקיימות בכאלו הנהוגות בארצות-הברית, הכוללות בחינת פרופילים שיש לאתרם אצל נושאי מקצוע משפטי, ביניהם: אלמנטים מוסריים, ניתוח טקסטים, קומבינציה, בחינת אלמנטים של חוש צדק ועוד.

ערכה את הקטעים: עדה ארשטיין

בעקבות הסכם עם רשת האן-בי-סי בוטל החרם הישראלי

"עורכי הסרט נזקקו לסרטי ארכיון כדי להראות יהודים מכים ערבים"

יטען פזנר בתכנית יוקרה של הרשת, כאשר יציג את השגות ישראל על המשדר "מותו של חלום" ● ראש האן-בי-סי בארץ: קיים קושי בסיקור שוטף של הגדה, בעת מהומות האיזור מוכרז כסגור, אנו עומדים מאחורי התכנית וגאים בה ● מפיקי הרשת יודו בשתי טעויות עובדתיות

מאת לילי גלילי
כתבת "הארץ"

יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אבי פזנר, יתראיין במשך השבוע הקרוב בתוכנית היוקרה של האן-בי-סי בארה"ב, "טודיי שואו", ויציג בה את השגותיה של ישראל על המשדר "מותו של חלום", שהקרינה הרשת לציון 20 שנות השליטה הישראלית בשטחים. במקביל, הסירה ישראל את החרם שבמסגרתו סירבו שמיר, פרס ורבין להעניק ראיונות לרשת.

הסכם זה הושג ביום שישי בין נציגי ישראל (ויועציהם לתקשורת של שמיר, פרס ורבין) ובין נציגי אן-בי-סי, ביניהם סגן נשיא הרשת, אד פלנר, שהגיע במיוחד מלונדון, וראש המשרד בארץ, לארי ווידמאן.

הוסכם כי יוצגו ב"טודיי שואו" שתי טעויות עובדתיות במשדר, בהן הודתה הרשת. באחת הטעויות נאמר, כי ערבים מהשטחים נדרשים לאישור מיוחד כדי לעבור לישראל ולחו"ל, בעוד שהם נדרשים בעצם להחזיק תעודות-זהות בלבד, כמו תושבי ישראל. בטעות השניה נאמר במשדר כי הערבים זקוקים לרשיון מיוחד כדי למכור ירקות בגדה, בעוד שגם תושבי ישראל זקוקים לרשיון זה.

ווידמאן הדגיש אתמול בשיחה עם "הארץ", כי הוא רואה בטעויות אלה אי-דיוקים מינוריים. "אנו עומדים מאחורי התכנית וגאים בה".

יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אבי פזנר, אמר כי בהזדמנות זו של הופעה ב"טודיי שואו", תוכל ישראל לגולל את שאר טענותיה נגד הסרט, כמו השימוש בסרטי ארכיון ישנים, מבלי לציין את העובדה. לדבריו, במשך שלושה שבועות של הכנת הסרט לא הצליחו ארבעה צוותים של הרשת לצלם יהודים מכים ערבים, ונזקקו לשם כך לסרטי ארכיון. ווידמאן אמר בהקשר זה, כי אכן קיים קושי בסיקור הגדה, כי בכל עת שמתחוללות שם מהומות, מוכרז המקום "כאזור סגור". לדבריו, השימוש בקטעי הארכיון בהקשר זה, לא היה מטעה או בלתי אתי. הוא הדגיש, כי אף שהחרם שהטילה ישראל על הרשת היה חסר תקדים, תגובת הממשלה מוטעית. הוא שמח שהדברים חזרו למסלולם. פזנר אמר לסיכום הפרשה, כי היא היתה "צעד חינוכי חשוב והוכיחה לישראל כי אם נדע לעמוד על שלנו, אפילו רשת גדולה כמו אן-בי-סי לא תוכל להתעלל בנו".

שיתוף הפעולה בין הצדדים חזר למסלולו וישראל תסייע לרשת בהכנת סרט דוקומנטרי על ישראל לקראת שנתה ה-40.

צ'יץ' לגנדי: תפקידך מסתיים ב-1 בספטמבר

מאת חיים הנדוורקר

ראש עיריית תל אביב שלמה להט שיגר מכתב למנכ"ל מוזיאון הארץ, רחבעם זאבי, בו הוא מודיע לו על סיום תפקידו במוזיאון.

על-פי המכתב יסיים זאבי את תפקידו ב-1 בספטמבר. אם עד למועד זה לא יימצא לו מחליף, ימונה לתפקיד באופן זמני תת-אלוף (מיל') פנחס להב, המשמש כיום כמנכ"ל רשות החברות העירוניות, ובעבר שימש כדובר צה"ל.

הרקע לסיום התפקיד נעוץ בחילוקי-דעות בין השניים בנוגע להקצבות הכספים למוזיאון, וכן אי נכונותו של זאבי להתנצל על ביטויים שהטיח במבקר העירייה.

אש"ף פרסם גינוי ואיומים נגד חשודים בסחיטה מינית של נשות אסירים בטחוניים

הפעילות — במסגרת אגודת צדקה "סברה ושאתילה" הפועלת במזרח-ירושלים זה כשנתיים ● בין החשודים עיתונאים לשעבר, סוחרים ופעילים באיגודים מקצועיים פלשתיניים ● "קול פלשתין" מבגדאד: יד המהפיכה ארוכה ומוכנה לאחוז בסוטים מדרכם ולהכותם כיאה להם

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

התסיסה במזרח-ירושלים בשבועיים האחרונים סביב הפרסומים על אגודת הצדקה "סברה ושאתילה", שעסקה — על פי ההאשמות — בסחיטה מינית ובאונס של נשות אסירים בטחוניים, הוחרפה בסוף השבוע, זאת לאחר שאש"ף פירסם גינוי ואיומים חריפים נגד אנשי החבורה באמצעות "קול פלשתין" מבגדאד. האיום של אש"ף צוטט אתמול בהרחבה רבה בעיתון המזרח-ירושלמי "אל-פג'ר", במקומו של מאמר המערכת.

פרשת אגודת "סברה ושאתילה" החלה לפני כשבועיים, בעיתוני מזרח-ירושלים שהופיעו ידיעות, לפיהן נשות אסירים [illegible] חונים ואלמנות פלשתיניות נפלו קורבן לאונס וסחיטה מינית מצד קבוצת נוכלים, שפעלו במסווה של אגודת הצדקה "סברה ושאתילה". אגודה זו הוקמה באורח בלתי-רשמי בגדה המערבית לפני כשנתיים.

בסוף השבוע שעבר הופצו במזרח-ירושלים כרוזים מטעם ה"פתח", ובהם 20 שמות של חשודים בהשתייכות לקבוצה. כמה מהאנשים המצויינים ברשימה הם דמויות ציבוריות בולטות מאוד ברחוב הפלשתיני של מזרח-ירושלים ורמאללה, ביניהם עיתונאים לשעבר, סוחרים, ופעילים באיגודים מקצועיים.

"יד המהפיכה ארוכה"

בשבוע שעבר פירסם השבועון המזרח-ירושלמי "אל-ביאדר אס-סיאסי" תחקיר בפרשה ובמשך השבוע שעבר התפתחו על רקע זה כמה סכסוכים אישיים חמורים בקרב אנשי עיתונות מזרח-ירושלמים בכירים, פעילי איגודים מקצועיים וסוחרים. כמה מהאנשים, ששמותיהם הוזכרו כחשודים בהשתייכות לקבוצה נבלה, הם מסתתרים מחשש לחייהם.

חששם של החשודים גבר בסוף השבוע לאחר הודעתו של "קול פלשתין" מבגדאד כי "יד המהפיכה ארוכה וחזקה, ומוכנה בכל עת לאחוז בסוטים שאיבדו את דרכם, כדי להכות אותם כיאה להם".

בכל [illegible] תלונות סביב הפרשה.

"עזבו מיד, אל תתעסקו עם אנשי סגל דיפלומטי"

אמר לשוטרים האחראי במשטרה משנודע לו כי המסיבה הקולנית בהרצליה פיתוח היא לכבוד יום הולדת של שגריר מצרים

(ע). מסיבת יום הולדת של שגריר מצרים בבית פרטי בהרצליה פיתוח הופרעה ביום שישי בלילה פעמים מספר על ידי שוטרים, שנשלחו למקום בעקבות תלונות שכנים על רעש, בלא שידעו מי הם אורחי המסיבה.

הכל החל בתלונה תמימה של אזרחים למשטרה על מסיבה קולנית בהרצליה פיתוח, המפריעה את מנוחתם. מיד נשלחו למקום שוטרים, אשר נכנסו לבית בו התנהלה המסיבה וביקשו ממארגניה להפסיקה. למרות בקשתם, המשיכה המוסיקה לרעום, למגינת לבם של השכנים.

השוטרים חזרו למסיבה והפעם דרשו מבעל הבית, שלמה עידאוין, למסור להם את הרמקולים להחרמה. הוא לא איבד את עשתונותיו, וענה לשוטרים שימלא את מבוקשם רק אם יראו לו צו לצורך כך.

השוטרים הנבוכים חזרו למוקד ודיווחו על השתלשלות העניינים. במוקד הורו להם לחזור למסיבה ולומר שהתנהגות משתתפיה מהווה עבירה פלילית. לפתע נזכר אחד השוטרים לדווח לאחראי, כי המדובר במסיבת יום הולדת של שגריר מצרים בישראל. תגובת האחראי היתה: "אם כך, עזבו מיד את המקום. אל תתעסקו עם סגל דיפלומטי".

והוראתו של האחראי היתה במקום.

שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, סיפר לכתבת עתים, שהוא לא ידע כלל על בואם של השוטרים ועל התקרית. הוא התפלא לשמוע על כך, מכיוון שלדבריו נפסקה הנגינה לפני חצות.

כשנשאל אם הדבר היה עלול לגרור לתקרית דיפלומטית, השיב בדיפלומטיות: "זה לא היה ביתי. בסך הכל, הייתי שם כמו כל אורח אחר".

בדיון של ועדות חוץ, ביטחון וכספים בת"א

ארנס: צה"ל מנהל קרב נגד הציבור בארץ התומך בלביא

"יש קואליציה בין המתנגדים למטוס הלביא בישראל ובחו"ל" ● ח"כים הגיבו בחומרה על התבטאויות שר הביטחון לשעבר ● רבין: ההגדלה בסיוע הצבאי האמריקאי לא הותנתה ואינה מותנית בהמשך פרוייקט הלביא

מאת ראובן פדהצור

"יש קואליציה בין המתנגדים למטוס הלביא בארץ ובארה"ב. יש ביניהם חילופי מידע והם מתאמים צעדים. צה"ל צריך לנהל קרב נגד האוייב ולא נגד רוב הציבור בישראל, התומך בלביא". דברים אלה אמר שלשום שר הביטחון לשעבר, משה ארנס, בדיון של ועדות חוץ, ביטחון וכספים בנושא הלביא, שנערך במשרד הביטחון בתל-אביב.

ח"כ שלמה עמר, שציין כי "הדברים חמורים מאוד", שאל אם יש לארנס הוכחות לאותה קואליציה נגד הלביא.

סידרת הדיונים בנושא, המשותפת לחבריהן של שתי ועדות הכנסת, תסתיים בדיון שיתקיים ביום ו' הקרוב. בסיום הדיון יצביעו חברי הוועדות אם לדעתם יש להמשיך בפרוייקט. משמעותה של הצבעת חברי הכנסת היא בגדר המלצה בלבד.

בפתח הדיון שלשום השיב ארנס על שאלות שהופנו אליו בדיון הקודם. הוא חזר והדגיש כי הלביא יענה על צרכי שנות ה-90 ויקדים מבחינה טכנולוגית מטוסים המיוצרים בשוודיה ובצרפת ואת המטוס האירופי המשותף. ארנס טען כי ביטול הפרוייקט — פירושו פגיעה באמינות ישראל בארה"ב.

שר הביטחון, יצחק רבין, שנכח בחלק מהדיון, חלק על ארנס, שטען כי עד כה לא עלה הלביא לישראל פרוטה. לדברי רבין, ההגדלה בסיוע הצבאי האמריקאי לא הותנתה ולא מותנית היום בפרוייקט הלביא והמשכו.

ח"כ דוד מגן טען כי הפסקת הפרוייקט פירושה סתימת הגולל על תמיכה אמריקאית בפרוייקטים גדולים בעתיד. ח"כ מאיר שיטרית אמר כי הוא בוחר להישען על הנתונים שנמסרו על-ידי צה"ל. "אם נתוני צה"ל נכונים — המשך הלביא הוא פגיעה חמורה בצה"ל".

ח"כ חיים רמון תקף את ארנס על דבריו, לפיהם צה"ל מנהל קרב נגד הציבור. על הפרוייקט עצמו אמר: "לידתו של הלביא ב-1980 בסטיות והטעיות. מי שהציג את הנתונים היה שרלטן. בגלל הלביא נפקיר את חיילי היבשה בשדה קרב פרימיטיבי; גם בתוך התעשייה האווירית יש המתנגדים לפרוייקט".

בסיום הדברים ביקש הרמטכ"ל, דן שומרון, להשמיע את דבריו: "אינני חושב שישראל יכולה להגדיל את תקציב הביטחון שלה. אנו נסתדר בתקציב הקיים, אם תתנו לצה"ל להחליט על סדרי העדיפויות שלו". הרמטכ"ל מחה על כל מי שתוקף את צה"ל במהלך הדיונים והאשימו באי-אמינות.

נורווגיה מתקשה לגייס מתנדבים ליוניפיל

מאת אליהו הבר

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). המטכ"ל הנורווגי מתקשה לגייס מתנדבים ליחידה הנורווגית של יוניפיל, המסיימת את שירותה בלבנון בתחילת דצמבר. לנורווגיה כיום המספר הרב ביותר של חיילים בכוח: 880 חיילים וקצינים.

לקראת דצמבר אמורים לסיים את שירותם בלבנון 650 חיילים, וזו הפעם הראשונה מאז החל הגיוס ליוניפיל ב-1978, שמספר המועמדים נמוך מהמספר הנדרש. עד אתמול הגישו מועמדות רק 300 איש, בעוד בדרך כלל היה מספר המועמדים מתקרב לאלף ואיפשר פסילת מועמדים שאינם מתאימים לשירות.

הצגת בכורה בישראל של

המזגן הסיבובי שמסובב את ארה"ב:

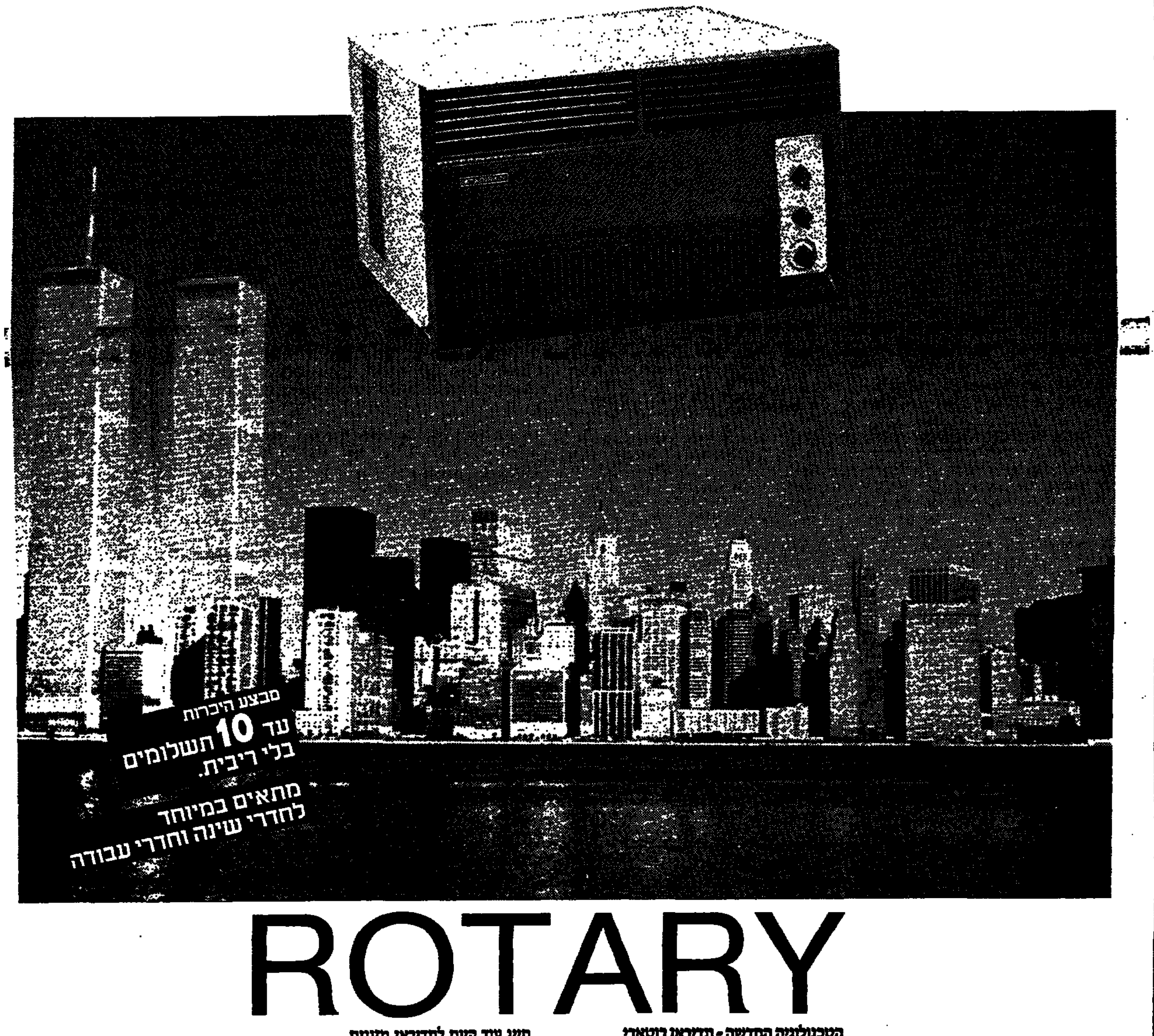

ROTARY

הטכנולוגיה החדשה - תדיראן רוטארי
המדחס מופעל בתנועה סיבובית חלקה.
פעולה שקטה, ללא ויברציות, ניצולת גבוהה וחסכון באנרגיה.

הצלחה עצומה בארה"ב
תדיראן רוטארי פרץ לפני שלוש שנים לשוק האמריקאי עם יתרון אמיתי: כדוגמת המזגנים היפניים, מדחס רוטארי שקט ויעיל לאין ערוך ממדחסי הבוכנה. ההצלחה לא איחרה לבוא: עד היום נמכרו בארה"ב עשרות אלפי מזגני תדיראן רוטארי. המפעל בישראל עבד במלוא התפוקה ליצוא.

עכשיו גם בישראל
הרחבת קו היצור מאפשרת לתדיראן לספק עכשיו את הרוטארי גם בישראל.

חייג עוד היום לתדיראן מזגנים
סניפי תדיראן: תל-אביב 03-5420304,
חיפה 04-724411, ירושלים 02-710221,
באר-שבע 057-36561

סוחרים מובחרים - רשת בית המזגן, אחוזה 102, רעננה. אבן גבירול 31, ת"א. תל-אביב: שוק הטן, דיזנגוף סנטר. א.ל.מ. ה' באייר 74. סלון אדיר, אלנבי 55. אקלימים, נס ציונה 10. בר-סל, אלנבי 28. חולון: סלון סברי, סוקולוב 77. יפו: לבל אליהו, שד' ירושלים 29. בת-ים: ליפשיץ, בלפור 33. בני-ברק: ספראי, אור החיים 25. מאיר יוסף, רח' עקיבא 41. לוסטיג, ירושלים 12. רמת-גן: גל-קור, ז'בוטינסקי 78. סנסור, ז'בוטינסקי 91. קניון. פתח-תקוה: רדיו אורון, חיים עוזר 10. רחובות: סלון להט, בית הפועלים 6. רמלה: אסתר אוניברסל, ביאליק 2.

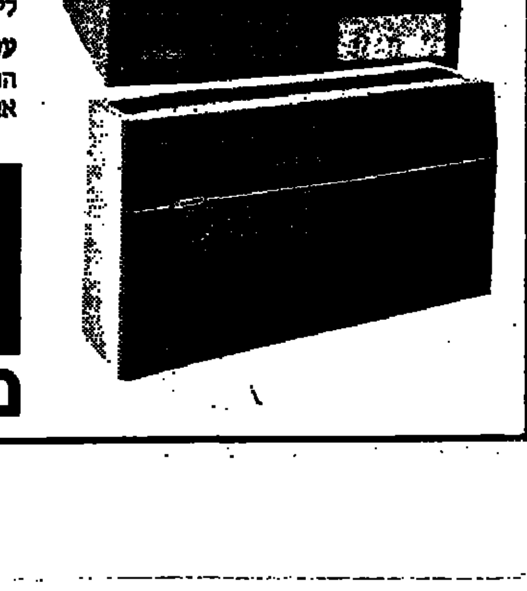

תדיראן

1987

מזגן היצוא הנמכר ביותר בישראל

קשר בראל

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

ח"כ גולדשטיין, יו"ר ועדת הספורט, במברק ששלח להתאחדות לכדורגל ביום ו':

הכנסת דורשת: זרים עכשיו

מאת משה הר־גמש
סופר "ספורט הארץ"

ועדת הספורט של הכנסת דורשת מההתאחדות לכדורגל להתיר שי־ תוף זרים במשחקי הליגה כבר בעונה הקרובה — כך אמר יו"ר הועדה, חבר הכנסת פנחס גולד־ שטיין.

בסוף השבוע שיגר ח"כ גולדש־ טיין מברק בנושא זה לראשי ההתאחדות לכדורגל. הוא הבהיר, כי ההתאחדות חייבת להתיר העסקת זרים בעקבות המצב החדש שנוצר ביצוא הישראלי לכדורגל האירופי. "חייבים להביא תחליף לכוכבים של הכדורגל הישראלי, אחרת לא יבואו למשחקים גם הצופים המעטים שע־ דיין שומרים לליגה אמונים", אמר ח"כ גולדשטיין. הוא הבהיר, כי ועדת הספורט של הכנסת לא תסכים עם מצב שבו השחקנים הב־ כירים בישראל יופיעו במועדונים אירופיים והליגה הישראלית לא יהיו זרים.

שאול סירי, יו"ר הנהלת ההת־ אחדות לכדורגל הגיב אמש על דרישת ועדת הספורט: "הכל תלוי באגודות הנבחרות במרכזים. יש המלצה במרכז הפועל לא להתיר שיתוף זרים, אלא לאחר צימצום הליגה הלאומית ל־12 קבוצות. דיון נוסף יהיה רק בעוד שבועיים. יתכן שעם המצב החדש שנוצר תהיה בטיה לא לכרוך נושא אחד בשני, אך רק לאחר הדיון במרכז הפועל אפשר יהיה לדעת אם יהיו זרים אם לא. אם בהפועל לא ישנו את העמדה תהיה בעיה. אני מקווה שימ־ צאו את הדרך לפתרון הנבון. בכל מקרה עלינו להמתין שבועיים".

ח"כ גולדשטיין אמר, כי ועדת הכנסת פועלת גם בנושא חוק הספורט, שהוגש השבוע לכנסת בקריאה ראשונה, ובכוונתה להוסיף כמה סעיפים. העיקרי שבהם, מינוי בעל תפקיד ממלכתי כממונה על הספורט במדינת ישראל. הכוונה לשר ספורט, או לפחות לסגן שר. "לא יתכן שעל הספורט במדינת ישראל לא יופקד מישהו בעל אחריות מיניסטריאלית", הסביר ח"כ גולדשטיין.

ועדת הספורט תפעל גם להקמת איצטדיון בירושלים. "לא משנה לנו באיזה ים ישחקו. קודם "שיהיה האצטדיון", דברי יו"ר ועדת הס־ פורט.

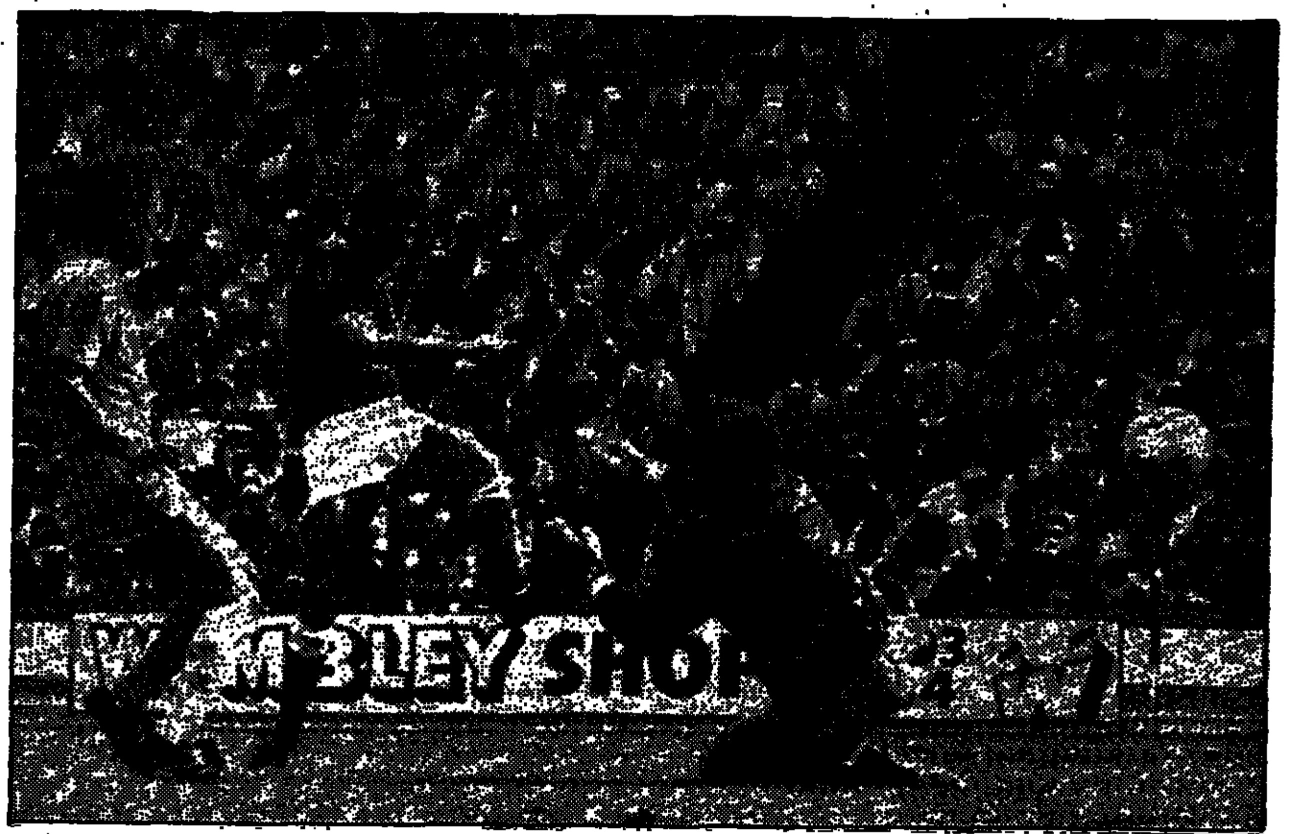

ויין קלארק (במרכז) מבקיע את שער קוֹבֶנְטְרִי מבין אוגריזוביץ' בדקה ה־44 אתמול בוומבלי, כדי להקנות לאוורטון את מגן הצדקה בפתיחה הרשמית של עונת הכדורגל באנגליה. משמאל מגן קובנטרי טְרֵוור פיק (צילום איי־פי).

אוורטון כבר רכשה את התואר הראשון

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). ויין קלארק, השחקן היחיד מבין ה־22 שנטלו חלק במישחק על מגן הצדקה שלא הופיע קודם לכן באיצטדיון וומבלי, הבקיע אתמול את שער הניצחון לזכות אוורטון בדקה ה־44 למישחק נגד קובנטרי. 15 שנה קודם לכן נגח אחיו הבכור אלן את שער הניצחון בגמר הגביע האנגלי, בו ניצחה לידס את ארסנל 1–0.

אוורטון פתחה איפוא את העונה בדיוק כפי שסיימה את העונה הקודמת — עם תואר. לקולין הארווי, המנהל החדש שהחליף את האוארד קנדאל שעבר לספרד, היתה זו התחלה מוצלחת מאד. כך גם לפיטר ריד, השחקן־מאמן שנבחר לשחקן המצטיין.

88 אלף צופים חזו במישחק בו היה לאלופה, ששיחקה בהרכב חסר, יתרון בולט — אם כי במחצית השנייה היו לקובנטרי כמה הזד־ מנויות להשוות, בעיקר ע"י ניק פיקרינג. באחד המקרים אף בעט לעמוד השער. בהרכב קובנטרי קיים הופעת בכורה החלוץ דייוויד ספידי, שנרכש לפני זמן קצר מצ'לסי תמורת 750 אלף לי"ש.

הבעיה
איך לתפקד תחת לחץ

מן היציע
מאת מיכאל קרנון

שתי נבחרות ישראליות נחתו ביום שלישי בהפרש קצר בנמל התעופה בן־גוריון. אחת שפופה ומתוסכלת, השנייה במצב רוח מרומם.

הטניסאים, אחרי התבוסה הצורבת בגביע דייוויס, לא חיפשו תירוצים והודו שנכנעו לנבחרת שהיתה עדיפה עליהם בתנאים המיוחדים ששררו בניו־דלהי. האחראים לנבחרת הנערים בכ־ דורגל, שסיימה במקום הראשון בטורניר הנערים בבראונשווייג, דיברו גבוהה גבוהה כאילו זכו בגביע העולמי.

פעם נוספת התברר שהס־ פורטאי הישראלי הממוצע, מ־ סוגל להתעלות כאשר אין עליו לחץ ואין מצפים ממנו להרבה. המישחק בניו־דלהי הוכיח שגם הטניסאים, שחשבנו שהם מעבר לזה, אינם עומדים בלחצים. כל אלה שקבעו לפני המישחק שהנבחרת שלנו פייבוריטית מול הודו, עשו בסופו של דבר שירות דב למנסדורף, לגליקש־ טיין ולכלום, משום שלא היה בסיס מקצועי להערכות אלה.

למישחקים בטנבריאלגן ובר־ ראטיסלאבה, יצאו הטניסאים שלנו בעמדה של אנדרדוגס. לשוויץ ולצ'כוסלובקיה היה יתרון ברור. רק להן היה מה להפסיד. ובמצב כזה הצליחו הב־ חורים להתעלות. בניו־דלהי כבר עשו אותם פייבוריטים. ציפו מהם לנצח. אמרו שמטוס יביא לנו שלוש נקודות. כנראה שזה היה יותר מדי גם עבור הטני־ סאים. זו היתה אותה הסיבה שאיש מהם לא מיצה את יכולתו האמיתית.

כאשר התייצבה נבחרת הנ־ ערים למישחקים נגד בלגיה במוקדמות אליפות אירופה, לא ידעו מה לצפות ממנה. ההערכה המוקדמת היתה שהכלבים עי־ פים במידה ניכרת. התוצאות ידועות: נעריו של אמנון רז ניצחו פעמיים ונבחרו לשלבי הגמר. בטורניר בצרפת כבר היה מצב שונה וגם תוצאות אחרות, ובסיכום השיגה ישראל מקום אחרון בבית המוקדם. לבראונ־ שווייג הם נסעו משוחררים, לטורניר בלתי מחייב. פעם נוספת התברר שכמצבים כאלה הם מסוגלים להפיק מעצמם הרבה יותר.

הלקח הוא ברור. בעתיד יצטרכו לשים יותר דגש על הצד הפסיכולוגי של הכנות נבחרות הייצוג השונות. בסופו של דבר מה שקובע הם ההיש־ גים באירועים רשמיים. מוטב שגם אמצעי התקשורת ישמרו על פרופורציות נבונות, ולא יהפכו אחרי כל הישג את הספורטאים שלנו לכוכבים ב־ רמה עולמית. אולי אז הם יגיעו להישגים של ממש.

כדורגל

סלקטר בדרך לבית"ר ירושלים

מאת רוני דיאמן
סופר "ספורט הארץ" בירושלים

חלוץ מכבי חיפה משה סלקטר עשוי לעבור ולשחק בעונה הבאה בשורותיה של האלופה בית"ר י־ רושלים. סלקטר העומד להשתחרר מקבוצתו באמצעות צו של בית המשפט, ישתתף כנראה היום באימון הקבוצה הירושלמית, לאחר שמשך כל השבוע האחרון נוהל עימו מו"מ העומד להסתיים תוך כמה ימים.

בשלב זה לא הושג עדיין כל סי־ כום על תנאיו הכספיים של סלקטר בבית"ר, אך נראה, כי אם תוך היו־ מיים הקרובים יסתיים המו"מ, יצטרף סלקטר למחנה האימון שת־ קיים הקבוצה בתלנוף החל ממחר ותיים. הסיכויים להעברת סלקטר לבית"ר נראים טובים, לאחר שהת־ ברר כי אפסו הסיכויים להתחמתו בירושלים של החלוץ הנתנייתי עודד מכנס.

אלקבץ עשוי לסכם היום עם בני־יהודה

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

בפגישה בין ראשי בני־יהודה לראובן אלקבץ, שתהיה היום, ינסו הצדדים לסכם את פרטי הופעתו בקבוצה בעונה הבאה. אם יסכמו בחיוב, יהיה אלקבץ לשחקן הרכש השלישי של בני־יהודה לעונה הקרובה. קודמו לו ברוך מגן ממכבי חיפה ורוני פרל מהפועל קרית־אונו.

גורם שעלול להערים קשיים היא קבוצת מכבי יבנה, המחזיקה בכר־ טיס השחקן של אלקבץ. אולם פרקליטו של הכדורגלן טוען שיבנה חייבת לשחררו או, לחלופין, להשא־ ילו.

אימוני בני־יהודה יחלו היום, לאחר שהשחקנים נחו מאז הופעתם במישחקי האינטרטוטו.

הפועל תל־אביב ניצח 1–0 בחולדה

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

חלוץ הפועל תל־אביב, שבתאי לוי, לא הופיע אתמול למישחק שקיימה הקבוצה בקיבוץ חולדה לזכר משה בירנבוים, מחברי הקיבוץ שהיה אוהד נאמן של הקבוצה. המישחק הסתיים בניצחון הפועל 1–0 משער של בני רובין.

את חברי הקיבוץ חיזקה סוללה של כדורגלנים לאומיים: השוער אריה שמיר והשחקנים אלי יאני, אהוד ברשובים, ויקי פרץ, יעקב גוטמן, אביר בוחמים ומיטל דיין.

מאמן הפועל תל־אביב יצחק שנאור שיתף במהלך המישחק 22 שחקנים. על היעדרו של שבתאי לוי אמר: "רצונו של אדם כבודו. קודם שיופיע לאימונים ואחר־כך נראה מה לעשות". לוי מחרים את אימוני הקבוצה בשל חוב של 5,000 דולר, שלטענתו חבה לו האגודה מהעונה שעברה.

טוני שומאכר (מימין) נבגע לנגיחה של ברונו לאבאדיה מהאמבורג, בהופעת הבכורה במדי שאלקה. האמבורג ניצחה 5–2 (צילום איי־פי)

פתיחה מרשימה לאלופה באיירן: 3–1 בדורטמונד

שומאכר ספג 5 שערים מהאמבורג בבכורה בשאלקה

בונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלר

דורטמונד (מיוחד ל"ספורט הא־ רץ"). עונת היובל של הבונדסליגה נפתחה כבר בליל שבת, אבל במוקד עמד המישחק שנערך כאן אתמול אחר הצהריים לעיני 54 אלף צופים, בו גברה האלופה באיירן מינכן על בורוסיה דורטמונד 3–1. היה זה מישחק הליגה ה־26 של באיירן ללא הפסד.

מיכאל רומניגה (35), ולפגארט (50), ולונדה (79) הבקיעו לבאיירן ופראנק מיל (52) לדורטמונד. כאשר החליפו הקפטנים מאתאוס ומיל דגלונים, לפני פתיחת המישחק, הם נזכרו בימים היפים שבילו במשותף במנשנגלאדבך.

סגנית האלופה, האמבורג, פתחה גם היא בתנופה בניצחון 5–2 על שאלקה. לטוני שומאכר היתה זו הופעת בכורה דלה בין קורות שער שאלקה. כל השערים הבקעו בש־ לושים הדקות האחרונות. קאסל הבקיע שלושער להאמבורג. היינד השחקן החדש לבאדיה הוסיפו שערים להאמבורג, בעוד שבוס־ טראם וטון הבקיעו לשאלקה.

את השער הראשון של העונה הבקיע בליל שבת חלוץ קאיזר לווטרקוזן שראייר בדקה ה־37, בניצ־ חון 1–0 על ואלדהוף מאנהיים. באותו ערב גברה בורוסיה מנשנגל־ אדבך במישחק חוץ על בוכום 2–1 משערים של ברונס (31) הישר מקרן ושחקן־העונה אובה ראהן (39). לבוכום הבקיע לייפלד בדקה ה־88.

● יתר התוצאות: נירנברג — אירדינגן 2–0, קארלסרוהה — קלן 1–1, ברמן — האנובר 1–0, שטוט־ גארט — הומבורג 2–1, קייזרסלאוטרן — פרנקפורט 2–2.

סיני הפתיע שוודי בגביע העולמי

מאקאו (שרות "ספורט הארץ"). הפתעה גדולה היתה כאן בשלב רבע גמר תחרויות הגביע העולמי בטניס־ שולחן: המדורג שני, יאן ואלדנר משוודיה, נוצח בחמש מערכות ע"י הסיני טנג יי.

בחצי הגמר יתמודד טנג יי עם הפולני לאסק קוצ'בסקי. גם מישחק חצי הגמר השני יהיה סיני–פולני, כאשר אלוף העולם ג'יאנג־ג'יאהלנג ישחק נגד אנדז'יי גרובה.

אוואנס שיפרה גם את השיא העולמי ב־1,500 מ' חופשי

שחיה

פרזנו, קליפורניה (איי־פי). ג'אנט אוואנס הציבה כאן את שיאה העולמי השני באליפות הפתוחה של ארצות הברית בשחיה, כאשר שחתה 1,500 מ' חופשי ב־16:00.73 דקות. השיא העולמי הקודם הוחזק ע"י אמריקאית אחרת, קים לינהאן (16:04.49 ד'). לאוואנס בת ה־15 היתה זו מדליית זהב רביעית באליפות.

קודם לכן השווה מאט ביונדי את שיא העולמי ב־50 מ' חופשי ב־22.33 שניות. ביונדי ניצח גם ב־100 מ' חופשי ב־49.34 שנ'.

באליפות הוצבו גם ארבעה שיאים אמריקאים: סטיב בנטלי ב־200 מ' חזה 2:15.30 ד', דייוויד וורטון ב־400 מ' מעורב 4:27.61 ד', שון קיליון ב־800 מ' חופשי ב־7:52.49 ד' ואיימי שאו ב־200 מ' חזה ב־2:29.78 ד'.

תוצאות אחרות: 200 מ' גב — ג'ונסון 2:01.68 ד', 200 מ' פרפר — סטיוארט 1:58.13 ד'. נשים: 100 מ' חופשי — טורס 56.14 שנ', 200 מ' גב — 2:12.37 שנ', 200 מ' פרפר — בארמאייר 2:12.58 ד'.

הניחוש הנבון בטוטו

1.	אלטונה ג. — היבי	x
2.	דונקאסטר — דנדנונג ג.	x
3.	אקברון סיטי — בולין	x
4.	מלבורן — נוקס סיטי	x
5.	נתאווד' — מלבורן ד.	1
6.	אלטונה מ. — סאטרדיי	x
7.	קליפטון — דנדנונג ס.	2
8.	רונסון — פרהראן ס.	x
9.	אלת'האם — המלין	2
10.	ווסטביים — וויבילי	1
11.	קמבלטאון — טורונה	1
12.	סבוראל — פלניה	1
13.	קראטיה — פרוהילס	1
14.	קאמברלאנד — ליון	1

הצלחה לנכים הישראלים במשחקי סטוקמנדוויל

2 מדליות זהב לשחיין פינטו

סוף שבוע מוצלח היה למשלחת הנכים של ישראל שהוסיפה לפאונט עוד מדליות זהב, כסף וארד, בתחרויות הבין־לאומיות הנער־ כות בסטוקמנדוויל.

ההישג הבולט ביותר היה של השחיין שלמה פינטו, אשר צבר עוד שתי מדליות זהב, לאחר שניצח במשחים ל־100 מ' חתירה בזמן 1:10.52 דקה וב־200 מטר מעורב אישי בזמן 3:13.06 דקות.

ארבע מדליות כסף הושגו על־ידי נבחרות השחייה לנשים ולגברים שתפסו את המקום השני במשחי השליחים ל־4x50 מטר חופשי גברים 2:28 דקות, 3x50 מטר מעורב אישי גברים 2:17 דקות, וכן ב־4x50 מטר חופשי וב־3x50 מטר מעורב אישי לנשים.

המאמן־שחיין אורי ברגמן זכה שלישי במשחה ל־100 מטר חופשי בזמן 1:06 דקה.

נבחרת הכדורסל גברה על נבחרת יפן 62–55, לאחר שהיו 28–28 במחצית. חיים כהן היה הקלעי הישראלי היעיל ביותר עם 20 נקודות.

מדליית כסף הוענקה לאתלט נחמן חלף שתפס את המקום השני בהדיפת כדור ברזל למרחק 13.17 מטר.

סיכום המדליות הישראליות עד כה: 6 זהב, 14 כסף, 7 ארד. בדירוג הכללי עלתה ישראל למקום השני. ספורטאי 38 מדינות משתתפים בתחרויות.

אברהם תשובה

● שלמה אוולאי מהפועל עמק חפר ניצח בסוף השבוע במירוץ ההליכה שהיה באיצטדיון בהדר יוסף. אוולאי עבר 1,000 מטר ב־2:23.7 דקות והקדים את שמעון פרנסקי שקבע 2:27.8 דקות. במירוץ ההליכה לנשים ל־1,000 מ' ניצחה עידית מודלי מהפועל ירושלים.

פיזנטי מחר לאנגליה

חתם בקבוצה הלונדונית ק.פ.ר. ויהיה הישראלי השישי שיופיע בעונה הבאה כמקצוען באירופה

כדורגל

מאת סופר "ספורט הארץ"

המגן הבין־לאומי דוד פיזנטי יוצא מחר ללונדון, לאחר שחתם בקבוצה האנגלית קווינס פארק ריינג'רס. הקשר בין פיזנטי לבין הקבוצה האנגלית נוצר לפני כמה חודשים, לאחר שפיזנטי נפרד מקבוצת הבונדסליגה פ.צ. קלן.

את יכולתו של פיזנטי ראו ראשי ק.פ.ר. בטורניר שקיימה הקבוצה בשוודיה, לפני כחצי־שנה. פיזנטי שולב בהרכב והותיר רושם חיובי, אשר סלל בפניו את הדרך לליגה האנגלית.

פיזנטי הוא הכדורגלן הישראלי השני שיופיע השנה בבריטניה. הראשון הוא אבי כהן, שעבר ממכבי תל־אביב לאלופה הסקוטית גלאזגו ריינג'רס. בנוסף לשניים אלה ישחקו השנה בליגות באירופה עוד ארבעה שחקנים: שלושה מהם בבלגיה, רוני רוזנטל (פ.ק. ברוז'), משה סיני (בוורן) ואלי אוחנה (מאלין). הרביעי הוא מוטי איוניר המופיע בדרגה ההולנדית.

המושבה הישראלית עשויה לג־ דול אם עוד כדורגלנים הנבחנים בקבוצות בחו"ל יצליחו במבחניהם. הכוונה היא לאלי דריקס (מולנבק) ואייל בלייבטר (לוקרן) וכן השוער בוני גינזבורג המשתתף בימים אלה באימוניה של ארסנל בלונדון.

פרויקט נסיוני: כדורגל בבתי הספר מהשנה הבאה

המטרה: כדורגל כמקצוע חובה בבתי הספר

מאת משה הר־גמש
סופר "ספורט הארץ"

ענף הכדורגל הצליח להחדיר סוף סוף רגל לבתי הספר היסודיים: בשנת הלימודים הקרובה יוחל פרו־ יקט ניסיוני שיקיף בין 15 ל־18 בתי ספר יסודיים. את הפרויקט יזם ארגון המאמנים והוא יבוצע בשיתוף ההתאחדות לכדורגל, הפיקוח על החינוך הגופני במשרד החינוך והר־ שויות המקומיות בהן יבוצע הפ־ רויקט.

על התוכנית סיפר דורון קרוה, מזכיר ארגון המאמנים. "המדובר בחוגים שיהיו פעמיים בשבוע, לבני 7–8 ו־9–10 בטבריה, בקרית־אונו, ביבנה ובקרית מלאכי. תחילה יהיו האימונים במיתקנים של בתי הספר. לאחר מכן במגרשי דשא בסביבה. בשלב מאוחר יותר יהיה טורניר בהשתתפות נבחרות של ארבעת הישובים. בשלב הסופי יוחלט במבר טייני הפרויקט להמשך הטיפול".

קרוה הדגיש, כי זו הפעם הראשונה שגוף מוסמך כלשהו מטפל בבני גילים צעירים כל כך. המגמה היא להרחיב את הפרויקט בשנה שלאחר מכן. ההדרכה תיעשה בהתנדבות ע"י מאמנים צעירים. צוות הפיקוח כולל את המאמנים עמנואל שפר, אליעזר שפיגל, ניגו ברגיג ודב מאליס.

קרוה סיפר, כי הרעיון הועלה בגלל חוסר יחס בעבר של רשויות החינוך לנושא הכדורגל, והצורך החיוני להקים דור של כדורגלנים בעלי יסודות נבונים. היעד העיקרי הוא להפוך את הכדורגל למקצוע חובה בבתי הספר.

קליעה

אילן צבר 598 ברובה חופשי

מאת סופר "ספורט הארץ"

בתחרות מבחן של הסגל האו־ לימפי השגה תוצאה טובה מאד ברובה חופשי, 60 כדור, בשכיבה. הקלע מנוס אילן צבר 598 נקודות מתוך 600 אפשריות — מסרה אוגה מרגס, דוברת איגוד הקליעה.

מייק טייסון בן ה־21 (משמאל), ינסה הבוקר בלאס־וגאס להיות אלוף העולם הבלתי מעורער הראשון במשקל כבד מאז 1978 המוכר ע"י שתי ההתאחדויות האיגוד העולמיות. יריבו (מימין) יהיה טוני טאקר בן ה־28. שניהם מתייצבים לקרב בלתי מנוצחים. טייסון ניצח ב־30 קרבות מהם 27 בנוקאאוט וטאקר ב־35, מהם 30 בנוקאאוט (צילום איי־פי)

בעיטה חפשית

לנדל — קונורס, בקר — גילברט בחצי גמר הטורניר בוושינגטון

ניסטרום הפתיע את וילאנדר באליפות שוודיה

טניס

וושינגטון (איי־פי). איוון לנדל יתמודד כאן עם ג'ימי קונורס ובוריס בקר עם בראד גילברט בחצי גמר טורניר "הפרס הגדול" על פרסים כספיים בסך כולל של 232,000 דולאר.

מישחקי רבע הגמר נערכו בחום כבד (38 מעלות צלזיוס). לנדל עמל קשה לפני שגבר על ג'ימי אריאס 6–3, 6–4, 6–4 וקונורס ניצח אמריקאי אחר, טוד וויטסקן 6–3, 6–2, 6–2. בקר גבר על האמריקאי הצעיר ג'יי ברגר 6–3, 6–2 וגילברט הכניע את בראזנו מרטי דייוויס 6–4, 6–4.

בחצי גמר האליפות הפתוחה של שוודיה הנערכת בבורסטאד, הפתיע יואכים ניסטרום כשניצח את המ־ דורג מספר אחד מאטס וילאנדר 6–2, 6–2. במישחק הגמר יתמודד ניסטרום עם שוודי אחר, שטפאן אדברג, שניצח את הספרדי אמיליו סאנצ'ס 6–4, 6–0.

שלושה ארגנטינים העפילו לחצי גמר האליפות הפתוחה של הולנד הנערכת בהילוורסום. אחד מהם, הצעיר ג'יירמו פרסדרולראו, הפתיע את חברו מרטין חייטה 6–3, 7–5, 7–6 (11–9) בנקודות. יריבו בגמר יהיה הצ'כי מילוסלאב מצ'יר, שניצח את אדוארדו בנגואצ'אה 6–1, 7–5.

עמוס ואמריטראג' נפגשים בוורמונט

סטאראטון מאונטיין, וורמונט (שרות "ספורט הארץ"). עשרה ימים אחרי שהתמודדו בניו־דלהי ברבע גמר גביע דייוויס, יוכלו עמוס מנסד־ רוף וויג'אי אמריטראג' להחליף חוויות. שניהם נוטלים חלק בטורניר "הפרס הגדול" כאן, על פרסים כספיים בסך כולל של 315 אלף דולאר.

אמריטראג' נכנס לטורניר כ־ "ווילד קארד" (מוזמן) והוא ישחק גם כמוגות עם ג'ימי קונורס. בטור־ ניר, שכל הכרטיסים לשבעת הימים שלו נמכרו מראש, משתתפים 64 טניסאים, ביניהם הפינאליסטים של ווימבלדון פאט קאש ואיוון לנדל. שחקנים בולטים אחרים: אנדרס גומס, ג'ון מקנרו, טים מאיוט, רוברט סגוסו ובראד גילברט.

גם לישראליות סיכוי להופיע במישחקי סיאול

בינתיים נודע כאן, שהתאחדות הטניס הבין־לאומית תפנה לוועד האולימפי הבין־לאומי בבקשה להג־ דיל מ־32 ל־48 את מספר הטני־ סאיות שישתתפו בטורניר האו־ לימפי, כדי לאפשר למספר גדול של מדינות ליטול חלק בתחרויות. אם תיענה הבקשה, ישנו סיכוי [illegible] מבית גמר מישחקי [illegible] (בכלל ישראל).

ארבע המדורגות הבכירות — בחצי גמר גביע הנשים

ואנקובר, קנדה (איי־פי). ארבע הנבחרות המדורגות ראשונות יתמודדו כאן בחצי גמר תחרויות גביע הפדרציה בטניס לנשים. מחזיקת הגביע ארצות הברית, המדורגת ראשונה, תשחק נגד הרביעית, בולגריה; המדורגת שנייה, צ'כוסלובקיה, תשחק נגד השלישית, מערב־גרמניה.

אתמול הבטיחו ארה"ב ובולגריה את מקומן בחצי הגמר בלי שהפסידו מערכה. ארה"ב ניצחה את בריטניה 3–0. כריס אוורט — ג'ו דיורי 6–3, 6–1, פאם שרייבר — שרה גומר 6–1, 6–3, זינה גריסון ואליז בורג'ין — דיורי ואן הובס 7–5, 7–5. בולגריה גברה על אוסטרליה 2–0. קטרינה מאלייבה — אן מינטר 6–2, 6–2, מנואלה מאלייבה — אליזבת סמיילי 6–4, 6–4.

● שלומי ירמיהו ממושב בדנון ניצח בשבת במירוץ אופניים שהיה באיזור רמלה וצומת הראל, כשעבר 30 ק"מ ב־58.04 דקות.

כדורסל

הנבחרת פותחת היום בהכנותיה

מאת יעקב זינגר
סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל, בכדורסל, תחל היום את הכנותיה לטורניר המוקדם שיהיה בתחילת ספטמבר בבולגריה, לאליפות אירופה דרג ב'.

רשימת המוזמנים כוללת את מיקי ברקוביץ', דורון ג'מצ'י, חן לי־ פין ואיציק כהן ממכבי תל־אביב, ישראל אלימלך ואבי מאור (הפועל חולון), עדי גורדון, ארי רוזנברג ותומר שטיינהאואר (מכבי חיפה), ברב הנפלד ועופר פליישר (הפועל גליל־עליון).

האחים לאסוף ולאוזן מרסו מה־ פועל תל־אביב יצטרפו לנבחרת במהלך השבוע עם שובם מחופשה בארה"ב.

הקאדטים לאליפות אירופה בהונגריה

מאת יעקב זינגר
סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הקאדטים של ישראל בכ־ דורסל ממריאה היום לאליפות אירו־ פה בכדורסל, שתהיה בהונגריה. האליפות תחל ביום שישי, הי"ג בפד־ גוסט. הנבחרת תקיים שלושה מישחקי אימון לפני פתיחת האלי־ פות.

ישראל תשחק בבית בו שובצו גם נבחרות יוגוסלוויה, יוון, איטליה, טורקיה וצרפת.

הסגל הישראלי כולל את תומר חנוך ואבי לוי מהפועל חולון; אלון מודלי, גיא גודס וקורן אמישה מהפועל חיפה, אייל לייב ובני ברוס (מכבי חיפה), אפיק קהולי ואורן קרימצנסקי (הפועל [illegible]), אמיר כץ (מכבי תל־אביב), גלעד נוחה (עמק־חפר) ושגי כהן (בקעת בית־שאן).

מאמן הנבחרת הוא יוסי הודי־ עוזר — משה ברשן. המנהל הוא שלמה חולי ובראש המשלחת יעמוד גוניק צור.

יוסי הודי הביע חשש, בעיקר משום שהנבחרת לא קיימה מישחקי אימון בארץ נגד יריבות חזקות, כדי להתרגל לאליפות.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי קריתגת
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965 כי במשרדי הוע־ דה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית גת הופקד שינוי תכנית המיתאר שינוי מס' 15 לתכנית מיתאר 101/02/9 — שכונות מערבית של קרית גת.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי:
לשנות את תכנית המיתאר ה־ קיימת של קרית־גת על ידי קביעת יעודי קרקע חדשים לחלק המערבי של קרית גת וכן על ידי קביעת גבולות חדשים לתכנית המיתאר, גבולות הכול־ לים את השטח הקרוי "אצבע עוזי" שיעודו הקודם היה יעוד של קרקע חקלאית הכל כמוגדר בחוק התכנון והבניה בפרק ג' סעיפים 61 ו־63.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
שטח התכנית: הוא כ־2,030 דונם.
גושים: חלקים בגושים: 1565, 1570, 1571, 1572, 1606, 1609, 1908, 1911.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בי־ מים ובשעות שהמשרדים האמו־ רים פתוחים לקהל.
על המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חד־ שיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתונות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנימוקות בלוויה תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתבססת ההתנגדות.

שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ובניה מחוז הדרום

לחברת תיירות
דרושים
מדריכי טיולים
לצפון הארץ
בעל נסיון ורקע אקדמאי
טלפון 03-456549/6/7

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוג־ שה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לפרגולה בשטח 25 מ"ר.
ברחוב משמר הירדן מס' 101 גוש 6623 חלקה 667 תיק בנין 2/0807־101
בקשה מס' 862617.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל בב־ קשה זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־ אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כת־ בתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון.
י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04-640775
פר — 336
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
אירוניס חיפה — לאשר 5 בנינים במגרש 2001 בגוש 11199 ברמות אלון.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה כעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א, ג, ה, בין השעות 8:00–11:30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
[illegible]
מהנדס העיר

לרכוש במבצע!
• חבילת מחברות 9740
• יומן התלמיד
• חבילת עפרונות
• מחשב FX828
6 ש"ח
3.25 ש"ח
3 ש"ח
29 ש"ח
• רפידוגרפים • דיסקטים
1.99 ש"ח

אל תלך רחוק. יש מקום קרוב.
ש.מ.מ. ציוד משרדי מכשירי כתיבה
דרך פ"ת 44 ת"א מול בית הדר. טל. 382075-373915

חדשות חוץ

עיתונים בריטיים יתעלמו מאיסור ביהמ"ש לדווח בפרשת סוכן הביון

נגד הפצת ספרו "לוכד המרגלים" מנהלת ממשלת תאצ'ר מאבק משפטי ממושך באוסטרליה • עורך ה"דיילי מירור" שהימרה את פי ביהמ"ש עוד ביום ו': אהיה מוכן ללכת לכלא, אם זה מחיר השמירה על הדמוקרטיה • עיתונים בסקוטלנד החליטו שצו ביהמ"ש לא חל עליהם

מטוס־שכר של בלוז שהוביל סוסים לתצוגה בארה"ב, התרסק על כביש מהיר במכסיקו סיטי, בשעת השיא של התנועה ביום חמישי שעבר. 42 איש נהרגו ו־38 נפצעו. לפחות 26 כלי־רכב נפגעו או נהרסו. (תצלום: אי־פי)

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). עיתונים שונים בבריטניה החליטו להתעלם מפסיקת בית־המשפט העליון האוסרת פרסום דיווחים הקשורים בספרו של הסוכן החשאי, פיטר רייט, נגדו מנהלת ממשלת תאצ'ר מאבק ממושך.

באנגליה היה זה ה"דיילי מירור" אשר הימרה את צו בית־המשפט עוד ביום ששי, כאשר העורך, רוברט מאקסוול, הודיע, כי יהיה מוכן ללכת לכלא, אם זה יהיה מחיר "השמירה על הדימוקרטיה". לדבריו, "היטלר עלה לשלטון בגלל סתימת פי העתונות".

ה"גארדיאן" הלונדוני עומד לפרסם את הסיפור בשבוע הבא.

ה"אינדיפנדנט" יותיר חללים ריקים בעתונו לאותו מאות נגד הצנזורה.

עיתונים בסקוטלנד החליטו, כי תחום השיפוט של בית־המשפט בלונדון אינו חל עליהם, והיומון החשוב "הסקוטסמן" הוליט לפרסם קטעים מן הספר "לוכד המרגלים", שנגד הפצתו בבריטניה ובאוסטרליה נלחמת הממשלה זה יותר משנה. עתון נוסף בסקוטלנד, "הדיילי רקורד", החליט לנהוג בצורה דומה.

העימות המשפטי בין הרשויות לעתונות הגיע גם להונג קונג. העתון היומי היוצא בשפה האנגלית, "סאות' צ'יינה מורנינג פוסט", פרסם אף הוא חלקים מן הספר שלשום ואתמול, וממשלת בריטניה השולטת בקולוניה, הוציאה כבר נגדו צו על תנאי.

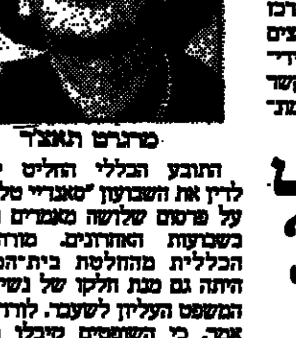

מרגרט תאצ'ר

התובע הכללי החליט לתבוע לדין את השבועון "סאנדיי טלגראף" על פרסום שלושה מאמרים בנושא בשבועות האחרונים. מורת־רוח הכללית מהחלטת בית־המשפט היתה גם מנת חלקו של נשיא בית המשפט העליון לשעבר. לורד דנינג אמר, כי השופטים קיבלו פסיקה מגוחכת העושה חוכא ואיטלולא מן החוק. הוא התייחס לעובדה שהספר כבר מופץ בארה"ב, וכי רבים מעותקיו הוכנסו לבריטניה.

ממשלת תאצ'ר הודיעה כי היא עומדת על כך שאין לאפשר לאיש השירותים החשאיים לשעבר להפיק רווחים כספיים מסודות מדינה שנודעו לו בתוקף תפקידו.

כ־35 הרוגים וכ־300 פצועים מפגיעות סופת טורנדו בקנדה

הסופה פגעה בעיר אדמונטון • מאות בתים נהרסו עד היסוד • הוקם מרכז מידע על נפגעים — טל. 4212213 ־ 403

מאת גלעד רותן
סופר "הארץ" בקנדה

אדמונטון, (מיוחד ל"הארץ"). לפחות 35 איש נהרגו ויותר מ־300 נפצעו, כשסופת טורנדו פגעה אתמול בערב בעיר אדמונטון, קנדה. חלקה המזרחי של אדמונטון, בירת מחוז הנפט אלברטה ואחת הערים המשגשגות במדינה, הוכה בשני גלים על־ידי רוח שמהירותה עלתה על 100 קמ"ש. הטורנדו פגע באלפי בתים. הרס מאות מהם עד היסוד.

קשה במיוחד נפגעה שכונת קראוונים, שרובם ככולם התהפכו ונהרסו. בשכונה זו נמצאו 24 מכלל הנספים.

עד מסירת הידיעה נמנו 35 הרוגים וצוותי הצלה מחפשים נפגעים נוספים. בבתי החולים אושפזו יותר מ־300 פצועים אחרים, חלקם במצב קשה. שלטונות העיר הכריזו על מצב חרום. הנזק בארמונטון ובי־ישובים הסמוכים טרם נאמד, אבל הוא מוערך במיליארדי דולרים.

עיקר ההרס נגרם על ידי שטפונות שנוצרו על־ידי הרוח ועל־ידי ברד שבא בעקבותיה. בטלוויזיה נראו אנשים אוחזים גרגרי ברד בגודל של כדורי טניס. משטרת אדמונטון הקימה מטה חרום, המרכז מידע על נפגעים. ישראלים הרוצים לברר את גורלם של קרובים וידידים בעיר הגדולה יוכלו להתקשר למספר 4212213 (אזור חיוג ארמונטון 403).

מנהיגי הטאטארים הועלו על מטוסים וגורשו לאוזבקיסטן

מאת אליהו הובי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). אנשי קג"ב פשטו בלילה בין חמישי לששי על דירות בהם התאכסנו מנהיגי הטאטארים, ועשרים איש הועלו על מטוסים וגורשו למקום מגוריהם באוזבקיסטן — מסר כתב הרדיו השוודי במוסקווה.

קדם לפעולה זו שידור כתבה מיוחדת בזמן הרשת של הטלוויזיה הסובייטית "ורמיה": המזכיר הראשון בשגרירות ארה"ב במוס־קווה, שון בירנס, צולם במצלמה נסתרת כשהוא משוחח עם שלושה מנהיגי הטאטארים. התצלום לווה בהודעה של טאס, המאשימה את ארה"ב ב"התערבות בעניינים פני־מיים של בריה"מ ועידוד פעילות אנטי־סוציאלית". עוד מאשימים אנשי שגרירות ארה"ב בטיפוח "לאומנים קיצוניים".

העתון השוודי "סאבנס אבביידר" כתב בהקשר לפרשה זו, כי בשנת 1943 עודד המופתי של ירושלים, שגלה לברלין, את הטאטארים של קרים לתמוך בצבא הגרמני.

בריה"מ תתיר כנראה בקרוב תיירות פרטית למערב

מוסקווה (ע"ר). הממשלה הסובייטית תתיר כנראה בקרוב לאזרחיה לבקר באורח פרטי במערב — מסר דובר סובייטי בקונגרס האירופי לביטחון ושי־תוף־פעולה ביום ששי.

הדובר, ולאדימיר קארטאשקין, שנכח במסיבת־עי־תונאים בקשר לוועידה לביטחון ושיתוף־פעולה באירופה, אמר, כי הממשל הסובייטי שוקל הקמת סוכנות נסיעות נפרדת משלטונות "אוביר". המנפיקים אשרות נסיעה. בצורה זו יוכלו אזרחים פרטיים לבלות חופשה בחו"ל.

כל אזרח סובייטי שירצה לצאת למערב ולבקר במדינה כלשהי, אתר היסטורי או מקום שיש לו עניין מיוחד לבקרו, יוכל לבוא למשרד זה ולקבל רשות יציאה, אמר.

כיום רשאים תושבי ברית המועצות לבקר במערב רק אם יש להם קרובים שם או אם הם מצטרפים לטיול מאורגן.

בדרך כלל צריכים היוצאים לחו"ל להוכיח "עבר טוב" הן במפלגה הקומוניסטית והן במ־קום העבודה, כדי לקבל רשות להצטרף לטיול מאורגן בחו"ל.

מכת ארבה צפויה במצרים

קהיר (ע"מ). העתון "אחבאר אל־יום" מוסר, כי להקות ארבה עלולות לתקוף את שטחי מצרים בתחילת אוגוסט. פשיטת הלהקות צפויה ככל הנראה עם התחלת עונת הרוחות והן מתפרסות בדרך כלל על שטח המגיע ל־40 קמ"ר.

מחוץ לשטח [illegible] של מצרים קיימות עתה 39 תחנות למלחמה בארבה המפוזרות לאורך הגבולות, ומצויידות במומחים, בחומרי ההדברה ובמכשור הטכני הדרוש.

"תשרין": צפוי גילוי יהלומים בסוריה

דמשק, (ע"מ). העתון הסורי "תשרין" מבשר, כי יש לצפות לגילוי כמויות ענק של יהלו־מים, וייתכן ש"סוריה תהפוך לאחת ממפיקות היהלומים הגדולות בעולם".

העתון יודע לספר, כי לפי הזמנתו של המוסד לגיאולוגיה ולמחצבים ביקר לאחרונה בסוריה המומחה האמריקאי לגאולוגיה וסלעי יהלומים, סטיב האגרטי.

המומחה משמש כמנהל המכון למחקרי סלעים בשכבה העליונה של קרום כדור הארץ באוניברסיטת מסצ'וסטס.

בתום סיור באתרי הכריה באזור אלג'זבאת (רכס הרי החוף) ובמרכז המדינה, אמר המומחה, לדברי העתון, כי הופתע מהכמויות העצומות של יהלו־מים. לדבריו, לפי הנתונים שגילה, סוריה צפויה להיות בין מפיקות היהלומים הגדולות בעולם.

משטרת שוודיה לכדה החשוד ברצח כראמה

מאת אליהו הובי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). משטרת שוודיה לכדה אתמול את עלי לואיס סאליבי, לבנוני בן 25, החשוד כי הניח את מטען החומר הנפץ שגרם להתרסקות המסוק בו טס ראש ממשלת לבנון, ראשיד כראמה, ביוני 1987.

עלי סאליבי, ששימש טכנאי בחיל האוויר של לבנון, נמלט לקפריסין ומשם טס לשטוקהולם. הציג עצמו כפליט ושוכן במחנה פליטים ליד העיר מוטאלה.

ערכה את המדור: עדה אושפיז

חדשות המשק

המתח הפוליטי והחשש לאינפלציה גרמו ירידות שערים חדות בבורסה

זוהי הערכת מחלקת המחקר של אחד הבנקים הגדולים ★ איזון בהיקפי הפדיונות וההנפקות של בנק ישראל בשוק ההון ביולי

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

נראה כי הצדקה חלקית, אם כי לא ברורה ולא ודאית, לאווירת המסחר השלילית שהביאה לירידות שערים במניות בשבוע שעבר, ניתן למצוא בהחרפת המתח הפוליטי — כך נמסר בסקירות סוף השבוע של אחד הבנקים הגדולים. באותה סקירה נמסר כי שוק המניות גם הושפע מהדיונים המתמשכים בנושא המשא ומתן על השכר במגזר הציבורי, בגלל החששות שאי חתימת הסכם תביא לחידוש האינפלציה.

משרד האוצר יפרסם היום את נתוני הפעילות של בנק ישראל בשוק ההון בחודש יולי. מנתונים אלה עולה כי ביולי הושג איזון בין היקפי ההנפקות להיקפי הפדיונות של הבנק המרכזי. בנק ישראל פדה איגרות חוב בהיקף של 450 מיליון שקל, והנפיק איגרות חוב בסכום דומה.

לעומת זאת, פדה הבנק המרכזי סכום של כ־150 מיליון שקל באמצעות המק"מ, פדיון אשר אינו נלקח בחשבון בנתוני הפעילות של בנק ישראל בשוק ההון. יש לציין, כי עודף פדיון זה יתקזז עם עודף תקציבי שהושג החודש, בגלל עי־כובים בביצוע הזרמת הכספים על ידי הממשלה לסקטור הקיבוצים והמושבים.

בנק הפועלים ובל"ל עומדים לקבל מסו"ב נכסים בשווי מאה מיליון ד'

כתשלום על חשבון חובות הקונצרן לבנקים המסתכמים בכ־400 מיליון דולר

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנק הפועלים ובנק לאומי ירכשו כנראה נכסים בכ־100 מיליון דולר מקונצרן סולל בונה, לכיסוי חלק מהתחייבויות של הקונצרן ההסתד־רותי לשני הבנקים.

ראשי סולל בונה ונציגי מערכת הבנקאות מקיימים על כך דיונים מתקדמים, אך הנושא עדיין לא הוסדר סופית.

ביום האחרון של 1986 הושג כבר הסדר בין סולל בונה לבין בנק הפועלים, לפיו ירכוש הבנק את חברת "דיור", שהיתה של סולל בונה, תמורת כיסוי כ־90 מיליון דולר מחובות סולל בונה לבנק הפועלים. מאוחר יותר נמסר, שבנק לאומי עומד להצטרף להסדר זה ולרכוש חלק מ"דיור", כנראה 20%, תמורת כיסוי חלק מחובות סולל בונה לבנק לאומי.

מעריכים שגם במקרה זה יהיה היחס לגבי רכישת הנכסים הנוספים בהתאם ליחס החובות של סולל בונה לשני הבנקים. סולל בונה חייבת כיום לבנק הפועלים ולבל"ל כ־400 מיליון דולר, מזה כ־300 מי־ליון דולר החוב לבנק הפועלים וכ־100 מיליון דולר לבל"ל. על כן יש להניח שאם העסקה תצא אל הפועל, יהיה היחס בעסקה החדשה 75%–80 לבנק הפועלים ו־20%–25 לבנק לאומי.

החובות של סולל בונה לבנק לאומי הם בעיקר מפעילות החברה לעבודות חוץ של סולל בונה.

בנק לאומי ובנק הפועלים יקחו לידיהם בעיקר נכסים שאינם קשורים לפעילות הישירה של קונצרן סולל בונה בענף הבניה. מדובר בעיקר בבניינים ששייכים כעת לסולל בונה, מגרשים ונכסים מסויימים של חברת אבן וסיד, שהיא החברה הרווחית ביותר בקבוצת סולל בונה, אותה מבקשים כעת להנפיק בבורסה.

נראה שקיימת כוונה שאבן וסיד תמשיך לפעול במסגרת סולל בונה, ורק נכסים שאינם קשורים לתפעול השוטף של החברה, יוכרו.

מכירת הדירות החדשות ביולי עלתה ב־25% — אצל תשע החברות הגדולות

בעיקר נמכרו דירות יקרות • מחירי הדירות עלו ביולי בכ־2–3 אחוזים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עליה חדה נרשמה ביולי במכירת דירות חדשות, כך מתברר מסיכומים שנערכו בתשע חברות הבניה הגדו־לות. חברות אלו מכרו ביולי 379 דירות, לעומת 304 דירות ביוני — גידול של 25%.

יצויין, עם זאת, שזה מעין "תיקון טכני" בעקבות הירידות במכירת דירות שהיו בחודשים האחרונים.

בהמשך לחודשים הקודמים, גם עתה בולטת המגמה, שלפיה מצליחות חברות הבניה למכור בעיקר דירות יקרות יחסית, בעוד שהמכי־רות של דירות עממיות, המיוע־דות לזוגות צעירים, נמצאות עדיין בשפל. התופעה נובעת בין היתר מכך שהבנקים רשאים כעת לתת משכנתאות חופשיות בסכומים גדו־לים יותר, עד 55 אלף ש"ח (לעומת 41 אלף ש"ח בעבר) לרוכשי דירות.

מרבית החברות העלו את מחירי הדירות ביולי בשיעור שבין 2–4 אחוזים. למרות ההחלטה לייקר את הדירות, נתנו חלק מהחברות הנחות, ומכרו בפועל את הדירות במחירי החודש הקודם.

להלן התפתחות המכירות בתשע חברות הבניה הגדולות:

החברה	יולי	יוני	שינוי (ב־%)
שיכון עובדים	136	94	+44
שיכון ופיתוח	52	40	+30
אזורים	48	30	+60
אשדר	45	38	+18
יובל גד	22	33	−33
רמט	21	20	+5
רסקו	20	15	+33
אלדם	19	20	−5
רובינשטיין	16	14	+14
סה"כ	379	304	25

התחדש המו"מ בין הטייסים והנהלת אל־על

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

המשא ומתן על הסכם עבודה חדש בין ההנהלה לטייסים בחברת התעופה "אל על" התחדש בסוף השבוע. אמש נודע, כי בראש הישיבה הראשונה של סיבוב השי־חות הנוכחי, בניסיון לחלץ את המגעים מהמבוי הסתום אליהם נקלעו עד היום, ישב המפרק הזמני של החברה, עו"ד עמרם בלום. הישיבה הראשונה הוקדשה לליבון המושגים בנושאים השנויים במחלוקת בין שני הצדדים. הנציגים עברו אחד לאחד על הסעיפים השונים הנתונים למו"מ, כמו התוספת שתשולם לטייסים על המרכיב השקלי במשכורות. כל אחד מהצדדים הציג את עמדתו ודרישותיו.

המיכרזים למנהלי לשכות התיירות ייערכו היום

מאת זוהר בלומנקרנץ

המכרזים לארבע משרות מנהלי לשכות תיירות ממשלתיות בחו"ל, שקיומם הוטל בספק, ייערכו היום כמתוכנן, לאחר שנציבות שרות המדינה והסתדרות עובדי המדינה הגיעו שלשום להסכמה בנושא זה בבית הדין לעבודה בירושלים, אך המחלוקת העקרונית לגבי מכרזים אחרים במשרדי ממשלה נשארה בעינה.

ח"כ גולדשטיין: מזגנים — עכשיו

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ח"כ פנחס גולדשטיין (ליכוד) תובע כינוס מיוחד של ועדת הכנסת, בטרם יציאת הכנסת לפגרה, במגמה לסיים את הליכי חקיקת החוק בדבר הפחתת מס על מזגנים לרכב לשיעור של 40%.

לדברי גולדשטיין, בשל ריבוי תאונות הדרכים הקטלניות והר חום הכבד, על ועדת הכנסת לקצר את תקופת ההמתנה בת חודשיים, הנהוגה לגבי כל הצעת חוק המוגשת על־ידי הממשלה, כדי שאפשר יהיה לרוץ בהצעה כבר השבוע בט־רם יציאת הכנסת, ולאשרה בטרם תצא הכנסת לפגרת הקיץ.

ערך את המדור: אוריאל ויינגלד

האוצר: פטור ממס למלכ"רים יגרור פיקציות ופריצת תקציב

מתנגד להחלטת ועדת הכספים להעניק פטור למוסדות ללא כוונת רווח בשטחים המוחזקים ובאזורי הפיתוח

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר מתנגד להחלטה שהתקבלה בסוף השבוע בוועדת הכספים — להעניק פטור ממס־מעסיקים ופטור ממס על הוצאות עודפות של מפעלים ללא כוונת רווח (מלכ"רים) בשטחים ובעיירות הפיתוח.

לנוכח התנגדות האוצר הודיע יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, כי יערוך שינויים בהחלטה, והנושא יידון שנית בוועדה.

נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ', אמר אמש כי ההחלטה להעניק פטור ממס־מעסיקים למלכ"רים בשטחים ובאזורי פיתוח עלולה להביא לפריצת התקציב, ולגרום לפיקציות בהיקף גדול, שכן משרד האוצר אינו יכול להעניק פטור שכזה על מוסדות בגדה ובעיירות הפיתוח.

רבינוביץ' ציין כי הצעתו המקורית של האוצר, שהוגשה לוועדה, היא לסתום את פירצת האפשרות להתחמק מתשלום מס באמצעות פעילות בשטחים, ולהטיל על מפעלים ביו"ש לשלם מס הכנסה מקביל לזה שמשולם על־ידי מיפעלים בתחום הקו הירוק. זאת, כדי למנוע הברחות מס וגלגול רוו־חים ממפעלים בתחום הקו הירוק אל מיפעלים בגדה, ששילמו עד כה שיעורי מס מופחתים.

הצעה זו אושרה בוועדה ברוב קו־לות, אולם ח"כ גרשון שפט (התחיה) הציע כי מלכ"רים ביו"ש יזכו לפטור ממס־מעסיקים וממס על הוצאות עודפות. להצעתו התנגד מרכז סיעת המערך בוועדה, ח"כ חיים רמון, שהציע הצעה נגדית, לפיה גם מלכ"רים בעיירות הפיתוח יהנו מאותם פטורים ממס. בסופו של דבר אושרו שתי ההצעות על־ידי הוועדה.

נפתחו תיקים נגד 7 חניונים בת"א — בגלל הפקעת מחירים

מאת לאה פורת
סופרת "הארץ"

תיקים משפטיים בגין עבירות מחירים נגד שבעה חניונים באזור תל־אביב נפתחו בימים אלה על־ידי משרד התעשייה והמסחר.

החניונים בהם מדובר הם: חניון קסם ברחוב השרון, חניון מלון דן, חניון ברחוב הירקון 84, חניון נחמני ברחוב נחמני, חניון גרוזנברג ברחוב גרוזנברג, חניון לונדון־מיניסטור ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב, וחניון מגדל נחום בבתים.

ההאשמות העיקריות הן העלאות מחירים שלא בהתאם לאישורי משרד התעשייה והמסחר, או שינוי יעד החניון ללא אישור. החניונים, שנהגו להשכיר מקומות חניה לפי שעות, החלו להשכיר מקומות חניה ליום שלם, וחייבו גם בעלי־רכב שביקשו להחנות את רכבם לשעה בתעריף של יום שלם.

נוסף לשבעת התיקים שנפתחו כבר, ייפתחו בקרוב עוד תיקים בע־קבות חומר שנאסף על־ידי פקחי משרד התעשייה והמסחר.

המשכים מעמוד 1

אספקת דלק לתחנות

(סוף מעמוד 1)

חמישי — חמור מאוד. הציבור הרחב אמנם ידע כי השביתה תתקיים ביום ו', אך לא הביא בחשבון שאספקת הדלק לתחנות תיפסק עוד ביום ה'.

הממונה על ההגבלים העיסקיים במשרד התעשייה והמסחר, זאב גלמור, פתח ביום ו' בחקירת חשד להסדר כובל בלתי־חוקי בתחנות הדלק. חקירת גלמור תתמקד בשאלה אם היתה החלטת ארגון בעלי התחנות לסגור את התחנות — עבירה־לכאורה על חוק ההגבלים העסקיים. ראשי הארגון יוזמנו לחקירה כבר בימים הקרובים, ואם יימצא כי אכן נעשתה עבירה, יועבר העניין לטיפול משפטי.

יוסף גבע — בודק

שר האנרגיה, משה שחל, מינה בסוף השבוע את האלוף במילואים, יוסף גבע, לבודק, כדי לחקור מי עמד מאחורי השביתה, מה היו מניעיה, ומי האחראים לתיאום שמנע את חלוקת הדלק.

הבודק נתמנה על־פי חוק ועדות חקירה. הוא גם יבדוק את ההשל־כות הכספיות הנובעות מהשביתה, ואפשרות לתבוע פיצויים מארגון בעלי תחנות הדלק על הנזקים שנגרמו.

החקירה תסתיים בימים הקרובים, והממצאים יועברו לממשלה ול־מבקר המדינה.

שר האנרגיה סבור כי חברות הדלק עמדו מאחורי השביתה, כדי למנוע את ביצוע הרפורמה במשק הדלק. לדבריו, היו 100 בעלי תחנות דלק מוכנים לפתוח את התחנות, אך מחסור בדלק, שנגרם במתכוון, מנע זאת.

ראשי חברות הדלק הכחישו בתוקף את טענות שר האנרגיה כי עמדו מאחורי השביתה, וטענו כי ההחלטה התקבלה בארגון בעלי התחנות.

הרפורמה תידחה

השלב המרכזי של הרפורמה במשק הדלק, שעל פי התוכנית היה אמור להתחיל היום, נידחה לזמן בלתי־מוגבל. בשלב זה עמוד להי־שות לבתי־הזיקוק ולצרכני אנרגיה גדולים לייבא בעצמם עד 25 אחוז מתצרוכתם, ולחברות הדלק — לייבא תזקיקים בשיעור דומה.

שלב זה של הרפורמה נדחה מכיוון שהרשות הלאומית לאנרגיה, שהיא הגוף המוסמך לאשר שינויים מהותיים במשק הדלק, עדיין לא אישרה אותו. הרשות כבר קיימה ארבעה דיונים, ולפניה הופיעו מנהלי חברות הדלק, בתי הזיקוק, מנכ"ל משרד האנרגיה, נציגי האוצר ומומחים בתחום משק האנרגיה.

גורמים בחברות הדלק דוחו את הטענות כי הם נוקטים סחבת בדיוני הרשות. מנהל אחת מחברות הדלק מסר ל"הארץ" כי זו שערוריה שמשרד האנרגיה מנסה לאכוף את דעתו על חברות הדלק, בהתקפות חסרות תקדים נגדן. לדבריו, הרשות הלאומית לאנרגיה היא גוף עצמאי, ואינה חייבת לקבל את תכתיביו של שר האנרגיה.

מנכ"ל משרד האנרגיה צופה כי הרשות תסיים את דיוניה עד סוף אוגוסט, ולאחר שמיעת הסיכומים, תצא הרפורמה לדרך.

מיהו יהודי

(סוף מעמוד 1)

פרס ראשי מפלגת העבודה מועד מראש לפורענות ולהפרה בוטה.

בסוף השבוע התברר לראשי מפלגת העבודה כי פרס להסתייגויות הגדולות מהתמיכה בחוק לפיזור הכנסת עכשיו, לא ניתן יהיה לצרף ליוזמה את אגודת־ישראל או ש"ס. חברי הכנסת המוסלמים לא יציעו ביום רביעי הקרוב, כך שספק גדול אם יהיה רוב להצעה.

פרס עומד להיפגש הערב ב־6 עם ראשי אגודת־ישראל וח"כ אברהם וורדיגר מפא"י. כשעתיים קודם לכן תיפגש אותה משלחת עם ראש הממשלה יצחק שמיר. שלשום ואמש שוחחו גורמים בכירים בלי־כוד עם אישים שונים בש"ס ובי־אגודת־ישראל. בין היתר התקיימה אמש שיחה בין נציגים של תנועת החרות וח"כ יעקב יוסף. מקורבי רוה"מ הדגישו אמש כי שמיר רגוע ביותר לגבי עתידה של ממשלת האחדות, ואינו חושש כי מפלגת העבודה תיתן עתה יד לפיזור הכנסת.

רק בבנק המזרחי

הלוואה כזאת לא ראית כבר הרבה שנים

הלוואה לחסכון או לקופת גמל

■ רוצה להשקיע השקעה כדאית מיידית בתכנית חסכון או בקופת גמל בבנק המזרחי ולהתחיל להרוויח **כבר היום?**

בבנק המזרחי יהיה לך קל מאוד לקבל הלוואה בתנאים שכמותם לא ראית כבר שנים רבות: שיעור ריבית שנתית שאינו עולה על **פריים + 1% בלבד!**

בדרך זו תוכל להשקיע גם עד 90% ממה שיגיע לך על פדיון מניות בנקאיות בהסדר, הצפוי בעוד כארבעה חודשים. כך תרוויח גם על הכספים שתשקיע ותקבל הצמדה מלאה עם בטחון לרווח עתידי צפוי במידה שיהיה פיחות.

ההלוואה היא עד ל־6 חודשים ותיפרע בתשלומים חודשיים

ההלוואה מיועדת לכל לקוחות הבנק, ותיקים וחדשים כאחד.

בנק המזרחי

פרטים מלאים בסניף הקרוב

مطابق للأصل

مطابق للأصل

SALE! SALE!
רהיטים
שעמדו בתצוגות
בהנחות ענק!
מחסני דר
תחנת הרכבת, בני-ברק (מול הקניון) טל. 793194

ילד נהרג בתאונה

(ע). ילד נהרג ובני משפחתו נפצעו אתמול בתאונת דרכים שאירעה בכביש הערבה.
סמוך לשעה 1 בצהריים התהפכה מכונית פרטית בקטע שבין אילת ליטבתה. כתוצאה מההתהפכות נהרג ילד מנוסעי המכונית, ובני משפחתו נפצעו. ההרוג והפצועים הועברו לבית החולים "יוספטל" באילת. המשטרה פתחה בחקירת נסיבות התאונה.

אגמון ודרובלס — נגידים של מועצת אוצר התישבות היהודים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לעניני כלכלה

מועצת אוצר התישבות היהודים, החברה־האם של בנק לאומי, בחרה ביום שישי באברהם אגמון, מנכ"ל חברת "דלק", ובמתתיהו דרובלס, יו"ר מחלקת ההתישבות בסוכנות, לנגידים משותפים של חברת אוצר התישבות היהודים. בתפקיד זה נשא עד לפני מספר חודשים אריה דד לצין, שנאלץ להתפטר מהתפקיד בעקבות פרשיות השכר בבנק לאומי.
בעוד שמינויו של דרובלס לתפקיד היה צפוי, הרי שמינויו של אגמון — שנבחר רק באחרונה כחבר מועצת המנהלים של אוצר התישבות היהודים, מפתיע. הוא שימש במידה מסוימת מועמד של פשרה.
לתפקיד הנגיד מטעם המערך היה אמור להתמנות גזבר הסוכנות עקיבא לווינסקי, אך מועמדותו עוררה התנגדות בגלל היותו בעבר אחד ממכירי בנק הפועלים. בנוסף לכך התברר שללווינסקי יש סיכוי להיבחר בקרוב ליו"ר הנהלת הסו־כנות, במקום אריה דולצין. במקרה כזה ינסה דרובלס להיבחר לתפקיד גזבר הסוכנות במקומו של לווינסקי.
בישיבת ועדת המינויים, שנערכה שבוע קודם לכן, הוצגה מטעם המערך מועמדותו של משה זנבר, שכיהן בעבר כנגיד בנק ישראל, כנגיד משותף לצד דרובלס. אנשי הליכוד התנגדו לבחירת זנבר בנימוק שזה מינוי "יותר מדי פוליטי". לפיכך הוחלט לבחור באגמון, שאמנם מזוהה עם המערך אך נחשב כישראלי יותר.

ילדה ש"נעלמה" בין נתב"ג לפרנקפורט הגיעה בשלום לאמה

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

לאחר שעות של מתח הודיה לגורלה של ילדה בת 13 מטבריה שטסה לבדה מלוד לפרנקפורט, התברר כי הגיעה בשלום ליעדה, אם כי באיחור.
ביום רביעי האחרון ליווה האב את בתו עד המדרגות שליוין נפרדים המלווים מהנוסעים. היא עמדה לעלות למטוס אל על לפרנקפורט, שם היתה אמה צריכה לקבל את פניה. האב וידא שהמטוס אכן המריא, וחזר לביתו. אולם כמה שעות לאחר מכן טילפנה האם לאב ואמרה שבתם לא הגיעה.
סמוך לחצות התקשר האב לתחנת המשטרה בנתב"ג ודיווח על היעלמה המיסתורי של בתו. הוא הנחה להגיש תלונה במשטרת טבריה. בינתיים החל בסריקות בשטח נתב"ג, אך לא נמצא דבר. בבוקר הגיע האב לנמל התעופה ומצא את איש חברת התעופה שטיפל אישית בילדה. הלה סיפר, שהילדה איחרה לעלות למטוס וכבר אי אפשר היה לעכבו, ולכן המתינה לטיסה של לופטהנזה כעבור שש שעות.
במקביל הלוו בסריקות נרחבות בשטח נתב"ג, אך לא העלו דבר. קצין המשטרה אף התקשר בטלפון באמצע הלילה לגורמים שונים בחברת התעופה "אל על", אולם איש מהם לא ידע דבר על גורל הילדה.
האב המבוהל הגיע מטבריה למחרת, ביום ה', כבר בשעה 6 לפנות בוקר, לתחנת המשטרה בנתב"ג. יחד עם קצין המשטרה פנו למשרדי חברת התעופה והמתינו שם עד אשר הגיע נציג החברה שטיפל אישית בילדה. התברר כי הילדה הגיעה לשער היציאה למטוס בנתב"ג מאוחר מדי, לאחר שדלתות המטוס כבר נסגרו. לא היתה כל אפשרות להעלותה על הטיסה, ולכן הוחלט להעבירה לטיסה של חברת התעופה "לופט־הנזה", שיצאה מישראל כשש שעות מאוחר יותר. האב התקשר בו במקום לאם, ולרווחתו התברר כי בסופו של דבר הגיעה הילדה בשלום אל אמה.

הוארך המעצר של מנהל בי"ח סינופסיס החשוד כי העלים קליע שהוצא בניתוח מעבריין

פרקליט הרופא־המנהל: מרשי לא ידע כלל על הניתוח

(ע). בית משפט השלום בתל אביב האריך ביום ו' בחמישה ימים את מעצרם של מנהל בית החולים "סינופסיס" בבת ים, ד"ר מרדכי פז, ושל חיים בן־ישי, החשודים בהעלמת ראיות על ניתוח להוצאת קליע מגופו של עבריין שנורה במהלך אירוע פלילי.
ביום ו' נעצרו שני רופאים, ד"ר ראובן וד"ר פז, בחשד שטיפלו בינואר השנה בעבריין אברהם בעים, אשר נורה במהלך פריצה לדירה בראשון לציון, מבלי שדיווחו על כך למשטרה.
נוסף לשני הרופאים נעצר חיים בן־ישי (26) מבת ים, בחשד שתיווך בין הפצוע לבית החולים "סינופסיס" והביא להעבירו לשם לטיפול מבלי שהדבר יוודע למשטרה. לפי החשד היה זה ד"ר ראובן שביצע את הניתוח, הוציא הקליע מגוף הפצוע, ואילו ד"ר פז (51) מרמת השרון חשוד בכך, שעזר להעלים את הקליע ולא דיווח על ביצוע הניתוח למשטרה.
סניגורו של ד"ר פז, עו"ד עוזיאל יעקב, טען, שהוא מטיל ספק אם באמת קיימים חשדות מבוססים נגד מרשו, ולכן אין עילה להארכת מעצרו. כן ציין את עברו הנקי של מרשו. הפרקליט טען, כי מרשו לא ידע שמבצעים אצלו את הניתוח, אשר בוודאי לא נעשה בהסכמתו. "אפילו ד"ר ראובן אמר בחקירתו, שהניתוח נעשה שלא בידיעת המנהל ד"ר פז", אמר.
עו"ד יוסף ויזר, המייצג את בן־ישי, טען, כי לא ייתכן שחוקרי המשטרה לא יפרטו בפני מה חשדותיהם, ועליו להתבסס על מידע שנמסר לעתונאים ע"י דובר המשטרה. כן טען, שאין עילה למעצר מרשו, שאינו רופא ולא יכול היה לדעת היכן בכלל היה הקליע שהוצא.
השופט אביגדור סלטון ציין בהחלטתו, כי מדובר בחשד לעבירה שבית המשפט אינו נתקל בה בדרך כלל, שהרי לא כל יום מביאים רופא מנהל בית חולים בחשד של השמדת ראיה.
השופט לא פירט באיזו ראיה מדובר, אך קבע שקיים חשד סביר הקושר את החשודים בעבירה המיוחסת להם.

חנבשווילי יוצא היום להשתלת כבד בפיטסבורג

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

רפי חנבשווילי מטבריה (19) יוצא הבוקר לפיטסבורג, ארה"ב, לצורך השתלת כבד.
חנבשווילי חולה במחלת כבד עוד בילדותו. הוא התייתם מהוריו, אביו נהרג בתאונת דרכים ואימו נפטרה ממחלה ממארת. הוא ושני אחיו (11 וחצי ו־12 וחצי) מתגוררים בטבריה. הוא חלה במחלת כבד בגיל שלוש, ולאחרונה החמיר מצבו.
לא מכבר הופיע בתוכנית טלוויזיה, בה ביקש את עזרת הציבור בגיוס כספים לניתוח. 210 אלף ש"ח גויסו בשבוע האחרון, והבוקר הוא יצא לניתוח. אגודת יד ביד, הקרן להצלת חיים, סייעה בגיוס הכספים.
בשבוע הבא יצאו חברי הצוות העובד להעברת הכבד החלק ויסכמו מדבקות. הרווחים יוספו לקרן הצלת חיים של אנשים הזקוקים לניתוחים בחו"ל באישור משרד הבריאות.

בעד מפלגת מרכז חדשה

הוועדה הפוליטית של קיבוצי "הנוער הציוני" וכפרי התנועה הקדישה שלושת ישיבותיה האחרונות לקבלת מידע, עיון, דיון והחלטות בדבר הקמת התנועה המשותפת לל"ע, שינוי והמרכז הליברלי.

הוועדה החליטה על תמיכתה הפעילה וברכתה, הנאמנה לתנועת המרכז החדשה — כמסגרת פוליטית התואמת את עקרונות התנועה וכצורך ממלכתי למדינה כולה.

ש
משרדי הוצאת שוקן
עוברים החל מ־1.8.87
לרח' נפחא 3 תל־אביב 62351
ת.ד. 2316 מיקוד 61022
הטלפון החדש: 200־127,8,9
המחסן: רח' לילינבלום 19 תל־אביב
טל. 650961,2

מאה אישומי גניבה לכל אחד מ־5 משתתפי שוד הכספות בירושלים

שמות שני עדי המדינה, שאחד מהם היה סוכן סמוי שהשתתף בשוד, נשארו חסויים

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

כתב־אישום בפרשת שוד הכספות הוגש שלשום לבית המשפט המחוזי בירושלים. מעצרם של הנאשמים — יצחק דרורי, אפרים כהן, שמעון כהן, ציון ישראל ואורי סופר — הוארך בעוד 10 ימים.
בין עדי התביעה נמצאים שני עדי מדינה, ששמותיהם אסורים בפרסום. האחד הוא הסוכן הסמוי, אחד המשתתפים בשוד, ששיתף־פעולה עם המשטרה, והשני הוא עבריין אחר, שסייע למשטרה ושוחרר ממעצר בפרשייה אחרת. על־פי כתב האישום הסתכם שללם של הפורצים בפריצה לכספות הפרטיות בסניף הראשי של בנק הפועלים בירושלים בכ־2 מיליון דולר, מהם כ־600 אלף דולר במזומן, והיתר — בתכשיטים, צ'קים וניירות־ערך.

פירוט אישי

על־פי כתב האישום נפגשו לפני כשלוש שנים דרורי, אפרים כהן וישראל יחד עם הסוכן הסמוי, או עבריין חברם, בדירה שהחזיק דרורי בירושלים. באותה פגישה הציג לראשונה דרורי את הפרטים על תוכנית הפריצה לחדר כספות בבנק, גובשו תפקידים לכל אחד מחברי הכנופיה ואף נקבע כי דרורי, המנהיג, לא יהיה בין הפורצים, כדי לאפשר לו הכנת אליבי לשעת הצורך. באותה פגישה סוכם עוד כי ההתפרצות תבוצע בליל יום שישי גשום. בשלבים מאוחרים יותר הצטרפו אל החבורה שמעון כהן ואורי סופר.

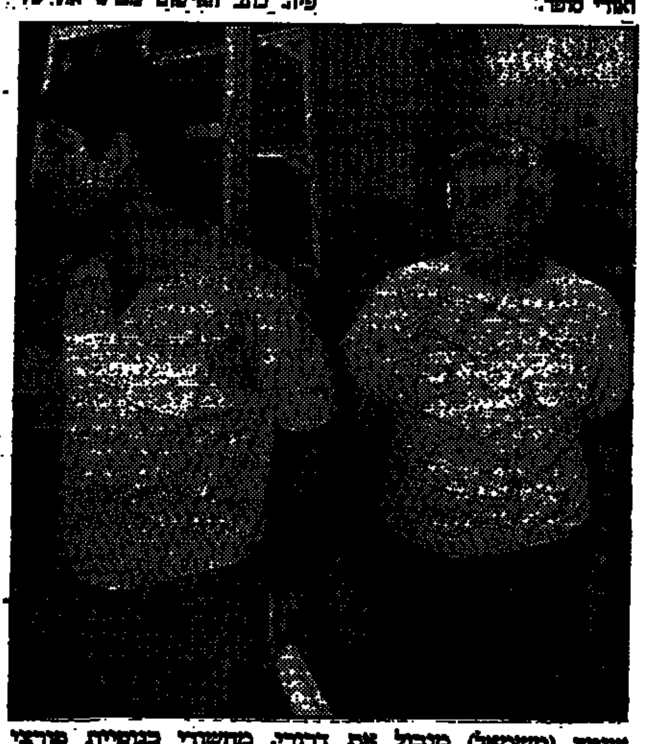
שומר (משמאל) מוביל את דרורי, מהשודדים בכנופיית פורצי הכספות, לדיון בהארכת המעצר (צילום: רחמים ישראלי)

בליל שבת 1.2.85 פעלה הכנופיה. כתב האישום מפרט את כל מהלכיה, כולל התפקיד שמילא כל אחד מהשודדים. שלושת הפורצים הגיעו בשעה 19.30 לסביבות הבנק, ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים. סורג חלון הבניין בקומת הקרקע נגרץ ומערכת האזעקה נוטרלה. אפרים כהן נכנס דרך החלון שסורגו נגרץ ופתח לשני שותפיו את הדלת.
הדלת לחדר הכספות נפרצה באמצעות ציוד לפתיחת מנעולים. דלת נוספת, הניצבת מאחוריה, נפרצה לאחר שנעקר בה חור במנעול, באמצעות מקדחה חשמלית. נסיון לפרוץ את שלוש הכספות הגדולות של הבנק נכשל. דלתות הכספות הקטנות נעקרות בעזרת "לום" ממתכת. תוך שש שעות מצליחים השלושה לעקור 160 דלתות ומרוקנים תכולת מאה מהן לתוך שקים שהביאו עימם הפורצים. התכולה היא בעיקר תכשיטים, אבני חן, זהב, יהלומים, כסף מטבע חוץ, מטבעות זהב.
בשלוש וחצי בבוקר יוצאים השלושה מהבנק ומחלקים ביניהם את המזומנים. שאר הרכוש נשאר בידי אפרים כהן, שתוך זמן קצר מכר את הרכוש הגנוב וחילק את התמורה בין חבריו.
הפורצים הואשמו במאה עבירות גניבה (עבירה אחת לכל כספת שתוכנה נגנב) ובגרימת נזק לרכוש. לכל הנאשמים עבר פלילי. הבולט בהם הוא יצחק דרורי, שהורשע ב־1977 בפריצה למפעל התכשיטים "צרף" ונשפט לשבע שנות מאסר.

הוחמרו דרסטית הצווים לשריפת מזוט דל־עופרת במפרץ חיפה

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

במשרד הפנים הוחלט להחמיר בצורה דרסטית את הצווים האישיים המיוחדים נגד תחנות הכוח של חברת החשמל בחיפה ונגד בתי הזיקוק ולהוציא צווים אישיים מתוקנים שיחייבו את שני המפעלים לשרוף במתקניהם מזוט ודלק בתכולה של עד אחוז אחד גפרית בלבד. כיום שורפים שני המפעלים, שהם המזהמים הגדולים ביותר של האוויר שנושמים תושבי חיפה והסביבה, דלק עתיר גפרית בתכולה של עד 3.2 אחוזי גפרית.
ההחלטה להחמיר בצורה כה חמורה בדרישות הסביבתיות משני המפעלים הגדולים התקבלה על ידי מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, על פי המלצת השירות לשמירת איכות הסביבה. הצווים האישיים המתוקנים מוצעים במסגרת החוק למניעת מפגעים (חוק כנוביץ) והם ייכנסו לתוקף עם חתימתו עליהם של מ"מ שר הפנים, שהוא ראש הממשלה יצחק שמיר.
מנהל השירות לאיכות הסביבה, ד"ר אורי מרינוב, הסביר אתמול, כי ההחלטה להחמיר בצווים האישיים התקבלה בעקבות החריגות החמורות מתקני איכות האוויר שנרשמו באזור חיפה מאז ראשית השנה והממצאים החמורים של הסקרים האפידמיולוגיים. לדעת השירות לאיכות הסביבה שריפת דלק דל גפרית תביא לשיפור מיידי וניכר באיכות האוויר ותמנע חריגות מהתקנים הליבראליים הקיימים כיום. הד"ר מרינוב הוסיף, כי הנושא נבדק גם באזור אשדוד, שם היו באחרונה חריגות רבות מהתקן, אולם טרם נתקבלה החלטה.

שר החקלאות הורה להזמין מיד יחידת משאבות נוספת לאתר השאיבה בכנרת

כיום השאיבה מוגבלת בשל שיפוצים ממושכים באחת משלוש יחידות השאיבה

מאת אלי אלעד סופר "הארץ"

שר החקלאות אריק נחמקין הורה בסוף השבוע למועצת המנהלים של מקורות להזמין לאלתר יחידת שאיבה רביעית, שמחירה כ־48 מיליון דולר, עבור בית המשאבות של המוביל הארצי, באתר ספיר, שעל שפת הכינרת. כן הורה השר, שנטל חלק בישיבת מועצת המנהלים יחד עם נציב המים, לערוך בדיקה יסודית על־ידי מומחים מחוץ לחברה, של מצב שלוש יחידות השאיבה המפעילות את המוביל באתר ספיר, כדי לקבל תמונה מוסמכת על מצבן של המשאבות הגדולות של המוביל.
חברת מקורות מתריעה מזה כ־8 שנים על הצורך הדחוף להזמין יחידה רביעית למוביל, כדי לשפר את אמינות אספקת המים במדינה, הנשענת בחלקה על המוביל, אולם עד לאחרונה מנעו אנשי האוצר את הזמנת היחידה הנוספת.
מאז ראשית הקיץ, אין המוביל הארצי מופעל למעשה במלוא כושר הובלתו, מאחר שאחת משלוש יחידות השאיבה נמצאת בתיקון יסודי, שלא ברור עדיין מתי יסתיים.
בשבוע שעבר נותר המוביל למשך שתי יממות עם יחידת שאיבה יחידה, לאחר שביחידה השנייה נתגלה קלקול, שתוקן מאז. כאשר השאיבה של שתי המשאבות הפועלות, המוביל הוא כ־900 אלף מ"ק מים ביממה, תחת יותר מ־1.2 מיליון מ"ק מים שעשוי המוביל להוליך ביממה כאשר כל שלוש יחידותיו תקינות.
משמעות אי היכולת לנצל בתקופת הקיץ את המוביל במלוא כושר הולכתו, היא שגם אם החורף הקרוב יהיה גשום כמו זה החולף, ייווצר מצב שמשק המים הלאומי יאבד כמויות גדולות ביותר של מים מתוקים זמינים, שיהיה הכרח לאפשר להם לגלוש מהכינרת לים המלח, מאחר שבקיץ הנוכחי לא נשאבו כל המים שניתן לשאוב מהכינרת שמפלסה צפוי להיפתח ברום גבוה מהרגיל.
במקורות מעריכים כי ייצור יחידת המשאבה הרביעית והרכבתה בפתחת היניקה של המוביל יארכו כשנתיים, ונמסר כי ייעשה מאמץ לקצר משך־זמן זה.

גופת גבר כרותת איברים נפלטה בחוף עזה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

משטרת נפת עזה חוקרת רצח של גבר צעיר, אשר גופתו נפלטה בחוף הרחצה בעזה כשהיא כרותת ראש, ידיים ורגליים.
עדי העובד כמציל בחופי עזה גילה את הגופה ביום שישי כשהיא מונחת על חוף הרחצה. על יד אחת שלא נקטעה לגמרי, היה קשור חוט.
מפקד נפת עזה מסר אמש ל"הארץ" כי על הגופה נמצאו חלקי לבוש ועליהם תווית קניה מחו"ל.

צו מניעה מנע היום שיבושים באספקת המים ברחבי המדינה

עובדי מקורות עמדו לקיים היום שביתת אזהרה

מאת אברם צור
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שיבושים חמורים באספקת המים במדינה נמנעו שלשום ברגע האחרון.
הארגון הארצי של עובדי "מקורות", הטוען כי הנהלת החברה אינה מקיימת את הסכמי השכר, הכריז שביום ראשון (היום) תיערך "שביתת אזהרה" בת יום אחד של כל עובדי החברה.
הנהלת "מקורות" מיהרה להשיג מבית הדין האזורי לעבודה צו מניעה, וצפוי שהעבודה תתנהל היום ללא הפרעות רציניות.
לדברי יו"ר ארגון עובדי מקורות, שמואל קלם, הארגון נוהג לקיים צווים של בתי־משפט, אך ההנהלה הוסיפה את להיענות לצווים הבכיריים, ותקבל בהנהלת הארגון רק היום בשעות הבוקר. מיד לאחר ישיבת הנהלת הארגון הארצי, יתקיימו בסניפי החברה ישיבות עובדים, שיאשרו את החלטת ההנהלה.
על־פי הסכם השכר במקורות ל־1986, העובדים אמורים לקבל את שכרם על־פי טבלת השכר של עובדי קונצרן "כור". לדברי קלם, עד היום קיבלו העובדים על חשבון טבלת שכר זו רק מקדמות, והפרש האחרון והקפאה התוספת, שאמורה הייתה להיות משולמת להם.
חוגים בהנהלת מקורות אמרו כי ההנהלה עושה הכל כדי למנוע שיבושים "בימים חמים אלה" באספקת המים בבריכה. "אולם לא מן הנמנע כי העובדים ישבשו את האספקה במסגרת עיצומים לא רשמיים, גם בניגוד לצו בית הדין האזורי לעבודה".

שניים התפרעו והשוטר לקה בלבו

(ע). שוטר לקה בהתקף־לב במהלך התפרעות של גבר ואישה במשטרת ערד, טען נציג המשטרה בהופיעו בבית משפט השלום בבאר שבע, לשם הבאת השניים ביום ו'.
נציג המשטרה סיפר בבית המשפט, שביום ו' הגיעה עליזה בראון, עובדת סוציאלית של המועצה המקומית ערד, לתחנת המשטרה והתלוננה נגד תושבת העיר, אליס אוחיון (25), שהמשיכה לאיים עליה גם בתחנת המשטרה ואף תקפה אותה. בתוך כך, הוסיף נציג המשטרה, הגיע לתחנה גם אורי בן פורת (31), שהחל להתפרע ולתקוף שוטרים שהיו במקום.
בתוך המהומה במשטרה ובעטייה, טען איש המשטרה, לקה אחד השוטרים בהתקף לב והובהל לבית החולים "סורוקה" בבאר שבע.

לא קיבל מתנות לחג — וסירב להטעין את המכולה על המשאית

השופט: נורמה של שחיתות המקובלת בנמל חיפה

(ע). נשיא בית משפט השלום בחיפה, רם סביר, הצביע על "השחיתות הקטנה", המלווה בקשר של שתיקה בנמל חיפה. הוא התייחס לכך כאשר נתבקש על ידי המשטרה לעצור את המנופאי אברהם באומברג, שלטענתה סירב להטעין מכולה על משאית מכיוון שבמועד לא קיבל מתנת־חג מחברת ההובלה של אותה משאית. הוא הוחשד בניסיון לקבל טובת הנאה.
לפי תיאור המשטרה, בסרבו להטעין את המכולה, בחודש מאי האחרון, אמר המנופאי לנהג: "זו ההזדמנות לדעת אותכם" וקבל על כך שזה שנים אחדות לא קיבל מתנות לחגים מהחברה.
לטענת המשטרה קיים חשד שמנופאים אחרים קיבלו טובות הנאה מחברות שונות על־מנת להעדיף אותן במתן שירות בנמל.
השופט רם סביר אמר, כי התופעה שהוצגה בפניו אינה יוצאת דופן, ונראה כי החשד נוגע על פי נורמות ההתנהגות המקובלות בנמל, שהן בגדר שחיתות ונגיעה במוסר המידות הטובות.
"נגע זה של 'שחיתות קטנה' הינו בגדר דבר שהכל יודעים עליו והכל שותקים" — אמר השופט והוסיף, כי יתכן שזו העת לשבור את קשר השתיקה האופף את התופעה הקטנה הזו.
השופט לא נענה לבקשת המשטרה לעצור את החשוד, אלא הורה על החזקתו במשך 5 ימים במעצר בית.

על ידי הגנב בערו הכפפות

(ע). תושב חיפה נתפס שלשום בבוקר "על חם", כחשוד בפריצה, לאחר ששוטר נתקל בו כשהוא חובש לידיו כפפות ביום שרב.
בחקירה הוברר כי החשוד פרץ לדירת מגורים בשכונת חליסה. הוא נתקל בשוטר בטרם הספיק להסיר את הכפפות, שנועדו למניעת גילוי טביעות אצבעותיו.

אזרח: "שוטרים התעללו בי שעות כשחיפשו סמים בביתי"

בחיפוש לא נמצאו סמים ★ המשטרה: שיתלונן, אם הוא רוצה

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

תושב באר־שבע, צדלי אביטבול (29), טוען שארבעה שוטרים מהיחידה המרכזית במשטרת מחוז הנגב התעללו בו במשך כמספר שעות, כאשר חיפשו סמים בביתו.
"הם היכו אותי עד שכמעט התעלפתי, הפשיטו אותי, אמרו לי: 'עכשיו אנחנו הולכים לזיין אותך', שיזדקר לי דם מהחזה. אחד מהבלשים החל להכות אותי באסכי. התחלתי לצעוק כדי שהשכנים ישמעו. הם נעלו את הדלת, אחד הבלשים חנק אותי מהגרון והשני היכה בי באגרופיו בבטן. הם מרחו על גופי פריילי, שפכו כל מה שהיה במקרר.
שברו כמאות, ניפצו חלונות בטענה כי הם מחפשים סמים — אך סמים הם לא מצאו".
אביטבול, נשוי ואב לארבעה ילדים, טוען כי ארבעת הבלשים לקחו אותו לבית החולים. שם אמרו לרופאים כי בלע סמים והוא זקוק לשטיפת קיבה.
"הם הזהירו אותי שלא אתלונן, וכשאמרתי להם שאגיש תלונה, הם לקחו אותי לנקודת משטרה בבאר־שבע, והמשיכו להכות אותי עד שהקאתי, רק לאחר מכן שיחררו אותי".
דובר משטרת מחוז הנגב, מפקח מישל עידן, אמר בתגובה כי טענותיו של אביטבול מוצצות מן האצבע. "אך אם רצונו להתלונן במשטרה בפני נציב קבילות הציבור — זכותו לעשות כן". לדברי הדובר, "מדובר באדם שאינו טלית שכולה תכלת".

נעצר צעיר ערבי כחשוד בהצתת עצים ביער יתיר

החשוד כבר נתפס בהצתה אחרת לפני שנה ונשלח לטיפול פסיכיאטרי

(ע). בית המשפט המחוזי בבאר־שבע ציווה שלשום לעצור עד תום משפטו צעיר ערבי מדרום הר חברון, המואשם כי הצית לפני שבוע חורשת עצים ביער יתיר באזור ערד.
בכתב־אישום נגד נגר עייסא (26) מהכפר יאטה שליד חברון, נטען כי ב־21.7.87 הצית הנאשם עצים ביער יתיר. יערן שהבחין באש, כיבה את הדליקה, והמצית נתפס במקום. בזכות פעולת הכיבוי המהירה נשרפו רק עשרה עצי יער ושיחים.
התובע ביקש לעצור את הנאשם עד סיום משפטו, מחשש שיחזור על מעשיו, בנימוק שבינואר '86 כבר נתפס הנאשם בעת שהצית יער ונשלח לטיפול פסיכיאטרי.
הנאשם עצמו ביקש להשתחרר מהמעצר ואמר לשופט: "אני חולה ולא מרגיש טוב, קשה לי במעצר, כי אני אתאבד. חם שם ולא מוציאים אותנו לחצר". יצויין כי רופא קבע שהנאשם מסוגל לעמוד למשפט.
השופט אליהו גלסנר ציווה למנות לנאשם סניגור.

לאחר ארבעה חודשי מעקב נעצרו 21 סוחרי סמים

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

21 סוחרי סמים, תושבי לוד, רמלה ורחובות, נעצרו שלשום לפנות־בוקר על־ידי שוטרי משטרת מרחב השפלה, לאחר שבמשך ארבעה חודשים פעל ביניהם סוכן משטרתי סמוי.
את המעצרים ביצעו 150 שוטרים, כולל אנשי משמר הגבול והמשמר האזרחי.
מעצרם של 20 מהחשודים הוארך ב־15 יום. אחד החשודים, שהודה בעבירות שיוחסו לו, נעצר לחמישה ימים בלבד, ובימים הקרובים יוגש נגדו כתב־אישום.

החשוד ברצח הפרוצה אלבזי נעצר חודש לאחר הפיענוח

(ע). אפרים סילבר (41) נעצר שלשום ל־13 יום, בחשד שרצח את אביבה אלבזי בראשית חודש מאי השנה.
מפלג התישאול של היחידה המרכזית בתל־אביב פיענח עוד לפני כחודש את תעלומת הרצח של אלבזי (31), פרוצה, שגופתה נמצאה בערב יום העצמאות בהרצליה. בגלל נסיבות החקירה, הותר הפירסום רק עם מעצרו של סילבר, שלטענת המשטרה הוא עבריין ותיק ומוכר. סילבר נתפס ב־15.7.87 בשיכון שביב בהרצליה. בימים הקרובים יוגש התיק לפרקליטות להגשת כתב אישום.
אלבזי נמצאה ב־7.5.87 ללא רוח חיים במטע בננות מאחורי שיכון שביב בהרצליה. על גופתה נמצאו סימני דקירות.
החוקר טען כי החשוד והנרצחת היו בקשרי ידידות ושכנות שנים רבות. ככל הנראה התגלע בין השניים סכסוך על רקע פעילותם הפלילית המשותפת.

זייפו חותמות כדי להשיג כספי סיוע מירדן

מאת אורי ניר סופר "הארץ"

נוכלים הצליחו לזייף חותמות של לשכת המסחר המזרח־ירושלמית ושל משרדי הצלב האדום במזרח־ירושלים, והחתימו בהם מסמכים שונים שנשלחו לירדן, במטרה להשיג כספי סיוע.
השבועון המזרח־ירושלמי "אל־ביאדר א־סיאסי", המדווח על כך בגליונו מאתמול, מציין כי הזיוף, שהיה נאמן מאוד למקור, התגלה כשהמסמכים הוחזרו למזרח־ירושלים לשם בדיקה.
מקורות במזרח־ירושלים מסרו כי עתה הוקפא המשלוח של כל המסמכים בחתימת לשכת המסחר המזרח־ירושלמית, לשם בדיקת החותמות המזוייפות. חקירה בעניין זה מתנהלת גם בירדן.
אמש אי־אפשר היה לאתר את ראש לשכת המסחר של מזרח ירושלים לשם בקשת תגובה.

גבר ואישה התפרעו במשטרת ערד, ושוטר לקה בהתקף לב

(ע). שוטר לקה בהתקף־לב במהלך התפרעות של גבר ואישה במשטרת ערד, טען נציג המשטרה בהופיעו בבית משפט השלום בבאר שבע, לשם הבאת השניים ביום ו'.
נציג המשטרה סיפר בבית המשפט, שביום ו' הגיעה עליזה בראון, עובדת סוציאלית של המועצה המקומית ערד, לתחנת המשטרה והתלוננה נגד תושבת העיר, אליס אוחיון (25), שהמשיכה לאיים עליה גם בתחנת המשטרה ואף תקפה אותה. בתוך כך, הוסיף נציג המשטרה, הגיע לתחנה גם אורי בן פורת (31), שהחל להתפרע ולתקוף שוטרים שהיו במקום.
בתוך המהומה במשטרה ובעטייה, טען איש המשטרה, לקה אחד השוטרים בהתקף לב והובהל לבית החולים "סורוקה" בבאר שבע.
השופט הורה, בהסכמת המשטרה, לשחרר את שני החשודים בהתפרעות בערבות.

השכנים התלוננו ומועדון "ליקוויד" נסגר בשנית

מאת חיים הנדווקר סופר "הארץ" בתל־אביב

בית־משפט השלום בתל־אביב הוציא שלשום צו מניעה האוסר על הפעלת המועדון־דיסקוטק "ליקוויד" בתל־אביב. השופטת הניה שטיין הוציאה את הצו על־פי בקשת שכנים המתגוררים בסמוך למועדון, שלטענתם הפעלתו גורמת להם מטרד.
מועדון "ליקוויד" נפתח בשבוע שעבר, לאחר שבעליו השכירו אותו למפעיל אחר. קודם לכן קבעו ערכאות שונות, בכללן בג"צ, כי המועדון לא יופעל, לאחר שעיריית תל־אביב סרבה להעניק לו רישיון, עקב מטרדים שהוא גורם לסביבה.
משהוחלפו מפעילי המועדון, החליטו הבעלים החדשים לפתוח את המועדון בכל זאת. עיריית תל אביב פנתה לבית המשפט לעניינים מקומיים ותבעה לסגור את המועדון על בסיס ההחלטות הקודמות של בתי המשפט, אולם זה דחה את הדיון, תוך שהוא מתיר את הפעלת המועדון עד בירור העניין. עתה, לאחר שתושבי הסביבה פנו לבית המשפט, תימנע לפי שעה הפעלת המועדון.

משרד הבינוי והשיכון
טקס פתיחת כביש חוצה שומרון — כפר קאסם
נדחה מיום ב' ח' באב, 3 באוגוסט
ליום ה' י"א באב 6 באוגוסט בשעה 10.00

עיריית תל-אביב-יפו
ביום ג' ט' באב 4.8.87
יהיו משרדי עיריית תל־אביב־יפו סגורים
בפניות חירום נא לפנות לטל: 106
בתי החולים יפעלו כמקובל בערב חג.

האם אתה מוכר דייך DO YOU SELL WELL
מחקרי שוק אמיתיים — כדי להקל על אנשי המכירות שלך.
אינפורמרקטינג — דמוגרפיה עסקית ומידע שיווקי בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל: 03-262967, ת.ד. 33436

ערך את העמוד: אוריאל רייכנגולד

הארץ

יום א' ד' באב תשמ"ז
2 באוגוסט 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 275 מיקוד 93002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, [illegible]
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתכניה
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

מלבים אש במשק הדלק

הממשלה הסמיכה בשעות הצהריים של יום ו' את שר האנרגיה להוציא צווי ריתוק נגד מפעילי תחנות הדלק. אבל בשעות אלה כבר מוצה נזקה של ההשבתה: המחזות הברוטאליים ליד עשרות תחנות דלק ביום חמישי בערב ובמשך הלילה לא נמנעו, ומיכלי התחנות היו מרוקנים כליל. אם היה עוד "חשש" שצווים יביאו פה ושם תועלת כלשהי בסוף השבוע — באה התחייבות להפעילם רק בתנאי שלא תחולל השבת, והוציאה מהם כל תוכן ממשי.

מסקנה: המהלך הממשלתי הנמרץ שיזם שר האנרגיה היה הפגנת סרק נעדרת כל משמעות מעשית עד הבוקר — כאשר ההשבתה אמורה להסתיים ממילא.

מפעילי התחנות טוענים שעמלותיהם נשחקו. גם אם יש ממש בטענותיהם, אין בכך כדי להסביר ולהצדיק השבתת מערכת כה חיונית ל־48 שעות, וקשה לשער, שהיו נוקטים צעד חמור כזה בתנאים רגילים. יתר על כן, הם דחו כאמור הצעת השר האנרגיה — שכללה לא רק הגדלה מיידית של העמלות, אלא גם הסכמה למסור את העניין לבדיקת מומחים ובוררות. בתנאים אלה גובר החשד, שלא אחרים אחרים לפהארלשם עמדו מאחורי ההשבתה, אלא משהו רציני יותר. ה"משהו" הזה הוא מסע חברות הדלק נגד הרפורמה, שמשרד האנרגיה מתכוון לבצע בקרוב במשק הדלק.

חיזוק לסברה זו אפשר למצוא בעובדה, שסגירת התחנות לא היתה אלא חוליה אחת בשרשרת שיבושים רצופים שתוכננו במשק הדלק. כבר ביום חמישי ערכו כ־1500 עובדי חברות הדלק אסיפות הסברה נגד הרפורמה במשק הדלק, ועקב כך בישרו החברות לתחנות שיחולו שיבושים באספקה. מיד עם תום השבתת תחנות הדלק ופתיחתן הבוקר, עמדה להתחיל שביתת מובילי דלק, שהיתה מאריכה בפועל את השבתת התחנות. שביתה זו בוטלה ברגע האחרון, כנראה לאחר שהתברר היקף האנדרלמוסיה שגרמה השבתת התחנות, אבל המהלך כולו נראה מתוכנן היטב בידי יד אחת — או שלוש ידיים, ליתר דיוק.

ידוע שחברות הדלק מתנגדות בתקיפות לרפורמה במתכונת שעליה החליט משרד האנרגיה, ויש להן שותפים לדעה בגופים שונים. אבל לא יתכן ששלושה גורמים עיסקיים, החוששים למעמדם הבלעדי ולרווחיהם, ינהלו מאבק כוחני כדי לסכל החלטות ממלכתיות, שתתקבלו כדת וכדין על ידי הרשויות המוסמכות.

חברות הדלק סבורות כנראה, שמשק הדלק הישראלי קיים כדי לשרת את האינטרסים שלהן, ומתקשות להשלים עם העובדה, שעמדתן עשויה שלא להתקבל. לאחר שלא הצליחו במאמצי השכנוע, הן מנסות את נתיב הכוח. דבר זה אסור שיעלה בידן. מן הראוי שהממשלה תעביר מסר חד־משמעי בעניין זה לחברות — וגם לגורמים הפיננסים העומדים מאחוריהן.

מי יכתיב תאריך הבחירות

נראה שהכנסת תצא לפגרה מבלי להחליט על מועד לפיזור הכנסת ● המאבק הלוהט: מארס־אפריל 88' (מערך) — יולי־אוגוסט 88' (ליכוד)

מאת אילן שחורי

אמנם רק מחר יגבשו ראשי מפלגת העבודה וסיעת האופוזיציה את עמדתם הסופית לגבי הגשת הצעת החוק לפיזור הכנסת ביום רביעי, אולם נראה כי למרות הכל, יצליח ראש הממשלה, יצחק שמיר, להגיע בשלום ל־5 באוגוסט — היום האחרון למושב הקיץ של הכנסת — ללא החלטה על הקדמת הבחירות.

איומי מפלגת העבודה להצביע ליוזמה להקדים את הבחירות נידחו, לפי שעה, לראשית מושב החורף של הכנסת באמצע אוקטובר; אולם הנסיגה שהיתה בסוף השבוע שעבר במחנה "העבודה", לא נבעה מהעדר ביטחון להשגת הרוב הפוליטי הדרוש לראשית המהלך לפיזור הכנסת, אלא כתוצאה של "מרד גנרלים" בצמרת המערך. רבים משרי העבודה הביעו בגלוי אי־שביעות־רצון מהעיתוי הדרוך, שבה ביקש עתה שמעון פרס להוביל את המהלך להקדמת הבחירות. לאחר פגרת הכנסת יתחיל בוודאי המאבק מחדש, אלא שאז יתמקד העימות בין הליכוד למערך בשאלה מי מהם יצליח להכתיב את תאריך הבחירות.

לכאורה היה בידי פרס הכוח לזכות השבוע בניצחון המתוק של רוב להקדמת הבחירות, למרות שבשלב ראשון דובר רק בקריאה טרומית והצבעה אחת מתוך ארבע במליאת הכנסת. מאז הדוכסיה לא שקט פרס כשניהל עשרות שיחות שיכנוע להשיג את הרוב המיוחל.

גם לאחר שהתברר כי קולו המכריע של ח"כ זיידאן עטשי (שינוי) נמצא בדרך לליכוד, הוא עומד לחתום על הסכם שיבטיח את מקומו שם בכנסת הבאה — לא ויתר פרס. הוא ניצל מחלוקת בצמרת "תחיה" באשר למיקומו של עטשי, והגרגיל הוחזרת מגהר עם העבודה הדיווחת סביב המחלוקת בבית ג'אן. הבטחה להעניק לו תפקיד בכיר אם לא יבחר לכנסת הבאה, צירף אותו מחדש למפגנה, וכה לתנופה ביוזמתו להקדים את הבחירות.

פרס העדיף להתעלם בשבוע שעבר מסקרים שניבאו ירידה נוספת בכוחה של העבודה, והמשך הכירסום במעמדו בציבור. הוא דחה גם דעת מומחים כי נושא הוועידה הבין־לאומית אינו יוצר עיתוי מתאים למהלך של פיזור הכנסת. פרס העדיף להקשיב לעצת מקורביו כי רק על־ידי הקדמת הבחירות יצליח להחזיר לידיו את השליטה והמדיניות בהגה הברורה במפלגת העבודה, ויעניק תנופה למעמדו הירוד בציבור. הוא רק לא צפה כמה רבה תהיה ההתנגדות למהלך הנוכחי בקרב עמיתיו.

שמיר יקשיח עמדתו

שרי העבודה חששו בשבוע שעבר כי הפעם תהיה תגובתו של שמיר חריפה ביותר, והתשובה לתמיכתם בהקדמת הבחירות תהיה סילוקם המיידי ממשלת האחדות. רבים משרי העבודה, איש איש ושיקוליו, אינם מתלהבים להיפרד מכיסאם בממשלה. בשבועות האחרונים גבר העימות בין פרס לשרי מפלגתו. שר החוץ קובל על חוסר גיבוי מצדם; הם — על כי אינו משתפם בהחלטותיו.

בליכוד היו מי שהביעו בימים האחרונים כי טעות תהיה להשגו שהליכוד יתעקש על בחירות רק בנובמבר 1988. בלשכת שמיר דיברו בסוף השבוע על מועד אידיאלי בחודשים יולי־אוגוסט בשנה הבאה, כשהמגדרים של מפלגת העבודה מטיילים באירופה ובארה"ב. אך גם שם הודגש כי לא יראו אסון גדול אם בסופו של דבר הבחירות יתקיימו במאי — חודש מבורך כלכה, בזכות המהפך הפוליטי שהתחולל במאי 1977.

אם נשווה זאת לקולות במפלגת העבודה המורגים עתה על בחירות במארס־אפריל — המרחק בין שתי המפלגות אינו גדול, ואולי לאחר הפגרה אף יגיעו בנושא זה להסכמה. רשמית שמיר ממשיך וטוען כי יש לקיים את הממשלה עד נובמבר 1988. למעשה, רוה"מ השיג את מטרתו בכך שמנע, כנראה, בחירות ב־1987. הקדמת הבחירות תקל עליו דווקא את כיבוש הבכורה המחודשת ברשימת הליכוד הבאה לכנסת. ספק אם סגן ראש הממשלה, דוד לוי, יממש את הבטחתו ויתמודד מולו. בחירות במועד אפשרו לשמיר להמשיך בעיבוי התדמית הממלכתית כראש ממשלה, ולהחדיר זאת לתודעת הציבור.

אין ספק כי מהשבוע הבא יקשיח שמיר את עמדתו כלפי פרס ושרי מפלגת העבודה, ועתה, בניגוד לעבר, לא יהסס גם לסלקם מהממשלה, אם תימצא סיבה מוצדקת — הנסיבות לפירוק הממשלה. עתה יתמקד המאבק עבודה־ליכוד על הכתבת המועד להקדמת הבחירות. לאחר הפגרה נראה כי מצבם של שמיר וראשי הליכוד יהיה נוח יותר: המשרדים הכלכליים בידיהם, ובאמצעות משרדי האוצר, התעשיה והמסחר והשיכון, יוכלו להקצות משאבים כספיים להתנחלויות, על אפם וחמתם של שרי העבודה.

באמצעות משרד האוצר יכול הליכוד להוביל לכלכלת־בחירות נסתרת ומתוחכמת, שלא תבליט פיזור כספים, שיפגע ביציבות הכלכלית. שמיר עשוי להקשיח עמדתו כלפי פרס, ולא להבליג נגד שרים כמו ויצמן, שחל או צור. צעד כמו פיטורי אחד מהם מהממשלה, עשוי לחזק את מנהיגותו בציבור. בליכוד אין שוכחים כי 1988 היא שנת בחירות בארה"ב, ואין סיכוי כי בשנה זו יגבר הלחץ הפוליטי על ישראל. מכיוון זה, טוענים בליכוד, יהיה מצב המערך לאחר הפגרה עגום ביותר. כשלא יוכל להשתמש יותר בנשק הוועידה הבין־לאומית, סוס אחר לניגוח הליכוד — אינו מצוי לפי שעה בידי המערך.

במפלגת העבודה עדיין קיימת תקוה קלושה לגייס גם את אגודת ישראל וחלקים מתנועת ש"ס ליוזמה להקדמת הבחירות. אם לא השבוע, מיד לאחר תום פגרת הכנסת.

חישובי הליכוד והעבודה כי מצבם הפוליטי ב־1988 יהיה נוח יותר, ידוע היטב לפרס וראשי מפלגתו. בסוף השבוע שעבר כינס מלא־מקום ראש הממשלה את ראשי אגף הבחירות במפלגתו, וביום חמישי הקרוב הוא עומד לדון במסגרת רחב של שרי העבודה על האסטרטגיה והטקטיקה שעל המערך לנקוט מול הליכוד בעת הפגרה ולאחריה. אחת האפשרויות שידונו — פרישה עתידית של העבודה מהממשלה, סביב אישור התקציב לשנה הבאה. החום הלוהט, גם במערכת הפוליטית, יפוג, ככל הנראה, בסוף שבוע זה, ועשוי לשוב דווקא בימים הקרירים של ראשית הסתיו.

כוכב אדום מעל יריחו

ישראל "עלתה כיתה" במשחק המעצמות ומשקלה עולה על שאר מדינות המזה"ת

מאת שמואל מאיר

הכותב חוקר במרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה, אוניברסיטת תל־אביב

נפלאות דרכיו של הדיון האסטרטגי הפנימי בישראל. אווירה מתוחה ודרמטית שליוותה את האזהרה הסובייטית בעניין טילי יריחו פינתה מקום לחזיונות ופרשנות בנוסח "בירושלים אין מרגישים מן האיום הסובייטי". הזו שידעו לקשור את ההודעות הסובייטיות למסע יחסי ציבור ועשיית רושם על הצד הערבי. גם תגובתה של ישראל הרשמית, לפיה ברית־המועצות אמורה לדעת שלא צפויה לה סכנה מתפיסת הביטחון הגרעינית של ישראל — אינה תורמת להבנה טובה של המצב. יותר מכל, יש בה כדי להעיד על הקווים המקבילים שישראל וברה"מ צועדים בהם.

אכן, בדיאלוג האסטרטגי ביניהן, טוענת ברה"מ בודדים וישראל עונה לה בשעורים. ישראל — כראיה אזורית צרה שאינה נותנת כמעט מקום להקשר הגלובלי. וברה"מ — מתוך תפיסה מעצמתית חובקת עולם. על הפער בתקשורת שבין שני הצדדים ניתן היה להצביע באירוע דומה, שבו ייחסה מוסקווה לישראל כוונות התקפיות. בעיצומה של הדרמה סביב הצבת טילי פרשינג־2 וטילי שיוט אמריקאיים על אדמת אירופה, בשלהי 1983, הזהירה מוסקווה את ישראל — במסר ישיר שהועבר בפגישת שרי החוץ דאז, גרומיקו ושמיר — מפני הצבת טילי פרשינג־2 (טווח 1800 ק"מ) בשטחה. בעיני ברה"מ — כמי שהשתקף בדברי פרשנות בעיתונות הסובייטית — חרגו טילי פרשינג 2 מגבולות הסכסוך המזרח תיכוני, והיא ראתה בכך מרכיב בתוכנית צבאית כוללת של ארה"ב, שיש בה כדי לאיים על מטרות בדרום אוקראינה. נוסח דומה הופיע בהודעות מוסקווה האחרונות, על האיום הנשקי לגבולותיה הדרומיים של ברה"מ מטילי יריחו־2.

הערכת המצב המקובלת בישראל במהלך פרשת הפרשינג־2 נטתה לראות את הדברים בהקשר ליחסי ישראל־סוריה ולחשש אפשרי של הסובייטים מפני תגובת מנע ישראלית כנגד מערכות הנשק החדשות שקיבלה סוריה. לפיכך הדגישה ישראל במסר התשובה לברה"מ — מעל דוכן הכנסת ובצינורות דיפלומטיים — כי אין ברשותה טילי פרשינג־2 ואין לה כוונה לתקוף את סוריה.

"הפיזיוש הסורי" חזר לתפוס מקום דומיננטי בהודעות דוברים ופרשנים ישראלים, אשר קשרו את האזהרות בעניין יריחו־2 לאי מסירתם של טילי ס.ס.־23 (טווח 500 ק"מ) לסוריה.

כדי לסגור את פערי התקשורת ידרוש כל צד לנסות ולהבין את צרכי הביטחון של הצד השני. ישראל נדרשת להבין כי בכל הקשור לטילים בעלי טווח של מאות קילומטרים, חורגת רמת הדיון מן המסגרת האזורית המפרכת לנגד רת של הדיון הבין־מעצמתי. כתמונת העולם על פי מוסקווה נמתח קו רצוף מיצירת מסגרות שיתוף הפעולה האסטרטגי בין ארה"ב וישראל, ביקורי הצי ה־6 בנמל חיפה, ההזמנה לישראל שתצטרף לתוכנית מלחמת הכוכבים והעלאתה למעמד כמעט־בת־ברית של ארה"ב, לכיוון של הצבת טילים ארוכי טווח בישראל, אשר מסוגלים לאיים על הטריטוריה הסובייטית. בעיני ברה"מ נתפסו כל אלה כהרחבה של המאבק הבין־גושי מן המוקד המרכזי בגרמניה לעבר דרום אירופה.

בראיה כזאת הפכה ישראל למרכיב באיום שהציבה ברית נאט"ו לברה"מ באגן הים התיכון. אכן, על פי תפיסת המלחמה הסובייטית, נכללת ישראל בזירה המבצעית של דרום־מערב אירופה. ברה"מ גם מודעת לכך, שעל פי תפיסת המלחמה של ארה"ב נמצאת ישראל באחריות הפיקוד האירופי ולא של פיקוד המרכז, האחראי למזה"ת.

על רקע דברים אלה עשויה לצמוח תועלת מניסיון לקרוא את האזהרות הסובייטיות האחרונות בפריזמה של העימות הבין־מעצמתי ותפיסת האיום של ברה"מ. ראשית, החלק האזהרתי בהודעות הסובייטיות מתייחס ל"הצטיידות ישראל בטילים לטווח בינוני". על פי הדירוג המקובל בשיחות ג'נבה לצמצום הנשק הגרעיני, טיל בינוני משמעו טווח של 1,000—5,000 ק"מ. כלומר, באזהרותיה העדיפה מוסקווה להתייחס לחלק העתידי (על פי הדיווח בעיתונות העולמית) של תוכנית ישראל לפתח גירסה מידבית של יריחו־2 לטווח 1,500 ק"מ.

בעבר לא שמענו אזהרות סובייטיות שהתייחסו במיוחד לטיל יריחו־1 (טווח 480 ק"מ) אשר הופיע מספר רב של פעמים בעיתונות העולם. על פי הקריטריונים של שיחות ג'נבה מצוי יריחו־1 בקטגוריית הטילים הטקטיים (פחות מ־500 ק"מ טווח) אשר אינם נכללים במו"מ לצימצום הנשק באירופה. כלומר, ניתן לזהות מקדם סובלנות מסוים ביחסה של מוסקווה לטילים ישראליים. ברה"מ מתחילה לאבד את סבלנותה כאשר קשת הטווחים של הטילים חורגת מן ההקשר האזורי־הבי־ידי.

מצד שני, החלק המתוק של ההודעות הסובייטיות מתייחס לניסוי שנערך בפועל, ובו שוגר יריחו־2 למרחק 820 ק"מ. בחלק זה נקראת ישראל לתמוך ולהיות שותפה בשיחות שמקיימות שתי מעצמות העל בג'נבה, לסילוק כל הטילים לטווח קצר.

באמצעות מהלכים אלה אותתה מוסקווה לירושלים, כי לא תעמוד לסרוי היום אם תמשיך ישראל לפתח את יריחו־2 בגירסתו המורבית (1,500 ק"מ). במקביל הציעה לישראל להשתלב בשיחות לצמצום הנשק הגרעיני באירופה. בהזמנה מצד ברה"מ ניתן לראות כיצד ישראל "עלתה כיתה" במשחק המעצמות ומשקלה עולה על משקלם של שאר השחקנים במגרש המזרח־תיכוני. כך זכתה ישראל להכרה סובייטית במעמד של כמו עט־בת־ברית לארה"ב וממילא התחזק הכושר ההרתעתי שישראל מקרינה על סביבתה.

מסקנה נוספת: ההודעות הסובייטיות האחרונות הביאו — בצורה חדה — למפתן ביתנו את הוויכוח הגדול המתנהל באירופה על חיסול מערכות הטילים לטווח קצר ובינוני. שער עתה נדמה היה בישראל כאילו הוא מתנהל בעולם אחר, שאינו נוגע בנו, אף שהוויכוח הבין־מעצמתי שהתנהל בג'נבה הקטין בצורה משמעותית את מדרגת האיום שהיתה צפויה לישראל. זאת, בעקבות החלת עיקרון "אפס טילים" על הטילים לטווח קצר — דבר שיביא לחיסולם של מערכות טילי ס.ס.־23, ולאי מסירתם לידי סוריה.

עם זאת, מן הראוי לזכור כי גם אם מוסקווה אינה מתואמת עם ארה"ב בפרשת יריחו־2, הרי שתי המעצמות הגדולות נוטות לראות עין בעין את הסיכונים שבהרחבת תפוצתם של הטילים לטווחים של מאות קילומטרים. ארה"ב היתה הגורם המוביל בהשגת ההסכם (אפריל 1987) — יחד עם קנדה, צרפת, גרמניה, איטליה, יפן ובריטניה — להגבלת המכירות של טכנולוגיית טילים למדינות אחרות. על פי ההסכם נאסר על המדינות התעשייתיות לייצא טילים בעלי טווח העולה על 300 ק"מ.

הסך הכולל של העניינים שתוארו כאן מציב דילמות בפני ישראל. הדיון הפומבי שהתנהל אצלנו במהלך 20 השנים האחרונות נותר לא פתור, אם כי חיובי מבחינת ישראל. את מקומו תפס הוויכוח על אמצעי שיגור. על ישראל לאמוד מחדש את מאזן היתרונות שתזכה בהם והמחיר שתצטרך לשלם עבורם. יהיה עליה לתת את הדעת לאפשרות בה היא תממש חלק מיעדי הביטחון הלאומי שלה דווקא על ידי איפוק וריסון בשדה הפיתוח הטכנולוגי.

אכזבה מוירשובסקי

מאת דן מרגלית

מרדכי וירשובסקי נפרד בשבוע שעבר ממפלגה שלא היה חבר בה זה כשלוש שנים. הוא נטש אותה כאשר עמיתו־חברו אמנון רובינשטיין נכנס אל מכונית השרד שלו כשר התקשורת בממשלת האחדות הלאומית. הוילון במכונית הכעיס אותו או עורר את קנאתו. זו תחילת הקרע.

מאז נטפל ח"כ וירשובסקי למעשים בלתי־אפשריים בכל זירה פרלמנטרית מתוקנת. הוא התנהג כמו ח"כ מהאופוזיציה, אבל תבע את ראשות ועדת־המשנה לעניני משטרה, מתוקף ההסכם הקואליציוני עליו חתמה סיעת שינוי. הוא לא סלח לרובינשטיין על התואר "שר", אך לא ויתר לו על המישרה הפרלמנטרית הקטנה. אפילו לאחר שרובינשטיין פרש מן הממשלה והתבקש להחזיר את ראשות ועדת המשנה למשטרה לבעליה הטבעיים, לא מיהר וירשובסקי להיפרד מן הכיסא, אלא נאחז בו.

היה זה מוסר כפול מובהק. הוא הטיף לכולם מלבד לעצמו. התפקיד בכנסת לא זירז אותו להיפרד מן התואר המפלגתי שהחזיק במועצת עיריית תל־אביב, ומה אם אין זה באמת.

הוא הטיף נגד הממשלה המאוחדת, אבל בשאר ח"כ מן השורה הקואליציונית. לפני 10 שנים לעג בכל פה למשה דיין שנטל עימו את המנדט ממפלגת העבודה לסיעת היחיד שלו. אינו נקמה מתוקה של אנשי רפ"י בוירשובסקי. הוא פעל בדיוק כמו האיש השנוא עליו ביותר בפוליטיקה הישראלית.

סאמהולה — כינה אותו פעם ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט. לא בדיוק. מפני שהמסיר־הטנק הפרטי שילם את מחיר מלחמתו בבית מרייצי וכל מה שהוא סימל בשלטונו ובתרומתו לאמנות. איש טרם הגיש לוירשובסקי את החשבון לפרעון.

גם התירוץ שמצא עכשיו לפרוש (לבדו או בראש קומץ כלבד) מסיעת שינוי אינו מחזיק מים. תנועת המרכז שקמה בסוף השבוע לא אימצה לעצמה שום נוסח שלא שירת כבר בעבר את תנועת שינוי. הצטיינותו בכנסת — ואכן היתה כזאת — באה לידי ביטוי במאבקיו בוועדת הפנים. לעתים היה קיצוני עד כדי חמלה עצמית, ולרוב פעל בהיגיינות לטובת זכויות האזרח והפרט ושלטון החוק. הרשעתו זכו להתדיינות לא מבוטלת, אך הוא כמעט ולא עסק בבעיות של מדיניות ההתנחלות. לפתע הוא נזקק לפירוש רשמי של העתיות הקטנות, למן הדין של "מצא את ההבדלים", דווקא בענייני ההתנחלות, כדי לפרוש מתנועת המרכז הרשא.

הכל בשחור לבן

זה היה תירוץ תפור בחוט גס. וירשובסקי סיכל גם בעבר את המשא־ומתן בין "שינוי" לבין גופים ליברליים אחרים. תמיד היה בעד, ובפועל תמיד התנגד. מפני שהעדיף את המכולת הקטנה שלו על פני הסופרמרקט הפוליטי־מפלגתי, בו מקומו אינו מובטח ומשוריין במעמד הזירות שלו עם חבריו לשעבר רובינשטיין ונאמניו מתנועת שינוי.

וירשובסקי גם לא המתין לסעיף ההתנחלויות החדש כדי לפזול החוצה. הוא בא בדברים עם כל ראשי רצ, עוד לפני שתנועת המרכז הרשה יצאה לאוויר העולם. בשם האידיאולוגיה ויפה־נפש לא פסח בשיחות עם ראשיה על המקום שיועד לו בבחירות לכנסת הבאה. יתכן שההצדקה לפרישה משינוי, תוך גולת המגדס ממנה, היתה נמצאת כבר לפני כמה חודשים, אלא שלשולמית אלוני לא יכלה להבטיח לו כורסה בטוחה במליאה. לכל היותר ביאותה להבטיח לו כי תטיל את מלוא כובד משקלה כדי שיבחר בהתמודדות קשה על המקום החמישי ברשימת רצ. זה הכל.

על צד האמת אין לוירשובסקי מקום במפלגה כשינוי, שהיא ציונית־יונית, מתונה עלי־פי השקפתה, והמבטאלית של העומדים בראשה ומתרחקת מן הלהט של הקיצוניים. זה אינו מתאים לוירשובסקי, שגם בהטיפו למען ערכים נכונים ועניינים צודקים, עושה זאת ברמת מעורבות קיצונית. הכל אצלו בשחור־לבן, אין גוונים ואין כפיכות גם לצד השני, האפור.

הבעיה עם פוליטיקאים כווירשובסקי — שמסורתיותם מולידה בסופו של דבר אכזבה. רוב הולכים שכבר נהגו כמותו, נטלו עימם את המנדט, ציפצפו על הבעת הרוב במרכזי מפלגותיהם, ותפרו להם ברגע האחרון סעיף אידיאולוגי מתאים להצדקת פרישתם — לא גילגלו עיניים קדושות לשמים. לא ציפו מהם. לא קיוו מהם. הם לא הטיפו לאיש מה צריך להיות האיך וחייבים העבינים להתנהל.

וירשובסקי עשה כן, וכגודל הטיפה — גודל האכזבה ממנו.

בסוגריים / מתי גולן

חובתו של רבין

שמיכאל דקל הארס מאמץ את פתרון הטראנספר לערביי השטחים — בכך אין כל הפתעה. מכל מה ששמענו מפיו עד כה קשה היה לחשוד בו ברגישות יתירה לזכויותיהם של ערביי השטחים.

הבעיה היא שדקל איננו אדם פרטי. גם אם הדבר נשמע מן היכרות, העובדה היא כי דקל מכהן בתפקיד הבכיר הרשמי מאד של סגן שר הביטחון. למרות זאת הוא אפילו אינו טורח לנסות ולעטוף את הרעיון הבועני בעטיפות שיכבו את הרושם הקשה. הוא משתמש בביטוי "טראנספר", ואינו מוכן או מנסה להמיר בביטוי אחר, למרות שהוא יודע היטב את המשמעות מעוררת הבהלה של הביטוי הזה.

על אף כל זאת — דבר לא קורה. איש אינו נוגע. רק כמה תגובות צפויות, אמירות אחרות של יציאת־ידי חובה — וזהו. כאילו השמיע סגן שר הביטחון דעה קונוונציונאלית במסגרת הדיון המתמשך על עתיד השטחים. במתכונת הנוכחית קשה לצפות כי הממשלה כגוף תהיה מסוגלת להגיב כנדרש. אולם למשרד הביטחון יש שר שדקל הוא סגנו. השר הזה ממונה גם על השטחים. מה צריכים להסיק התושבים הערביים הנתונים למרותו על הצפוי להם כששר הממונה שומע ואינו עושה דבר? מה צריכים אנו להשוב? מה יכולות להסיק אומות העולם?

הדרך היחידה העומדת בפני רבין כדי להסיר מעליו, וגם מעלינו, את הכתם הזה — היא באמצעות פיטורי דקל מתפקיד סגן שר הביטחון. החוק מאפשר לו לעשות זאת: ההסכם הקואליציוני אינו מונע. השארתו של דקל על כנו עלולה להפוך את הרעיון שהשמיע ליסוד לגיטימי בדיון הפוליטי הציבורי על עתיד השטחים. חובתו של רבין היא למנוע התפתחות זו.

לאור השמש העולה (ב')

מכשלת ההצלחה

יפן הצליחה מעל למידה בשיקום ובפיתוח משקה ● בלחץ חיצוני היא מבטיחה לשנות את הכיוון

מאת א. שוייצר

טוקיו, יולי

קשה לאתר נתון סטטיסטי, המיטיב לשקף את "הנס" בשגיות הכלליים של יפן ואת הפרובלמטיקה שעוררה, מן העולה־כשהוואה הבאה: ב־1960 (לאחר שכבר הסתיים השיקום הראשוני של הריסות המלחמה) היא יצרה שלושה אחוזים מן התל"ג העולמי; 20 שנה לאחר מכן, היא יצרה 10 אחוזים. התפתחות זו לא רק הציבה את תושבי האי בראש הרשימה של בעלי ההכנסה הממוצעת לנפש, בדרגה אחת עם ארה"ב, אלא הפכה סדרי בראשית במשק העולמי. התהפוכות אלו הולידו לחצים, בתוך יפן ומחוצה לה, שההתמודדות עמם תיצוק תוכן לסדר יומה הלאומי בשנים הבאות.

אם כי הדברים ידועים — כתולים עקודים בזכרונות עגומים מימי סיומה של מלחמת העולם השנייה — יפן היתה, בשלהי הקיץ של 1945, אי של חורבות. הירושימה ונאגסאקי נמחקו ע"י פצצות גרעיניות. אך גם טוקיו, אוסאקה, יוקוהאמה, ויתר עריה הגדולות נהרסו ונשרפו בהרעשות של חיל האוויר האמריקאי. היו לא מעט ארצות אחרות, ששיקמו עצמן מן המצב של הרס מוחלט, משפל האפס, אך אין אומה אחרת, שכה הצליחה במשימה: לשחות מן הבוקה המשקית, יפן ראויה כיום לכינוי "איצ'יבאן" (מספר אחד).

[illegible] הקסם

ספריות שלמות נכתבו — וזו לא גוזמה — על השיטות לפיהן התחולל הפלא הכלכלי היפני. שלא כרבים אחרים שעסקו בנושא, טוען מחבר אמריקאי שנולד וגדל ביפן, כי הסוד לא נעוץ בשיטות הניהול, המתוחכמות מאוד כשלעצמן, וארגון הייצור, שבו יש ליפנים כישרונות מוכחים, כי אם בחריצות העובדים ובהתלהבותם לעבודה, כמעט לשמה. המונח, מוסר העבודה, כאילו הומצא עבור היפנים: בחברות הגדולות, שבהן נמצא שדרה הכלכלית של המדינה, לא סופרים שעות, השבוע עשוי מ־7 ימי עבודה. כלל זה כוחו (עדיין) יפה לגדול ולקטן, למנכ"ל במשרדו ולפועל ליד המחרטה.

כיוון שכיום סוגדים הכל לכלכלת השוק ללא התערבות ממשלתית במשק הפרטי, מן הראוי לציין, כי עלי־פי עדויותיהם של עשרות משקיפים, מומחי מאמרים בעיתונות ועד לכותבי ספרים מלומדים, יפן היא כלכלה מודרכת. אם עדויות אלו נכונות, פועל ביפן מין ספיר־על, משרד המסחר והתעשייה שיוד בכל, כלומר בכל מה שנוגע לכושר התחרות היפנית מפ"מ, דרך ייצור ועד לשיווק.

הדבר אמור במפעלים הגדולים, נושאי הדגל של התעשייה, המסחר והבנקאות. אשר בזכותם הגיעה יפן לאן שהגיעה. האנשים החוששים מהתערבות ממלכתית — אף הם נתונים לשכנע ולחזור בידי הגדולים. העוצמה היפנית היא למבנה היראכי ברוחו של מיטי" (שם המשרד הנ"ל, שרכש מוניטין — לא כולם חיוביים — בעולם כולו).

מן היום כי הוא מיטי" לפעול במשרד המסחר והתעשייה (בגלגולו הקודם בשנות המלחמה, הוא נקרא משרד התחמושת) הוא מיקד את המאבק המשקי לקידום הייצוא, על חשבון כל שיקול משקי אחר, לרבות רווחת האוכלוסיה. הוא הצליח במשימה מעבר למצופה: יעידו על כך עודפי הייצוא היפניים (100 מיליארד דולר ב־1986).

אך בעוד שההכנסה הממוצעת לנפש ביפן משתווה כיום עם זו של ארה"ב, זה מה שאומר בזירוז דו"ח של המועצה הכלכלית שמונתה ע"י הממשלה כדי לעצב אסטרטגיה משקית חדשה, מתואמת לצרכים: "מוטל בספק אם בכיות הכלכלה משתקפת באיכות החיים. רמת השיכון נמוכה, יוקר החיים גבוה ושעות העבודה ארוכות. אחרי ייסוף היאן, נפער פער רחב בין תפיסתנו הסובייקטיבית את ערך היאן ובין שער החליפין שלו בשוק המטבע". המדיניות החדשה, שעליה ממליצה המועצה בסיכום הניתוח, מכוונת להשיג שתי מטרות: לצמצם את עודפי הייצוא תוך כדי הפניית המשאבים המשתחררים, בעיקר להעלאת רווחתה של האוכלוסיה היפנית.

חוזרים בתשובה מאונס

הכוונות לשנות את כיוון המשק המודרך ע"י יצוא לא נולדה — יש לומר זאת בהדגשה — מתוך היענות ללחץ פנימי; ספק אם, נותני הטון ביפן הגיעו מתוך הרהור וחשיבה עצמית, למסקנה, כי מדיניות מרקאנטיליסטית צרופה, כמו זו שלהם, סופה תסכול, אם לא משהו גרוע יותר.

מה שגרם לשינוי המוצלך בדו"ח המועצה בראשה עמד כלכלן בכיר מאוד, הארוא מאקאווה (לשעבר נגיד הבנק המלכותי של יפן) היה לחץ חיצוני מכביד והולך של ארה"ב וארצות השוק המשותף, אשר בתוצאות שונות ביקשו להסביר את צעדי ההתגוננות שלהם בפני נחשול הסחורות היפניות המוצלחות בשוקיהן שלהן.

כבר בעבר, לפני שנתיים ושלוש שנים, הבטיחו היפנים להיטיב את דרכם, בעיקר ע"י פתיחת שוקיהם הפנימיים בפני תוצרת מן המערב הבטיחו, אך קיימו רק מעט ובוסר־סנות רבה. אך עתה, כנראה לא מעט תחת רישומה של סכנת הצניחה באביב השנה, הם הסיקו את המסקנה, כי הגיעו לפרשת דרכים ועליהם לפעול.

התמורה, כפי שכתוב במסלולת מאקאווה וכפי שנמסר בשיחות במשרד החוץ, בסוכנות לתכנון כלכלי ובבנק המלכותי, תתבטא בעזרת אמצעים שונים שתנקוט הממשלה, במטרה המוגדרת במלים "יצירה של הדרישות הלאומית" להגביר את הביקוש הפנימי (למשל בעידוד בנייה לשיכון והשיפור השירותים הציבוריים המוסדרים לסדי, העלאת השכר וכו'). כמו כן, תעניק יפן הלוואות ומענקים לארצות העולם השלישי, שאינם מתונים בתוצאות הכספים ביפן.

ואולם, לצד המעשים המסיבים עם עצמם ועם סביבתם, נוקטות החברות הגדולות זה מכבר מדיניות של השקעות חוץ בהיקף רחב. פירמות יפניות מקימות חברות בת ושותפויות בארה"ב, באירופה ובמיוחד בקוריאה, טייוואן, סינגפור, תאילנד וכו', גם כדי לעקוף את המכשול של היאן המתייקר, גם כדי להקטין את עוקצם של עודפי הייצוא דוקרי העיניים.

לשאלה, מה תעשה יפן עם העובדים שיפלטו מתהליך הייצור בעקבות העריכה מחדש של הקדימויות המשקיות, יש לקברניטי הכלכלה תשובה מן המוכן. בעקרון ובפשטות, כך הם אומרים, יעבור מעבר מן הייצור של סחורות לאספקת שירותים.

הנה יהיה עד שנת אלפיים לכך משיבים ללא היסוס הדו"ח שיגונאה מן הבנק המלכותי ומיאמתו מן הסוכנות לתכנון; יפן תוסיף לצבור יתרות מטבע.

(מאמר שני בסדרה)

הנה טבלה מסכמת הכלולה בדו"ח המוזכר של מאקאווה:

תמורות במבנה המשק היפני
(באחוזים)

	1970	1985	2000
מועסקים בייצור סחורות	52.5	43.1	36.4
חשמל, מים, תעבורה, מסחר, שירותים פיננסים	26.3	28.8	27
מגזר לאספקת מידע ושירותים	21.2	28.1	36.6

מצב־רוח / ב. מיכאל

שעשועי חום

עונת המלפפונים העיתונאית מביאה עימה מיני ידיעות עיתונאיות המקלות משמעותית את קומט־החוב (חום הכותבת), המוטל על מתחכמים־שכירים דוגמת החותם־מעלה.

הנה למשל, ידיעה מיום שישי, 31.7.87: "עליה משמעותית במספר נסיונות ההתאבדות נרשמה החודש בדרום הארץ — נמסר מן הרשות לבריאות הנפש בבית החולים 'סורוקה'... מרצה בכיר בבית הספר לרפואה פסיכיאטרית בבאר־שבע תולה את הסיבות להתאבדות, בין היתר, בתיפקודה הלקוי של הממשלה, בהתנהגות המנהיגים, במצב הביטחוני והחברתי, בחום הכבד, במצב הכספי הרעוע..."

ידיעה מרהיבה. גם אותה, אגב, אפשר לייחס לחום הכבד.

בכל־אופן, יש בה די חומר כדי לשקוע בהרהורים פילוסופיים צוננים ומרגיעים. נתחיל כמובן ב"תיפקודה הלקוי של הממשלה". צריך להודות כי אין זו הפעם הראשונה שתיפקודה הלקוי של ממשלה מסייע בקיפוד פתילי חייהם של בריאות, אף כי בעבר נעשה העניין בדרכים נוצצות יותר מאשר שילוהב יצר ההתאבדות באזרחים. ובכל־זאת יש כאן עניין מאלף ביותר; עצם הירפש הקשר בין נסיונות־התאבדות לתיפקוד הממשלה, יותר משהוא מעיד על הממשלה — הוא מעיד על המתפשים: מצד אחד — נסיון העבר לימד כי נוקיה של ממשלה־לקוייה מצליחים להגיע גם לתוצאים מפתיעים ביותר, ואם־כך — מדוע לא למצוא שם גם את הסיבות להתאבדויות? מצד שני — אולי רק רפלקס מתונה של עוד־ייבון פועל כאן. עוד שהרגיל עצמו לנקות ידיים לשמיים בהוסר־ישע ולהודיע, בעיקר לעצמו, "הממשלה אשמה". כי לומר, ממשלה־לקוייה דומה מאוד לסיבה הנוספת שנרשמה בין הסיבות להתאבדות: החום הכבד, הממשלה ההמספיק.

"תנאי ממשלה־לקויה שוררים השבוע באזורנו. החזאי מודיע כי ייתכן שהמימשל הלקוי ישבור כבר לקראת סוף־השבוע, חורימה קרירה של תיפקוד תקין תגיע אלינו מסוריקה".

בידיעה דלעיל יש עוד עניין מרתק: היא מודולארית להלשנן. אפשר להשתעשע בה כבאבני לגו.

"פסיכיאטור מונה את הסיבות לתיפקודה הלקוי של הממשלה: החום הכבד, המצב הביטחוני, התנהגות המנהיגים, המצב הכספי הרעוע".

"פסיכיאטור מונה את הסיבות להתנהגות המנהיגים: תיפקוד לקוי של הממשלה, החום הכבד, המצב הביטחוני..."

"פסיכיאטור מונה את הסיבות למצב הכספי הרעוע: תיפקוד לקוי, חום כבד, המצב הביטחוני..."

וללא כל היסוס מותר גם לרשום את הוואריאציה הבאה: "פסיכיאטור מונה את הסיבות לחום הכבד: תיפקוד לקוי של הממשלה, המצב הביטחוני, המצב הכספי..."

וכו' וכו' וכו'.

רק עניין אחד נשאר סתום ובלתי־נהיר גם לאחר ההתעמקות הנ"ל: למה דווקא בדרום הארץ? וכי תיפקוד הממשלה בצפון הארץ מוצלח יותר? האם עומס החום במערב קל יותר? האם המצב הביטחוני בפאתי־מזרח איתן יותר? האם התנהגות המנהיגים באזור המרכז נאה יותר?

ולא נותר אלא להסיק כי בני הדרום הם פשוט אנשים רגישים באופן מיוחד. לכן, שמחזה בקשתי בפני הממשלה: אנא, עשי בא מאמץ, ולפחות באזור הדרום נסי לתפקד קצת יותר טוב. שיפסיקו להתאבד שם.

בבנק לאומי אתה מרוויח יותר.

הצטרף לאחד החשבונות של בנק לאומי וזכה ברווח יומי. אם יש לך השקעות בסך 50,000 ש"ח ומעלה בבנק לאומי אתה יכול ליהנות מ"חשבון יומי זהב". החשבון המעניק לך יתרונות ייחודיים.

לפניך פירוט ההטבות המוענקות לך בכל אחד מהחשבונות החודשים של בנק לאומי:

[illegible]	חשבון יומי זהב	[illegible]
מחליף תפ"ס	מחליף את "עו"ש פתוח ויזהב"	חשבון עו"ש ללקוחות פרטיים
1,000 ש"ח ומעלה ריבית זכות יומית **11% שנתית** ויותר	מהשקל הראשון ועל כל סכום שהוא, ריבית זכות יומית **9% שנתית**	150–2,000 ש"ח ריבית זכות יומית, **7% שנתית**
	משיכת יתר עד 10,000 ש"ח בריבית 2% לחודש	• משיכת יתר עד 2000 ש"ח בריבית 2% לחודש. • עד 5000 ש"ח בריבית 2.5% לחודש.
	• ויזה זהב חינם לשנה • דו"ח הכנסות והוצאות	• דו"ח הכנסות והוצאות
פטור מעמלות על כל הפעולות בחשבון כולל שיקים*		
	בתמורה ליתרונות אלה תשלם 3 ש"ח לחודש בלבד	
יופעל מ־6.8.87		פועל מ־5.7.87

* למעט צ'קים בסכומים של למטה מ־50 ש"ח.
משיכת היתר מותנית בבטוחות בנקוקבל.
הבנק רשאי להפסיק את התוכניות או לשנותן בכל עת.
פרטים בכל סניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

مطابقة للأصل

هكذا منذ الأصل

לשנה הבאה בכפר בלום

לימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון יש איכות, חן והצלחה

"ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון הם מפעל משותף של 'קול המוסיקה', המועצה האזורית הגליל העליון, המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות" — את ההודעה הזאת שמעו באי האולם בכפר בלום המו־אירגים בבית כל־כך הרבה פעמים מפי חיותה דביר, עד שהם יכולים כבר לדקלם אותה בעל־פה, גם אם יעירו אותם באמצע הלילה. האירוע הזה, שנולד לפני שנתיים בלבד, והסתיים אתמול זו הפעם השלישית, גיבש לעצמו דפוסי התנהגות של אמנים וקהל הדומה, שקנה לו מקום של קבע על מפת אירועי התרבות. אנשים מזמינים מקום בבתי ההארחה שבגליל העליון לשנה הבאה, וכשמבקשים מהם את התאריך הם אומרים "בימי המוסיקה".

יחודו של האירוע האמנותי הזה בכך שאין הוא רוצה לתרום למציאת יוצרים חדשים או סוג אמנות אחר (דוגמת הפסטיבאל לתיאטרון אחר שבעכו). אין הוא גם רוצה להגיע לכמה שאפשר יותר קהל ולמכור כמה שאפשר יותר כרטיסים (דוגמת פסטיבאל ישראל). ממילא הוא יכול למכור רק משהו כמו 5,000 כרטיסים (מספר המקומות באולם בית העם בכפר בלום כפול מספר הקונצרטים — שמונה השנה) וזה בערך פעמיים היכל התרבות של תל־אביב. האירוע הזה גם אינו רואה עדיף ברזיסת מקסימום אירועים במינימום זמן על שטח קטן נתון, ובצפיפות מקסימלית של קהל מכל סוג וכל הבא ליד (דוגמת לילות יפו). אין לו גם שום יומרה לחנך את הקהל.

הוא נועד מראש למבינים, היכולים להעריך מוסיקה קאמרית, שאינה שווה לכל נפש, היא דורשת מאמץ וריכוז מצד המאזין. כל יחודו ואיכותו בכך שהוא מרוכז בעיקר: בעשיית מוסיקה קאמרית ברמה הגבוהה ביותר שניתן להגיע אליה. איכות הביצוע, האיכות בלבד.

יתרונו המובהק הוא במקום בו הוא מתקיים. אתה לא יכול להגיע לכפר בלום כבדרך אגב.

אתה צריך לבוא לשם בכוונה ולהישאר שם כמה ימים. הגליל העליון הוא רחוק מכל מקום, חוץ מהגליל העליון, ולכן אירוע זה ישיג מה שלעולם לא ישיג פסטיבאל ישראל בירושלים.

לכפר בלום אתה צריך לבוא ולהתנתק מהיום יום. וכדאי.

חזרות פתוחות

האירוע הזה מגבש לעצמו גרעין אמנים ופעילים קבוע: ראשית, כמובן, עידית צבי, היוזמת והעורכת, המנגנת בחלק מן המקרים את תפקידי הפסנתר. בלעדיה לא היו ימי המוסיקה באים לעולם, ולא היו מקבלים את אופים. היא הצליחה לגייס לכך את קול המוסיקה והנהלת הרדיו, הכשנוך זה, המסוגל לשדר לאלפים מאזוריה, גייסה למפעל את המועצה האזורית הגליל העליון (טיבי פורת, דני פלדר וגד יעקב הן הפעילים המרכזיים מטעם המועצה). אחר כך נותר רק לגייס עוד גופים שיתנו חסות בכסף או בשווה־כסף; ואמנים, מהם הופיעו השנה זו הפעם השלישית: גבריאל וולה, פנינה ולצמן, אילן אשר, גיל שרון ויגאל טונה, או בפעם השניה: מייקל ריפן, מירה זכאי, מיכאל מלצר, דורון טוויסטר, ניתאי צורי, אברהם מלמד, ג'ין ציפריאני ואלי חפץ. יחד 32 נגנים המנגנים מיגוון רחב של מוסיקה קאמרית.

הם מתאספים בכפר בלום שבוע לפני שמגיע הקהל, ועובדים על היצירות. בשבוע הקונצרטים פתוחות החזרות האחרונות לקהל, והוא יכול להתרשם מתהליך יצירת הביצוע בצורתו. הוא יכול לשמוע ויכוחים קשים ופוריים, שהביאו את הרביעיה שנוצרה בכפר בלום (גיל שרון ואילן גרונך — כינורות, פיליפ לוי — ויולה ומיכאל חרן — צ'לו) לרמת ביצוע גבוהה ומרתקת ברביעיות של שוברט וראוול. הוא יכול היה לשמוע גם ויכוחים בין נגני כלי נשיפה שהעידו לרגיסיים של סקוט ג'ופלין לא מצאו חן בעיניהם, כשנגן הקלרניט אלי חפץ מפרק את החזרה, ובסופו של דבר מוחלף בביצוע (בקונצרט חצות ביום ו') בנגן הקלרניט דומינו ביולי. מכל החזרות האלו ניתן ללמוד הרבה על מוסיקה, וגם להנות ממפגש בלתי־אמצעי עם המטבח של הנגינה הקאמרית.

מפגשים ליליים

אותו קהל יכול לפגוש את הנגנים גם אחרי הקונצרטים, בבית הארחה של כפר בלום, ולראות אותם מתפרקים, ככל אדם אחרי מאמץ. שולחן מרכזי נתפס שם מדי ערב, עד השעות הקטנות של הלילה, על־ידי אלי חפץ, עודד פינטוס (אבוב) תשתיותם, בצד קהל נאמן, וטיבי פורת סיפק את המשקאות האלכוהוליים. אלי חפץ נהנה לחקות את המבטא ההונגרי של פורת, אבל לא זו היתה הסיבה לביצוע המצוין שהגיש (יחד עם גיל שרון ועידית צבי) ל"קונטרסטים" של ברטוק. הנגנים המתהוללים, כשהם רוצים, מנגנים להפליא.

באותם נסיבות לא רשמיות יכולת לשמוע גם הומור של נגנים "רציניים": על כפר בלום הם אומרים "כפר בלומינגטון" (על שם האולפנה למוסיקה בארה"ב), ועל כפר סולד, שם ניגנו בסוף שבוע החזרות, אומרת פנינה ולצמן "כפר סולד־אאוט". ולצמן, שהיתה עסוקה בחזרות על שומן, כשרביעיית מיתרים חזרה בלעדיה על החמישיה לפסנתר של ברהמס מספרת ש"אמרתי להם שבלעדי יעשו ביבתיים ספגטי, יתארגנו עם הקשתות וכל זה, עד שאני אבוא". ההומור בנגינה בא לביטוי מצוין בביצוע מתוק של "פאסאד" של ולטון, עם מייקל ריפן ורובין וייזל־קפסוטה, בביצועו של אורי מאיר.

ימי המוסיקה התחילו לדאוג גם לדור העתיד של נגני המוסיקה הקאמרית: הצ'לנית הצעירה החיננית יפעת ולצמן בת ה־15 היתה יכולה להנות מכתר צעירת המשתתפות, אילמלא גוייס אוהד בן ארי בן ה־12 למלא את מקומו של הפסנתרן דייויד לויין בביצוע אחת היצירות.

הצעירים (ולצמן, יעל שחר — ויולה, ניתאי צורי ומירי ימפולסקי, בתה של הצ'לנית אלה ימפולסקי — פסנתר) קיימו קונצרט משל עצמם, לא בשידור חי, וגם כן מילאו אולם.

להיזהר מהרחבה

בסך הכל נראה היה שהאווירה החברתית בין הישראלים הוותיקים והצעירים, המנגנים בתזמורות שונות, בתוספת ישראלים החיים בחו"ל (גיל שרון, אילן גרונך, אורי מאיר, פיליפ לוי) ואורחים מחו"ל — הזמרים מייקל ריפן והיין מיינס הפסנתרנית ג'ודי סטילמן־הופץ, הם תערובת חברתית מוצלחת. עם הזכוכים המבריחים בחבורה כזאת של אנשים בעלי אגו לא קטן. אחת המשימות של עידית צבי הוא לשמור על הקוקטייל האנושי הנכון ושמות נוצצים מחו"ל, כי זה לא שם המשחק הזה.

האירוע הזה כבש לו גם את הקהל שלו. חלקו חברי המשקים היושבים בגליל, המקבלים את הכרטיסים במחיר מוזל (12 ש"ח) ולפני שהכרטיסים נמכרים לקהל הרחב, וחלקו אנשים שמתכננים את החופשה השנתית שלהם בגליל לתקופה זו, המשלמים 18 עד 22 ש"ח עבור הכרטיס. בהשוואה למחירי כרטיסים למופעים בארץ (בעיקר פסטיבאל ישראל) אלה הם מחירים זולים מאוד, אבל צריך לזכור שכמעט אין מדובר כאן על קנייה בודדת, אלא על קניה זוגית למספר קונצרטים. ואז זה כבר לא כל כך זול. נראה שזהו קהל מבין, היודע לשמוע ולהעריך את הביצוע שהוא שומע. ביצועים לא טובים זכו למעט מחיאות כפיים, וביצועים טובים מאוד גרמו קריאות להדרן, שנענו על־ידי הנגנים בנפש חפצה. אין ספק שישנם כבר אנשים הבאים לכפר בלום כי זה "אין", אבל רובם אינם הקהל של הפילהרמונית או של המופעים היוקרתיים. נראה שרוב הקהל הוא כזה שאיכות חשובה לו, והוא מסוגל להעריך אותה.

ההצלחה — אולם מלא מפה לפה ומקיר לקיר, כולל מעברים — יכולה לעודד אצל המארגנים רצון להרחיב את האירוע, להאריך אותו, להוסיף בו קונצרטים. הייתי מציע להיזהר מזה.

נכס לרדיו

ערכו של האירוע הזה בכך שנגנים אינם לחוצים מדי, ומוצאים זמן גם ללכת לבריכה וגם לבוא לשמוע את עמיתיהם, ולאירוע אין ניחוח של מסחריות וניצול פוטנציאל עד תום. הוא קיים, וצריך להיות קיים, למען המוסיקה הקאמרית.

השנה זכה האירוע לכיסוי תקשורתי מעל ומעבר למשקלו המעשי מבחינת מספר הכרטיסים שהוא מסוגל למכור. זה מעודד שניתן עניין כזה למוסיקה הקאמרית נטו, שאין לה כל מסורת חברתיות אמיתיות או מעושות. הרבה מזה צריך לייחס לכך שהרדיו הבין איזה נכס יש לו כאן. השנה הוא לא הסתפק בשידור חי של הקונצרטים, מן האולם אל המאזין, אלא שידר מכפר בלום גם את יומן החדשות התרבותי אחרי השעה שתיים, וכתבות וראיונות בהפסקה שבין שני חלקי הקונצרטים. אפילו "כל צבעי הקשת" הגיעו לשדר מכפר בלום. ימי המוסיקה הפכו גם לאירוע תקשורתי, וטוב היה לראות שהתקשורת מסוגלת להתלהב מאמנות המוסיקה נטו.

אך העובדה שיש כאן אירוע באולם ואירוע בשידור חי בעת ובעונה אחת, העמיד במצב קשה והכמעט בלתי־אפשרי את המגישה, חיותה דביר. היא נאלצה לנהל שידור חי (שבו היא חייבת למאזין, כדי לספק לו מידע חשוב) ואירוע על הבימה, שבו היתה במידה מסויימת מיותרת. עבור צופה־מאזין בקונצרט, הרגיל להכות למה שמשודר את הבימה הנגנים יעלו עליה, ונראתה כאילו היא גוזלת לרגעים את ההצגה. היא תימרנה כמיטב יכולתה, יצרה נוכחות ייחודית על הבימה, ולפעמים עברה ברוב חן ממימד של שידור למימד של מנחה באולם, אבל נראה שאת השניות של קיומה באירוע זה צריך עוד לפתור בצורה שלא תשאיר את הכל לאילתור שלה.

"ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון" השיגו השנה את המירב באירגון ובתפעול גם מצד אנשי המועצה שטרחו לארח את האמנים, העיתונאים והקהל, גם מצד המפיקה לאווירה שכלל מ"קול המוסיקה" וגם מצד הצוות הטכני הבלתי־נלאה שנאלץ גם לדאוג ל"בלנס", גם להקליט, גם לשדר, גם לספק את ה"סאונד" לשידורים התקשורתיים החיים. כמעט שום דבר לא נשכח.

בחירה טובה

אפילו לוח ההזמנות הופיע על מסכי טלוויזיה. מבחינת האירגון התנהל הכל בדיוק אירגוני שלא היה מבייש שעון שוויצרי, וברוח טובה שהיתה כמעט לא ישראלית.

המאזינים נכנסו בשקט יחסי, הד מאבק בשעונים הדיגיטליים שנוהל מעל הבימה בגבורה על ידי חיותה דביר כמעט שהצליח, חוץ מאותם שניים שצפצפו כרגיל. למרות כל האזהרות והבקשות, ברגעים השקטים ביותר.

מבקרי המוסיקה יגידו אם עמד האירוע בצפיות של השיאים המוסיקליים. בהתרשמות ראשונית מחמישה קונצרטים דומה ששפר חלקה של המוסיקה של המאה ה־20 (מי היה מאמין ששוסטקוביץ', ראוול או ברטוק יסחטו הדרן מקהל ישראלי הנוטה להיות שמרן), לא כל־כך של המוסיקה הטרום־קלאסית (באך, מרצ'לו) ואילו המוסיקה הקלאסית והרומנטית היתה תלויה מאוד במצב הרוח והנכונות של המבצעים. הברהמס והשומן — שמסוגלים להלהיב בערב קאמרי טוב — לא הלהיבו הפעם, משום מה. שוברט בביצוע רביעיית כפר בלום (שם זמני לרביעיה זמנית) היה אחת הפנינים.

מה שהיה מסביב לימי המוסיקה לא היה בידי המארגנים: החום הכבד, שהבריח את כולם לריצה קלה ממקום ממוזג לבריכה, והמר את המעברים וגם את חדרי החזרות לסיוט מזיע, גם אם המוסיקה היתה טובה. איכות המסעדות, בתי ההארחה והמלונות שבסביבה, ואפילו שביתת תנועת הרלק בסוף השבוע, שהכניסה מתח לאנשים שעלו לצפון, והיו צריכים בסוף האירוע גם לרדת משם.

אמר כבר מי שאמר שלפעמים במעלה מוט משומן הרבה יותר קשה מאשר להישאר בראשו. בארץ הקטנה שלנו קשה להקים אירועים תרבותיים יוחדיים, המרוכזים באמנות בלבד, והנה זה הצליח. עכשיו המשימה היא להתמיד בקיים, לשכלל ולהעמיק את העשייה. לא להגדיל, לא להאריך, רק לשמור ולשפר. אולי לשאוף להוציא תקליט של מיטב הביצועים, שהשידור החי מקנה להם קודם פלפל מיוחד. להחליף ולגוון בין משתתפים כדי להשמיע רפרטואר חדש ממיטב ספרות המוסיקה הקאמרית. אבל העיקר: לשמור על האופי הקיים, המאפשר לשלב את המגע עם המועיל לאמנים ולקהל, למארחים ולאורחים כאחד. הרי רוב המשתתפים באירוע הזה השנה, בין אם כמופיעים ובין אם כקהל, ברכו זה את זה בברכת "לשנה הבאה בכפר בלום".

יורש לפרוסט

ב"אמנות לעם" מחפשים מנכ"ל חדש

עכשיו זה רשמי וכמעט סופי. המודעה כבר התפרסמה בעיתונים. מחפשים מנכ"ל ל"אמנות לעם". ועדה של שלושה (אכבר שלו, חיים דוכשני ואברהם "ביינה" שוהם) אמורים לבחון מועמדים שיציגו עצמם לתפקיד זה עד ה־15 באוגוסט.

פירושו של דבר שיוסי פרוסט, מנכ"ל "אמנות לעם" ב־13 השנים האחרונות, יממש את מה שהוא מאיים לעשות מזה כשלוש שנים, ואכן יפרוש מתפקידו.

בתקופתו של פרוסט כמנכ"ל גדלה "אמנות לעם" והתעצמה. הפכה למוקד, מרכז וכתובת הן לישובים המרוחקים מן המרכז, הן לגופים אמנותיים ואמנים רבים. היא המקשרת בין השניים, והדואגת להביא את התרבות מן המרכז לפריפריה. לעשייה זו יש צד אמרגני־אדמיניסטרטיבי, שמשמעותו לדאוג להבאת גופי התרבות למקומות שספק אם היו מגיעים אליהם ללא התיווך והדחיפה של "אמנות לעם". ויש לה צד העשרתי־חינוכי, שמשמעותו ארגון מאות פעולות תרבות סביב להצגות, קונצרטים ותערוכות.

כשנוסדה היה הצד האמרגני־אירגוני בבסיסה של "אמנות לעם". אז נקראה עוד תל"ם (תיאטרון למעברות) פרי רוחו של זאב יוסיפוף. בתקופתו של פרוסט כמנכ"ל חלה התפתחות בתחום ההעשרה והחינוכי, תוך שיתוף פעולה בין המדורים השונים של האגודה (רשת הקונצרטים, מדור התיאטרון ומדור האמנויות הפלסטיות). ההתפתחות בתחום זה היא במידה רבה החלק ה"יצרני" היחיד של "אמנות לעם", כי זה הדבר ש"אמנות לעם" מקימה כמעט יש מאין. בעזרת קבוצה מסודרת וגדולה למדי של אמנים המוכנים להתגייס לכל פעולה שמבקשת "אמנות לעם" ליזום.

ישנם אמנים, כמו חנן יובל, המרבים לפעול רבות בשירות "אמנות לעם", שאינה משלמת להם שכר גבוה. לעומתם, ישנם אמנים כמו שלמה ארצי, שאינם מוכנים להופיע במסגרת זו. "אמנות לעם" מעניקה לאמנים המופיעים במסגרתה תחושה של שליחות חברתית באמצעות אמנותם, ולכך יש ערך רב.

עבור ישובים רבים "אמנות לעם" הינה הכתובת היחידה, כשמדובר בנגע לתרבות ואמנות. כאן מתוך יימת עבודה יום־יומית, שבמהלכה מספקת "אמנות לעם" את התשובות לארגון הצריכה התרבותית (אם כי, כמובן, בשיתוף פעולה הדוק של פעילי התרבות המקומיים), גם ברגעי הירום, שבהם היתה מסוגלת "אמנות לעם" להתגייס במרץ ולאגור הזרעה קצרה ביותר.

כוחה של "אמנות לעם" במקומות המרוחקים ממרכזי התרבות אינו כלכלי. היא אמנם מנהלת ומשלישה תעריפי הופעות אחיד, אך היא גם גובה את המודר מן המקומות המזמינים מופעים, כך שתקציבה שלה הוא לא גדול. יחסית להיקף פעילותה. כוחה באמון ההרגלים שנוצרו בעשרות מקומות ברחבי הארץ, והפיכתם לאורים וחמצים בעניני תרבות.

בניגוד לסוכנות אמרגנים, "אמנות לעם" אינה תוספת רווחים של מופעים שלא אושרו על־ידי ועדותיה במקומות הפועלים במסגרתה. אבל היא מסוגלת להבטיח — באמצעות הקשר הנכון עם אנשי המקום — טיפול נכון במופעים שהיא אישרה, ואילו כל גוף אמנותי אחר צריך להופיע במקום על אחריותו שלו ותוך סיכונו העצמי. כיום, כל אמרגן ובגבול תיאטרון יודע שהופעה מחוץ למרכזי התרבות חשובה לו גם כדי למלא את החלק ה"ציבורי" של עבודתו האמנותית, וגם כדי להבטיח לעצמו קהל רחב וטוב, שהוא השקעה כראוית לעתיד. "אמנות לעם" מסוגלת תיאורטית להבטיח קהל כזה למופעים שאישרו ועדותיה, אם כי אין כוח בעולם שיגרום למקומות להזמין מופעים ש"אמנות לעם" אישרה, והישוב אינו רוצה בהם. "אמנות לעם" אינה כופה. ובאמצעות ועדות בהן חברים גם נציגי הישובים, היא מנסה לשמור על תרומית של אי התערבות בתכנים ולהצגתם בשמירה על איכויות. הגבול הוא דק, אבל בדרך כלל "אמנות לעם" אינה חוצה אותו. מעורבות ללא התערבות היא כמעט סיסמה שלה.

התפתחות והתבססות הרגלי צפייה הצריכה של תרבות במקומות רבים גרמה ל"אמנות לעם" לחפש דרכים חדשות של החדרת אמנות למקומות בהם הבחירה החופשית מן המבצר הקיים אינה קיימת. שקיים בהם אולם אחד בלבד אותו צריך הרכז המקומי למלא. מציאות זו עודדה את הפקת המבוגנים האמנותיים: הכוללים ראיונות בענייני תבגה ותרבות, כמו סדנאות ומפגשים עם אמנים. בשנים האחרונות נכנסה פעילות זו גם לבתי־הספר. כסל העשרה תרבותי. עודדו גם מבצעים כמו "שבוע תיאטרון חיפה באמבע הגליל" ו"שבוע תיאטרון באר־שבע באילת", או מסעות של תיאטרונים מדן ועד אילת.

והד מן נוסף של "אמנות לעם" שהתגבש בשנים האחרונות. כל מבצע אמנותי מאלה שיזמה, קיבלה, עודדה או דחפה המועצה לתרבות ולא היתה מסגרת ניהולית כדי לקיימו, נכנס תחת כנפיה של "אמנות לעם": הפסטיבאל לתיאטרון אחר בעכו, פסטיבאל ערד, גורנים במחול או כל אירוע תרבותי אחר שתוקם אד הוק והיה זקוק למסגרת אירגונית. שפע הפעילות הזו, שנוהל באופן צנטרליסטי מאוד מחדרו של יוסי פרוסט ב"אמנות לעם" (כשהוא עצמו טורח לנהוג ולנסוע לכל מקום בארץ, כדי להיות נוכח ונוכח שם באופן אישי), בעזרת עובדים שנתבעים להיות מסורים מאוד למשימה, הפך את נעליו של פרוסט לגדולות מאוד, וקשה יהיה ליורשו למלאם, אלא אם כן ימצא את הדרך למלא את "אמנות לעם" בתכנים חדשים שיצעידו אותה מעבר להישגים אליהם הגיעה עד בה. אין ספק כי השפעתו האישית של פרוסט על עניני התרבות והאמנות בארץ היא רבה מאוד, והדרגת ממנה שמתחייב היה מתפקידו כמנכ"ל "אמנות לעם". זה כוח אישיותו.

פרוסט מדבר על פרישה מ"אמנות לעם" זה מספר שנים. יש להניח שגם הוא מחפש תכנים ואתגרים חדשים, ויש לו שני כיווני פעולה חשובים, שעתה מתגבשת הדרך ליישומם: האחד הוא למצוא דרך להעביר את פעילות "אמנות לעם", בענף ההעשרתי שלה ליהודי התפוצות (מה שמכונה בקיצור לא מדויק "אמנות לעם לתפוצות"). לא מדובר על יצוא הצגות ומופעים לחו"ל. פרוסט מדבר שנים רבות והתלהבות מדבקת, על רצון להביא ליהודי התפוצות מסר תרבותי ממדינת ישראל. ועתה, בשנת הארבעים למדינה, נראה שרעיונו מצא אוזן קשבת גם אצל יהודי התפוצות. אבל כדי להגיע למימוש צריך פרוסט לצאת מ"אמנות לעם" כדי לא לערב מין בשאינו מינו. יש דברים שהם גדולים על "אמנות לעם" היום, אפילו בתנופתה שלה.

הרעיון השני הוא להוציא מ"אמנות לעם" את העבודות העדירות שלה, בהעניקה גג ותשתית ארגונית לאירועי אמנות חדשים. הרעיון הוא להקים חברה ללא כוונות רווח, שתהיה "חברה לניהול" ותוכל לנהל אותם אירועים חדשים־נולדים, הקיימים פעם בשנה. החברה החדשה לא תזדקק לתקציב משלה, כיוון שתהיה ניזונה מאחוז מסויים מתקציבי אותם אירועים. שיבואו מהקופה הציבורית. דרך ארגונית כזאת תקל על מאירגני אותם אירועים לגייס כספים, היא לא תעלה למשלם המסים, ותקל על "אמנות לעם" בעשיית העבודה היום־יומית שלה.

"החברה לניהול" נמצאת עתה בשלבי הקמה, ולכשתקום, וימצא יורש לפרוסט, יוכל הוא לעבור לחברה החדשה, שבהנהלתה הציבורית תהיה כמעט כל ההנהלה הציבורית של "אמנות לעם" (7 מתוך 11 חברים). האמת היא שיכול היה להיות הגיון שפרוסט ימשיך לנהל את "אמנות לעם" באמצעות החברה לניהול, אם כי אין כל כוונה כזאת.

הנעליים של פרוסט גדולות הן, גם בשל ייחודה של "אמנות לעם" (שזכתה להוקרה והתעניינות רבה גם בחו"ל) וגם בשל אופי עבודתו של פרוסט. הוועדה תצטרך לקבוע את היורש תצטרך להביא בחשבון שלא כולם יכולים להיות כמו פרוסט. בעיתונים מפרסמים את שמותיהם של המועמדים להחליפו, כשאחד מהם הוא מתוך המערכת — מנהל המדור לתיאטרון ב"אמנות לעם" וסמנכ"ל האגודה, ארנון פורת. אבל כל שם שמושמע עתה הוא בחזקת ספקולציה, שחלקה נעשית על־ידי עיתונאים ללא כל בדיקה עניינית. כך למשל מצאתי את שמי מוזכר כמועמד. העובדה שאיש לא פנה אלי בעניין זה ואני לא הגשתי (ואינני מתכוון להגיש) את מועמדותי לתפקיד זה, לא הפריעה לעמיתי העיתונאים. לפיכך לא אנהג כמותם, ולא אזכיר שמות מועמדים. אחכה בסבלנות להחלטת ועדת המבררים בעניין זה.

תרומה לתודעה האופראית

מאת נתן מישורי

"שמוליק המתרגם", אופרה לילדים במערכה אחת מאת התמלילן, המלחין והמנצח אלכסנדר סינברגר, בביצוע תזמורת סימפונית חיפה. מנצח ומנהל: מטנלי ספרבר. זמרים: פרי גאבור, חנה צור, איזי בורשטיין, מיכאל כהנא, ריקי: ערן לביא. באודיטוריום חיפה.

לפני ביצוע של כל אחת משבע הסצינות שבאופרה זו, שהיא סיפור לילדים עם מוסר השכל — את הרע ניתן לשרש מן העולם לא באמצעים מכביים אלא רק בעזרת הידע — פנה סטנלי ספרבר למאזיניו הצעירים וסיפר להם את התוכן הצפוי. הוא עשה זאת בצורה מצויינת ועודד סקרנות ודמיון. אך עצם עשייה זו, שאכן היתה הכרחית, הבליטה בעייה. רק מעט במילות התרגום העברי של יעקב גת, בוטאו והגו על־ידי הזמרים, כך שניתן היה להותם. וזוהי בעייה כפולה, הן של הזמרים הישראלים שטרם פיתחו את מסורת הטכניקה של היגוי המילים העבריות בזמרה והן של מי שמלחין או מתרגם מילים המיועדות לזמרה. התוצאה המעשית היא ביכור.

בעייה שנייה, צנועה אף היא על רקע חיובי לחלוטין, והיא שיתוף הפעולה בין תזמורת חיפה לבין המכללה לעיצוב של הדסהויצ"ו קנה ע"ש נרי בלומפילד. המגמה לעיצוב אדריכלי היתה אחראית לתפאורה, המרכז, אדריכל ברוך עם שמונה תלמידים, כגו מעין נוף עירוני והדר מגורים באים המוצגים במוזרותיהם ובכותיהם הלבבכים. המגמה לעיצוב אופנה היתה אחראית לתלבושות. המרכזת אסתי גרינבאום ותשעה תלמידים עיצבו תלבושות שבכל אחת בוטא אמנם רעיון (הרובוט בלט לטובה גם בביצוע הריקוד), אך מנותק מעט מחובר. גם בתפאורה, גם בתלבושות וגם בתאורה (מתכנן חשמל ש. סגליס בע"מ) הן בריהוט (באדיבות חברת טולמנ'ס) חסר היה תכלין תיאטרלי, או מגע יד של אמן בימה.

בעייה שלישית היתה המוסיקה של אלכסנדר סינברגר. מדובר אמנם במוסיקה דרמטית המותאמת בהתאם לעלילה הכתובה במיומנות הן לקולות והן לתזמורת. אך שפתה, שדבר אין לה עם הנוף הגלילי הישראלי ושאמנם אינה מורכבת מדי, אך שגם אינה פשוטה עד כדי הכללת להנים קליטים — נותרת מוכרת. נחזור ונזכיר את בעיית המלים, ויובן שבלי הנחיית סטנלי ספרבר, היתה נותרת האופרה כגוף בלתי מובן דיו לקהל היעד שלה, לילדים.

עם זאת, למרות הבעיות ההסתייגיות, הודות לאלכסנדר סינברגר, שכתב, הלחין וביים, לזמרים שמילאו תפקידיהם האופראיים ביכולת ובאמנות — במיוחד זמרת האופרה סרי גאבור ("שמוליק") בעלת הקול המצויין והערנות הבימתית המלאה — וכן לכל הרבים שבפעולתם קרמה האופרה תפאורה ותלבושות ולסטנלי ספרבר, שניצוח הצליל יפה את תזמורתו ושהוציא את קולו, נעשה מעשה שניתן ללמוד ממנו בעתיד. לבטח אף בתרם משהו חיובי לתודעה האופראית של מסודרת האישים החיפאים והמיוחד לצעירי חיפה.

צנזורה ציבורית

עוד לא הצליחו לבטל את הצנזורה על מחזות

השבוע ניסה ח"כ וירשובסקי להניח את הצעת החוק שלו לביטול הולת המועצה לביקורת סרטים ומחזות על מחזות תיאטרון. הוא הצליח להעביר את הצעתו זו קריאה טרומית וקריאה ראשונה, אבל נתקע בוועדת חוקה חוק ומשפט.

מה שעצר אותו הוא ח"כ חיפאי, אמנון לין. לחיפה יש נסיון עגום ביחסי ממסד תיאטרון. לין העלה את הנימוק המוכר שיש לבטל את הצנזורה על מחזות המופקים בתיאטרונים פרטיים, אך להשאירה לגבי תיאטרונים הניזונים מקופת הציבור. ההגיון מאחורי הצעתו אמור להיות שתיאטרונים פרטיים עומדים ישירות לשיפוטו של הקהל, ואילו התיאטרונים הציבוריים מסובסדים, ולכן לציבור צריכה להיות הזכות לביקורת על תכניו.

אפילו לפי הגיונו של הח"כ החיפאי המכובד קשה להבין אותו. אם הוא חפץ בביקורת ציבורית על תכני התיאטרון, הרי שבסופו של דבר יש לו ביקורת כזו: היא מתבטאת בפיקוח על הנהלתו האמנותית של התיאטרון על־ידי הנהלתו הציבורית. למרות נסיונות חיפאיים עגומים להתערב בתכנים באופן ישיר, קיימת להנהלה הציבורית של כל תיאטרון יכולת הפיקוח העקיפה, באמצעות בחירת המנהל האמנותי או החלפתו בעת הצורך. לין רוצה, איפוא, שמלבד הפיקוח הזה יהיה פיקוח נוסף על תכנים.

הוא גם טוען שתיאטרון הציבורי מסובסד, ולכן מוקנית לציבור הזכות לפקח על התכנים, אם לא באופן ישיר — על־ידי שלוחיו בצנזורה. שוב, כדאי לתקן אותו: התיאטרון בארץ מסובסד רק למחצה, ומחצית מתקציבו באה בכל זאת ישירות מן הציבור. לין מצטט את ימי חיפה הרחוקים, בהם נאלצו עוד עובדים לרכוש מינויים. המצב הזה אינו קיים היום. הסיבסוד אינו יכול להכריח שום ציבור לרכוש כרטיסי מנוי.

זאת ועוד: קשה לטעון שהרכבה של המועצה לביקורת סרטים ומחזות משקף איזשהו חתך של דיעות הרווחות בציבור. וזהי לכל היותר רשימה מקרית של אורחים. ח"כ לין יכול לברר זאת אצל בתו, אורנה, שהיתה חברה במועצה זו במשך תקופה לא קצרה. הפרוטוקולים של זקני המועצה שנחשפו עד עתה בגלל הבג"צים השונים, מלמדים על רמת הדיונים של אורחים אלה.

לתיאטרון חיפה יש בעיות קשות עם הממסד החיפאי, שאינו מוכן להבין שכדי שיהיה תיאטרון צריך לתת לאנשי התיאטרון לעבוד, ולא להטריד אותם. צריך לתת להם גיבוי, ולא להכפיש את שמם. אבל זו הבעיה של המנהלים האמנותיים של תיאטרון חיפה, שאני לא מקנא בהם. אגב, על בחירת בעניין עפרה ויינגרטן (כשר להרכב של הבודרים שנקבעו רצתה ההנהלה הציבורית להוסיף מסיבות השמורות עימה בעניינים חיפאיים) אין כנראה מה לדבר. אותן הבודרות יצאה לחו"ל, והבודרים האמנים לא שש לתוספת החיפאית לעניין מקצועי טהור.

אבל עניינים של חיפה הם עניינים של חיפה. הכל שום משפיעים גם על עניין חשוב זה כמו ביטול הצנזורה על מחזות, שהיה קרוב. והתרחק שוב. בג"צ קבע את דעתו על חוק זה ועל פעולותיה של ועדה זו (בפסק דינו בעניין "אפרים חוזר לצבא") ואילו המחוקקים מתעקשים.

גישת לין מלמדת שביטולו של חוק זה תגביר את הלחצים לצנזורה באמצעות העוקת משאבים ומניעתם, או באמצעות פעולת ההנהלות הציבוריות שלא במסגרת הגדרת תפקידם. אבל ללא המועצה לביקורת סרטים ומחזות לא תהיה ברירה לח"כ לין ולחברי־לדעה. אלא לשים עצמם כקומיסרים לעניני תכנים בתיאטרון, הם לא יוכלו אפילו להעמיד פנים כליברלים.

צנזורה על מחזות היא כנראה המפלט האחרון של ליברלים שכמותם.

בית הדין האיזורי לעבודה בת"א

החלטה

בנסיבות העניין אנחנו מחליטים לתת כמבוקש צו מניעה זמני במעמד צד אחד ועד לבירור העניין במעמד הצדדים כולם ביום ראשון 2.8.87 בשעה 09.00.

ניתן בזה צו כמבוקש המורה למשיבה מס' 2, המזכירות הארצית של עובדי "מקורות", לבטל את הודעתה על שביתה אזהרה ליום ראשון 2.8.87 כפי שפרסמה בהודעתה מס' 2345 מ־30.7.87. כמו כן ניתן צו המחייב את כל עובדי החברה להמשיך ולבצע את עבודתם באופן הרגיל וללא שיבושים כלשהם.

בא כח המבקשת ימסור במסירה אישית למשיבים תוכן החלטה זו לרבות הזמנה לדיון ביום א' 2.8.87 בשעה 09.00.

כמבוקש עקב דחיפות העניין ופיזור מקומות העבודה של החברה יתפרסם הצו לפי שיקול דעתו באמצעי התקשורת כאשר עקב הדחיפות תימסר הודעה על הצו ברדיו ואם אפשר בטלויזיה. בכל מקרה תתפרסם ההחלטה ביום א' בשני עתונים יומיים בעלי תפוצה רחבה.

הצו ניתן ביום 31.7.87 שעה 11.15.

מאיר נחתומי, שופט — א. פלקון, נציג ציבור

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04—640775
פר־314

הודעה עליפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

מר שושן שלמה — לאשר בדיעבד שינוי יעוד המבנה שימוש חורג מדירה לבית־מלאכה בקומת־המרתף, ברחוב אבן־סינא 5 חלקה 83 בגוש 10838, הדר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים: א', ג', ה', בין השעות: 11.30—08.00.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

אלתר יגוביץ, מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אילת

הודעה בדבר הפקדת שינוי תוכנית מפורטת:

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה באילת הופקד שינוי תוכנית המקראת שינוי מספר 18 לתוכנית מפורטת 114/03/2 — חוף המפרץ. ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: לאפשר הפעלת מסעדות במקום מזנונים בנוסף, החלוקה לצורך זה כוללת התוכנית השינויים הבאים:—
א. שינוי צורת החלקה, ואחוז הבניה המותר.
ב. שינוי מיקום גבולות החלקה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: שטח התוכנית: 0.67 דונם מקום: חוף המפרץ — אילת.

כל המעונין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות תוגש בכתב בפירוט ובהנמקות בליווי תצהיר המאמת העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום

לא מכרת לא שילמת
בלוח העיר
קבלת מודעות
8.00 — 20.00
03־371261

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי זבולון

הודעה בדבר אישור תבנית מתאר מקומית

[illegible]

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מפורטת.

[illegible]

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04—640775
פר־347

הודעה עליפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

[illegible]

אלתר יגוביץ, מהנדס העיר

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04—640775
פר־348

הודעה עליפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

[illegible]

אלתר יגוביץ, מהנדס העיר

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מפורטת

[illegible]

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מפורטת

[illegible]

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

בנק כללי לישראל בע"מ

תמצית מאזן ליום 30 ביוני 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1987 (בשקלים חדשים)

	30.6.87 (בלתי מבוקר)	31.3.87 (בלתי מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	108,943,913	83,503,675	104,433,804
פקדונות בבנקים	58,747,670	36,641,323	30,808,141
ניירות ערך	6,809,420	7,673,510	7,584,270
הלוואות לממשלה	24,135,970	26,495,765	25,939,575
הלוואות לציבור	134,413,206	151,939,534	142,967,526
בניינים וציוד	31,113,636	31,202,286	31,455,752
נכסים אחרים	4,846,647	4,175,983	5,067,591
	369,010,462	341,632,076	348,226,459

	30.6.87 (בלתי מבוקר)	31.3.87 (בלתי מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
פקדונות מבנקים	27,043,129	29,765,213	17,447,946
פקדונות הציבור	290,152,639	259,328,856	282,469,033
פקדונות למתן הלוואות	20,325,118	21,151,785	16,673,852
התחייבויות אחרות	3,488,833	3,697,675	4,606,480
סך הכל התחייבויות	341,009,719	313,943,529	321,197,311
שטרי הון נדחים ניתנים להמרה במניות	4,826,400	5,006,171	4,839,229
הון עצמי	23,174,343	22,682,376	22,189,919
	369,010,462	341,632,076	348,226,459

תמצית דו"ח רווח והפסד למחצית השנה שנסתיימה ב־30 ביוני 1987 מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1987 (בלתי מבוקר) (בשקלים חדשים)

	לששה החודשים שנסתיימו ב־30 ביוני 1987	1986*
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	992,421	(3,362,193)
הפרשה למיסים	(5,420)	(18,292)
רווח (הפסד) נקי	987,001	(3,380,485)

דו"ח על השינויים בהון, בקרנות ובעודפים במחצית השנה שנסתיימה ב־30 ביוני 1987 מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1987 (בלתי מבוקר) (בשקלים חדשים)

לששה החודשים שנסתיימו ב־30 ביוני	1987: הון וקרנות הון	1987: עודפים (הפסדים)	1986*: הון וקרנות הון	1986*: עודפים (הפסדים)
יתרה לתחילת התקופה	50,680,932	(28,491,013)	50,483,736	(22,616,384)
רווח (הפסד) בתקופה	-	987,001	-	(3,380,485)
ריבית על שטרי הון הכלולים בהון העצמי	-	(2,577)	-	(3,729)
יתרה לסוף התקופה	50,680,932	(27,506,589)	50,483,736	(26,000,598)

הדו"חות הכספיים נערכו לפי אותם כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדו"חות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1986

* הותאם מחדש

סוכנות בכלכלתה (ו')

מיליונים ללא פיקוח ראשי

מאת גדעון אלון

חבר הנאמנים של הסוכנות מקבל דיווחים שטחיים ובלתי סדירים. יש חברות שהמשרד לביקורת לא ביקר אותן זה 20 שנה. הביקורת הפנימית והמעקב לקויים ביותר

משרד מבקר הסוכנות היהודית שוכן ברחוב הלל 14 בירושלים, בבניין השייך ל"הכשרת היישוב", שהיא חברה־בת של הסוכנות. גם משרדי "הכשרת היישוב", על 15 החברות־הבנות שלה, שוכנים באותו בניין, בלב ירושלים. אבל, למרות הקירבה הגיאוגרפית בין משרדי "הכשרת היישוב" והמשרד לביקורת, זה 19 שנים לא פורסמה (וכנראה גם לא בוצעה) שום ביקורת בגוף החשוב לחברת המקרקעין הגדולה והעשירה במדינה, ששוויה הכספי נאמד ב־130 מיליון דולר. יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצין מכהן כנגיד החברה, והמנכ"ל ורשות החברות הנוכחי (שלמה שורצברג) והקודם (יהושע לוברבוים) מכהנים כחברי הדירקטוריון. יתר חברי מועצת המנהלים הם עובדי הסוכנות, קרן היסוד ונציגי בנק לאומי (שמחזיקה ביותר מ־50 אחוז ממניות ההון של החברה). המנכ"ל, אליהו שרביט, היה גם הוא בעבר עובד בכיר בסוכנות. כל מניות היסוד של החברה הן בידי הסוכנות, המחזיקה ב־50.5 אחוזי שליטה.

כיצד ייתכן שמאז 1968 לא בוקר (ואם בוקר לא פירסם) המשרד לביקורת של הסוכנות ממצאים על פעילותה של חברת ענק זו? מבקרת הסוכנות הגב' רנה גוטמן מתקשה להשיב על שאלה זו. מכיוון שהיא מכהנת בתפקידה רק שלוש שנים. לדבריה, יש קושי בביצוע ביקורת בחברה זו, שמניותיה סחירות בבורסה, אולם היא מבטיחה לבקר את העסקות המנהלים של החברה.

"הכשרת היישוב" איננה תופעה יוצאת דופן. יש חברות בכלכלית שבהן לא נעשתה (או לפחות לא פורסמה) ביקורת מעולם. למשל, בחברת "הוליס" (חברה רשומה בחו"ל, שהוקמה ב־1959 כדי להפיק ולנהל תעודות השתתפות בהלוואות לגוף שלישי, במגמה לשמש מכשיר לגיוס הלוואות בעבור הסוכנות באמצעות איגרות חוב) או חברת "חיל" (חברה ישראלית לפיתוח כלכלי שהוקמה ב־1959 והמהווה מכשיר פיננסי של הסוכנות), שעליה לא פורסמה ביקורת מאז 1972. גם בחברות אחרות שנערכה בהן ביקורת, היא פורסמה בתדירות נמוכה מאוד. כך, למשל, בחברת "דיור לעולה" לא פורסמו ממצאי ביקורת במשך כ־19 שנה (1966—1987).

לאחר 17 שנה

אולם הדוגמה הבולטת ביותר היא חברת השיכון הסוכנותית "עמיגור" שהוקמה ב־1973 כדי לסייע בפתרונות דיור לעולים. "עמיגור" עוסקת בניהול ותחזוקה של דירות (כיום כ־30 אלף דירות ב־13 ערי פיתוח) שערכן הכספי נאמד בכ־600 מליון דולר. גורם בכיר בסוכנות מציין כי "לפני כמה שנים נערכה ביקורת ב'עמיגור' אולם היא לא פורסמה משום מה". יו"ר מועצת המנהלים של "עמיגור" לשעבר, הח"כ אריאל וינשטיין, מאשר כי בוצעה ביקורת בחברה, אולם לדבריו ממצאיה לא פורסמו משום שלא נתגלו שום ממצאים. משמעותיים. מבקרת הסוכנות הגב' גוטמן אומרת: "עכשיו מתבצעת ביקורת בחברה". כלומר רק עכשיו, בראשונה זה 17 שנים, נבדקת מדיניות מכירת הדירות לדיירים המתגוררים בהן והד משלמים שכר דירה מסובסד.

"דו"חות הביקורת על מרבית החברות של הסוכנות מלמדים על מידה רבה של חוסר פיקוח ובקרה מצד הסוכנות על פעולותיה באמצעות גופים אחרים", אומר ד"ר אשר פרידברג שמונה לביקורת ציבורית. בעבודת מחקר שערך ב־1974 על הביקורת בסוכנות היהודית, כתב ד"ר פרידברג: "הפער בין הפיקוח הפורמלי שבו נתונות חברות הסוכנות לבין מצבן המאופיין באי־תלות רבה, הוביל במציאות לתוצאות מרחיקות לכת בכל הבהוך לדרכי ניהולם של התאגידים, ברמותן של חריגות בולטות מהמטרות המוגדרות ושל התנהגויות פיננסיות". ד"ר פרידברג מדגיש כי אף שחלפו 13 שנים מאז השלים מחקר זה, לא רק שלא חל שיפור בפיקוח הציבורי על המתרחש בחברות הסוכנותיות, אלא המצב הוחמיר עשרת מונים.

במהלך איסוף החומר לסידרת מאמרים זו התברר כי לא רק שדו"חות הביקורת על החברות מתפרסמים לעתים רחוקות, אלא שגם דו"חות המעקב אחרי תיקון הליקויים "צולעים". כך, למשל, בחברת "בנייני האומה" נערכה ביקורת ב־1963 אבל עד 1979 לא נערכה בדיקה אם הליקויים שנחשפו תוקנו. בחברת "המשקם" נערכה בפעם האחרונה ביקורת ב־1978 ומאז לא פורסם שום דו"ח מעקב. מבקרת הסוכנות אומרת כי היא נותנת את דעתה לנושא המעקב. לדבריה, יו"ר ועדת הביקורת של חבר הנאמנים מנדל קפלן מדרום אפריקה רואה חשיבות רבה בקיום מעקב, ורק באחרונה היא ערכה ביקורת מעקב בחברת "דיור לעולה".

משאלות לב

אולם לא רק הביקורת השוטפת והמעקב לוקים בחסר. גם הביקורת הפנימית בתוך החברות הכלכליות של הסוכנות אינה תקינה. כך, למשל, בחברת "השתתפויות בנכסים" נמצא שהחברה העסיקה עובד במשרה חלקית בתפקיד של מבקר פנימי, אולם לא היתה לו שום תוכנית עבודה ערוכה מראש לנושאים הטעונים ביקורת במהלך השנה והיא לא הקיפה את כל פעילות החברה. הביקורת הפנימית גם לא קיימה בקרה על המערך החשבונאי או על פעולות תיאומים והתאמות של חשבונות הבנקים, ולא נהגה לבדוק את ההתחשבנות עם קבלני אחזקה הקשורים לחברה. גם בחברת "דיור לעולה" לא הגיש המבקר הפנימי תוכנית עבודה שנתית כנדרש עפ"י תקנון רשות החברות, ולא נתן קדימות הולמת לנושאים רגישים, כגון קיום בקרה על תשלומים חריגים.

בהעדר דו"חות ביקורת נאותים ומקיפים ובהעדר מעקב אחרי תיקון הליקויים, שוררת מציאות עגומה שבה אין למעשה לגופים המנהלים (קרי: חבר הנאמנים של הסוכנות) שום יכולת לקבל מידע אמין על המתרחש בהן. לא בכדי התרעמו ראשי חבר הנאמנים בכל ההזדמנויות על כך שמנסים להסתיר מהם מידע. "איננו יודעים כלל מה היקף הנכסים של הסוכנות", זעם לפני זמן מה פיל גרנובסקי, נשיא מועצת הנגידים של קרן היסוד בקנדה. חברים אחרים הביעו מורת־רוח על כך שהסוכנות איננה מיישמת את ההחלטות בדבר מכירתן של כל החברות שאין כל זיקה בין פעילותן לבין תפקידי הסוכנות.

ד"ר פרידברג מתריע, כי "מצב בו מרבית החברות הכלכליות רחוקות מביקורת ומפיקוח ציבורי, טומן בחובו סכנה חמורה ועלול להוביל למציאות של יצירת 'גן עדן', שבו גופים ציבוריים ותאגידים שהוקמו בכספי העם היהודי מתנהלים עפ"י משאלות לב פוליטיות, כלכליות וארגוניות".

מכשירים לקידום אינטרסים פוליטיים

בשבוע שעבר התבשרנו שמתנהלים דיונים קדחתניים בין הממשלה הסוכנות בדבר מכירת חלקה של הסוכנות בחברת "אל על" (לסוכנות 15.6 אחוזי שליטה) וב"מקורות" (33 אחוזי שליטה) לממשלה. גם הדירקטוריון של חברת "הכשרת היישוב" דן באפשרות למכור חלק מנכסי החברה. הח"כ אריאל וינשטיין, שכיהן בעבר כסגן יו"ר ועדת הכספים של הסוכנות, איננו מאמין שהסוכנות תיישם את החלטות חבר הנאמנים ותמכור את החברות שבבעלותה: "אני משוכנע שהסוכנות צריכה למכור את חלקה בחברות הכלכליות שאין שום קשר בין פעילותן לבין יעדי הסוכנות. אבל להערכתי היא לא תמכור את החברות, כי הן משמשות מכשירים לקידום אינטרסים פוליטיים של ראשי הסוכנות שהם נציגי מפלגות פוליטיות. ראשי הסוכנות לא ישמטו מידיהם את היכולת לתת כיבודים לאנשי שלומם, למנות דירקטורים וכו'".

עו"ד אליהו לנקין שעמד בראש ועדה ציבורית שהמליצה על דרכי פעולתה של רשות החברות סבור "עד כה כל האימפריה הכלכלית הגדולה של הסוכנות לא הביאה לה הרבה נחת. אדרבה, היא השקיעה אותה בהפסדים ובהתחייבויות. לכן יש לעשות כל מאמץ כדי לזרז את תהליך המכירה של מרבית החברות שמהוות מעמסה על הסוכנות. בין 37 החברות של הסוכנות יש כמה חברות בלתי פעילות לחלוטין, שניתן לפרק אותן עפ"י חוק החברות. לא חייבים להמתין עד שחברות יגיעו לפשיטת רגל כדי שיפרקו אותן".

אבל המציאות מוכיחה שמאז 1972, כשחבר הנאמנים של הסוכנות החליט בראשונה למכור את אותן חברות שאינן דרושות לביצוע משימותיה של הסוכנות, נמכרו רק קומץ מן החברות. בדרך כלל מבוצע תהליך המכירה רק אחרי שהחברה הנות הסבה לסוכנות הפסדים כספיים ניכרים. אבל דומה שפרנסי הסוכנות אינם מתרגשים מכך, משום שהחברות עדיין משמשות מכשיר נוח למינויים פוליטיים של דירקטורים ולחלוקת טובות הנאה לבכירים (כמו חברי הדירקטוריון של "אל על" הנהנים מכרטיסי טיסה חינם).

החברות בעיניים סוכנותיות

ב"בכית", הביטאון הפנימי של ההנהלה ועובדי הסוכנות, פורסמה בחודש אפריל השנה כתבה על החברות הכלכליות של הסוכנות. מי שמעיין בכתבה מקבל את הרושם המוטעה שהחברות־הבנות של הסוכנות הן סיפור הצלחה. תחת הכותרת "רשות החברות: מחזור שנתי של 200 מיליון דולר", מובא הקטע הבא: "בשלוגם. אתה בקיץ מיץ הדרים צונן מפחית תוצרת 'יכין' האם ידעת היכן שמחצית מניותיו של מפעל השימורים הן בבעלותה של הסוכנות היהודית? האם ידעת כי כמה מהבניינים המרכזיים במירכזה הירושלמי הם של חברת 'הכשרת היישוב', שלסוכנות מחצית כוח השליטה בה? חברות אלה הן כמה מתוך 23 חברות, כגון 'אל על' (15.6 אחוז שליטה) או 'עמיגור' (100 אחוז שליטה)".

יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצין (שכיהן עד לאחרונה כיו"ר מועצת רשות החברות) וגזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי (המשמש חבר ועדת החברות) סירבו להתראיין לסידרת מאמרים זו. בראיון שהעניק לוינסקי ל"חותם" בפברואר השנה, הוא אמר: "חבר הנאמנים של הסוכנות קבע שחברה שלא משרתת מטרה ישירה של פעילות הסוכנות לא תישאר בבעלותה. אני תומך בזה ב־100 אחוז. גם הצגנו חברות: נפטרנו למשל מ'רסקו', למרות שהיו בהנהלה שחשבו שהחברה טובה לסוכנות. תודה לאל ש'רסקו' איננה ברשותנו".

(כתבה אחרונה בסידרה)

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

נצרת מושכת את המתנדבים

נצרת, עיר מגוריו של ישו הנוצרי, היא אחת הערים המפורסמות בעולם המערבי, וכל עולי הרגל הנוצרים בכל הזמנים ראו ביקור בעיר זו חלק ממצוות העליה לרגל שלהם. בתריסר השנים האחרונות נוסף פרק חדש בתולדות נצרת, וגם הוא משך רבים. פרק זה החל מיד לאחר עליית "חזית נצרת הדמוקרטית" (בה מהווים הקומוניסטים את חוד השורה) לשלטון בעירייה. אנשי מק"י־רק"ח שהתרגלו לטענון של קריאת תיגר על השלטון העירוני מצאו את עצמם בעמדה שלטונית. כדי להמשיך בתאוצה ככוח אופוזיציוני הוליכו לגייס את ההמונים לשבירת המצור מצד השלטון המרכזי. קריאתם לאוהדיהם להתגייס לעזרת נצרת כדי לקדם את העיר ולהוכיח לכל העולם כי היושבים בבניין עיריית נצרת אינם כוח הרסני (כפי שניסו יריביהם להציגם) וכי כוחם במנהיגיהם ככוח בונה. המוכן לקבל עליו את מלוא כובד האחריות. אלפי מתנדבים נענו לקריאה ובמשך כשבוע ימים בנו גדרות וצבעו קירות. צייירו והתקינו צנרת. חפרו וטאטאו. אלפי המתנדבים שבאו לעבוד בעבודות פיזיות כדי לסייע לעיריית נצרת היו ברי־סוי מרשים לדווח השלטת בעיר. מאז חזר הדיזיון על עצמו מדי שנה. התלהבות בעיר גוברת, אבל מספר הבאים מהכפרים בגליל ובמשולש, מהגדה המערבית ומרצועת עזה הלך והתגבר. הדלת היתה פתוחה לרווחה.

קריאות למתנדבים נשמעות בראשית הקיץ, ובסוף יולי נערך "המחנה". המתנדבים מקבלים ארוחת חובה ובתמורה ממלאים אחר כל משימה. רוב הבאים הם צעירים חסרי מקצוע, או בעלי מקצוע שאין לו שימוש במחנה. אלה הופכים להיות פועלים שחורים, הממלאים אחר הדרישה לידיים עובדות. מחלקת ההנדסה העירונית מכינה את המפעלים הדחופים לביצוע במחנה — והמתנדבים פושטים על העיר ומתחילים בעבודה.

אורחים חשובים יותר במחנה הם המתנדבים מחו"ל. הצעירים האמריקאים, האנגלים, הצרפתים, הבלגים, האיטלקים, הגרמנים ובני הארצות האחרות במערב אירופה, שהחלו מגיעים למחנה בשנים האחרונות. הוסיפו לו צבע. השנה, בראשונה, באה למחנה משלחת מברית המועצות. במשלחת שני צעירים בשנות השלושים המאוחרות שלהם. ראש המשלחת הוא אוליג בילוף, עסקן מפלגתי שהגיע למעמד של חבר מזכירות הוועד הקומוניסטי הסובייטי (הקומסומול). החבר השני במשלחת הוא אוליג באוקין. הוא מציג את עצמו כעוזר לשגריר ישראל בברית המועצות. ומיהו שגריר זה? תושב מוסקבה, ובוגר אוניברסיטת לנינגרד בשפות מזרחיות, המסוגל לנהל שיחה בעברית ספרותית. אומר כי הוא עוזר לליון זכין, כתב עיתון רק"ח בברית המועצות. על עיתון "הארץ" שמע... דברים... שלליים. בעניין התעמולה האנטי סובייטית בקשר למכסבוניקים — ביטוי שרי־פוך שהוא הלהיט של חיי התרבות במוסקבה.

הוא נלהב מכל החידושים של ההנהגה הנוכחית. במה נבדל גורבאצ'וב מברז'נייב? משיב האורח: גורבאצ'וב פעל מתוך מניעים אישיים נגד סטאלין. הוא גרם האסון בפיתוח התעשייה. על כן הוא מולק. גורבאצ'וב פועל על סמך בדיקה מדעית. הוא יביא רווחה לאורח הסובייטי, ולא רק פתיחות כלפי חוץ.

ומה העניין האישי של גורבאצ'וב? האם אתה מאשר את הידיעות לפיהן הבריח אותו סטאלין לרקוד עירום כביום היוולדו כדי לבדר אותו? הצעיר הסובייטי אומר כי כולם יודעים זאת בברית המועצות. הוא מדבר בפתיחות ולא מודד במילים. ומה ראה בישראל? הם לא נפגשו עם איש בישראל, פרט למארחיהם. "כמעט ולא נפגשתי עם יהודים. עברנו בחיפה ובתל אביב ואנו עומדים לבקר בירושלים לכמה שעות. הייתי בנצרת עילית ושם נתקלתי באורחים סובייטים לשעבר. לא דיברתי איתם. ראינו בישראל כבישים מאורגנים — אבל נימי היה כי השילוח לישובים היהודים מלס יותר מאשר לישובים ערביים. קל להגיע למסקנה כי הממשלה נוהגת אפליה נגד הערבים". באוקין מבטיח כי יחזור לבקר בישראל. אין הוא יהודי, אבל בין ידידיו יהודים רבים. והוא חש כי יאכזב אותם כאשר ימסור את רשמיו מישראל ויאמר כי כמעט ולא ראה את תל אביב.

הוא היה בנצרת במשך שבוע ימים. יומיים אחרי מחנה העבודה סיירו בעיקר בישובים ערביים. הם היו בבית ג'אן ובכמה כפרים בגליל המערבי. סיירו בחיפה, בתל אביב ובירושלים.

שיחתי האחרונה עם האורח הסובייטי היתה שעות אחדות לפני שיצא את הארץ. הרגשתי היתה כי האיש דיבר איתי בחופשיות שלא נתקלתי בה עד כה אצל אורחים הבאים מעבר למסך הברזל. הוא אמר כי אינו יודע על סיכויי התפתחות היחסים בין ישראל וברית המועצות, אבל באופן לא רשמי אומרים האורחים מברית המועצות, כי אינם מתארים לעצמם כי המשלחת הקונסולרית תשוב למוסקבה ותפרוק מאחוריה את הדלתות. חידוש היחסים הדיפלומטיים המליאים אינו צפוי לפני התפתחות חיובית לכיוון הוועידה הבינלאומית מצד ממשלת ישראל.

בסוף כל מחנה, על פי המסורת, מקיים ראש עיריית נצרת תופיק זיאד מסיבת עיתונאים, בה הוא מוסר את הערכת ועד המתנדבים לערך התרומה של המחנה לנצרת. ברור כי הערכה זו אינה מדויקת, וכי טבעי שמתנדבים צעירים ונלהבים אלה יסו את ההערכה כלפי מעלה. השנה הם קבעו כי ערך העבודות הגיע ל־600 אלף דולר. עיתונאית מאיטליה ראמללה שאלה אם העבודות עולות על תקציב העירייה לפיתוח. זיאד, אמר כי העירייה מוציאה על פיתוח קצת יותר.

עיתונאי אחר שאל אם ידוע לו על קיום מחנות דומים. זיאד אמר בגאווה כי מחנה נצרת היה הראשון, אבל כיום מקיים אותו מדי שנה בעשרות ישובים ערבים בישראל. זיאד מעריך כי קרוב לשמונת אלפים איש השתתפו במחנה. חלקם באו לארבעה ימים, חלקם ליום אחד. מהזמינים באו מישראל ומהגדה מהשטחים. "אילו המשטרה לא היתה מערימה קשיים היה מספר הבאים מהשטחים גבוה יותר". קל להאמין לדברים. רבים באים כדי לעבור חוויה של מפגש עם אחרים, להשתתף בחיגוזים ולשמוע סיפורים. העובדה שהממשל האזרחי סירב להעניק רשיונות שהיה בלילה בישראל למשתתפי המחנה עצרה את המבול שהיה עשוי להציף את המארגנים.

אין ספק כי מחנה המתנדבים של עיריית נצרת הוא אירוע חברתי מרכזי לאלפי בני נוער ערבי מישראל ומהשטחים. העובדה כי מאות בודדות של מתנדבים יהודים חורים באים למחנה כדי עבנה הוסיפה אטרקציה נוספת ל־... יהודה הערבים. המפגש החברתי הפך יותר ויותר כעניין.

למארגני המחנה חשובה מאוד השתתפותם של המתנדבים היהודים. באמצעותם הם יכולים להבהיר את טענתם הפוליטית, כי חד"ש היא מפלגה יהודית־ערבית וכי דרכה מקובלת על יהודים ומהווה סיכוי לפתרון הסכסוך המכביד על הציבור הערבי.

המלפפונים: ענף לערבים

המלפפון הוא אחד הגידולים הבלתי מאורגנים בישראל. כל חקלאי שיש ברשותו מכסה כלשהי של מים להשקאה יכול לנסות את מזלו בגידול זה. ממש תנאים של כלכלה חופשית.

תנאים אלה יכולים להביא עושר מופלג לחקלאים כאשר הם בודדים בשוק, או כאשר מעטים מצטרפים לתחרות והם יכולים להכתיב את ההיצע הביקוש ולשחק בשוק. אבל עונה טובה אחת מושכת רבים להצטרף בעונה הבאה, וקורה אסון לכל החקלאים הוותיקים והחדשים בענף. רבכם בחובים ורמת ההכנסה משתפרת, ורבים נמשכים וחוזר חלילה.

השנה, נוכח עונת הגשמים הברוכה, הוצף השוק בכמויות אדירות של מלפפונים, המחירים ירדו. מפעלי התעשייה הוליכו לנצל את המצב ולהדרש אשראי ומחירים נמוכים. חקלאים רבים הפסידו את כספם. זעקת החקלאים באיזור טבריה, בגליל המערבי, הגיעה עד לזולתנו בית הוועד הפועל של ההסתדרות. נציגי הערבים בוועדה המרכזת ובמרכז הקואופרציה הערבי קו את משרד החקלאות.

משלחת של נכבדים ביקרה באיזור, שם מגדלים השנה כששת אלפים דונם, קרוב לשליש הענף במדינה. הם שמעו את טענות החקלאים: אין הם יכולים לקבל מחיר מינימום, אין הגבלה על השטחים המיועדים לגידול, מפעלי התעשייה מנצלים את העונה הברוכה במורה חמורה. הוצע לארגן את הענף, כמו מרבית הענפים החקלאיים במדינה. העובדה כי גידול המלפפונים הוא גידול ערבי כמו תות שדה (עקב היותו ענף עתיר עבודת כפיים) תהווה בחון לנכונות ויכולת משרד החקלאות לדאוג לחקלאי הערבי.

חד גדיא של איומי שביתה

משה ארנס, השר הממונה על העניינים הערביים. הבטיח השבוע למשלחת של הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות לגייס עבורם סכום כפול מההקצבה החודשית שהם מקבלים ממשרד הפנים "כדי לעבור את החג" ולשלם את שכר עובדיהם בזמן. חמש רשויות ערביות לא שילמו את שכר עובדיהם לפני חודש וחמש־עשרה מועצות לא שילמו את השכר החודש, אם לא יזכו בסיוע מיוחד. לפיכך, הסבירו ראשי הרשויות הערביות, הגיע הזמן שהממשלה תפרע את חובה ותכסה את גרעונותיהם כפי שהבטיח להם שמעון פרס בסתיו 1984. חברי מזכירות הוועד הארצי העלו הפעם תביעה חדשה יחסית. הם דורשים כי הממשלה תעביר תכנית חומש שתביא לשוויון בשירותים המוניציפאליים במגזר.

השר משה ארנס, בפגישתו הראשונה עם פעילי הציבור הערבי מאז השביתה הכללית של "יום השוויון" בסוף יוני, הוליט לשכנע לאורחיו כי אינו חסיד גדול של שביתות ולהערכתו לא הועילה השביתה לשובתים. הוא שוקד על תכנית לפיתוח השירותים לאורחים הערביים, הוא מסכים עם הטענה כי מצב השירותים במגזר הערבי רחוק מלהיות משביע רצון. רמת מבני החינוך קשה. תשובתו לבעיות אלה נמצאת בתכנית שהוא מכין ובדעתו להביאה בפני הממשלה בהזדמנות קרובה. כיום הוא יכול להודיע לאורחיו כי הם עומדים בקרוב לקבל תוספת של 14.5 מיליון שקל לתקציב הפיתוח (במשך שנתיים). כן יקבלו 4.5 מיליון שקל להרחבת בסיס התקציב שלהם, ועוד 3.5 מיליון למבני חינוך. אין סכומים אלה פותרים את בעיית המצוקה שלהם, אבל יתרמו להקלת הלחץ. השר משה ארנס אמר לאורחיו כי אין לקבוע מועדים לביצוע ההפגנות ולנקוב בסכומים בתוך פרק זמן זה או אחר. אבל הדברים מחייבים יותר עד לקבלת האישורים. כדי לקבל תקציב לרשות מקומית חייב משרד הפנים ללכת לאוצר כדי לקבל תקציב לשכירת רואה חשבון. וכלי בדיקה של רואה חשבון אי אפשר להקציב תקציב לכיסוי גירעון.

חברי מזכירות הוועד הארצי של הרשויות הערביות נפגשו כעבור עשרים וארבע שעות בשפרעם. כדי לשקול את המשך דרכם והחליטו כי עליהם להמתין חודש ימים עד שיתבהר גודל נסיונות השר משה ארנס. בינתיים הם מקווים לקבל קצבה כפולה לחודש אוגוסט ממשרד הפנים, וכי ארנס יביא לדיון בממשלה את עניין "תכנית החומש" להשוואת השירותים המוניציפליים במגזר הערבי עם המגזר היהודי. בעיקר הם מקווים כי השר ארנס יצליח לזרז את הטיפול בבעיות הגרעונות שלהם.

במידה ולא יצליח ארנס, ממליצה מזכירות הוועד הארצי לפתוח בשביתה של פקידי הרשויות הערביות, דבר שלא יאפשר פתיחת שנת הלימודים בראשית ספטמבר. אחרי השבתת בתי־הספר תבוא שביתה כללית ובעקבותיה פגישה עם השר משה ארנס וחוזר חלילה.

ומה הפתרון? יתכן כי מחזור פעולות המחאה יפסק עקב הבחירות הקרובות. אפשר שהשביתות יביאו להגברת הציבור והדגשת חוסר האונים, ובעקבות זאת תבוא המחאה האלימה. יתכן, כמובן, כי התסריט יהיה אחר, וכי ממשלה כלשהי תחליט באמת ובתמים להאזין ולהענות לצרכי המגזר הערבי.

רוסיה עכשיו

איך לקבל שירותים

מאת דניאל דגן

כשמשהו משתבש, תמיד אפשר לשלוף מהכיס חפיסת סיגריות. גם פריטים מערביים אחרים של מהדבך יפתחו שערים ויסירו מחסומים

לנינגראד

בצומת הומה בלנינגראד עמדנו שלושה עיתונאי חוץ וניסינו להשיג מוניות. ללא הצלחה. לנהגים היו כנראה עיסוקים חשובים יותר ממתן שירות לנוסעים. התחושה היתה מוכרת: כמו בתל־אביב לפני ההעלאה האחרונה במחירי הנסיעה במוניות. חשבנו ללכת ברגל ליעד הבא, אך המרחק היה גדול מדי. בשלב זה נזכרתי בעצה של עיתונאי בעל ניסיון: "כשמשהו לא הולך ברוסיה עליך לשלוף מן הכיס חפיסה של סיגריות מערביות. כך תוכל לדלג על תורים, לשלם בסעודה, לקבל כל שירות שמתה רוצה לו". באיחשק הוצאתי לנפנף את השיטה הלא בעיתה, "סיגריות", והלכתי, "סיגריות". המלה פעלה כמו "סואבוי" בסיפור על עלי באבא וארבעים השודדים. הדלת נפתחה במהירות, והנהג האיץ בי להיכנס ולשבת. הצגנו את הצומת במהירות גדולה, והתחלתי לחשוש שהנהג נוסע לתחנת המשטרה הקרובה — בוודאי כדי להאשים אותי בהצעת שוחד. התחלתי להבין את הנהג. קודם כל היו בינינו קשיי תקשורת. הוא מזה איננו מעשן ולא נושא איתי סיגריות, כיצד איפוא אני יכול להציע סחורה שכלל איננה נמצאת ברשותי?

בתוך שניות אחדות התברר, שדאגה היתה מיותרת. הנהג פשוט נאלץ להסתובב בשל איסור פנייה. עכשיו הוא חזר לנקודה שבה היינו קודם, אסף את חברי והמשיך בנסיעה. המונה הופעל, אך הנהג כלל לא ביקש כסף, וממילא לא קיבל. הוא הסתפק בחפיסת סיגריות אמריקאיות שנתנו לו אחד העיתונאים.

מכיוון שאינני נושא איתי סיגריות, ואולי גם מסיבות עקרוניות, לא התנסיתי כאן בחוויות דומות אחרות. אבל תיירים ואנשי עסקים שפגשתי חזרו וסיפרו על הנסים והנפלאות שיכולה לחולל חפיסת סיגריות מתוצרת חוץ. למשל: במקום תשלום של תשעה רובלים בכניסה למועדון לילה (בערך 14 דולר) אפשר לתת לשוער חפיסת סיגריות, או אפילו שלוש־ארבע סיגריות. במקרה כזה מוותר השוער על גביית דמי הכניסה. אם במקום לשלם חשבון מנופח במסעדה בעלת מחירים מערביים, אפשר להגיש על השולחן כב"ה חפיסות סיגריות. המלצר שלהם כבראה את החשבון בעצמו, או פשוט יתעלם ממנו. חפיסות הסיגריות ישמשו אותו לצריכה עצמית, או להתפארות בפני חבריו, או להחלפה בבורסה הלאומית של קנייה באמצעות החלפה.

מנעמי החיים

סיפורי הסיגריות הם פן אחד של כלכלה מסועפת. מצרכי היסוד הנדרשים כדי לספק את צרכי הקיום המינימליים זולים עד להפתיע. אבל אף אחד איננו רוצה להסתפק רק במצרכים האלה, המשעממים ממש כמו "פראבדה" לפני עידן הגלאסנוסט. למרות העטי הדהוקות היחסית, לאנשים יש כסף, בבריה"מ עובדים כמעט תמיד כל בני המשפחה המבוגרים, ובכל מקרה יש סידורים מבורנים לחזוקת הילדים (לעתים קרובות בגני־ילדים הצמודים למקומות העבודה). המשכורות עלובות, אך גם ההוצאות הבסיסיות זעומות. שכירות דירה פשוטה עולה בפרוטות. אותו הדבר אמור לגבי לחם וחלב ותפוחי אדמה.

בעיתון היומיומית של האורח הסובייטי היא למצוא שירותים ומצרכים המבעיים במקצת את החיים המשעממים. איך מגיעים לדברים כאלה, שיש בהם קורטוב של מותרות ראשית, כמובן, עומדים בתור. בלנינגראד, במוסקבה ובכל עיר סובייטית אחרת משתרכים תורים ארוכים סביב כל חנות שבה מוצע משהו מיוחד. אנשים יודעים במהירות שהגיע משלוח מעניין, אף שאין כמעט פרסומת מסחרית. מפה לאוזן שומעים שהיום נמכרות חולצות אופנתיות, או בעלים מרגמים מערביים, או כל מצרך מעניין אחר. הפלאי תמיד מוגבל.

דרך שנייה היא קנייה בשוק הפרטי, שבו המחירים גבוהים ביותר גם במונחים מערביים. אם מתמזל המזל ניתן להשיג ירקות ופירות טריים ואף סוגים שונים של בשר משובח.

דרך שלישית, ומעניינת במיוחד, היא האספקה במקומות העבודה. חלק ניכר מן המצרכים המיוחדים אפשר לרכוש באמצעות ועדי עובדים. לכל מפעל מוקצית מכסה מסוימת של קוויאר, או של חפיסת שוקולד באיכות מעולה. מזכיר הוועד, שהוא גם פעיל בכיר במפלגה הקומוניסטית, ממונה על החלוקה.

ולבסוף — המגע עם מבקרים מבחוץ. אזרח סובייטי המקיים קשר עם זרים יכול לקבל מהם, לא רק חפיסות סיגריות, אלא כל מיני פריטים קטנים הנרכשים במערב והזקוקים במערב. בעת ביקורנו בשוק הירקות הפרטי בנובוסיבירסק נעצרנו ליד דוכן בדוש ירקות ופירות. המוכר השישקטי הבא מימים הציע לנו לקנות מכל הבא ליד ובתמורה ביקש רק דבר אחד: מצית. כשקיבל את מבוקשו (בתמורה לזוגו בוטנים) היה המאושר באדם.

כאן ברוסיה אוספים ברצון סמלי מעמד של החברה הקפיטליסטית. מכוניות "קדילאק" או "מרצדס" אי אפשר להשיג במוסקבה בכל מחיר שבעולם. אפילו למכונית סובייטית עלובה, מתוצרת מקומית, צריך לחכות עשר שנים ויותר. אבל מתגלים כאן ברצון על כובע המתכת המתנוסס מעל המכונית הגרמנית. זר שיש ברשותו סחורה כזאת יכול להפוך אותה לכסף טוב בתוך דקות אחדות.

מכאן מאליו שיש כאן ביקוש עצום למטבע חוץ. השוק השחור פורח בגלוי בחזיתות בתי המלון ובכל מקום שבו אפשר למצוא מבקרים מבחוץ.

מדוע נכונים הרוסים לשלם כמעט כל מחיר כדי להשיג דולרים או פרנקים, או מארקים, או כל מטבע קשה אחר כדי לזכות בכניסה לחנויות המיוחדות שבהן נמכרת הסחורה אך ורק בתמורה למטבע מערבי.

אוניות הטיול חזרו לים התיכון

מאת יהושע גלבוע

"אקסודוס ים תיכוני" — כך תיארו מומחים בענף ספנות הנוסעים את בריחתם, המוני התיירים (בעיקר תיירים מארה"ב) מסיורי הנופש באוניות הנוסעים המשייטות באיזור. זה אירע כידוע בעקבות חטיפת מטוס טי־וו־איי ביוני 1985, הגיע לשיא בחטיפת האונייה האיטלקית אקילה לאורו, בעת מסעה בים התיכון.

השנה מסתמן שינוי גדול לטובה בתחום זה, ויתכן כי המשבר קרב לקצו — כך סבורים חוגי ספנות יוונים, המפעילים רבות מאוניות הטיול בים התיכון. הם היו הנפגעים העיקריים ממצב ואולצו להעביר חלק מאוניותיהם לקווים אחרים. נמלי ישראל הם בין התחנות שבהן מתעכבות ליום או ליומיים (לרוב רק ליום אחד) רבות מאוניות הטיול המשייטות בים התיכון. ככל שאפשר ללמוד מתנועת אוניות אלה, מקרה אקילה לאורו עדיין לא נשכח לחלוטין.

שומרי שבת באשדוד

בשבת, בתחילת חודש זה, פקדה אקילה לאורו את ישראל במסגרת טיולה בין נמלי הים התיכון. הפעם עוררה סערה מקומית שכבר שככה. בהתאם ללוח ההפלגות, עמדה אונייה זו לעגון בשבת בנמל אשדוד. בהתערבות הוועד הדתי למען השבת בבני ברק, נמנעה הגשת שירותים לאונייה באשדוד. סוכני האונייה הפנו לחיפה. כאן ירדו נוסעיה ברביים לטיולים בארץ. יחד עם תיירים משתי אוניות אחרות שהגיעו לחיפה (אחת מהן נעזרה שירות לנמל הצפוני).

בעונה זו מגיעה לחיפה מדי שבת, בשעת בוקר מוקדמת, אוניית מעבורת וכה תיירים מקפריסין; ובהם בריטים אך בהם גם גרמנים וסקנדינאוים הנופשים באי. מצטרפים אליהם גם תיירים מבני האי וגם נוסעים ישראלים שנפשו בו.

בנמל ממתינים לתיירים אוטובוסים, המסיעים אותם למקומות הקדושים לנצרות. ביום א' בערב הם חוזרים לאונייה ומפליגים בה חזרה לקפריסין. התיירים הנופשים בקפריסין וכן בני האי מנצלים לביקורים בישראל את סוף־השבוע. זה מכתיב בין השאר, את לוח הזמנים של אונייה זו.

העניין כולו עבר בשקט, לא במעט מפני שהשירות הניתן בנמל לתיירים הבאים ליום או ליומיים ויורדים ללא מטען, אינו כרוך בטיפול מרובה. בנמל דרושים לכך עובדים מעטים־יחסית. האולם מקרה אקילה לאורו כמו הוציא את השד מהבקבוק. אנשי הוועד למען השבת בבני ברק עקבו אחר מהלכה של אונייה זו ושל אונייה אחרת, שאף היא הופנתה אותה שבת מאשדוד לנמל חיפה. הם הזעיקו את הרב הראשי האשכנזי של העיר, שאר ישוב כהן.

"לא ניתן להפוך את חיפה לגוי של שבת של המדינה", הכריז הרב. בקולו נשמעה הפעם נימה של כעס, שאינו רגיל בה: "חיפה לא תהפוך לעיר הנידחת". הוא התבונן לנאמר בספר דברים על "בני בליעל" שהדיחו את יושבי עירם לעבודה זרה וחייבים כרת.

הרב פנה בתלונה לשר התחבורה ולשר האוצר ולדבריו, העביר השרים את הבחור זה לידי זה. גם למשרד הדתות ולמשרד התיירות הורצו מכתבי מחאה, ועתה, כשהעניין יצא מגבולות חיפה, התעורר כאן חשש רציני כי לפי דרישת המפלגות הדתיות, שכבר החלו לבחוש בעניין, יפעילו שרי הליכוד והמערך, יחדיו, לחצים לסגירה יותר הרמטית של נמל חיפה בשבתות. האולם שר התחבורה גורס, כי בניגוד לאשדוד, מותר לעבוד בנמל חיפה בשבתות, כשהמדובר בטיפול בתיירים. כפי שנמסר, הוא מסתמך על הסטטוס־קוו החיפאי, המתיר תחבורה ציבורית בשבתות.

בשנה שעברה הוחזקו נוסעים ישראלים יום תמים באונייה שהגיעו בה לנמל חיפה, ביום שני של ראש־השנה. יש לזכור המקבש הכבד ביותר להפסקת פעולתו של הרכבל החיפאי בשבתות, הפעל בשעתו על־ידי שמעון פרס, כשהיה ראש הממשלה. (הרכבל ממשיך לפעול בשבתות).

למי כדאי להעדיף הפלגה על טיסה

אניית נוסעים בים התיכון: שינוי גדול לטובה

גדל מספר המפליגים

השנה גדל מספר הנוסעים במעבורות הקו הפועלות בעונת הקיץ בנתיב הישראלי — כולן בקו חיפה. המדובר באוניות־נוסעים המיועדות גם להובלת כלי־רכב ופועלות לפי לוח־זמנים קבוע, בקו ימי קבוע. חמש מעבורות שבהן מקום לכארבע אלפי נוסעים עושות בקו העונה. לעומת שלוש מעבורות בעונה הקודמת. כולן ישנות שחלקן שופץ. כלי־השיט הם בבעלות יוונית קפריסאית ואין בהם ציבורי שיפקח על רמת השירות בהן. למעשה, הנוסע הישראלי חסר כתובת להגשת תלונה — כמובן, חוץ מסוכן האונייה, שממנו קנה את כרטיס־הנסיעה. אוניות הטיול, שלא כמעבורות הקו, מעוניינות יותר ויותר לעגון באשדוד, משום קרבתה לירושלים. אך גם התיירים המגיעים לחיפה עוברים על פני העיר בלי להתעכב בה, וממשיכים ברכבם למקומות הקדושים לנצרות.

בעונה שעברה הגיעו כל מעבורות הקו לחיפה בימי א', ואילו הן באות כל ימות השבוע. כן הוארך הקו לאיטליה בעונה שעברה נסתיים הקו בפיריאוס, יוון. מעבורת אחת עולה בקו חיפה קפריסין, פעמיים בשבוע. היא מגיעה לחיפה בשבתות ובימי ה'. האחרות ממשיכות לאיי יוון, לפיריאוס ואחת ממשיכה לאיטליה. השנה גבוהה התנועה הימית מישראל לטורקיה בספינה קטנה היוצאת מדי יום ביומו מרודוס — אחת התחנות שבהן עוגנות המעבורות הפועלות בקו הישראלי.

ריבוי המעבורות בקו מהווה את בעייתו של אולם הנוסעים בנמל חיפה: אולם זה צר מהכיל את מספר הנוסעים הנדרשים לו. הדבר מורגש במיוחד בימי א', כשמגיעות באותה עת שתי מעבורות עם נוסעים, ויוצאות ממנו בשעות הערב שלוש מעבורות, מהן אחת שנוסעיה הגיעו בשבת. חלק מהטיפול ביוצאים נעשה — בגלל המחסור במקום — ברציף שמחוץ לאולם. הנוסעים נאלצים להתרוצץ סביבו, בחום היום, כדי להצטייד בתחנות ובמשככים מטעם סוכן האונייה. המצב מחמיר כשנוסעים יוצאים ונוסעים מגיעים מדחבים באולם ברבומו.

בשנתיים הקרובות צפוי כאן שינוי לטובה. בימים אלה אושרה הרחבת האולם. לשם כך הקציבה רשות הנמלים חצי מיליון דולר, שההוצאות כבר אושרה על־ידי ועדת השרים לענייני כלכלה.

מעדיפי ההיצע הימי

למי כדאי בימינו אלה להפליג במעבורות היוצאות מחיפה בשעת הערב ומגיעה כעבור שישה ימים לאנקונה שבאיטליה־מרחת המגף האיטלקי? הרי המטוס יוביל לכל תחנה באירופה תוך שעות ספורות, וללא טלטולים המציקים לעיתים למפליגים בים. עדיין יש הרוצים לטוס. וכן, יש המבקשים לנצל ההפלגה לנופש. אך בראש וראשונה, ההפלגה נועדה למי שלוקח עמו את רכבו לדרך, או למי שיוצא לרכוש מכונית בחו"ל ביבוא אישי.

מחיר ההובלה של מכונית בכיוון אחד לפיריאוס שביוון הוא בגבולות 100 דולר, ולאנקונה המחיר כפול: ניתנת הנחה בדרך חזרה (בנוסף לכך, מס נמל — 22 דולר). מחיר הכרטיס ליחיד בתא לוקסוס, הלוך וחזור בקו חיפה פיריאוס (שניים, שלושה נוסעים בתא) הוא מעל ל־500 דולר ולאיטליה — בגבולות 900 דולר. המחיר הנמוך ביותר בתאים (ארבעה דרגשי שינה בתא פנימי) הוא 160 דולר לפיריאוס וכ־400 דולר לאיטליה. צעירים שאינם חוששים לישון על סיפון האונייה יכולים לעשות את הדרך לפיריאוס, הלוך וחזור, בכ־120 דולר, ולאיטליה — ב־250 דולר. המחירים אינם כוללים את הכיסא. צעיר בריא וחסכן יכול לעשות הדרך ללימסול שבקפריסין וחזרה במחיר 50 דולר. הוא יבלה את הלילה על סיפון האונייה. המסים גבוהים בהרבה מעל לזה (250 שקל). עקב כך, הזרם הגדול של הנוסעים בקו זה הם תיירי חוץ לארץ.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

סקר ארכיאולוגי במערב שדה־בוקר

בקרב חוקרי ארץ־ישראל הארכיאולוגים, השם רודולף כהן נרדף לחוקר הנגב. בעיקר הודות לשהותו זה עשרות שנים בעיקר בנגב. שם הוא סוקר חוקר, חופר ומנהל את ענייני אגף העתיקות כארכיאולוג מחוז הנגב. באחרונה הוא גם יו"ר הנהלת האגודה לסקר ארכיאולוגי של ישראל. את המוניטין שלו רכש לא־מעט בזכות הידע שצבר בסקרים העוברה שקדמו את סקר ישראל, בעיקר בדרום הארץ, כולל סקרי חירום בשעה נסוג צה"ל מסיני לנגב. לפני 5 שנים הוציא לאור את מפת שדה־בוקר — מזרח כסקר (מפה 168) ועתה הגיש סקר מפת שדה בוקר־מערב (167), אף שהחומר הושלם כבר לפני כשנתיים. הפעם מופיע סיכום הסקר, בגודל ספר רגיל, עם עטיפה מושכת, ולא בצורה המשרדית האפורה כבעבר.

רודולף כהן עם הולייתו סקר את אזור שדה־בוקר כבר בשנים 65/1968. לפני 8 שנים עירכן את החומר ובדיקות האתרים המשתרעים במשבצת של מאה קילומטרים רבועים. 131 אתרים, מתוכם 120 שלא היו ידועים ותיאורם ניתן בספר החדש לראשונה. בעקבות הסקר נערכו חפירות ב־7 אתרים שנחשבו חשובים יותר, או היוו בעיות לארכיאולוגים מבחינת אבחון החומר, כלומר קביעת התקופה. תפרוסת היישובים, המגורים ולעתים רק בורות מים או שרידי מגורים. לתקופותיהם, מצביעים על הנגב כאזור שניתן היה לחיות בו, כנראה גם לנצל את המוחד החדש.

בתקופות הפריהיסטוריות, הפליאולית, הניאולית והכלקוליתית, היה רק יישוב אחד בכל תקופה. בתקופה הכנענית גדל מספר היישובים עד 31. הוא ירד בתקופה הישראלית לכדי 19 אתרים, מהם גם מצודות. בתקופה הפרסית — 3 אתרים, בתקופה הנבטית — 11, ובתקופה הרומית רק 6 אתרים. התנופה הגדולה באה בתקופה הביזנטית — 44 אתרים. זו תקופת השיא בפריחת הנגב, עלפיי הדיווח של כהן. בתקופה הערבית הקדומה היו רק 6 אתרים ואחריהם — סימנים של נוודים. הנגב נעזב ושמם.

החומר הסטטיסטי, ופירוט התקופות, האתרים והממצאים, אינם משעממים, אלא פורסים תמונה מעניינת ביותר של אזור שמעטים מכירים אותו. אזור צחיח למחצה עם 100—150 מ"מ משקעים ממוצע שנתי. יש לשער שמגוון המגודר השתנה בחילוף התקופות. יש כאן דרכים עתיקים למעבר שיירות מהמזרח לעבר הים, מהדרום צפונה. רבים מהאתרים מצויים לאורך הדרכים האלה, רובם נמצאו על גבעות, שאיפשרו תצפית טובה על השטחים החקלאיים ועל דרכי הגישה. העיקר ליישובים מימי הנבטים. הדברים הללו אמורים בעיקר בתקופה הכנענית והישראלית. בתקופה הביזנטית נמצאו לאורכם יישובים במורדות ובעמקים. נראה שהתושבים היו באותה תקופה בטוחים יותר מקודמיהם.

החוקרים מגיעים למסקנה, שכבר בתקופה הכלקוליתית רעו בני־אדם את צאנם בהר הנגב. היישוב הדחוד באותה התקופה הוא מערת נטיפים, שם נילד קבוצת כלי־רונים המעידה על רועים. מהתקופה הכנענית הקדומה 2—3, מוצאת האתרים (4) נמצאו בצד הדרך ערד־קדש־ברנע שחצתה את הר הנגב. הממצא הנפוץ ביותר הוא שפות פעורים המאפשרים תיארוך. אכן, התקופה הכנענית הקדומה היתה תקופת הפריחה היישובית הראשונה בהר הנגב. מהתקופה הכנענית התיכונה 1 לא נמצאו יישובים ברובים או מרבעיים, אלא חדרים מעגלים הזורים מסביב לחצרות. מעט רגמים (טומולי), קברים מן התקופה ומכלאות צאן. רוב יישובי אותה התקופה היו עונתיים; אחרים מהם שימשו כמרכז יישובי.

מהתקופה הישראלית 2 נסקרו 19 אתרים, מהם 7 יישובים. המאפיין תקופה זו בהר הנגב היא רשת המצודות והיישובים שלצידן. נמצאו גם בתים המיוחדים לתקופה, בעלי 4—5 מרחבים המוקפים חדרי מגורים של חומה מוגנת. לחוקרים הבהרה, בבדיקות נשנות, שלא כל המצודות בגודל הקבוע של 21 על 21 מ' הן ישראליות. חלקן מהתקופה הפרסית.

כפי שכבר חזרו והדגישו במדור זה, שום סקר אינו קובע עובדות מוחלטות וסופיות. החשש של טעות, אחרי ויכוחים עם עמיתים, הביא לידי קביעות שונות מבודילה. החוקרים אינם יכולים לקבוע אם הארצות בסמוך ליישובים הישראלים היו בעיבוד באותם הזמנים, או שמא רק בתקופות מאוחרות יותר. לעומת זאת, מציינים את בורות המים החצובים בסלע, שקירותיהם מרופים לעתים כאבנים. כך מצאו גם מצנורות מרופטות בקירקע.

בתקופה הישראלית 2 היה האזור חשוב מאוד וחצר לנוטורדכים מרכזי. המצודות הוקמו על גבעות שלטות, לעתים זו מול זו, במרחק מספר ק"מ ובטווח קשר־עין. עלפיי אהרוני, נמצאה באזור הנסקר "דרך האתרים", המוזכרת בנדודי בני ישראל במדבר. כמו בסקירתו מפרט את תיאור הדרכים.

לעומת הקביעה החדשה ביחס למצודות, העלו המחקרים־בדיקה שערך כהן יחד עם ד"ר זאב משל, שהמצודות משולה ודמתנותוכ, כי רתמה, מאגורה ומצודת הריבקה. הן מהמאה העשירית לפני הספירה, והיינו תקופתו של שלמה המלך, ששקד לבצר את ממלכתו. רשת המצודות והיישובים שלצידן היתה חיונית לביצור הספר הדרומי, ולשמירה על ביטחון הדרכים. מחבר הסקר מצביע על הדמיון המפתיע בין קרוזונגה לבין הגבול הדרומי של שבט יהודה כמתואר ביהושע ט"ו א־ד.

את חורבן המצודות והאתרים הישראלים בהר הנגב יש לייחס למסעו של שישק לא"י. זה גרם להעתקת הגבול־הדרומי של יהודה אל בקעת באר־שבע.

חלק מ־11 האתרים בתקופה הנבטית הביזוו את עודק התנועה והושב שכונה "דרך הבשמים", כשהם משתמשים במקצת מצודות ומגדלים מהתקופה הישראלית. אולם הפריחה הממשית של הר הנגב היתה בתקופה הביזנטית, עם 41 אתרים (מדובר רק בשטח הסקר הזה). 7 מהם שרידים של יישובים חקלאיים, שרובם מצויים ליד נחל הבשור, שם סכרו את המים. כפי שמעידים שרידי הסכרים. בקרבת היישובים היה מספר רב של מכלאות צאן, ומערות טבעיות רבות שימשו למגורים או להגיית רועים. מרבית בורות המים החצובים שייכים לאותה התקופה. מספר יישובים באלה המשיכו להתקיים עד הפלישה הערבית, כגון זה שליד נחל הרועה, שנבטעה נוצלה להקמת מסגד. באותו אזור נמצאו גם כתובות ערביות רבות החרוטות בסלע הטבעי. הסוקרים סבורים שבימי שלטון הכליפים העבאסים חדל יישוב הר הנגב.

ד"ר משה שרון מגיש בספר נספח בו הוא מפרט ומסביר את הכתובות הערביות, שרובן בקשות סליחה מאללה. שרון מרחיב את מחקרו בעניין תקפות כתיבת הכתובות, ועולה שהן נכתבו בשנים יתבסס האיסלם, דבר שנמשך זמן ניכר משחשבו עד לאחרונה. הכתובות מתוארכות לשנים 730 ו־735 ואין בהן רמז של ממש לקיומן של הנוסחאות האיסלמיות המסורתיות. נזכיר כאן כתובת מס' 9 שבבקשת סליחה נאמר: "סלח אלוהי משה, לו... וה' ומת".

דו"ח הסקר מפרט כל אתר עם הממצאים, כולל תמונת ושירטוט. מפת השטח הנסקר וחלק באנגלית לצורך חוקרים זרים. בתרלית הסקר השתתפו פ. גולני, י. גת, ז. הרצוג, ב. כהן, ד. נחליאלי, ר. פלרסהיים ו. הרק.

מתוך 267 משבצות־סקר בתחום הקו הירוק, נסקרו 70, ורק 7 סקרים זכו לראות אור. מהמת המחסור התגישה העקרונית שחשוב יותר לסקור את השטח ולקבל מידע מאשר לפרסמו ברבים. ליהודה שמרון הגולן נערך סקר מקיף ב־1968, שפורסם במבוא בספר נפרד.

هكذا منه الأصل

طبق الأصل

מדע / מיכאל גרטי

כוכב הלכת העשירי

מקור העדויות לקיומו של כוכב לכת נוסף במערכת השמש ב־100 שנות תצפית ● מאז 1910 לא נמצאו כל עדויות נוספות ● אם אכן קיימת פלנטה עשירית – מסתה גדולה פי 5 ממסת הארץ והיא מקיפה את השמש אחת ל־700 שנה במסלול אליפטי מרוחק

עדויות המצביעות על קיום אפשרי של כוכב לכת עשירי במערכת השמש נבחנו על־ידי אסטרונומים בארה"ב, ומהן עולה כי אם אכן קיימת פלנטה עשירית, מגיעה מסתה לחמש מסות ארץ, ומסלולה אליפטי ומוטה במעט בזווית ישרה לעומת מסלוליהם של שאר כוכבי הלכת. משך ההקפה של הפלנטה עשירית סביב השמש מגיע ל־700 שנה.

ג'ון אנדרסון, מדען בסוכנות החלל האמריקאית (נאס"א), אמר לאחרונה כי חלק מהעדויות שהוביל למסקנה שכוכב לכת עשירי אכן קיים בשוליים הרחוקים של מערכת השמש, מבוסס על תצפיות שנעשו מתחילת המאה ה־19 ועד 1910 – שהעלו שינויים במסלוליהם של כוכבי הלכת אוראנוס ונפטון, הפלנטות השביעית והשמינית של מערכת השמש.

השפעתה של פלנטה עשירית, מרוחקת יותר, יכולה להסביר את הסטיות במסלולי אוראנוס ונפטון – אך הבעיה בקבלת פירוש זה נובעת מכך שלמרות שסטיות אלו ניצפו במשך 100 שנה, שמאז 1910 לא היו שינויים בתנועתן של שתי פלנטות אלו, שאינם מוסברים גם ללא הימצאות פלנטה עשירית.

לדברי אנדרסון, אין גם כל עדות להשפעה גרוויטציונית של פלנטה חיצונית על מסלוליהן של שתי חלליות פיוניר (10 ו־11) ששוגרו לפני 15 שנה, ועדיין נעות בשולי מערכת השמש. חלליות אלו – ששוגרו לחקר יופיטר – רגישות אפילו לשינויים הקלים ביותר בשדה הכובד.

עד שנת 2500

אם אכן מדוייקות העדויות שהביאו במשך כמאה שנה לתוצאות עקביות באשר למסלולי אוראנוס ונפטון – מדוע אין הפלנטה ה־10 משפיעה על פלנטות אלה, ועל חלליות הפיוניר, גם עכשיו?

התשובה נעוצה ככל הנראה במסלולו של כוכב הלכת העשירי. המסלול, כפי שאפשר להסיק מניתוח נתוני התצפיות במאה ה־19, הוא כה מרוחק, ומשך ההקפה בו בין 700 ל־1,000 שנה – כך שהשפעתו לא תהיה ניכרת לפחות עד לשנת 2500.

"כדי להסביר מה גרם לסטיות במסלולי אוראנוס ונפטון במשך יותר מ־100 שנה", אומר אנדרסון, "עלינו ליצור פלנטה x, כאשר מוגדרים יותר את כל הנתונים מגיעים לסצנריו שלפיו פלנטה x היא הגורמת להפרעות".

קיומו של כוכב לכת עשירי הוא לדעת אסטרונומים רבים הגורם העיקרי למחזורים של התנגשויות כוכבי שביט בכדור הארץ. התיאוריה הנוגעת למטחי השביטים מכנה לעיתים את הפלנטה העשירית בשם "כוכב המוות" – כוכב המתקרב אחת לפרקי זמן ארוכים (בהשפעת כבידה של כוכבי הלכת האחרים המסיטה אותו ממסלולו) אל מעטפת אורט: מעטפת של גושי קרח המצוייה הרחק בשולי מערכת השמש, והשפעת כוח הכובד שלו מוסטים גושים אלה ממסלולם, והופכים לכוכבי שביט שחלקם פוגעים בכדור הארץ.

השם "כוכב המוות" ניתן לפלנטה זו, כיוון שמשערים כי מטחי השביטים הם שגרמו להכחדה מחזורית של בעלי־חיים על פני כדור הארץ – הכחדה שעקבותיה הגיאולוגיים מעידים על מחזוריות של אחת ל־26 מיליון שנה, כשהמפורסמת ביותר היא זו שהביאה להכחדת הדינוזאורים לפני 65 מיליון שנה.

המסלול המוטה ב־90 מעלות למסלוליהם של שאר כוכבי הלכת, ובעל צורה אליפטית חדה, אינו יוצא דופן במערכת השמש – שכן גם לפלוטו, כוכב הלכת התשיעי, מסלול אליפטי מאוד הנוטה ב־30 מעלות לעומת מסלוליהם של שאר כוכבי הלכת – וכן מציינים האסטרונומים את טריטון – הירח הענק של נפטון, שמסלולו נוטה לעומת מישור שאר המסלולים, וכיוון הקפתו שלו סביב הפלנטה הפוך מכיווניהם של שאר הירחים במערכת השמש.

על־פי חישובי המסלול האפשריים, פלנטה x – אם היא אכן קיימת – חלפה בנקודה הקרובה ביותר לשמש במסלולה בשנת 1750 ותשוב אליה ב־2800. אך לדברי מדעני נאסא, אין פירוש הדבר שנצטרך להמתין עד שנת 2800 לפני שאפשר יהיה לאמת את הימצאותו או העדרותו של כוכב הלכת העשירי. ציוד מדידה רגיש בחלליות שישוגרו בעתיד יוכל לענות על השאלה אולי עוד לפני סוף המאה ה־20.

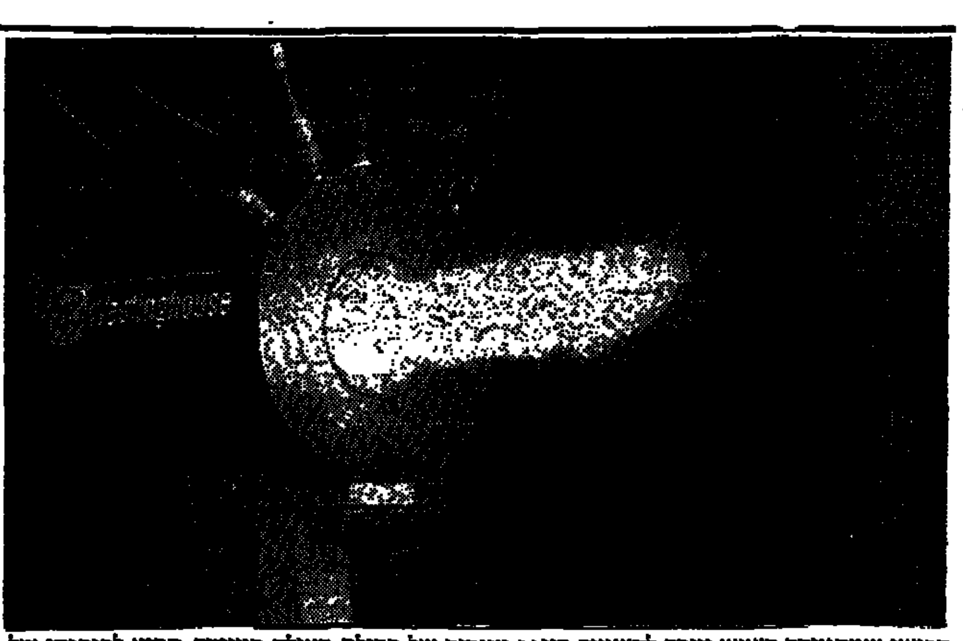

הקושי שמתעורר כשיש צורך להשמיד סוגים יציבים של פסולת רעילה במיוחד, הביא לפיתוחו של מבער פלסמה חדיש, שטמפרטורת הלהבה שלו מגיעה ל־10,000 מעלות צלסיוס. הלהבה שבתמונה מופנית לתוך מיכל מוגן, והפלסמה מפרקת תרכובות רעילות מסובכות העוברות אטומיזציה, והופכות לחומרים בלתי־מסוכנים כמו המלח והחנקן.

חברת וסטינגהאוז בוחנת את מיתקן המיתור החדש במבצע לניקוי תעלת לאב ליד ניו־יורק מכוהמים מסוכנים שהצטברו בה מאז שנות ה־50. לדברי מפתחי המתקן, מטוהרים בעזרתו 99.9999998 אחוז מן החומרים הרעילים שברפש הנשאב מקרקעית הנהר. הבעיה העיקרית היא משך הזמן – שכן המבער מטפל ברפש בקצב של – 4 עד 5 ליטר בדקה – ויידרשו כמה חודשים רק כדי לטהר את הפסולת שנאספה אל שתי משאיות מיכל לצורך הניסוי. אנשי וסטינגהאוז מודעים כי לטכניקה מיגבלה זו. השיטה עדיפה בהרבה על קבורת פסולת רעילה בחביות אטומות, המהוות "פצצת זמן" אקולוגית.

"תרסיס צבע" של מוליך־על

שכבת ציפוי דקה תשמש כ"שריון מגנטי" זול ופשוט בשימוש לרכיבים אלקטרוניים עדינים

רק כמה חודשים אחרי התגלות של חומרים מוליכי על בטמפרטורות גבוהות (מגנה המוקצה, ככל שמדובר במוליכי־על, לטמפרטורות של הנקז נוזלי – כ־200 מעלות מתחת לאפס) השלימו מדעני יבם תהליך שיגביר את שימושי החומרים החדשים, בעיקר בתחום השימוש במעבדות ובפיתוח מחשבים ומיכשור אלקטרוני. התהליך החדש מאפשר "לצבוע בריסוס" רכיבים בעלי צורות מגוונות, ולעטות עליהם שכבה דקיקה של חומר מוליך־על, שתכונות מוליכות־העל שלו מבוטאות כבר ב־77 מעלות ואף ב־86 מעלות מעל האפס המוחלט.

בטכניקה המכונה "תרסיס פלאזמה" משתמשת תעשיית האלקטרוניקה מזה זמן רב לציפוי רכיבים בעלי מבנה מסובך בחומרים "מקובלים". עתה פותחה דרך להשתמש בתרסיסי פלאסמה כדי לצפות בחומרים העל־מוליכים מערכות אלקטרוניות, כבלים ורכיבים העשויים מתכות, קראמיקה או זכוכית. הציפוי בשכבה דקה של מוליך־על הוא בעצם רק חלק מתהליכי העיבוד והעיצוב של החומרים החדשים ששותפו במעבדות יבם, תהליכים שהם שלב חיוני במעבר לשימוש מעשי במוליכי־העל החדשים.

ציפוי דקיק האחיד של רכיב אלקטרוני במוליך־על, והפעלתו בקור הדרוש לקבלת מוליכות־העל, ישמש בראש ובראשונה כפתרון זול לבעיה סבוכה של "שריון מגנטי" לרכיב. "שריון מגנטי" מקובל הוא קשה ליישום על רכיבים קטנים בעלי צורות מסובכות – בעוד שציפוי ב"צבע מוליך" על מנצל את תכונת החומר, שהוא בלתי־חדיר לשדות מגנטיים, ובכך מבודד את הרכיב מכל השפעה מגנטית חיצונית.

תהליך נוסף הנבחן עתה הוא יצירת "חיוט חיבור" בין שבבי מחשב, בתהליך של ציפוי עוצים דקיקים במבנה קרמי זעיר, כדי ליצור את מה שעשויה להיות שיטת החיבור העתידית בין עשרות האלפים מאות שבבי־מחשב, ללא כל התנגדות חשמלית.

גשרים מאריכי ימים

ציפוי באפוקסי של פלדת החיזוק במבני בטון מזויין מונע את התפוררות המבנה, גם אם הוא מוקם ליד הים או הכביש המהיר

בעשורים הקרובים תהפוך בעיית הקורוזיה בגשרים העשויים מבטון מזויין לבעיית התחזוקה העיקרית של מערכת הכבישים המהירים בעולם. כאשר בארה"ב – בה נסללו הכבישים המהירים, שנים רבות לפני סלילתם בבריטניה – הגיעה כבר תופעת התפוררות הגשרים במחלפים למימדים מדאיגים, המחייבים הריסה והקמה מחדש של גשרים בהוצאה, שמימדיה נאמדים בסדר גודל של תקציב של מדינה קטנה.

על־פי חלק מההערכות, מדובר בלא פחות מ־200 אלף גשרים, גשרונים ומחלפים, שחיזוק הפלדה בהם נחלש כתוצאה מקורוזיה, הנגרמת בשל התהוות חומציות בבטון רטוב כתוצאה מכמויות גדולות של דו־תחמוצת הפחמן הנפלטות בגזי הפליטה של הרכב הנע על כבישים אלה, ובשל פיזור כמויות גדולות של מלח על הכבישים המכוסים שלג בחורף. הקורוזיה הנגרמת בשל הכלור גורמת להרס גדול עוד יותר במבני בטון מזויין המצויים במרחק של כמה מאות מטרים מן הים – מרחק אליו נישא תרסיס של טיפות זעירות של מי ים. הגורם לבטון להיות רווי במלח לאורך כל השנה: תופעה המביאה להתפוררות מהירה של כל מבנה בטון המוקם בסמוך לים.

במצב רגיל מוגן... הפלדה במבני בטון מזויין באמצעות שכבת תחמוצת חיצונית דקה הנוצרת כתוצאה מהאלקליות של יוני הסידן הידרוקסיד בבטון שסביב הברזל. אלא ששכבה זו נפרצת אם בשל חדירת כלור (המצוי במלח המפוזר בכבישים), ואם בשל עליית חומציות הבטון כתוצאה מנוכחות מוגברת של דו־תחמוצת הפחמן, ההופכת את הסידן הידרוקסיד לפחמת הסידן. כששכבת המגן נפגמת, מתחיל תהליך של התחמצנות הפלדה והיא מחלידה לעומק – חלודת הפלדה בבטון המזויין מסוכנת למבנה, כיוון שנפח הפלדה להחלודה גדל מנפחו של החומר ובלחץ הגדלת הנפח גורמת לסדיקת הבטון. הסדקים מאפשרים למזהמים רבים יותר לבוא במגע עם הפלדה שבבטון, ותהליך הבליה מואץ כאשר חתיכות בטון נושרות וחושפות את הפלדה לפגעי מזג האוויר.

למרות שדרכים לעצירת תהליך חדירת הכלור לבטון מוכרות למהנדסים, מקובלת בשנים האחרונות ההנחה שהגנה טובה ביותר צריכה להיות לא על כל מבנה הבטון, אלא על מוטות הפלדה של השלד. שיטות כגון שימוש בבטון צפוף יותר, יצירת כיסוי בטון עבה יותר על חיזוקי הפלדה, או ציפוי חלקים מסבי־

סון בזפת, הן לדעת המהנדסים בבריטניה יקרות יותר ויעילות פחות מאשר הגנה ישירה על חיזוקי הפלדה באמצעות צביעתם באפוקסי לפני יציקת הבטון. ציפוי הפלדה באפוקסי, לפחות באותם חלקים שבהם הבטון חשוף למי מלח, או לפליטת גזים ממפלטי המכוניות, עשוי להיות תרופה לאריכות ימים של מבני הבטון המזויין לצד הדרך ובקרבת הים.

מוטות פלדה המתאימים ליצירת שלדים לבטון מזויין המצופים באפוקסי למניעת קורוזיה, מיוצרים כבר בכמה מקומות בארה"ב ובבריטניה. "ברזל הבניין" המיוחד הזה מטופל ומעוצב למבנה השלד כמו כל פלדת־בניין אחרת, ומבטיח את אריכות ימיהם של מבני הבטון גם באזורים ובמבנים הנתונים לאווירה מלוחה או חומצית. לדברי חוקרים בריטיים, ההשקעה הנוספת בציפוי הפלדה באפוקסי היא אחת הרווחיות ביותר, בהתחשב בשווי הארכת תוחלת החיים של מבנים, ובעובדה שאין היום שום טיפול בדוק להצלת מבני בטון מזויין שהחלו כבר להתפורר כתוצאה מקורוזיה, והטיפול היחיד הוא הריסתם ובניית מבנים חדשים.

האם מתיקות האספרטיים פוגעת במוח?

תוצאות ניסויים שהוצגו לאחרונה בארה"ב מעלות חשש שהשימוש בממתיק המוכר בשמו המסחרי "נאטורה־סוויט" מאיט את תגובות המוח, אם נוטלים אותו בכמויות גדולות

מאז שהוצג ב־1981 הפך הממתיק המלאכותי אספרטיים – המוכר בשמו המסחרי "נאטורה־סוויט" – לתחליף הסוכר המקובל ביותר במשקאות קלים. בארה"ב בלבד הגיעה צריכת האספרטיים ל־3,500 טונות ב־1985. הממתיק קיבל לפני תחילת שיווקו את אישור רשות התרופות הפדראלית של ארה"ב, אך על־פי דיווח בגליון האחרון של הירחון "סאיינטיפיק אמריקן", עוררו ניסויים שנערכו לאחרונה דאגה מחודשת באשר להשפעה אפשרית של הממתיק על הכימיה של המוח, אפילו כשהוא נצרך בכמויות נורמליות.

בידי כמה מעבדות יש הוכחות המרמזות שמנות גדולות – אם כי לא מופרזות – גרמו לשינויי התנהגות אצל בריאים. חוקרים קליניים הציגו את הממצאים המדווחים בפני נציגי התעשייה האמריקאית והמשרד הפדראלי בפגישות שהיו בוואשינגטון לפני חודשיים.

אחד החוקרים, פול ספירס מבית החולים "בית ישראל" בבוסטון, מסר תוצאות ראשוניות המצביעות על כך שמתנדבים נורמליים שצרכו כמות גדולה של אספרטיים (המקבילה ל־12 פחיות משקה קל ביממה) השיגו תוצאות גרועות יותר במבחנים תקניים של פעולת המוח, לעומת קבוצת ביקורת שלא צרכה אספרטיים. ביצועיהם היו גרועים יותר במבחנים עוקבים – שלא כמו בקבוצת הביקורת. הנבדקים גם התלוננו על כאבי־ראש וסחרחורות כשנטלו אספרטיים.

התופעה מיוחסת לפנילאלאנין – המרכיבים של אספרטיים. פניל־אלנין הוא מרכיב של כל הפרוטאינים – אך רמתו במוח גבוהה יותר כשהוא נלקח באספרטיים ולא בפרוטאין – שם מעכבות חומצות אמינו אחרות את ספיגתו. לפניל־אלנין יש השפעות נוירוטוקסיות כרוניות: מחלת הפנילקטונוריה, מחלת ילדים הגורמת לפיגור שכלי אם אינה מטופלת, נובעת מפגם תורשתי באנזים פנילאלאנין־הידרוקסילאז. לחולים בפנילקטונוריה אסור השימוש באספרטיים, והוראה על כך מופיעה על כל האריזות של מזון המכיל אספרטיים, גם בישראל.

שינויים בגלי המוח

יתר על כן, מספר ניכר של מבוגרים, אחד מכל 50 עד 70, אינם מסוגלים לעבד ביעילות בחילוף החומרים של גופם את הפניל־אלאנין, כיוון שיש להם רק עותק אחד של הגן האחראי לייצור הפניל־אלאנין־הידרוקסילאז – במקום שניים, שהם המצב הנורמאלי. רמות הפנילאלאנין אצל אנשים אלה – כפי שנמדדו בדם – הגיעו לשיאים גבוהים יותר מאשר אצל אנשים נורמליים.

בניסוי שערך ספירס הוא השתמש במנה של 50 מיליגרם אספרטיים לכל ק"ג של משקל גוף הנבדק ביממה. זו הכמות המאושרת על־ידי מינהל המזון והתרופות של ארה"ב. על־פי התוצאות שהוצגו בידי לואיס אלזאס מבית הספר לרפואה של אוניברסיטת אמורי, נראה שבקרב אנשים שלהם רק גן אחד ליצירת האנזים המדובר, נגרמה האטה של גלי המוח כבר במינון של 34 מיליגרם אספרטיים ביממה לכל ק"ג משקל גוף.

בפחית משקה ממותק באספרטיים יש כ־200 מיליגרם אספרטיים – ולדברי ראובן מטלון מאוניברסיטת אילינוי, מינון של 50 עד 100 מיליגרם אספרטיים לכל ק"ג משקל גוף ביממה "אינו בלתי־רגיל". על־פי מחקרו התברר שכשהמינון הגבוה נמשך על־פני תקופה של כמה שבועות, עלתה רמת הפניל־אלאנין אצל 14% מהנבדקים הנורמליים (ואצל 35% מהנבדקים בעלי הגן היחיד) מעבר למינון המותר על־פי התקנות לנשים בהריון.

בתגובה לממצאים החדשים הדגיש מדען מחברת נוטרה־סוויט כי הנתונים הם "ראשוניים". כן הטעים שמחקרו של מטלון לא כלל קבוצת ביקורת. מטלון עצמו הגיב על כך באומרו שהיו מספיק נתוני ביקורת ממחקרים קודמים. דובר נוטרה־סוויט אמר גם כי מחקרו של אלזאס, שגילה שינויים בגלי המוח, לא העלה השפעות התנהגותיות כפי שנמצאו במחקרו של ספירס.

התנהגויות מהבהבות

לממצאים ההתנהגותיים אפשר למצוא, לדברי ה"סיינטיפיק אמריקן", הסבר אפשרי במחקרים שתוצאותיהם דווחו בפגישה על־ידי מאתיו דורינג מאמ־איי־טי, שערך ניסויים בבעלי־חיים, ומצא כי מנות גבוהות של פנילאלאנין גרמו למניעה ביצירת דופאמין במוח.

האישור שניתן לאספרטיים על־ידי רשות המזון והתרופות בארה"ב ב־1981 גרר ביקורת, כיוון שלכמה מדענים מורשות היו הסתייגויות לגבי נתוני המבחנים שהוצגו על־ידי היצרן, אך כמה מבדקים בלתי־תלויים שבוצעו אחר כך אישרו את החלטת רשות המזון והתרופות. אנשי החברה המייצרת טענו כי שום תוספת למזון לא עברה מבחנים כה מדוקדקים כמו האספרטיים.

מארגן הכינוס בוואשינגטון, ריצ'ארד וורטמאן מאמ־איי־טי, הצביע על העובדה שבשל היות האספרטיים מסווג כתוספת למזון ולא כתרופה, אין חובת דיווח על תגובות שליליות שלו לרשויות. ואין תביעה על־פי חוק להמשך המעקב אחר בטיחות השימוש בו. יתכן שכבר בקרוב יבוא שינוי בחקיקה בארה"ב בעניין זה.

גישות חדשות לאבחון סרטן

פרופ' בני גייגר – זיהוי מוקדם ומדויק של גידולים ממאירים

אמצעים חדשים המסייעים באבחון מדויק של גידולים ממאירים בבני אדם, פותחו לאחרונה במרכז עבודתו של פרופ' בני גיגר, מהמחלקה לאימונולוגיה כימית במכון ויצמן, בשיתוף פעולה עם פרופ' ברנרד צ'רנובילסקי, מנהל המכון הפתולוגי בבית־החולים קפלן. גישה זו מאפשרת לפתולוגים לפענח ממצאי ביופסיות, שלא ניתן היה לברר בוודאות את טיבם בשיטות המקובלות, ולפיכך מסייע בידי אונקולוגים לברור עבור חוליהם את התכשירים האנטי־סרטניים המתאימים ביותר.

הגישה החדשה מתבססת על סוללה של נוגדנים מונוקלונאליים שפיתחו פרופ' גיגר יחד עם תלמידת־המחקר אורית לייטנר. נוגדנים אלה הם חלבונים המקשרים בצורה ברירנית למרכיבים מוגדרים של רשת סיבים המצויה בתאים חיים והמכונה, בשם הכולל, רשת "סיבי הביניים". על ידי הגדרתם המדויקת של סיבי הביניים ניתן לקבוע את המהות ואת המקור של גידולים ממאירים שדרגת התמיינות שלהם נמוכה, ועל כן קשה להגדירם בשיטות הסטנדרטיות.

הנוגדנים הספציפיים פותחו במעבדות המכון וכיום הם משווקים על ידי חברת "בידמקור", הפועלת בקריית ויצמן, בפארק תעשיות עתירות הידע שליד מכון ויצמן. העבודה על הנוגדנים הללו נעשתה באמצעות חברת ידע למחקר ופיתוח, המופקדת על ניצול פיתוחי המדענים במכון ויצמן.

הפיתוח הקליני הוא פועל יוצא של מחקרים בסיסיים אשר התמקדו במבנה, בהרכב ובתפקוד של "השלד התאי", אותה רשת מורכבת ומסועפת של סיבים המצויה בכל התאים. "שלד" זה מעורב לא רק בייצובם המבני של תאים, אלא גם בניידות התאים, בקשיחות התאית, ביצירת מגעים בין תא לתא, בתנועה התוך־תאית של חומרים ומבנים שונים, ובכמה וכמה תפקידים נוספים.

המחקרים אודות המבנה של "השלד התאי" הראו כי שני סוגי סיבים הבונים אותו מכילים אבני בניין שהן זהות למעשה בכל סוגי התאים, בעוד שמערכת סיבים שלישית, המכונה רשת "סיבי הביניים", בנויה מחלבונים השונים בצורה אופיינית מרקמה לרקמה. מצד שני, שינויים ממאירים כשלעצמם אינם גורמים לתמורות משמעותיות בהרכב של סיבי־הביניים בתאים של הרקמה הנפגעת, ולפיכך אפיונם של סיבים אלה בתאי הגידול עשוי ללמד על רקמת המוצא אשר ממנה נגזר הגידול. אמינותה של גישה זאת הוכחה בעבודה משותפת לקבוצתו של פרופ' גיגר ולקבוצותיהם של ד"ר מרקה חוסר מן המרכז הרפואי "שיבא" בתל השומר ושל פרופ' צ'רנובילסקי מבית־החולים קפלן. מכאן שנוגדנים המגיבים עם המרכיבים החלבוניים הספציפיים של סיבי הביניים מרקמות שונות, המשמשים לאפיון הפפטידים הללו, יכולים לשמש לזיהוי ברור של מקור הגידול הממאיר, גם כאשר תוצאותיהן של הבדיקות ההיסטולוגיות המקובלות אינן חד־משמעיות. מידת השימושיות של נוגדנים מן הסוג הזה הודגמה לאחרונה בבירור על ידי כמה קבוצות של חוקרים ישראלים, וכן על ידי חוקרים באירופה ובארצות־הברית, וכתוצאה מכך הוקלו חברות מסחריות אחרות בפיתוח ובייצור של הנוגדנים.

"זיהוי פתולוגי מדויק של מהות הגידול הממאיר", אומר פרופ' גיגר, "חיוני במקרים רבים לקביעת הטיפול הנאות ולהערכת הפרוגנוזה של החולה. צביעה סטנדרטית של תאי רקמה ובדיקתם מבעד למיקרוסקופ־אור מאפשרים אבחנה ודאית ל־80 עד 85 אחוזים מכלל הביופסיות הנבדקות. אבל בשאר המקרים רמת ההתמיינות של הגידול נמוכה, המבנה שלו אינו אופייני ולפיכך הפתולוג נזקק למבחנים נוספים כדי להגיע לכלל מסקנה ודאית. זה התחום שבו אפשר להפיק תועלת רבה מאוד מסוללת הנוגדנים שלנו".

שותפו לעבודה, פרופ' צ'רנובילסקי, מעיד שהנוגדנים לפפטידים של "סיבי הביניים" אכן התגלו ככלים יעילים באבחון של גידולים בעייתיים, ושהוא עצמו נעזר בהם בכ־15 עד 20 בדיקות מדי חודש. לדוגמה, פתולוג המתקל בקשר לימפה שיש בו תאים ממאירים לא מזוהים, נקלע לדילמה אמיתית. האם התאים הללו מייצגים לימפומה, שהיא סרטן של המערכת הלימפתית עצמה, או שמא הם ביטוי לגרורות של גידול אחר המצוי אי־שם בגוף, כמו מלנומה (סרטן עור ממאיר ביותר) ואולי קרצינומה של הלבלב. בכל אחד מן המצבים הללו יש צורך באמצעים טיפוליים שונים. יותר מכך. לעתים קרובות אפשר לבלום לימפומות למשך עשרות שנים, בעוד שהתחזית הנשקפת לחולי מלנומה וקרצינומה שפיתחו גרורות קודרת בהרבה. מכאן ברור שיש חשיבות רבה למידת הדיוק של האבחון.

גיגר ועמיתיו פיתחו את הנוגדנים שלהם מלכתחילה כדי לחקור את הצבירון הביולוגי של סיבי־הביניים, ולבדוק כיצד הם פועלים יחד עם גורמים אחרים, בבקרה ובהכוונה של התהליכים הכרוכים במגעים בין־תאיים. שלבים ראשונים בעבודה זאת כללו הכנת נוגדנים כנגד חמישה הסוגים העיקריים של סיבי־הביניים בארגם. סיבים אלה נראים דומים זה לזה מבעד למיקרוסקופ אלקטרוני בכל התאים שנבדקו עד כה. אבל כאשר מטפלים בהם בנוגדנים פלואורסצנטיים ובוחנים אותם אחר־כך מבעד למיקרוסקופ פלואורסצנטי, נקל להבחין בין המרכיבים הספציפיים הייחודיים לכל סוג תא ותא.

נוגדנים כאלה לסיבי־ביניים מצו־יים כיום בשימוש במבחנים פתולוגיים רבים בעולם, לרבות אלה של רוב המרכזים הרפואיים הגדולים בישראל. על כל פנים, צוות החוקרים של מכון ויצמן ובית־החולים קפלן מפנה עתה את מאמציו בכיוון חדש – סיווג־משנה של קרצינומות, סרטנים שמקורם ברקמות אפיתל המצפות שטחי־פנים בגוף. מחקרים העלו כי בעוד שסיבי־הביניים ברקמות שאינן אפיתליאליות בנויים ממספר קטן יחסית של אבני־בניין פפטידיות, הרי הסיבים של תאי האפיתל מורכבים ממספר פוליפפטידים מתוך מבחר של 19 מינים של ציטוקרטינים, באופן שכל סוג של אפיתל מכיל רק חלק מהם. פרופ' גיגר, בשיתוף עם אורית לייטנר ותלמידת מחקר נוספת, רבקה לוי, כבר הצליחו להכין תכשירים נוגדנים ייחודיים המזהים תת־קבוצות של הפוליפפטידים הציטוקרטיניים הללו בצורה חד־משמעית. מכיוון שלמינים רבים של תאי אפיתל יש פרופיל קראטיני מובהק משלהם, אפשר לנצל את הנוגדנים הללו להגברת הדיוק של האבחון הפתולוגי על גידולים ממאירים שמקורם ברקמות אפיתליאליות שונות.

פרופ' צ'רנובילסקי מתאר, להדגמה, מקרה של אשה שסבלה מקרצינומה חריגה במיתר של ושט. השיטות המקובלות לא איפשרו לו לקבוע אם מדובר בקרצינומה מטיפוס קשקשי (שמקורה באפיתל הרב־שכבתי של הוושט) או בקרצינומה מטיפוס "אדנו" (המתפתחת מאפיתל הבלוטות של הוושט או הקיבה). הנוגדנים האנטי־קראטיניים החדשים איפשרו לו, מכל מקום, להבדיל בין שתי האפשרויות. לכך נודעה חשיבות מיוחדת במינה, נוכח העובדה שקרצינומה קשקשית מגיבה על טיפול באור לייזר בעוד שאדנוקרצינומה אינה מגיבה על אור כזה ומצריכה טיפול משולב בקרינה ובכמותראפיה.

"בתחום זה של 'איפגון' אבחוני הקרצינומות", אומר פרופ' צ'רנובילסקי, "מגיע שיתוף־הפעולה בין המכון ובית־החולים קפלן לחזית המחקר הפתולוגי. הנוגדנים החדשים המצויים עתה בהשגתנו הם כלי דיאגנוסטי חשוב ביותר, המבוקש מאוד על־ידי הפתולוגים בכל רחבי העולם".

במלאת שלושים למותו של

גד אלון
ז"ל

יתקיים טקס אזכרה וגילוי מצבה בבית העלמין בהרצליה, ביום רביעי י' באב תשמ"ז (5.8.87), בשעה 5.00 אחה"צ

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו וחברנו

וילי גרינברג ז"ל

נתייחד עם זכרו בבית העלמין בקרית שאול
ביום שלישי 4.8.87, בשעה 17.00

המשפחה
ובית פקר פלדה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

ישראל ליפמן ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום רביעי 5.8.87 י' באב תשמ"ז בשעה 18.00
בבית־העלמין באבן־יהודה
נפגשים בבית המשפחה בשעה 17.45
אוטובוס יעמוד לרשות הציבור

המשפחה

לחיים חכם
אתך באבלך על מות עליך
אמך ז"ל
לרום מלונות (בי"ל) בע"מ
מועצת המנהלים
ההנהלה והעובדים

לחבר ההנהלה **יגאל שצקי**
אתך באבלך במות עליך
אמך ז"ל

הלוויה תתקיים היום יום ראשון ד' במנחם אב תשמ"ז 2.8.87 בשעה 3.00 אחה"צ מבית הלוויות הדר רפאל, רח' רפאל 5 ת"א לבית העלמין בקרית שאול

מחלקת הכדורסל
מכבי תל־אביב

לחיים חכם
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
הנהלת ממן
ומועצת מנהלי ממן

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

זאב פייגין (ווליה)

הלוויה תתקיים היום יום א', ד' באב תשמ"ז 2.8.87
ותצא ממועדון החברים בשעה 15.00

משפחות: פייגין, הררי, טסלר, ברוש – מעגן מיכאל
שניידר – עין גב
יהודה וסוזי פייגין – תל־אביב
וכל בית מעגן מיכאל

לחיים חכם
אתך באבלך במות עליך
אמך ז"ל
בית תשת

לידידנו **יגאל שצקי**
אתך באבלך הכבד בהלקח ממך
אמך ז"ל
מי ומי בוגרשוב
מי ומי דרך פ"ת
מי ומי קייטרינג
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

ז'קלין בודנהיימר

המשפחה בארץ ובשוויץ

ההלוויה תתקיים בציריך

בנק ישראל
נגיד הבנק
יו"ר המועצה והוועדה המייעצת וחברי
הנהלת הבנק
אבלים על פטירתו של
יהודה חורין ז"ל
לשעבר יו"ר המועצה והוועדה המייעצת

קבלת מודעות
ללוח העיר
מ־08.00 — 21.00
פרסום בון
אשראי מיוחד!!!
03-738707 ,03-735588/9
03-727630 ,03-735590

שנה שלמה חלפה מאז נלקחה מאתנו יקירתנו

אראלה ישיב ז"ל

אנו עולים לקברה ביום ו' י"ב אב תשמ"ז 7.8.87 בשעה 12.00
בני המשפחה ומוקירי זכרה מתאספים בכניסה לשער החדש של בית העלמין בגבול חולון בת־ים

המשפחה

לוח העיר
פרסם ב־ לוח בון
טום ללונדון
292 777

כלכלה ועסקים

הוועד הפועל של הבורסה יתבקש לאשר היום הנפקות ב–13 מ' ד'

ועדת ני"ע ממליצה לבחון בחיוב רישום מניות נגב קרמיקה למרות אי העמידה בקריטריונים

מאת יהודה שרוני

הועד הפועל של הבורסה יתבקש לאשר בישיבתו היום בקשות לגיוס הון בהיקף של 13 מיליון דולר:

● חברת אילון מבקשת לגייס 3 מיליון דולר בהנפקת זכויות. לאחר שהנפקה פרטית על סך 1 מיליון דולר למשקיעי חוץ, לא יצאה אל הפועל. ועדת ניירות-ערך שדנה בהנפקה, ממליצה לאשר, ובלבד שהחברה תיתן גילוי נאות על שיעורי הריבית ששילמה החברה לבעלי עניין, תמורת הלוואות שקיבלה מהם.

● הדר ביטוח מבקשת לגייס 2.2 מיליון דולר בהנפקת זכויות ב־מניות. ועדת ני"ע ממליצה לאשר את ההנפקה, לאור ההנחה שבעלי המניות (חברות סי־סי־אר, גאן רישורנס), המחזיקים ב–15% מ־המניות, ישמרו על האינטרסים של המיעוט.

● נגב קרמיקה מבקשת לגייס 3 מיליון דולר, בהנפקה ראשונה לציבור. החברה אינה עומדת בקריטריון לגיוס הון הקובע כי חברה־בת של חברה בורסאית צריכה להיות בעלת נתונים פיננסיים הגבוהים פי חמישה מהנתונים הנדרשים מחברות תעשייתיות. נגב קרמיקה אינה עומדת בקריטריונים אלה, אך ועדת ניירות-ערך ממליצה חרף זאת "על־פי תחושת חבריה לבחון באופן חיובי את רישום המניות". תנאים נוספים לרישום שהעמידה הוועדה: מינוי ארבעה דירקטורים חיצוניים לחברה, הקמת ועדה שתאשר עיסקות עם בעלי עניין.

● ועדת ניירות-ערך ממליצה לאשר את רישום מניות חברת בר לוז, המבקשת לגייס בפעם הראשונה 3 מיליון דולר. אם תשקיף ההנפקה יפורסם עד 31 באוגוסט, יירשמו המניות במסגרת רשימה א'.

● ועדת ניירות-ערך ממליצה לאשר גם את בקשת גיוס ההון של חברת שלדות על סך 1.8 מיליון דולר.

מכירות המשקאות הקלים יגיעו השנה לשיא: 200 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן

מכירות המשקאות הקלים (ללא בירה) יגיעו, כנראה, השנה לשיא של 200 מיליון דולר — כך מעריכים ראשי ענף המשקאות הקלים, על־פי סיכומי ביניים.

במידה שתחזית זו אכן תתממש, יגדילו חברות המשקאות הקלים את מכירותיהן בשיעור של כ–30% (בדולרים) ביחס למכירות המשקאות הקלים אשתקד. אז הגיעו המכירות בחברות המשקאות לסכום של כ–150 מיליון דולר.

בענף המשקאות הקלים מציינים כי הגידול החד התאפשר השנה מאחר שחברות המשקאות אינן סובלות ממחסור כרוני של בקבוקים ופחיות, כפי שהיה אשתקד, וניתן לספק לשוק את מלוא צריכתו. מבין חברות המשקאות הקלים ניתן להבחין בגידול משמעותי של היקף הפעילות בתשלובת תבורי, וקיים גידול גם במכירות חברת "קוקה קולה", שאשתקד נתקעה ללא אריזות לבקבוקים משפחתיים. גם "ישאוהה" התארגנה השנה מראש ליבוא בקבוקי זכוכית מחו"ל.

חברת "טמפו" מכפילה החל מהשבוע את כושר הייצור שלה לבקבוקים משפחתיים, לאחר שסיימה התקנת שני קווי־ייצור לניפוח בקבוקי פלסטיק בחולון ובירוחם.

סממן נוסף לגיאות בביקוש בשוק המשקאות הקלים הוא בעובדה שלמרכז הארץ מגיעים גם בקבוקי משקה מתוצרת חברת ארסי קולה מרמאללה, שבעבר כמעט ולא שווקו בתחומי הקו הירוק.

"המרכז הרפואי הרצליה" יפעיל את המרכז הסיעודי ב"נוה אביב"

המרכז יורחב בהשקעה של 250 אלף דולר ● מחיר האישפוז: 2,500 דולר בחודש

מאת אריה לביא

חברת "ישרס", הנמצאית בשליטת איש העסקים הדרום־אפריקאי נטי קירש, הגיעה לפני מספר שבועות להסכם, לפיו תשכיר את המרכז הסיעודי בבית האבות "נוה אביב" (בן 20 חדרים) שהיא מפעילה בכפר שמריהו, ל"מרכז הרפואי הרצליה". המרכז הרפואי הוא בבעלות קבוצה של משקיעים מדרום־אפריקה, בראשותם של ד"ר אוברי יפה ומוריס אנסטורבינג.

לצד הסכם השכירות הגיעו ישרס והמרכז הרפואי להסכם, לפיו יושקעו כרבע מיליון דולר בהרחבת המחלקה הסיעודית בכ–400 מ"ר, בנוסף ל–600 מ"ר הקיימים. ביצוע ההשקעה יתבצע במשותף על־ידי "ישרס" והמרכז הרפואי. בתום פעולות ההרחבה, בה יתחילו עם קבלת ההיתרים הדרושים, יהיו במחלקה הסיעודית 32 מיטות לעומת 18 מיטות.

מחירי האישפוז במחלקה הסיעודית של המרכז הרפואי הם הגבוהים בארץ: כ–2,500 דולר לחודש לעומת כ–2,000 דולר במקומות יקרים אחרים בארץ.

לדברי ד"ר אוברי יפה, מנהל המרכז הרפואי, המחיר הגבוה נובע מההשגחה הרפואית המתמדת במחלקה הסיעודית, המתבצעת על־ידי רופאים, מקיומה של מחלקת שיקום, ומהעובדה שהמרכז הרפואי [illegible] של המאושפזים במחלקה הסיעודית.

או שאתה מזריק לו
או שאתה "מיישן" אותו

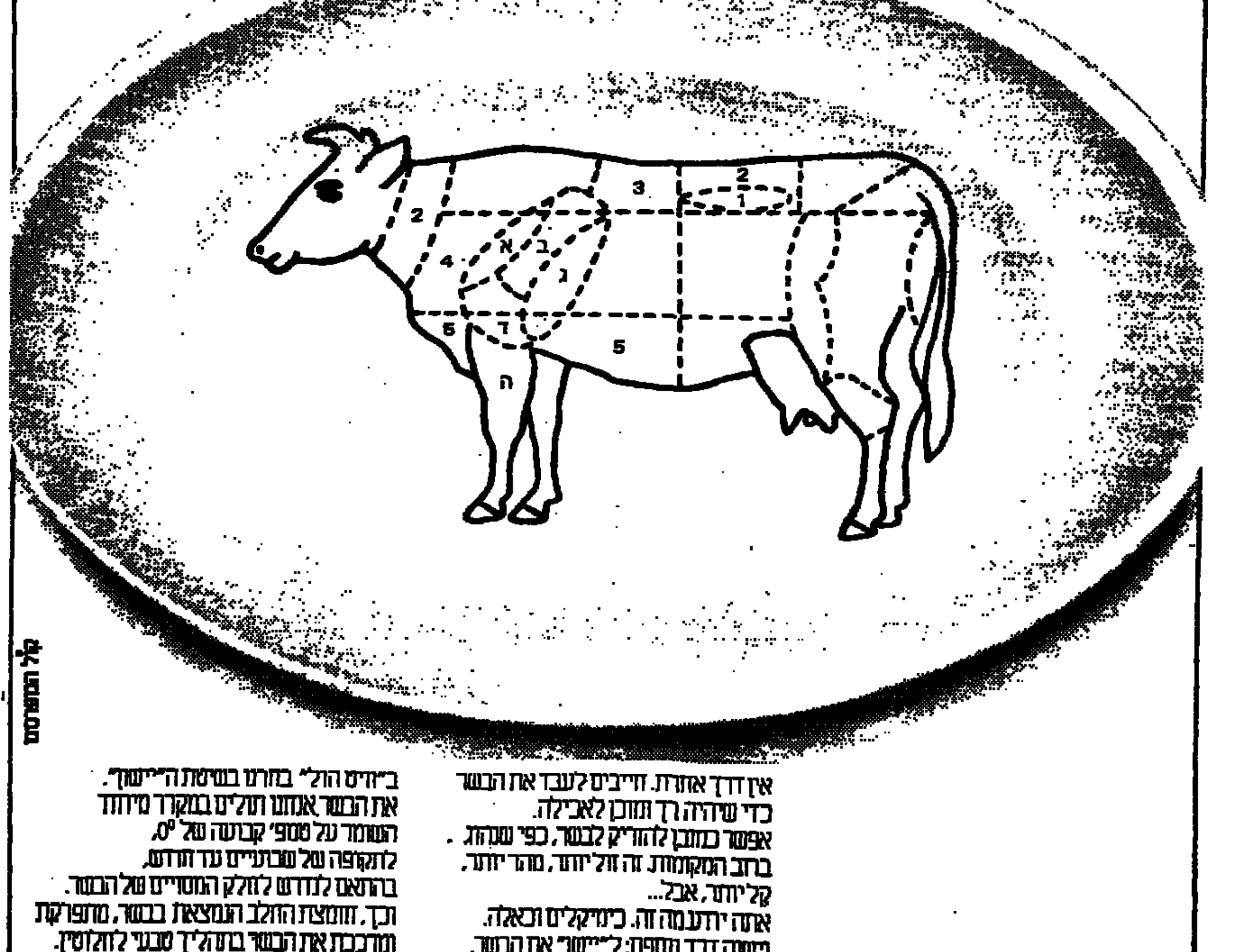

קול המפרסם

אין דרך אחרת. חייבים לעבד את הבשר כדי שיהיה רך ומוכן לאכילה.
אפשר כמובן להזריק לבשר, כפי שנהוג ברוב המקומות. זה זול יותר, מהר יותר, קל יותר, אבל...
אתה יודע מה זה. כימיקלים וכאלה.
וישנה דרך נוספת: ל"יישן" את הבשר.
שיטת טיפול מיוחדת שנהוגה במקומות מסוימים שבהם יש יחס רציני לבשר.
ועוד יותר רציני לאלה שאוכלים אותו.

ב"וייט הול" בחרנו בשיטת ה"יישון".
את הבשר אנחנו תולים בחדר מיוחד השומר על טמפ' קבועה של 0°,
לתקופה של שבועיים עד חודש,
בהתאם לגודל ולחלק המסויים של הבשר.
וכך, חומצת החלב הנמצאת בבשר, מתפרקת ומרככת את הבשר בתהליך טבעי לחלוטין.
זהו אמנם תהליך ארוך ויקר, אבל...
את ההבדל בטעם
מרגישים כבר מהנגיסה הראשונה.

נגיסה אחת תשכנע אותך

steak house WHITE HALL
רח' מטלון 6 תל-אביב. טל. 03-249282

אפריקה ישראל — רווח צנוע יחסית להון

הרווח בסך 3 מיליון שקל נובע מרווחי הון מחברות־בנות ומרווח חשבונאי ולא מפעילות הבניה של החברה עצמה

דו"ח על דו"ח / אבי באשר

המחבר נמנה על סגל המורים בחוג לחשבונאות בבית הספר למינהל עסקים באוניברסיטה העברית ירושלים.

חברת אפריקה ישראל בע"מ, חברה־בת של בנק לאומי לישראל, עוסקת בעיקר בעסקי מקרקעין, עבודות בניה וקבלנות, השכרת בניינים ושטחים תעשייתיים ומסחריים, ובניה לענף המלונאות (בניית מלון גני חמת בטבריה ותפעולו). בנוסף לעסקי המקרקעין שולטת אפריקה ישראל גם בחברות מתחום הביטוח. חברות אלו לא אוחדו במאזן המאוחד.

הגידול בהון עצמי ושימושיו

החברה גייסה ב–9 החודשים המסתיימים בדצמבר 1986 (להלן, תקופת הדו"ח) מקורות הוניים בסך של כ–34 מיליון ש"ח. כשליש מסכום זה גייסה החברה בהנפקת מניות וכתבי אופציה. שליש נוסף גוייס על־ידי הקצאת מניות בפרמיה בחברה־הבת לחברה־האם ולאחרים. היתרה גוייסה באגרות־חוב דולריות נושאות ריבית משתנה בהתאם לממוצע שערי ה"ליבור" לפקדונות לתקופה של 12 חודש, אך לא פחות מ–5% לשנה. הריבית אשר שולמה ב–1.4.87 אמורה היתה להיות 5/8% 7.

הגדלת ההון העצמי בתקופת הדו"ח נועדה בעיקרה למימון גידול בהון חוזר והשקעות ברכוש קבוע. הגדלת הרכוש הקבוע נובעת בעיקר מהשקעה בפרויקט המחשבים התפעולי של בנק לאומי בלוד. (לדעתי, בביאור עם צדדים קשורים ובעלי עניין היה צריך להתייחס לסכום אשר הושקע בפרויקט זה כמו גם לגידול בזכויות המיעוט אשר מימן את הפרויקט).

מהמאזן ניתן להבין כי חברה־הבת של אפריקה ישראל גייסה מהחברה־האם, בנק לאומי, סכומי כסף על־ידי הקצאת מניות בפרמיה. סכום זה כנראה מופיע במאזן המאוחד כהגדלת חלקו של המיעוט בחברות־בנות. פירושו של דבר, שבנק לאומי הזרים כסף למימון פרויקט המחשבים בלוד באמצעות הון המניות של חברה־הבת של אפריקה ישראל, כאשר הפרויקט כולו כלול במצבת הרכוש הקבוע של אפריקה ישראל.

רווח והפסד מתואם

אפריקה ישראל מציגה בדו"ח רווח והפסד, כרוב החברות בישראל ובהתאם לגילוי־דעת מספר 36 של לשכת רואי־החשבון בישראל, סכומים מתואמים רק עד הסכום הרווח מפעולות רגילות לפני מסים על ההכנסה. בביאור מצויין כי לא נערך דו"ח מתואם על כל פרטיו, מכיוון שהחברה לא נהגה שיטה של רישום שוטף של הפעולות ביחידת מידה יציבה. הניסיון להתחקות אחר הרווח והפסד של החברה הוא ארוך ומייגע, אבל — וזה העיקר — אין הוא מאפשר לקורא הדו"ח להסיק מסקנות לגבי תוצאות הפעילות העסקית והריאלית של החברה המדווחת, ואין הוא מהווה כלי להבנה ולניתוח של תוצאות אלה. באין נתונים מתואמים, חייבים קוראי הדו"חות להסתמך על נתוני דו"ח רווח והפסד הנומינלי, אשר בעיקר בחברות קבלניות, שמחזור הפעילות הכלכלית שלהן הוא ארוך, אינם מספקים מידע רלוואנטי למרות שיעורי האינפלציה הנמוכים.

במאמר מוסגר רצוי לציין כי נושא רווח והפסד מתואם נדון בפורומים השונים של לשכת רואי החשבון אשר למרות שיעורי האינפלציה הנמוכים יחסית השוררים במשק מבקשת להנהיג דו"ח רווח והפסד מתואם על כל פרטיו ולא להסתפק במאזן מתואם אשר משפיע על הרווח הנומינלי במספר אחד המכיל בתוכו תיאומים של סעיפי דו"ח רווח והפסד והתאמה הנובעת ממבנה ההון והנכסים הלא כספיים של הפירמה, סכום המהווה קופסה שחורה לקוראי הדו"חות הכספים.

בדו"ח רווח והפסד הנומינלי של חברת אפריקה ישראל עלות העבודות שבביצוע המקרקעין והחומרים שמבנה מוצג בערכים נומינליים והוא כולל בתוכו רכיבים אשר סכומם המתואם יכול להיות גבוה פי כמה מהסכום הנומינלי, לדוגמה — קרקע. במידה שסעיף זה ישוערך, ישתנו התוצאות העסקיות מהקצה אל הקצה בכל מה שקשור לרכיבי רווח והפסד. אינדיקציה למה שעשוי להופיע בדו"ח רווח והפסד מתואם ניתן לקבל מהשוואת עלות העבודות בביצוע בניכוי מקדמות, כפי שהוא מופיע במאזן המתואם ובמאזן הנומינלי. במאזן המתואם מופיע עודף עבודות בביצוע על מקדמות בסכום של 4.7 מיליון ש"ח, לעומת עודף מקדמות מנומינלי עבודות על עלות עבודות בביצוע בסכום של 0.9 מיליון ש"ח במאזן הנומינלי. ההפרש בסך 5.6 מיליון ש"ח היה מקטין את הרווח מפעולות, כאשר העבודות היו מסתיימות, בדו"ח רווח והפסד המתואם בהשוואה לרווח והפסד הנומינלי (הפרש בסדר גודל דומה היה גם בשנה קודמת).

יש לחזור ולציין כי דיווח מתואם של רווח והפסד אינו משפיע על התוצאה הסופית של הרווח אלא רק מבצע מיון נכון ומדוייק של סכום התוצאה האינפלציוני לרכיבי דו"ח רווח הפסד. את האבסורד הגדול ביותר בדיווח נומינלי של תוצאות עסקיות המלווה באי רישום חסכון במס הנובע מהפסדים ניכויים בשל אינפלציה וסכום מוקפי המתייחס להשקעות שאינן בנות פחת, ניתן למצוא בהפרשה הנומינלית למיסים על ההכנסה הגבוהה מהרווח מפעולות.

תוצאות הפעילות

בתקופת הדו"ח זקפה החברה רווחים בגין סיום הבניה של כ–45 יחידות־דיור בלבד, לעומת שנה קודמת בה זקפה החברה רווחים מכ–180 יחידות־דיור. התנודות בזקיפת הרווח עשויות להימשך גם בשנת הפעילות 1987, בה אמורה החברה לדווח על הכנסות מכ–180 יחידות־דיור (15 יחידות לחודש) בהשוואה ל–5 יחידות לחודש בתקופת הדו"ח. רמת הפעילות (מכירות) של החברה בהשוואה לשנה קודמת (כ–14 יחידות־דיור בחודש) נשארה כשהיתה ומכך ניתן ללמוד כי אי זקיפת הרווח בתקופת הדו"ח נבע מהאטה יחסית בקצב הבניה או מתחילת בנייתן של יחידות־דיור אשר משך בנייתן ארוך יותר בהשוואה לשנה קודמת. התנודות בזקיפת הרווחים בין השנים מדגימות את הבעייתיות בהכרה ברווח בחברות קבלניות על בסיס עבודות גמורות.

בין הנימוקים שניתנו בעבר להצדקת שיטה זו נכלל הנימוק כי לאורך זמן לחברות עם פעילות קבלנית ענפה ורציפה לא יהיו סטיות מהותיות ברווח בין השנים. נימוק זה אינו עומד במבחן המציאות בחברת אפריקה ישראל. בנקודה זו רצוי גם לציין כי יחידת־דיור אינה מהווה יחידת מדידה ברורה ואחידה, הן לצורך השוואות על פני זמן באותה חברה והן לצורך השוואות עם חברות קבלניות אחרות, והיה רצוי לקבוע יחידת מדידה אחידה כדוגמת מ"ר של בניה, ואולי רצוי לכן לנער את האבק מגילוי־דעת מס' 6 של הלשכה ולמצוא טכניקות דיווח אחרות לחברות קבלניות.

זקיפת הרווחים מיחידות בניה בהיקף הקטן פי שלושה מתקופה המקבילה אשתקד מסבירה את העובדה שבשנת הדו"ח לא תרמה הפעילות העסקית של אפריקה ישראל דבר למקורות החברה. אמנם, הרווח הנקי המתואם של החברה הגיע לסך 3 מיליון ש"ח, אך הוא כולל בתוכו רווחי אקוויטי מחברות־בנות ומסונפות (התרומה העיקרית לסעיף זה מקורה בענף הביטוח) בסך 2.2 מיליון ש"ח ורווח חשבונאי הנובע המתאמת מיסים נדחים עקב הקטנת שיעורי המס מ–61% ל–45% בסך של 1.6 מיליון ש"ח.

תחזית לעתיד

מימוש תחזית החברה בקשר לזקיפת רווחים מסיומם של 180 יחידות־דיור בשנת 1987, ביחד עם העובדה כי חל שיפור ניכר במצב ההון החוזר של החברה לעומת השנה הקודמת, עשוי לשפר בצורה משמעותית את התוצאות העסקיות של החברה בשנה הבאה.

תשומת לב מיוחדת צריך גם לייחס לעובדה כי ערכם הריאלי של נכסי הקבוצה גבוה באופן ניכר (כ–65 מיליון ש"ח) מסכומם המתואם, דבר שעשוי להעיד על חוסנה הפיננסי של החברה מעל ומעבר למה שבא לידי ביטוי במאזנה המאוחד.

נתונים עיקריים מתוך הדו"חות המאוחדים המתואמים (מיליוני שקלים)	31.12.86	31.12.85
רכוש קבוע	73.4	60.9
מקרקעין	44.4	48.7
רכוש שוטף	16.5	17.5
התחייבויות שוטפות	18.3	43.6
הון קרנות ועודפים	105.9	87.8
סך המאזן	179.7	165.2
רווח מתואם	3.0	8.4
רווח נקי מפעולות (נומינלי)	3.0	12.5

בל"ל מכר בזמן

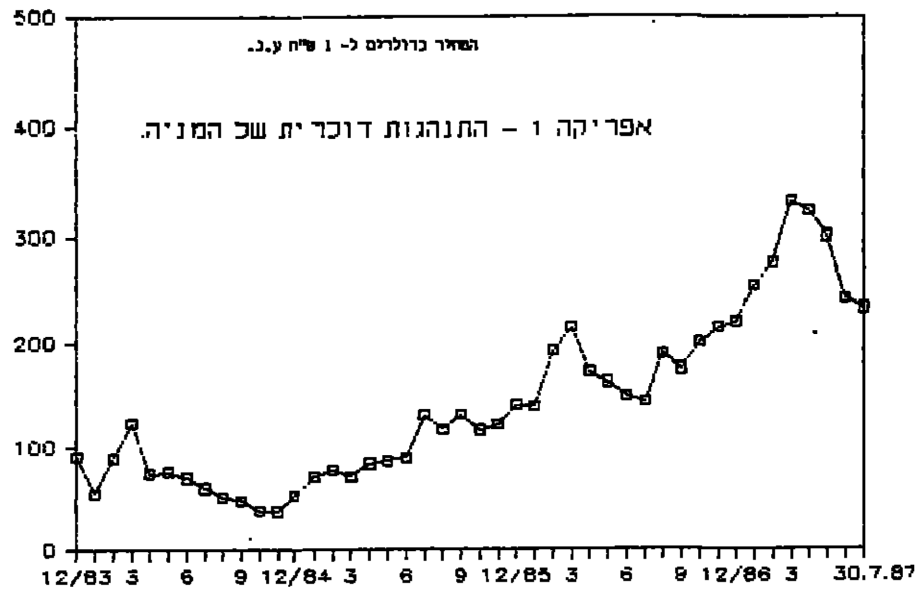

מאת יהודה שרוני

אחד הנושאים מעוררי המחלוקת שצצו בחודשים האחרונים היה האם בנק לאומי נהג כראוי כשמכר באפריל לקופות הגמל ולקרנות הנאמנות שבניהולו, מניות שהחזיקו כחשבון ה"נוסטרו" שלו במחירי שיא. מאז צנחה הבורסה בכ–30%.

בין המניות שמכר בל"ל, בהיקף של כ–8 מיליון דולר, היתה מניית "אפריקה־ישראל". הרוכשים היו קרנות "לאומי פיא", קרנות הנאמנות של בנק המזרחי וחברת הברוקרים "הראון את לביא".

שווי השוק של אפריקה־ישראל עמד אז על 115 מיליון דולר. הרוכשים טענו להגנתם כי רכשו את המניות לפי שווי שוק של 100 מיליון דולר "בלבד", וכי הם נאלצו לרכוש את המניות, על־מנת לענות על הביקושים למניות. מניות אפריקה נסחרות כיום לפי שווי שוק של 80 מיליון דולר.

בעל המניות העיקרי באפריקה ישראל הוא בנק לאומי, המחזיק בכ–75% מזכויות ההצבעה בחברה. בעלי מניות נוספים הם משקיעים מדרום־אפריקה, "לאומי פיא" והציבור הרחב.

אפריקה־ישראל, בניגוד למניות ה"כבדות" האחרות, אינה נסחרת במסגרת "המשתנים", עובדה שמנעה שחיקת־יתר של שערי מניות אלו. באחרונה נפוצו הערכות כאילו בל"ל מתכוון למכור את החברה.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית אפריקה־ישראל עלתה מתחילת השנה ממחיר של 255 דולר למניה למחיר של 230 דולר למניה כיום.

חברת הפחם החלה בהקמת מסוף הפחם באשדוד

ההשקעה תגיע ל–33 מיליון דולר ● המימון באמצעות בנק המזרחי וחברה קנדית

מאת יהודה שרוני

חברת הפחם הלאומית התחילה בימים האחרונים להקים בעורף נמל אשדוד את מסוף הפחם הגדול מסוגו במדינה, שבו ניתן יהיה לאחסן בו זמנית כמות של 700 אלף טונות. הפחם שיאוחסן במסוף ישמש את תחנת הכוח רוטנברג באשקלון, והוא יהיה בבעלותה של חברת החשמל. גם חברות תעשייה גדולות הצורכות פחם, או שיצרכו בעתיד, כמו חברת ארגמן, טית־בית, יצהר, פוספטים בנגב ומפעלי ים המלח, ישתמשו במסוף לאחסון הפחם. האחריות לשינוע הפחם תהיה על חברת הפחם.

השינוע יעשה באמצעות מסילת ברזל באורך של 50 ק"מ, שבהקמתה, וברכישת קרונות להובלת פחם, תשקיע רכבת ישראל 20 מיליון דולר. מנחם שניר, ראש אגף ההנדסה בחברת הפחם, שמונה לעמוד בראש הפרוייקט, מסר כי ההשקעה הכוללת בפרוייקט תגיע ל–33 מיליון דולר. 15.5 מיליון דולר מתוכם הושגו בהלוואה שהושגה באמצעות בנק המזרחי לנרון, והיתר על ידי חברת אייבי סי הקנדית ושתי חברות אוסטרליות. לדבריו, הפריט העיקרי הוא מכונת איסוף פחם, שתירכש מהחברה הקנדית "סטפן ארמסוף", בהשקעה של 6.5 מיליון דולר.

מנכ"ל חברת הפחם, רם רון, מסר כי על־פי דרישת שר האנרגיה, משה שחל, יעסקו בפרוייקט ההקמה אך ורק תושבי אשדוד. לדבריו, בעבודות הקמת המסוף ישתתפו מספר חברות ישראליות, בהן "אורים", "בייטמן ישראל" ו"תקן". סיום העבודות המשוער יהיה במארס 1989.

העורך: נחמיה שטרסלר

ח"כ ויינשטיין יוזם חקיקה לביטוח דירקטורים בחברות ציבוריות

חבר ועדת הכספים, אריאל ויינשטיין, יוזם בימים אלה הצעת חוק, שנועדה להסדיר את נושא ביטוח דירקטורים בחברות ציבוריות. הצעת החוק מוגשת נוכח החשש של דירקטורים מהגשת תביעות משפטיות נגדם.

על־פי ההצעה, תוענק לכל דירקטור הגנה משפטית על־ידי החברה בה הוא מכהן, במידה שכתב התביעה שהוגש נגד הדירקטור אינו כולל האשמות פליליות או האשמות על עשיית רווחים שלא כדין.

יוזמת החקיקה כבר אושרה על־ידי הקואליציה, ונראה כי היא תובא לאישור הכנסת במושבה הראשון לאחר הפגרה. אריאל ויינשטיין הביע תקווה כי בעקבות קבלת החוק יגדל מספר המועמדים לכהונת דירקטורים בחברות ציבוריות.

יהודה שרוני

נתי שרוני מועמד לראשות אגף האלקטרוניקה בהתאחדות התעשיינים

נתי שרוני, מנכ"ל "אל אופ", הוא המועמד המועדף לתפקיד ראש אגף האלקטרוניקה בהתאחדות התעשיינים. הבחירות לראשות אגף זה יערכו בעוד כחודש, אך נראה שבימים הקרובים תיפול ההחלטה סופית בנושא זה.

שרוני אמור להחליף את זלמן שלו, יו"ר מועצת המנהלים של "אלישראל", המסיים את תפקידו בראשות אגף המתכת, חשמל ואלקטרוניקה לאחר שתי קדנציות.

השנה הוחלט לראשונה להפריד אגף זה לשניים. לראשות אגף המתכת והחשמל כבר נבחר דורון טמיר.

יונתן שרמן

הודעה על אסיפות כלליות לבעלי היחידות בקרנות

אדיר קרן נאמנות צבירה (להלן: "אדיר")
לקט קרן נאמנות (להלן: "לקט")

ניתנת בזה הודעה שאסיפות כלליות של בעלי היחידות בקרנות הנ"ל תתכנסנה ביום יז' באב תשמ"ז, 12 באוגוסט 1987, במשרד מנהל הקרנות מאגר חברה לנהול קרנות נאמנות בע"מ, רחוב מונטיפיורי 9, תל־אביב, כדי לדון ולהחליט בהצעה לאשר את השינויים בהסכמי הנאמנות של הקרנות הנ"ל בנושאים אלה:
(1) קביעה מחדש של אחריותם של מנהל הקרן והנאמנים (לפי דרישת רשות ניירות ערך ומשרד האוצר), בשתי הקרנות הנ"ל.
(2) העלאת סכום האגרה שתשולם במקרה של החלפת תעודות השתתפות או העברתן, בקרן אדיר.
האסיפות תתכנסנה בשעות אלה:

שם הקרן	השעה
אדיר	08.30
לקט	09.00

ניתן לעיין בנוסח השינויים בהסכמי הנאמנות במשרד מנהל הקרן, בשעות העבודה הרגילות, עד ליום כנוס האסיפות.
אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לכנוס כל אסיפה לא ימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה לשבוע אחד, לאותו יום ולאותה שעה ולאותו מקום, והיה אם לא ימצא מנין חוקי עד לתום חצי שעה מן המועד שנקבע לכנוס כל האסיפה כאמור, יחשבו בעלי היחידות הנוכחים למנין חוקי.

מאגר חברה לנהול קרנות נאמנות בע"מ
מנהל הקרנות

ירדניה חברה לביטוח בע"מ - בפרוק

הודעה לסוכני הביטוח של ירדניה (לשעבר)

בדבר כינוס אסיפה עפ"י החלטות בית־המשפט

המחוזי תל־אביב־יפו מ–29.6.1984

ניתנת בזה הודעה כי ביום ג' 18.8.1987 בשעה 12:30 תתקיים אסיפה של סוכני הביטוח של ירדניה (בעבר) שתכונס במשרדי הכונס הרשמי ברחוב בר יהודה 14 בתל־אביב, ובה תובא לאישור "הצעת הסדר" של חובות כפי שסוכמה בין המפרקים לבין ועד סוכני ירדניה.
את "הצעת ההסדר" אפשר לקבל אישית במשרדי ירדניה (או בדואר – לפי בקשה).
טפסי "יפוי כח" להצבעה באסיפה הנ"ל אפשר לקבל במשרדי החברה – ויש להגישם למפרקים לא יאוחר מיום 16.8.1987 שעה 15:00.

אליעזר אורן, רו"ח – בועז נהיר, עו"ד
המפרקים

רשות הנמלים
המשרד הראשי
דרך פתח תקוה 74 תל־אביב
החל מיום שני 3.8.87 מס' הטלפון שלנו יהיה
03-5121010
מהמועד הנ"ל ניתן לחייג ישירות לכל אחת משלוחות המשרד

צבעוני חברה לשווק בע"מ
מודיעה בזה
על מספר הפקסימיליה
במשרדה הראשי בפ"ת
03-9247072

תכן הנפקות (1987) בע"מ
הודעה על תוצאות המכרז השני בהצעה שבתשקיף

על פי תשקיף מיום 22 ביולי 1987 הוצעה לציבור בדרך של מכרז סדרה של אגרות חוב, רשומות, על שם, 1995—2003 (סדרה 1) בערך נקוב כולל של 39,520,000 ש"ח. מחציות מאגרות החוב הוצעו לציבור במכרז השני שהתקיים ב־30 ביולי 1987.

במכרז זה הוצעו אגרות חוב במחיר מינימלי של 91% מערכן הנקוב.
עד לסגירת החותימות, נתקבלו מהצבור 317 בקשות בערך נקוב כולל של 37,347,300 ש"ח, דהיינו, התימות יתר של כ־פי 1.9. לפיכך דוחה החברה בקשות לאגרות חוב בערך נקוב כולל של 17,587,300 ש"ח. מחיר המכירה, במכרז השני, נקבע ל־97% מערכן הנקוב של אגרות החוב. במחיר העולה על מחיר המכירה נתקבלו 99 בקשות בערך נקוב כולל של 15,675,000 ש"ח. בקשות אלו נענו במלואן.

במחיר הנמוך ממחיר המכירה נתקבלו 176 בקשות בערך נקוב 16,430,600 בקשות אלו לא נענו.

במחיר השווה למחיר המכירה נתקבלו 42 בקשות בערך נקוב כולל של 5,241,700 ש"ח. בקשות אלו נענו במלואן להוציא בקשת אחד החותמים שהזמין 10% מאגרות החוב המוצעות בהתאם לסעיף 3.3.2 בתשקיף, אשר קיבל 41.46255% מבקשתו.

החברה מודה לצבור על הענותו למכרז הראשון.

صدق طبق الأصل

מכתבים למערכת הארץ

לא הריבית מוטטה המושבים

מאמר המערכת על חובות המושבים אשר היה שקול, רציני וענייני, פתח מחדש פצע פעור בנקודה צרה אחת שהוכתרה דרך אגב, והיא "הריבית הרצחנית". "הארץ" משיא לבנקים עצה שקולה שיסכימו לקבל על עצמם למחוק יותר מ־50 מיליון שקל נוסף לסכום של יותר ממאה מיליון שקל שהטילה עליהם ועדת רביד. המאמר מכיר בכך שוועדת הכספים גילתה רוחב לב על חשבונם של הבנקים מבלי שנשאלו על כך ומכיר בזכותם לסרב לעשות זאת, אך הוא מציע להם משיקולים שונים לקבל הול־טה וזיכוי בגרון.

ברור שהבנקים אינם מאושרים מההצעה החדשה אך אם הממשלה תיטול על עצמה התחייבות ביחס ליתרת החוב של המושבים כל בנק ישקול את הצעתו של מאמר מערכת "הארץ".

ברם, ברצוני להתרכז דווקא בקטע האחרון של מאמר המערכת שהשביעני מרורים ולדעתי לא היה לו מקום. אני מצטט: "אחרי הכל, הם נושאים בחלק משמעותי מן האחריות למשבר הכספי המביש בחקלאות — בעיקר בכך שהילוו כספים בידיים בלתי נקיות, כלומר תוך ידיעה ברורה שהלווים לא יוכלו לעולם להחזיר את ההלוואות בכוחות עצמם (הריבית הרצחנית נולדה עקב "גלגול" חובות שלא נפרעו)".

אני משוכנע שאהיה לפה לבנקים אם אדחה אותו מכל וכל.

באחד הבנקים הגדולים ניתנו 96.5% מההלוואות למגזר המושבי בריבית מסובסדת צמודת מדד או דולר; בבנק גדול אחר 84% ניתנו בריבית נמוכה ובבנק שלישי 78% מסך כל האשראי ניתנו בריבית סבירה ביותר. למעשה, בכל אחד מהבנקים האלה הריבית הריאלית המשוקללת היתה נמוכה מ־10% בשנה. יתר על כן, מרהיבה העובדה שבסוף שנת 1986 היתה יתרת החוב של כל המגזר המושבי למערכת הבנקאות נמוכה ריאלית מאשר בסוף שנת 1984. יוצא איפוא, שלא הריבית הבנקאית היא שהביאה להתמוטטות המושבים.

כמותית האשראי למגזר המושבי מקורו אינו בנקאי. חובות של חבר־מושב לחברים אחרים באותו מושב; חובות של מושב אחד למושב אחר בתוך אותו ארגון קניות או מפעל אזורי; חובות של ארגון קניות ומפעל אזורי לארגון קניות ומפעל אזורי אחר; והתחייבויות של שלושת המרכיבים האלה בשוק האפור — כל אלה ניתנו בריבית גבוהה ביותר. וכאן יש לחפש את המקור להתמוטטות המושבים, וכאן יש לחפש את מקור הוויכוח על הריבית העודפת.

נכון שהמוסדות השיתופיים משלמים ריבית גבוהה, אך בכל זאת היא הרבה יותר נמוכה מהריבית שכוונה לתאר "רצחני" ואת זה ניתן ללמוד מהמודעות הגדולות של הבנקים שמתפרסמות בעיתונכם הנכבד כמעט מדי יום.

ד"ר א. הלפרין
מנכ"ל איגוד הבנקים

האמנם "מיטיבים עם העם"?

אברהם טל המצטייר לעתים כדובר מטעם האוצר מוקיע הפעם ("הארץ" 27.7) את הח"כ גאווה אחד על הגשת הצעת חוק המפצה את גימלאי המדינה בעד השחיקה בגימלה, כפי שקבעה ועדת כלכלנים מטעם האוצר עוד לפני שנה ואושרה בדצמבר האחרון פה אחד ע"י ועדת הכספים של הכנסת.

האם לזה ייקרא "להיטיב עם העם" או תיקון חלקי לעוול המשווע שהאוצר גרם לגימלאי המדינה, אשר בשנים האחרונות מעוקלות תוספות שכר בצורות שונות ומשונות כולל העלאות אוטומטיות בדרגה בניגוד לכל נוהל תקין של מינהל וזאת כדי למנוע את התוספות לגימלאים. באותו גיליון מתפרסם מאמרו של שמשון אליך בו הוא מביא דוגמאות קונקרטיות המצביעות על המצב האבסורדי שיצרו אנשי האוצר, ולבושתי בהסכמתם של ראשי ההסתדרות ומשל בראשם, אשר כעת שופך דמעות תנין על העוול הנעשה לגימלאים, בשעה שהיו שותפים להסכמי השכר.

אליעזר יצב
ירושלים

לא תומכים ב־5 ימים

ב"הארץ" מיום 26.7.86 פורסם תחת הכותרת "לשכת המסחר בעד", כאילו לשכת המסחר תומכת בעמדת ההסתדרות בנושא שבוע עבודה של 5 ימים. פרסום זה אינו מדוייק.

כתבכם מר אברהם צוהר, שוחח עמי ובשיחה נמסר לו, כי לשכת המסחר אמנם תומכת עקרונית ברעיון של הנהגת שבוע עבודה של 5 ימים. אולם, הדבר מותנה בשורה של תנאים. בכלל זה: הפעלה מוקדמת של הסדר זה בסקטור העסקי; הבטחת כל השירותים לציבור 6 ימים; שמירה על היקף שעות העבודה השבועיות; הסדרים שימנעו פגיעה בתפוקה ובחינה מקיפה מוקדמת של כל ההשלכות ההסברתיות של הנושא.

אך יותר עם זאת, מתנגד איגוד לשכות המסחר בפירוש לעמדת ההסתדרות התובעת הפעלה מיידית של שבוע העבודה בן 5 ימים בסקטור הציבורי. נשיא איגוד לשכות המסחר, מר דן גילרמן אף הביע את התנגדותו להצעת ההסתדרות בכל פורומים בהם נידון העניין, בכלל זה בפגישות עם ראש הממשלה, עם שר האוצר ועם שר העבודה.

על כן הפרסום על העמדה שיוחסה ללשכת המסחר איננו נכון ואודה לכם על תיקונו.

צבי עמית
תל־אביב

כיצד נמדדת האינטגרציה

באחרונה הושמע הרבה מלל ונשפך דיו רב על מידת הצלחתה של האינטגרציה בחינוך, ועל חשיבותה לחברה לא פחות מהלביא. כמו כן, הועלו הצעות שונות לשיפור איכות המסיימים בה — כמו "תכנית שושני"; הופיעו ביקורות שונות על כך ע"י אנשי אקדמיה — כמו פרופ' אדלר; וטענות שונות הוכחשו או הופרכו ע"י שר החינוך — יצחק נבון.

בהיותי המעוניין לסמוך הן על מומחי משרד החינוך והן על אנשי האקדמיה העוסקים באינטגרציה, הייתי שמח אילו הבהיר משרד החינוך לציבור: לפי איזה קריטריונים ונתונים סטטיסטיים נקבעה מידת הצלחתה של האינטגרציה, כבסיס להמשך בה כפי שהיא, או לשינויה.

בכך היה, בוודאי, תורם רבות למידת שיתוף הפעולה של ההורים, שבלעדיהם, כידוע, ספק אם אפשר בכלל להגשים את יעדיה בהצלחה.

יעקב שמירא
ירושלים

בענין:
עזבון המנוחה חנה צ'צקיס

נושי המנוחה הנ"ל שנפטרה ביום 26.1.87 ומענה היה מוסד לברהמבל, חיפה, מוזמנים בזה להגיש תביעותיהם בכתב למנהל העזבון עו"ד מרדכי שמיר, שד' רוטשילד 31, תל־אביב 65123, תוך 3 חודשים מיום פרסום הודעה זו.

ג'קובי לא באופרת סבון

ברצוני להגיב על הדברים שכתבה הדה בושס במדורה מיום 24.7/87, באשר להופעתו של דרק ג'קובי בטלוויזיה. בדבריה מתייחסת בושס בזלזול ובביטול להופעתו של ג'קובי בסדרת הטלוויזיה "אני קלודיוס", כאילו הופעה בטלוויזיה היא, מעצם טבעה נחותה לעומת הופעה בתיאטרון.

ברצוני להעיר, כי ג'קובי לא הופיע באיזו אופרת־סבון מטופשת אלא בסדרה היסטורית מעניינת ועשויה היטב. הלוואי והטלוויזיה היתה מרבה בשידור סדרות כאלה. על כן, דברי הביקורת של הדה בושס נראים לי בלתי מוצדקים לחלוטין.

אדם קלר
תל־אביב

שעון קיץ לא הפחית התאונות

בעיצומו של הוויכוח הציבורי בעד ונגד הפעלת "שעון הקיץ" טענו היועצים והמומחים ממשרד האנרגיה והתשתית שאי הפעלת שעון קיץ תגביר את מספר תאונות הדרכים.

השר משה שחל שינס את מותניו וגייס את כל כוחותיו והטיל את כובד משקלו כדי ששעון הקיץ יופעל השנה לאלתר ויימשך עד ראשית הסתיו. הוא גם ניסה להלך אימים על שר הפנים דאז, הרב יצחק פרץ, שאם יעכב את הפעלת "שעון הקיץ", האחריות לאובדן חיי אדם תחול על שכמו.

למרבה הצער הסתבר שבקיץ 1986 וגם השנה היקף התאונות הקטלניות נמצא בעלייה תלולה בחודשי הקיץ ולמרות "שעון הקיץ". לפי אומדן והד היקף הפיצויים לנפגעי תאונות הדרכים שתשלם השנה קופת המדינה יעלה מעל לכל פרופורציה לעומת שנים ששעון הקיץ לא הופעל.

אולי יופיעו היועצים והחברי "הוועדה הציבורית לבדיקת שעון הקיץ", קבל עם ועדה ויצהירו שהנהגת "שעון הקיץ" בשנתיים האחרונות לא רק שלא הפחיתה את הקטל בכבישים אלא מספר הנפגעים מתאונות דרכים נמצא בעלייה תלולה ותווית "המומחים" בתבדית.

ירושלים מרדכי אופיר

לאן חותר הברפלד

קראנו בחרדה, ועדים אנו למעשי. אך קשה לנו כאנשי עסקים להבין, לאן האדם הנ"ל חותר, ולאן מביא הוא את כל עדת בני ישראל.

הנ"ל מציע שבוע עבודה בן 5 ימים — הרי הבריות אומרת שקודם יתחילו לעבוד יום אחד... פיצויים למעוטי היכולת — את זה הוא יקבל, הוא יודע זאת. נכון, כסא בכנסת אין — ואת זה הרי אנו יודעים שהוא רוצה.

כי מה יקרה, השביתה בסקטור הציבורי, במידה ותותיר, תגרום לתעשיינים להשבית מפעלים, השבתת מפעלים — תגרור להוצאה לחופש של פועלים, וזה כמובן יגרום לפיטורי פועלים. האם לזה הנ"ל מתכוון?

מר הברפלד — פרוטות זה דבר חשוב, אך יש לה גם חרב פיפיות. אנו לא עם טיפש, ויום הדין שלך ושל הגוף שאתה מייצג, יגיע, ואז תיווכח לדעת עד כמה טעית.

תל־אביב שמואלביץ אבי

תזמורת סימפונית ירושלים

עונת קונצרטים 1987-1988

1 — חואן־פבלו איסקיירדו, אורורה נאטולה, "ג'ינסטרה". פרוקופייב: סיר־לבת מתוך "האהבה לשלושת התפוזים"; ג'ינסטרה: קונצ'רטו מס' 2 לצ'לו ותזמורת (ביצוע בכורה בארץ); מאהלר: סימפוניה מס' 5

2 — לאון פליישר, מישה דיכטר. קופלנד: וריאציות תזמורתיות; מוצרט: סימפוניה מס' 38 (פראג); ברהמס: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ותזמורת

3 — ג'רארד שוואַרץ, זהה ויידמן. סטיבן אלברט: מוסיקת נהר; צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לכנור ותזמורת; ברהמס: סימפוניה מס' 1

4 — דוד שלון, בוריס ברמן. בולזה: המנונה "שחרר הים"; מ. קופיטמן: קונצ'רטו לתזמורת; שוסטאקוביץ': קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ותזמורת; שומאן: סימפוניה מס' 2

5 — נועם שריף, קרלוס בונל. סיבליוס: "טאפיולה"; מ. צור: סימפוניה קצרה; רודריגו: פנטסיה לגנטלמן לגיטרה ותזמורת; סיזאר פראנק: סימפוניה בדה מינור

6 — סרג'ו קומיסיונה, נטשה טדסון. נועם שריף: "לה פוליה", וריאציות לתזמורת; ווהן־וויליאמס: פנטסיה על נושא של תומאס טאליס; ברהמס: רביעיית פסנתר, אופוס 25 בתיזמורו של ארנולד שנברג

7 — ג'ון נלסון, יגאל טונה. צבי אבני: מטמורפוזות על כורל של באך; מוצרט: קונצ'רטו מס' 5 לכינור ותזמורת; ברטוק: קונצ'רטו לתזמורת ק. 219

8 — אנטוני ויט, רומן בלונסקי. גו קילאר: קרשנדו; צ'ייקובסקי: וריאציות רוקוקו; בלוך: "כל נדרי"; שוסטאקוביץ': סימפוניה מס' 5

9 — לוקאס פוס. פוס: יפרוסם בנפרד; סלומונה די רוסי: פוסה; אנדרה הייון: "סרנדות בשנויות", לקלרינט ותזמורת; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6 (פתטית)

10 — רוג'ר נוריגטון, אנדרה מישל שוב. רוסיני: הפתיחה "סמירמידה"; שומאן: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת; שוברט: סימפוניה מס' 9 (הגדולה)

בונוס — יורי ארונוביץ': סולנית - תפורסם בנפרד; מקהלת הילדים "עת שיר"; מאהלר: סימפוניה מס' 3

חידוש המנויים — בקופת האודיטוריום ירושלים בימים א'-ה' בשעות 19-10. מנויים חדשים יכולים להרשם גם במשרד התזמורת, טל. 215426 בימים א'-ה' בשעות 13-10.

קולנוע /רחל גורדין

דיוויד בואי וג'ניפר קונלי ב"לבירינט"

קפיצה מתוך הפרדוכס

"לבירינט", קולנוע פריז, ת"א

מקסים בהתחלה, יפה באמצע ומאכזב בסוף, "לבירינט" הוא סרט לארוחה. בתמציתו הראשונה הוא מעוצב ומשובב־נפש: סרט עם דיאלוג טוב, עשוי בקצב טוב ובחוש לדראמה, והעיקר — שופע דמיון ואמצאות מפתיעות. היצורים המוזרים המאכלסים את אזור הדמדומים שבין חלום ומציאות מעוצבים בידי ג'ים הנסון, יוצר ה"חבובות", בחדוות־משחק אמיתית. אך ככל שמתקרב הסיום, מידלדלת קרן השפע, הדברים חוזרים על עצמם, והסוף עצמו מיכאני לגמרי.

שיריו של דייוויד בואי אינם מלהיבים. לא כן הופעתו כשחקן, בתפקיד מלך השדונים. לעצם הופעתו של בואי יש איכות של זרות מסויימת. זה מה שעשה את דמותו ב"האיש שנפל מכוכב" לטראגית כליכך. יש בו משהו בתולי, אנדרוגיני, ספק גבר, ספק אישה. ואם כי השנים חרצו קווים קשים סביב פיו, עדיין יש בו שמץ מיופיו של מלאך או שד.

"דרך סכנות שלא־ייאמנו, פילסתי דרכי לארמון, מעבר לעיר השדונים, כדי להחזיר את הילד שגנבת", מדקלמת שרה (ג'ניפר קונלי), הנשמת לבנה הבוהה על עמוד מטריאה ודואה לתוך הערב. "לבירינט" הוא סיפור הרפתקותיה של שרה, שמסרה את אחיה התינוק לידי השדונים, וכדי להחזירו הביתה נאלצה לפלס את דרכה במבוך פתלתול, רצוף סכנות וחידות־הגיון. ג'ים הנסון, שגם השתתף בכתיבת התסריט, לבד מהיותו בימאי, ראה ב"לבירינט" סרט על מעבר מילדות לנשיות. מעבר שהוא מצב קסום, כמו עירות או דמדומים.

במהלך חיפושיה במבוך, לומדת שרה כי הדברים אינם כפי שהם נראים. היא מתרגלת לתפקד בעולם של משחק לארחגן, שחוקיו משתנים כל הזמן. היא מתחילה להבין שלפעמים הדרך קדימה היא הדרך אחורה. ומה שחשוב מכל, היא לומדת לתת אמון. אין לה ברירה אחרת.

השיתוף בין ג'ורג' לוקאס ("מלחמת הכוכבים") כמפיק ובין ג'ים הנסון כבימאי, הוא שיתוף פורה, המזמג רעיונות עם ביצוע טכני מעולה. בקטעים הטובים בסרט, היצורים הדמיוניים אינם דומים לשום יצורים בסרט אחר, אפילו לא לאלה מסרטו הקודם של הנסון, "הבדולח השחור". בקטעים פחות טובים אפשר לזהות במפלצת ידידותית ושמה לודו את צ'ובקה הזקן מ"מלחמת הכוכבים", ולהסתכל בסצינות מסויימות כמו בקטע טלוויזיה, שבו "החבובות" מארחות את דייוויד בואי. גם הרמזים ל"עליסה בארץ הפלאות" ול"הקוסם מארץ עוץ" גלויים מדי, ולכן אינם מעוררים סקרנות.

הנסון, בעזרת המעצב שלו, בריאן פראוד, בעזר בסכניקות של שלטרחוק, בכוריאוגרפים מקצועיים ובצוותים של מפעילי־בובות, כדי ליצור שדונים בצבעי להבה, המשוך קים בראשיהם כבכדורי־משחק, כדי בע מי, קירות מדברים, סולם מתלונים, והשם השולחת קיים לעצור את הנפילה לתוכה. יפה, שאלה אינם נשארים בגדר פעלולים טכניים ריקים, אלא יוצרים עולם הזר־ראות, שמעצב צריכה הגיבורה ללמוד לחיות. בעולם זה שולטים הפרדוכסים, וכמו שהיא מגלה במציאה להגיע אל אחיה התינוק באולם ענקי עם מדרגות כמו בציור המפורסם של אשר — הפרדוכס ניתן לפיתרון רק על־ידי קפיצה.

הארץ ממליץ

סרטים מיוחדים

בית האמיצים (ת"א) — מיצג מרתק ויוצא דופן של מוסיקה, תנועה, מילים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

שיחות מלוכלכות (ירושלים, ת"א) — סאטירה קנדית שנונה, שכולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

בלה לחופש הגדול (ת"א, ירושלים, חיפה) — "החופש הגדול" האחרון לפני גיוסם של בוגרי שמיניות בישראל של 1970. סרט צנוע ויפה של רנן שור.

ימי רדיו (ת"א, ירושלים, חיפה) — קומדיה נוסטלגית של וודי אלן, על משפחה יהודיה בברוקלין של 1940.

חגות מעבר לפינה (ת"א) — קומדיה רומנטית מ־1940, על זבן ובנית בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות")

צרדפי הזוק (ת"א) — סרטו המקסים של ג'ים ג'ראמוש על שלישיה תמהונית בשולי החיים בארה"ב, הבורחת מבית הסוהר ומנסה לחיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר, הנוחה ביותר והאפשרית. קומדיה דרומית.

שם הוורד — (ת"א) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההסטוריון אומברטו אקו.

בקצב השעון (ת"א) — קומדיה בריטית על מנהל תיכון נפוח חשיבות, התועה בדרכו לוועידה חשובה. בביכובו של ג'ון קליז מחבורת "מונטי פייתון".

סרטי בידור

חנות קטנה ומבוהלת (ת"א) — בחור עני ויתום, בלונדינית טובת לב, וצמח אוכל אדם, מככבים במחזמר הססגוני של פרנק עוז מאחורי "החבובות", שהינו סרט אימים־מחזמר־קומדיה.

קרוקודיל דנדי (ת"א) — קומדיה קופית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח המאזן עסקאות אמריקאית בערבה האוסטרלית, והבחורה זוכה בביקור ב"ג'ונגל" הניו־יורקי, ואהבתה.

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 2.8
תיאטרון הבימה:
הבלט הישראלי — בהבימה
השקיעה — בנ' זהבה
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים — בקאמרי
סולה — בזוהא
המלך האגו — אוד' חיפה 20.00

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי

הודעה בדבר הפקדת שנוי תוכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי שבשוק עירוני עכו הופקד שינוי תוכנית מתאר הנקרא תוכנית מס' 5691 שינוי בתוכנית מתאר 999 — שינוי יעוד למבני ציבור בכפר נחף ביחוד עם תשריט המצורף אליה. ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית:
גוש 19125 חלק מחלקה 70
עיקרי מטרות שינוי התוכנית: שינוי יעוד
השטח למבני ציבור — סוכנות דואר ומרכז חלוקת דואר. כל המעונין בשינוי התוכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני, הרואה את עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התוכנית או גובל איתו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התוכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפירוט הנימוקות ובליווי תצהיר המאמת ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך פ"ז בתמוז התשמ"ז
13.7.87

חתום: עמרם קלעג'י
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון

היתרון הייחודי לנוסעים לחו"ל.

נוסע לחו"ל שמור על מכוניתך וחסוך כסף

CAR-INN

לראשונה בישראל, יכולים בעלי רכב הנוסעים לחו"ל להנות משרות חדשני המאפשר להם לנסוע במכוניתם ולטוס בראש שקט, בידיעה שהמכונית שמורה ומוגנת מפני נזקים.

★ איחסון מכוניתך במגרש מקורה ובטוח מפני פריצות וגניבות.
★ הסעה ממשרדינו למסוס בלימוזין אמריקאי וחזרה.
★ ביטוח מקיף המאפשר לך "להקפיא" את הביטוח שלך ולחסוך כסף.
★ אחזקה שוטפת של מכוניתך.
★ שרות 24 שעות ביממה — הלימוזין תמתין לך בכל שעה משעות הלילה.

CAR-INN שרות בלעדי
מקבוצת שווקים חדשים, החברה לפיתוח שווקים בע"מ

נוסע לחו"ל-צלצל 03-9330833
או פנה לסוכן הנסיעות שלך.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־5 בערב עד לשמונה ב־7 בבוקר באמצעות מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום: ירושלים 523133, תל־אביב 5460111, חיפה 512233, גוש דן 781111, הרצליה 052־541333, נתניה 828333, רחובות 08־451333, בת־ים 5511111, חולון 803133, לוד־רמלה 08־221022, כפר־סבא 057־74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00—8.00, בימי ו' — 15.00—8.00, טלפונים: 03־433300

שר"ן — שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום — 660585, 669551; מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מספר טל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן; תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218896; מוקד לילה — 631011 מספר 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר שקל"ם — שירות רפואי לקט; שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים תינוקות בשעות 24—19; טל' 03־7549111 "שקט" קוד מנוי 222. מרפאות שיניים לעזרה ראשונה: תל־אביב: דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822; המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי חצות מתואם טלפוני בלבד. כר סבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00, שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00

קטב לבית — שירות מיניים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.

מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575

אמבולנס 7549111, אינטנסיב 1500

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה): ירושלים 227171, תל־אביב 5461111, ילדים ונוער 261113, חיפה 672222/3, נתניה 053־35516, באר־שבע 057־418111; מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958

מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה): תל־אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02־245554, חיפה טל' 04־660111

"יד ביד" — אגף קטנות לילד ולהורים תל אביב "לילך" 226827 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00, 222732; ירושלים — 243358; חיפה ונהריה — 229486; הגליל המערבי — 04־922222

מרכז מידע למבצי לחץ מטעם "מקלט": א רחוב 13.00־11.00, ב רד 18.00־16.00, טל: 220031, רח' כאמו 13 תל־אביב

"אליה" — האגודה לקטן וילד; עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א־ה' 20.00־16.00

אנוס לשירות אנוש — חברה סיעודית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה

03־5461727/8

תורנות בתי־חולים

תל אביב ויחקו — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים — (כירורגית)
הדסה ע"כ — (ילדים, אורטופדיה, עיניים, אא"ג)
שערי צדק — (פנימית)
הדסה ה"צ — (נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב שלמה המלך שלמה המלך 78 246461
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
ירושלים הרינס באה שערים 85 287965
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
חולון אהרון הטייץ 52 889153
בת ים גני בת ים הנביאים 3 5515671
נתניה קופ"ח לאומית סמילנסקי 9 338053
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות הרנן סכנת מרדיין ק. מוצקין 715136
רחובות כללית בני משה 452381
הדרה קופ"ח כללית והסטילד 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, מספחה, מיניות — אמצעי בע"מ. ימים ב' ג' ד' — 19.00־16.00. רמב"ם 9, 5101511/2. חיפה: ימים א' רד' 19.00־16.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02־304384 03־432777 04־549121

הסנה — מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 09.00 טלטקסט
- 09.05 שעת כושר
- 09.15 פרפר נחמד
- 09.40 הלב
- 10.05 להקת הדודיל האנגרונה
- 10.30 צבע בגוק, סדרת הרפתקאות
- 10.55 מגע 3, 2, 1
- 11.25 שלמה גרוניך
- 14.00 טלטקסט
- 14.05 היום שבו השתנה היקום
- 15.00 רכבת ההפתעות

סרט אנימאציה

- 15.20 גברת פלפלת
- 15.40 מאזינים שניות לאיירס
- 15.45 שעת כושר
- 15.55 הרפתקאות צ'יפ בדרכים
- 16.00 רחוב סומסום
- 16.25 ילדת הפלא, סדרה
- 17.00 ערב חדש

כללית

- 17.30 תהילה, סדרה
- 18.20 קטנטן, סדרה בהמשכים
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) רוצה פתרון
- 18.45 (ע) חידושים והמצאות
- 19.00 (ע) יומן השבוע
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 עד פה
- 20.30 תביעות קטנות
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 תשדירי שירות
- 21.35 לקראת שידור
- 21.50 שושלת
- 22.40 לילות המוסיקה (חלק ב')
- 23.20 גבול הדמדומים
- 23.40 מבזק של יום החדשות

ערוץ 2

- 19.00 שמיניות באוויר
- 20.00 קונצרט 2

ירדן ערוץ 6

- 17.30 סרט קולנוע צרפתי

- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 מר בגבוכין (סדרה קומית)
- 19.30 חדשות בעברית
- 19.45 לקט שירים
- 20.00 חדשות בערבית
- 20.30 כאבי גיל ההתבגרות
- 21.10 סרט תיעודי
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 האגנור (בלשי)
- 23.10 הכוכבים (סדרה קומית)

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים (סדרה)
- 14.00 מרעדן 700
- 14.30 מעשיות משבחות (ערבית)
- 15.00 סרט (ערבית)
- 16.30 אי המטמון (מצויר)
- 17.00 הבית המעופף (מצויר)
- 17.30 שוכני הסלעים (לילדים)
- 18.00 משפחת הולמן (סדרה)
- 19.00 60 דקות
- 20.00 ההולקה על קרוז
- 21.00 סדרה "האהבה האחרת"
- 22.30 מעשיות כהבטחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

- 06.01 צלילי בוקר
- 07.09 בהאזנה נינוחה
- 09.00 קונצרט בוקר
- 11.57 פינת השיר
- 12.00 אמנים באולפן
- 13.05 בהאזנה נינוחה
- 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
- 16.00 מוסיקה ליום ראשון
- 18.00 דפי ספטור
- 19.00 מוסיקה קלאסית קלה
- 20.05 אינטרלוד — דפי מוסיקאלי
- 20.30 הקונצרט־הקאמרי השבועי
- 22.30 קונצרט קמר
- 23.00 מוזות אבודות

רשת א'

- 07.30 רדיודיל — עברית קלה
- 08.05 זוגה

- 09.05 טלרדיו — מידע
- 10.05 שירקוד — מחולות ושירים
- 11.05 פניני בוקר
- 12.05 מצעד ים־תיכוני — עם ה־פני כהן
- 14.06 בראש צעיר — מגאזין לילדים
- 15.00 פסטיבוצ'
- 17.10 שירי עמים
- 18.06 מבצע ערב — הוי דהוי והעדות
- 19.30 שירותים לעולים
- 22.05 בגוף ראשון
- 23.05 שירים עבריים

רשת ב'

- 18.06 מסיבת עיתונאים
- 18.44 היום בספורט
- 19.00 היום הזה
- 19.35 עם ישראל
- 20.05 אמר בשבוע — פרקי חזנות ופזמונים
- 22.05 בינינו לבין עצמנו
- 00.05 יומן חצות

- 00.15 להאזין בחלום — שירים

רשת ג'

- 18.06 בצעדי המזמנים הלועזיים
- 21.05 ארגון עתיק
- 23.05 מסביב לחצות

גלי צה"ל

- 18.05 שעה קלה על כלכלה
- 18.45 מטולש — עיתונות יומי
- 19.05 שירים מכאן

— שירים עבריים

- 20.05 עושים בגינה
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 אוניברסיטה משודרת
- 22.05 על הרגש ועל הכיוונים — שירים
- 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה
- 23.55 שירת הצות
- 00.05 ציפורי לילה משוחחות
- 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה
- 05.05 צלילי בוקר

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 רדיו קל — עברית קלה
- 08.05 זוגה
- 08.27 משפט המיאבוק — שידור יע
- 14.06 בראש צעיר — מגאזין לילדים
- 15.00 צבעי הקשת—שירים
- 15.30 האוניברסיטה הפתוחה
- 15.57 משפט המיאבוק — שידור חי
- 19.05 סיכום המשנה היומית
- 19.10 דף בגרא יומי
- 19.20 פרקי היום במרך
- 19.30 שידורים לעולים

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 בראש צעיר

- 09.06 מבט הבוקר
- 10.06 כל צעדי הדאגוסטווסאן יומי
- 12.10 מקראלי ב'
- 13.06 בפוי המחדשות המאוכות
- 14.06 לראות לא לא־הרבה האמנות
- 14.30 בת בזוק־חי המסר
- 15.05 ועצי קפה
- 16.06 תוצאות הארץ־שירים עבריים
- 16.55 קראתי ספר־קוראים ממליצים
- 17.05 יומן כלכלה
- 17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'

- 06.00 מגזה לצורך־להורים
- 07.05 שיר בסקר־בבוקר־טרומבות
- 09.05 בא לי — עם מנחם מרי
- 10.06 שיחה — שעה של לבוזלים
- 11.05 שלושים בצל — עם יקיר אביב
- 13.05 כל טוב — מבוצים ומערכונים
- 14.06 בסן גב — עם נוש עפרי
- 16.05 מוסיקה לעניין

- 17.05 מטעמים — עם מיכל שגאלי

גלי צה"ל

- 06.05 אוניברסיטה משודרת
- 06.05 אוניברסיטה משודרת
- 06.30 מושבים עין־תרשות
- 07.07 שבע אשו שבע
- 08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
- 09.05 פתוח — תכנית אירוח
- 11.05 נבון לעכשיו
- 13.05 אור אור — להיטים עבריים
- 14.05 יום יום רג
- 16.05 ארבע אחר הצהריים
- 17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

- 19.05 רדיו, רדיו
- 20.05 מאבאה בכוויס
- 22.05 בסוף הקסם הסטורי
- 23.05 קול הבאות הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — ילדים הורגים לאלוהים 9.45 ,7.15
אסתר — נשק קטלני 9.45 ,7.30 ,5.00
בית לסין — רוצים פרטים — 9.30 ,7.30 11.15 בלילה
בן יהודה — אהבה באלון ראשה (מצוקן) 9.40 ,7.30 ,5.00
גורדון — רדן הגרי דדין 9.45 ,7.45 ,5.00
גת — בלוז לחופש הגדול 9.45 ,7.30 ,5.00
דיזנגוף 1 — פרשע מבבל וילדה קטנה 9.50 ,7.30 ,5.00 ,3.00 ,15.00 ,11.00
דיזנגוף 2 — שותפים אישיים 9.50 ,7.30 ,5.00 ,3.00 ,13.00 ,11.00
דיזנגוף 3 — מיכל החלום האמריקאי 9.50 ,7.30 ,5.00 ,3.00 ,13.00 ,11.00 שיחות מלוכלכות
דקל — קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15
דרייב אין — עשי חמר 7.45 הרך אמריקאי 10.00, סרט סקס 12.00
הוד — סופרמן 4 9.30 ,7.30 ,5.00
הקולנוע — בית ציוני אמריקה — שבלול 9.45 ,7.45 ,5.00
התיווה הישראלית — זכבית שכורה 9.45
חן 1 — רובין הוד 10.45 ,12.45 ,4.00, המבל האהבה המאובבה 9.55 ,7.55 ,5.40
חן 2 — שלגיה ושבעת הגמדים 10.45, 12.45 ,4.00, חנות קטנה ומבוהלת 9.50 ,7.45 ,5.55
חן 3 — והמבי צילמת לי 10.45, 12.45, 4.00 אני והמכה 9.55 ,7.50 ,5.30
חן 4 — בוצי 10.45, 12.45, 4.00 אל תקרא לי לבן 9.35 ,7.50 ,5.55
חן 5 — הרפתקאותיו של מוסר בלש 10.45, 12.45, 4.00 בוהם למשמר אזרחי 9.55 ,7.50 ,5.40
לימור — נוזו מכוכב אחר 11.00, 12.00 שבתון חופש 2.00 בלון לצבעים 3.00 9.30 ,7.30
לב 1 — תעלולי שגן 11.30, 2.30, 5.00 10.00 ,8.00
לב 2 — ברדפי החוק 11.30 ,2 ,5 ,8.00 10.00
לב 3 — לוי ובולית 11.30, 2.00, 5.00, 8.00 10.00
לב 4 — בקצב השעון 11.30, 2.00, 5.00 10.00 ,8.00
מוזיאון ת"א — מותו של מגן 4.30, 7.00 9.30
מן המוזיאון קולנוע קין — לורי אנדרסון — בית האמיצים 9.00
סינמה 1 — תגוך אמריקאי 5.00, 7.30, 9.40
סינמה 2 — אסקימו לימון — אהבה צעירה 5.00 ,7.30 ,9.40
סינמטק ישראלי — פולשקי 7.15 אחר הצהריים 9.30
פאר — כשמו פראי 5.00, 7.30, 9.40
פאר — לא שם דין 3.00, 5.00, 8.00 10.00
פריז — לבירינט 2.00, 4.00, 12.00 7.15 9.30
צפון תל־אביב — שם הוורד 4.30, 7.00 9.45
שחר — ימי הרדיו 5.00, 7.15 9.30
תכלת — בבוי בלוז 7.15 9.40
תכלית — חנות מעבר לפינה 5.30, 7.40 9.30
תל־אביב — 007 בטווח הסכנה 4.30 9.45 ,7.15

ירושלים

אדיסון — 007 בטווח הסכנה 9.30 ,7.00
אוריול — שלגיה ושבעת הגמדים 10.30, 12.30, המבל האהבה המאובבה 5, 7.15, 9.30
כפיר — ימי הרדיו 4.30, 7.30, 9.30
הבירה אינטימיה של קולנוע — סמר לרגל שמעון
מקשל — לא שם דין 9.30 ,7.30
ערן — סופרמן 4 4.30, 7.30, 9.30
התיאטרון ירושלים — שיחות מלוכלכות 6.45, 9.15

רמת גן

אורנים — פרשע מבבל וילדה קטנה 5.00, 7.30, 9.45
ארמון — סופרמן 4 11.00, 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — המבל האהבה המאובבה 5.00, 7.30, 9.45
הוד — 007 בטווח הסכנה 7.15, 9.45
רב גן 1 — הרפתקאותיו של מוסר בלש 10.30, 12.20, 5.00, בלוז לחופש הגדול 7.30, 9.40
רב גן 2 — והמבי צילמת לי 10.30, 12.30, 5.00, ימי הרדיו 7.30, 9.45
רב גן 3 — מיכל החלום האמריקאי 10.30, 12.20, 5.00, אני והמכה 7.30, 9.45
רב גן 4 — שלגיה ושבעת הגמדים 10.30, 12.30, 5.00, קרוקודיל דנדי 7.30, 9.45
לילי — לא שם דין 5.00, 7.30, 9.30
שמש — המבל בסיטור 7.30, 9.30

רחובות

בית העם — כלא נשים 8.30
דוד — מהודכים באהבה 2 — 5.00, בלוז לחופש הגדול 7.15, 9.15
חן — מיכל החלום האמריקאי 11.00 בבוקר, גוזו מכוכב אחר 5.00, המבל בסיטור 7.15, 9.15

חדרה

חדרה — אסקימו לימון — אהבה צעירה 7.15, 9.30
זוהר — ברי"ס למשמר אזרחי 4.30, 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — מלך בדרכת הגמדים 11.00, אל תקרא לי לבן 4.45, 7.30, הבוקר שאגתי 9.30

רמלה

היכל התרבות — צבע הכסף 9.00

נתניה

המדרה — צייד סופרמן 11.00, חנות קטנה ומבוהלת 4.00, 8.00, 10.00
שרון — הרפתקאותיו של מוסר בלש 11.00, לא שם דין 8.00, 10.00
אסתר — עשי חמר 10, 12, 5, ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 9.30

עכו

ארמונות — המבל בסיטור 5.00, 7.30, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — הסיפור שלא נגמר 4.30, פראי 7.00, 9.15
אורלי — שלגיה ושבעת הגמדים 11.00, 4.30, שיחות מלוכלכות 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — אסקימו לימון 7 — אהבה צעירה 4.30, 7.00, 9.15
חן — לבירינט 4.30, 7.00, 9.15
קאמרט 1 — סופרמן 4 4.30, 7.00, 9.15
קאמרט 2 — ימי הרדיו 4.30, 7.00, 9.15
קאמרט 3 — ילדים הורגים לאלוהים 4.45, 9.10
קין אור המוזרים — לא שם דין 4.30, 7.15, 9.15
פאר — המבל האהבה המאובבה 4.30, 7.00, 9.15
רון — עשי חמר 10.00, 12.30, 4.30, 007 בטווח הסכנה 7.00, 9.00
שביט — אהבה בתוקפים 5.00, לא שם דין 7.00, 9.00
רב גת 1 — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15
רב גת 2 — הרפתקאות מוסר בלש 4.30, 11.00, לוי ובולית 7.00, 9.15
אורות — סופרמן 4 4.45, 7.15, 9.30
בית העם — שם הוורד 7.00, 9.30
הדוכל — לא שם דין 7.30, 9.30
מרון — רובין הוד 4.00, המבל האהבה המאובבה 7.00, 9.15
פאר — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
כרמל — סופרמן 4 11.00, המבל בסיטור 7.00, 9.30

הרצליה

דוד — סופרמן 4 11.30, 4.00, 7.15, 9.30
היכל — ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 9.30
מרכז הרצליה — כשמו פראי 7.15, 9.30
תפארת — ב"ס למשמר אזרחי 4.00, 7.00, 9.30
דן אכדיה — אל תקרא לי לבן 7.00, 9.30

חולון

מגדל — רובין הוד 4.00, נשק קטלני 7.00, 9.30
ארמון — מיכאלי האמבול 4.00, לא שם דין 6.30, 9.30
מבבי — 007 בטווח הסכנה 7.15, 9.45
רינה — סופרמן 4 5.00, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — סופרמן 4 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — 007 בטווח הסכנה 4.30, 7.15, 9.45
היכל 3 — עשי חמר 4.30, המבל בסיטור 9.30

כפר סבא

תן — קרוקודיל דנדי 7.00, 9.15
גלות עיל — אמר ואת 5.00, חנות שלגיה לי
אלוקמי 10.00
עמל — מרי מסידה 4.00, 11.00 לכסמר אזרחי 7.00, 9.15

בת־ים

אורנים — 007 בטווח הסכנה 7.00, 9.30
אורנים — סופרמן 4 4.30, 7.00, 9.30

אשקלון

היכל התרבות — ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 9.30
חן — טובה צין בגולל 9.15